

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แผนงานวิจัย

การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวใน
เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา
Local Economic Value Addition from the Tourism in Preserved
Area of Cultural Heritages (Architecture) in Lanna Region.

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทพร สุนธมาน

กุมภาพันธ์ 2562

เลขที่สัญญา RDG60T0021

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวใน
เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา
Local Economic Value Addition from the Tourism in Preserved Area of
Cultural Heritages (Architecture) in Lanna Region.

คณะนักวิจัย

ผศ.ดร.ปัทพร สุกนธมาน

เสฏฐวุฒิ บำรุงกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นักวิจัยอิสระ

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความคิดเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช.สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา

Local Economic Value Addition from the Tourism in Preserved Area of Cultural Heritages (Architecture) in Lanna Region.

1. คณะนักวิจัย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัทพร สุคนธมาน	ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย
วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
2) เสฎฐวุฒิ บำรุงกุล	ผู้ช่วยนักวิจัย
นักวิจัยอิสระ	

2. ที่มาและความสำคัญ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานมาเป็นระยะเวลานาน โดยมีการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการสั่งสมภูมิปัญญา องค์ความรู้ของบรรพชนในอดีตเป็นจำนวนมาก ทั้งมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (intangible cultural heritage) และมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้ (tangible cultural heritage) ในปัจจุบันมรดกทางวัฒนธรรมต่าง ๆ เหล่านี้มีคุณค่าในหลายมิติไม่ได้จำกัดเฉพาะในด้านวัฒนธรรม หรือด้านศิลปะเท่านั้น หากแต่ยังมีคุณค่าในด้านสังคมและเศรษฐกิจร่วมสมัย (ธนิช เลิศชาญฤทธ์, 2554: 49) โดยจากการตื่นตัวของกระแสธุรกิจที่เน้นการโหยหาอดีต (business of nostalgia) (ธนิช เลิศชาญฤทธ์, 2554: 42) ส่งผลให้ในปัจจุบันพื้นที่ชุมชนดั้งเดิมไม่ได้มีบทบาทเพียงแค่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมหรือพื้นที่แห่งการเรียนรู้เท่านั้น หากแต่ยังมีบทบาทและคุณค่าทางเศรษฐกิจ โดยได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือท้องถิ่น โดยการพัฒนามาบนพื้นฐานการท่องเที่ยวดังกล่าวกลายเป็นกลยุทธ์สำคัญที่หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานส่วนท้องถิ่นนิยมนำมาใช้ในการฟื้นฟูพื้นที่ชุมชนดั้งเดิม ให้กลับมามีคุณค่าด้านเศรษฐกิจในระดับฐานราก จากการศึกษาของสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลังและสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์พบว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีศักยภาพด้านเศรษฐกิจในการสร้างมูลค่าและคุณค่าระดับสูง (วรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล, 2553: 20) เนื่องด้วยการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีห่วงโซ่อุปทานที่เชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกอุตสาหกรรมอย่าง

กว้างขวาง และจากการวิจัยระบบนวัตกรรมรายสาขาเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจฐานความรู้และเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ยังพบว่า การพัฒนาชุมชนริมน้ำอัมพวาซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชนดั้งเดิมและมีทุนทางวัฒนธรรมสมบูรณ์นั้น ส่งผลให้มีรายได้ภายในพื้นที่เพิ่มขึ้นจาก 50 ล้านบาทในปีพ.ศ. 2547 เป็น 600 ล้านบาท ในปีพ.ศ. 2552 (วรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล, 2553: 21)

อย่างไรก็ตามการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องใช้ความระมัดระวังเนื่องด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบในมิติต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้เพื่อให้พื้นที่ชุมชนดั้งเดิมของพื้นที่เมืองเก่าของภาคเหนือได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอื่น ๆ และตอบรับแนวโน้มของตลาดโลกที่ในปัจจุบันมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ (นิสวันต์ พิษณุดำรง, 2553: 16) คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำแผนงานวิจัยชุด การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา ขึ้น เพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการด้านกายภาพ ตลอดจนกลยุทธ์การตลาดภายในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น และนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจควบคู่กับการรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่อย่างยั่งยืน

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากกระบวนการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่กรณีศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน)

2) เพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่กรณีศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน)

4. ขอบเขตการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้มีขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา อยู่ภายในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน เขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ และเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ซึ่งอ้างอิงตามผลการศึกษาภายใต้แผนงานวิจัยเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนาของเทิดศักดิ์ เตะชะกิจจจร และคณะ

4.2 ขอบเขตระยะเวลา

1 ปี (พ.ศ. 2560- พ.ศ. 2561)

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) แนวทางการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา ประกอบด้วยแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และกลยุทธ์ทางการตลาดที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) โดยแนวทางทั้งสองเกิดจากการสังเคราะห์ที่ได้จากโครงการวิจัยที่ 1 และโครงการวิจัยที่ 2

2) ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระบวนการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายใต้การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ หมายถึงเฉพาะผลประโยชน์ทางตรงที่สามารถวัดได้ด้วยตัวเงินอย่างชัดเจนเท่านั้น

3) การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นการประมาณการมูลค่าในลักษณะของกลุ่มพื้นที่เท่านั้น ไม่ได้จำแนกรายจังหวัดเนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูล

4) เนื่องด้วยข้อจำกัดของการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติของนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ทำให้ในการวิเคราะห์ข้อมูล นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนจังหวัดนั้นๆ

4.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ น่าน ผู้นำชุมชน ประชาชนสมาชิกในชุมชนที่มีความสนใจ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการประเภทต่างๆ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการจัดการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการพื้นที่เมืองเก่าและชุมชนดั้งเดิม

2) กลุ่มตัวอย่าง

(1) กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวสำหรับเก็บข้อมูลค่าใช้จ่าย

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จำนวน 445 คนที่ได้มาจากการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยแยกเป็นจังหวัดลำพูน 148 คน จังหวัดแพร่ 153 คน และจังหวัดน่าน 144 คน

(2) กลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการสำหรับการวิเคราะห์การรั่วไหล

การวิเคราะห์การรั่วไหลจากสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) และพื้นที่ข้างเคียงนั้น ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 81 แห่ง โดยจำแนกเป็นสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนและพื้นที่ข้างเคียง 26 แห่ง สถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ และพื้นที่ข้างเคียงจำนวน 27 แห่ง และสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน จำนวน 28 แห่ง ทั้งนี้สถานประกอบการดังกล่าวสามารถแบ่งได้ออกเป็น 4 ประเภทตามรูปแบบธุรกิจ ได้แก่ ที่พักและโรงแรม ร้านอาหาร ร้านกาแฟและร้านขายเครื่องดื่ม และร้านขายของที่ระลึก การคัดเลือกสถานประกอบการนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

5. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1) เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) หมายถึง เขตพื้นที่ภายในชุมชนดั้งเดิมที่ประกอบไปด้วยการกระจุกตัวของมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) และภูมิทัศน์แบบเมืองเก่า โดยอาจมีการปะปนของอาคารรูปแบบสมัยใหม่ตามการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางสังคม หากแต่ไม่ขัดแย้งกับภูมิทัศน์เดิม หรือมีลักษณะเป็นภูมิทัศน์อนุญาติ เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จะเป็นพื้นที่ชุมชนในระดับมหภาคโดยมีบทบาทในฐานะพื้นที่สนับสนุน/อำนวยความสะดวกต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน หากแต่อาจจะไม่เป็นแหล่งท่องเที่ยวก็ได้ (เทิดศักดิ์ เตชะกิจจวร และคณะ, 2561: 9)

2) ตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 1 หมายถึง ตัวทวิคูณที่วัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ว่าจะส่งผลทำให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อพิจารณาเฉพาะผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมเท่านั้น (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

3) ตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 2 หมายถึง ตัวทวิคูณที่วัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ว่าจะทำให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อพิจารณาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

4) **ตัวทวิคูณรายได้ประเภทที่ 1** หมายถึง ตัวทวิคูณที่วัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ว่าจะทำให้รายได้ของภาคครัวเรือนทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อพิจารณาเฉพาะผลกระทบทางตรงและทางอ้อมเท่านั้น (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

5) **ตัวทวิคูณรายได้ประเภทที่ 2** หมายถึง ตัวทวิคูณที่วัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ว่าจะทำให้รายได้ของภาคครัวเรือนทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อพิจารณาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

6) **ผลกระทบทางตรง (direct effect)** หมายถึง ผลกระทบในขั้นแรกที่เกิดจากการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว

7) **ผลกระทบทางอ้อม (indirect effect)** หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลกระทบทางตรง โดยเกิดจากการใช้จ่ายของธุรกิจท่องเที่ยว จากการที่ธุรกิจท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินส่วนหนึ่งเพื่อซื้อสินค้าและบริการ เพื่อนำมาเป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (intermediate input) สำหรับการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวอื่นๆ

8) **ผลกระทบจากรายได้ (induced effect)** ได้แก่ ผลกระทบที่สืบเนื่องมาจากผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม โดยเกิดจากการใช้จ่ายของครัวเรือนจากรายได้ที่มีที่มาจากเบื้องต้นจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

6. วิธีการดำเนินการวิจัย

6.1 เครื่องมือการวิจัย

- 1) การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research)
- 2) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา
- 3) การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-output table analysis)
- 4) แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน
- 5) แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการรั่วไหลของสถานประกอบการ ภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน
- 6) การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (Cost-benefit analysis)
- 7) การประชุมสรุปความคิดเห็นและผลการดำเนินงาน

6.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 10 ขั้นตอนได้แก่

- 1) การประชุมระดมความคิดและกำหนดทิศทางการทำงาน
- 2) การเก็บรวบรวมเอกสารทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
- 3) การจัดทำและพัฒนาแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ
- 4) การติดตาม สรุปผล และรายงานผลการดำเนินการระยะต้น
- 5) การเก็บข้อมูลภาคสนามสำหรับประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว
- 6) การติดตาม สรุปผล และรายงานผลการดำเนินการระยะกลาง
- 7) การเก็บข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับการรั่วไหลภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)
- 8) การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่กรณีศึกษา
- 9) การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่กรณีศึกษา
- 10) การสรุปผลการศึกษา

7. สรุปผลการวิจัย

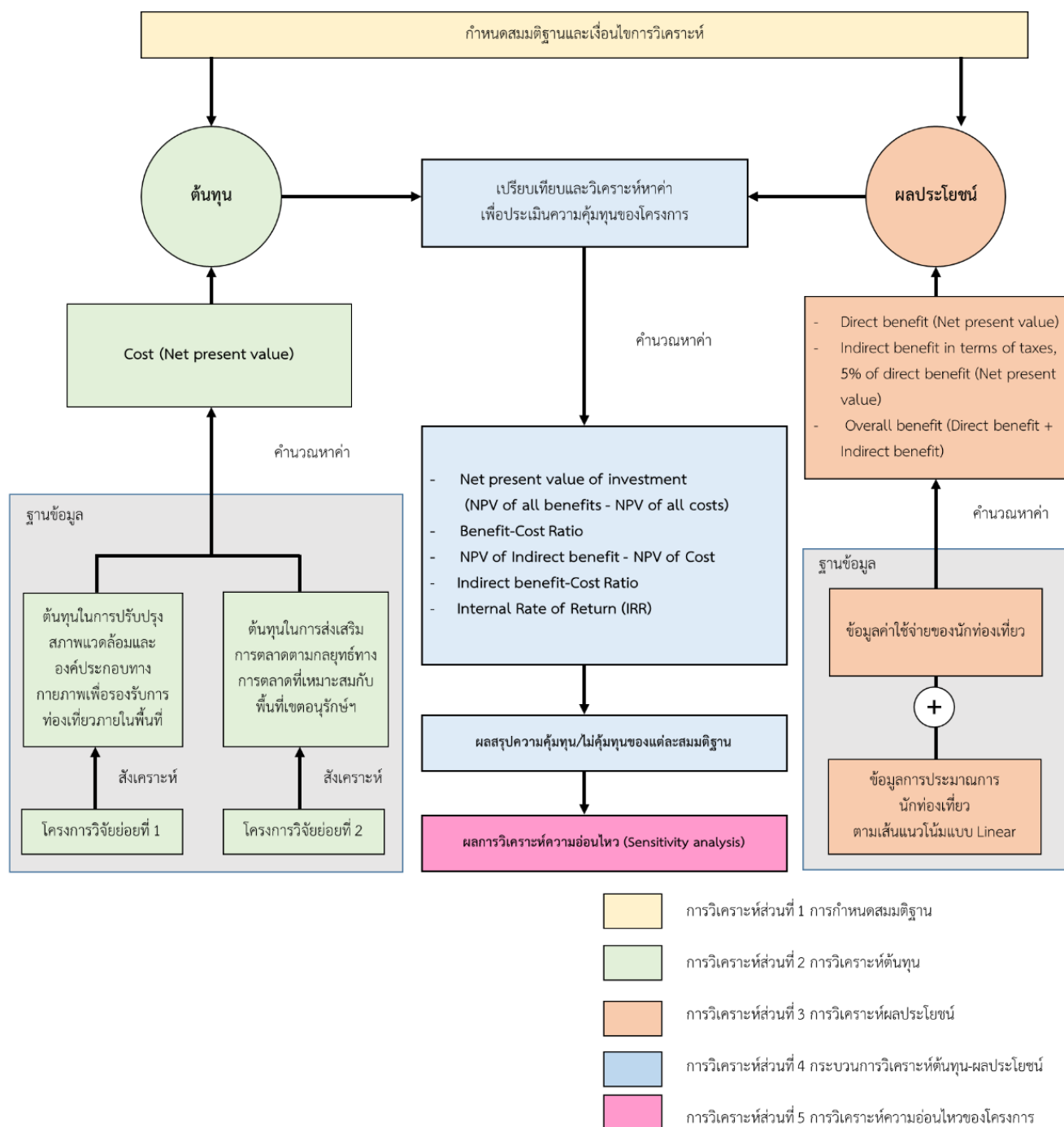
7.1 ต้นแบบและผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นกระบวนการวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์เพื่อเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวอันจะนำไปสู่การวิเคราะห์หาความคุ้มค่าที่จะเกิดขึ้น หากมีการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์จะคำนึงเฉพาะผลประโยชน์เฉพาะที่เป็นตัวเงินเท่านั้น โดยสามารถจำแนกได้เป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) การกำหนดสมมติฐาน 2) การวิเคราะห์

ต้นทุน 3) การวิเคราะห์ผลประโยชน์ 4) กระบวนการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุน-ผลประโยชน์ และ 5) การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ

กรอบต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ฯ

จากกรอบต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ข้างต้น สามารถสรุปรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วนได้ดังนี้

1) การกำหนดสมมติฐาน

การกำหนดสมมติฐานขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ ซึ่งในการกำหนดกรอบสมมติฐานนั้นประกอบด้วย สมมติฐานเชิงเวลา ซึ่งจำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 10 ปี 15 ปี และ 20 ปี โดยปีที่หนึ่ง กำหนดให้เป็นปี พ.ศ. 2562 และอัตราคิดลดของสังคม ซึ่งจำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 4%, 6% และ 10%

2) การวิเคราะห์ต้นทุน

ต้นทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งในที่นี้หมายถึงค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อรักษาภูมิทัศน์เมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนกิจกรรมด้านการตลาด การวิเคราะห์ต้นทุนจึงหมายถึง การวิเคราะห์หาค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวภายใต้กรอบข้างต้น โดยค่าใช้จ่ายที่นำมาวิเคราะห์ ต้นทุนจะมีการปรับเป็นมูลค่าจริงในแต่ละปีของค่าใช้จ่าย ภายใต้สมมติฐานอัตราเงินเฟ้อ 2.35%¹

การวิเคราะห์หาต้นทุนเป็นกระบวนการวิเคราะห์ค่า Cost (Net present value) หรือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{Cost (Net present value)} = \sum_{i=0}^n C_i * \left[\left(\frac{1}{1+r}\right)^i\right]$$

โดย

C_i = มูลค่าต้นทุน ในปีที่ i

r = อัตราคิดลดของสังคม

n = ระยะเวลาในการวิเคราะห์ (ปี)

¹อัตราเงินเฟ้อ = 2.35 ที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้น คำนวณมาจาก ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ย้อนหลัง 20 ปี จากปีพ.ศ. 2541 ถึงพ.ศ. 2560 โดยใช้ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเปิดเผยแก่สาธารณะ ผ่านฐานข้อมูลจากเว็บไซต์(<https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/EconomicAndFinancial/EconomicIndices/Pages/StatMacroEconomicIndicators.aspx#>)

3) การวิเคราะห์ผลประโยชน์

ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ สามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่

(1) ผลประโยชน์ทางตรงที่วิเคราะห์จาก ค่าความแตกต่างระหว่างค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ในกรณีที่มีการลงทุน และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ในกรณีที่ไม่มีการลงทุน

(2) ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเทศบาล หมายถึง ภาษีที่เทศบาลได้รับในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาษีโรงเรือน และส่วนที่ได้รับจัดสรรคืนจากรัฐบาลกลาง เป็นต้น ในกรณีที่สามารถเก็บได้ 5% ของผลประโยชน์ทางตรง

(3) ผลประโยชน์ที่วัดได้เป็นตัวเงินอย่างชัดเจน หมายถึง ผลประโยชน์ทางตรง (1) รวมกับ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเทศบาล (2)

การวิเคราะห์หาผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเป็นตัวเงินอย่างชัดเจนจำเป็นต้องเตรียมข้อมูลการประมาณการนักท่องเที่ยวซึ่งใช้ฐานข้อมูลนักท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยวเป็นฐานข้อมูลในการประมาณการ และข้อมูลค่าใช้จ่ายซึ่งสามารถใช้ฐานข้อมูลของกรมการท่องเที่ยวหรือการเก็บข้อมูลภาคสนามได้เช่นเดียวกัน โดยในการจัดเตรียมข้อมูลทั้งสองส่วนมีรายละเอียดดังนี้

(1) การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต

การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวในการศึกษาครั้งนี้ใช้การประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) ที่กำหนดรูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบlinear โดยผลการประมาณการจะพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นมีแนวโน้มเป็นเส้นตรงและเป็นแนวโน้มเดียวกับข้อมูลระหว่างปีพ.ศ. 2552 ถึงปีพ.ศ. 2558

(2) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน โดยค่าใช้จ่ายที่นำมาพิจารณานั้นประกอบด้วยค่าใช้จ่าย 10 ด้าน โดยในการวิเคราะห์หาค่าใช้จ่ายเฉลี่ย

(3) การวิเคราะห์ผลประโยชน์

การวิเคราะห์ผลประโยชน์สามารถวิเคราะห์ได้ด้วยการหาค่าต่างๆ
ดังนี้

ตารางแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลประโยชน์

ลักษณะ ผลประโยชน์	นิยาม	สูตรในการคำนวณ
Direct benefit (Net present value)	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของ ผลประโยชน์ทางตรง (โดย ผลประโยชน์ทางตรงได้แก่ มูลค่ารวมของค่าใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นหากมี การลงทุน)	$\sum_{i=0}^n DBi * \left[\frac{1}{1+r}\right]^i$ DBi = มูลค่าผลประโยชน์ทางตรง ในปีที่ i r = อัตราคิดลดของสังคม n = ระยะเวลาในการวิเคราะห์ (ปี)
Indirect benefit in terms of taxes, 5% of direct benefit (Net present value)	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของ ผลประโยชน์ทางอ้อมในรูป ของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้ โดย คิด เป็น 5% ของ ผลประโยชน์ทางตรง	0. Direct benefit (Net present value) in terms of taxes
Overall benefit	กระบวนการหาค่ามูลค่า ปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ ทั้งหมดที่สามารถคิดเป็นตัว เงินได้ซึ่งเป็นผลรวมของมูลค่า ปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ ทางตรงและมูลค่าปัจจุบัน สุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อม	Direct benefit + Indirect benefit

(4) กระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์เพื่อศึกษาความคุ้มค่านั้น ประกอบด้วยการวิเคราะห์หาค่าต่างๆ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนดังนี้

ตารางแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์

ค่าทางสถิติ	นิยาม	สูตรในการคำนวณ	วิธีการแปลความหมายเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ
Net present value of investment (NPV of all benefits - NPV of all costs)	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการลงทุน	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทั้งหมดที่สามารถคิดเป็นตัวเงินได้ลบมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	ถ้าค่ามากกว่า0หมายถึงยอมรับให้ดำเนินโครงการ ถ้าค่าน้อยกว่า0หมายถึงปฏิเสธไม่ควรดำเนินโครงการ ถ้าค่าเท่ากับ0 หมายถึงจะทำหรือไม่ทำก็ได้ (ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ)
Benefit-Cost Ratio	อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทั้งหมดที่สามารถคิดเป็นตัวเงินได้หารมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	หากค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่ามากกว่า 1 จะหมายถึงมีความคุ้มค่า และหากค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่าน้อยกว่า 1 จะหมายถึงไม่คุ้มค่าในการลงทุน
NPV of Indirect benefit - NPV of Cost	กระบวนการวิเคราะห์หามูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อมในรูปของ	ส่วนต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อมในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้	ถ้าค่ามากกว่า0หมายถึงเทศบาลควรดำเนินโครงการ

ค่าทางสถิติ	นิยาม	สูตรในการคำนวณ	วิธีการแปลความหมายเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ
	ภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้ว่าจะมากกว่าหรือน้อยกว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	และมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	ถ้าค่าน้อยกว่า0หมายถึงเทศบาลไม่ควรดำเนินโครงการ ถ้าค่าเท่ากับ0 หมายถึงจะทำหรือไม่ทำก็ได้ (ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ)
Indirect benefit-Cost Ratio	สัดส่วนของมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อมในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้เมื่อเทียบกับมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อมในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้หารมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	หากค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่ามากกว่า 1 จะหมายถึงมีความคุ้มค่า และหากค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่าน้อยกว่า 1 จะหมายถึงไม่คุ้มค่าในการลงทุน
Internal Rate of Return	อัตราผลตอบแทนภายใน	$\sum_{t=1}^n \frac{B_t - C_t}{(1+irr)^t} = 0$	ถ้าค่ามากกว่าอัตราคิดลดของสังคมจะหมายถึงควรดำเนินโครงการ ถ้าค่าน้อยกว่าคิดลดของสังคมจะหมายถึงไม่ควรดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการจะพิจารณาค่าทางสถิติหลักสามตัวได้แก่ ค่า Benefit-Cost Ratio ค่า Indirect benefit-Cost Ratio และค่า Internal Rate of Return โดยในกรณีของเทศบาลซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) นั้นหากต้องการพิจารณาถึงความคุ้มค่าต้องพิจารณาใน

สัดส่วนของ Indirect benefit-Cost Ratio และค่า Internal Rate of Return เป็นสำคัญ Why

(5) กระบวนการวิเคราะห์ความอ่อนไหว

กระบวนการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (sensitivity analysis) เป็นกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ภายใต้สมมติฐานใหม่ที่จะเกิดขึ้น โดยการเป็นประมาณการในอนาคต ซึ่งอาจเกิดเหตุการณ์ที่แตกต่างจากสมมติฐาน เพื่อวิเคราะห์หาความเสี่ยงของโครงการ ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ความอ่อนไวนั้นจะวิเคราะห์เปรียบเทียบใช้อัตราคิดลดของสังคมร้อยละ 10 ซึ่งเป็นอัตราคิดลดของสังคมที่สูงสุดในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากต้นแบบการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ข้างต้น เมื่อนักวิจัยได้กำหนดสมมติฐานในแต่ละเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ดังรายละเอียดในตารางด้านล่างแล้วนำสมมติฐานดังกล่าวมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอแนะในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจอันเนื่องจากการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม พบว่าเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) มีลักษณะต้นทุน-ผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อความคุ้มค่าในการพัฒนาโครงการที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาค่าของอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) ค่าสัดส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน (Indirect benefit-Cost Ratio) และค่าอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit) พบว่ามีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทั้งหมด จึงได้กล่าวได้ว่าการลงทุนเพื่อบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นการลงทุนที่มีความคุ้มค่าในด้านของผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินทั้งหมด

ตารางผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)
จังหวัดลำพูนแพร่และน่าน

เวลาในการ ประเมิน	พื้นที่	10 ปี			15 ปี			20 ปี		
อัตราคิดลดของ สังคม		4%	6%	10%	4%	6%	10%	4%	6%	10%
อัตราผลประโยชน์ ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio)	ลำพูน	56.07	53.09	47.55	86.75	80.89	69.99	108.35	99.97	84.32
	แพร่	25.90	24.90	23.02	32.73	31.13	28.11	38.23	35.95	31.67
	น่าน	41.89	40.88	38.96	51.20	49.32	45.80	59.03	56.16	50.84
Indirect benefit- Cost Ratio	ลำพูน	2.67	2.53	2.26	4.13	3.85	3.33	5.16	4.76	4.02
	แพร่	1.23	1.19	1.10	1.56	1.48	1.34	1.82	1.71	1.51
	น่าน	1.99	1.95	1.86	2.44	2.35	2.18	2.81	2.67	2.42
Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit	ลำพูน	41%			46%			47%		
	แพร่	15%			22%			24%		
	น่าน	146%			146%			146%		

ทั้งนี้เมื่อนำผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหว ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานใหม่ เพื่อรองรับในกรณีที่การพัฒนาไม่สามารถเป็นไปตามแผนการดำเนินการมาพิจารณาจะเห็นได้ว่าแม้ในภาพรวมผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะเป็นบวกและมีอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนมากกว่า 0 แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะในส่วนของผลประโยชน์ที่เทศบาลจะได้รับในรูปแบบรายได้กลับพบว่า ในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ นั้น มีค่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราผลตอบแทนภายในติดลบในเกือบทุกกรณีและในบางกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านก็มีความเสี่ยงเช่นเดียวกัน ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

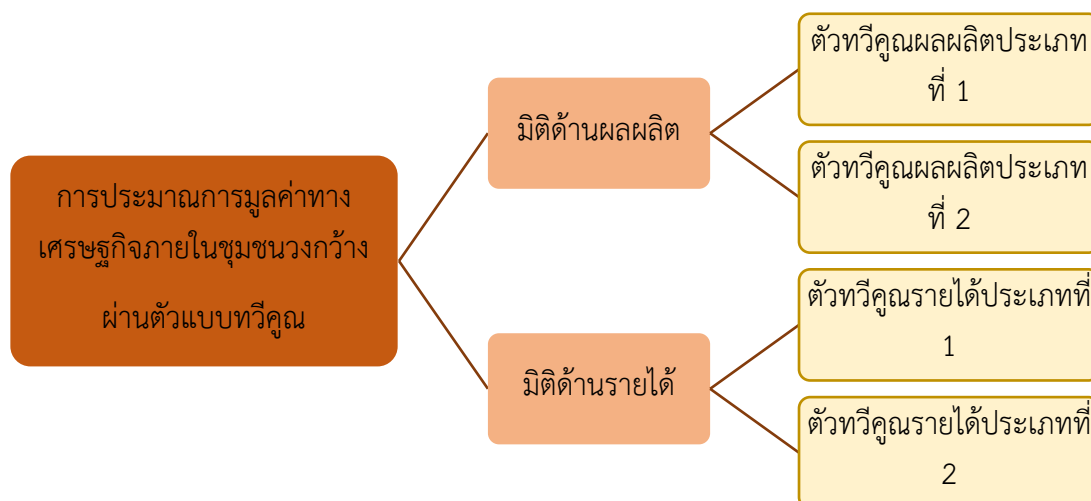

ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวเฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ของเทศบาลกรณีเปรียบเทียบ
ภายในเขตอนุรักษณ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ทั้งหมด

	กรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ของเทศบาล (Indirect benefit)(อัตราคิดลดของสังคมที่ 10%)								
	ลำพูน			แพร่			น่าน		
	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท)	อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน(	อัตราผลตอบแทนภายใน	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท)	อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน	อัตราผลตอบแทนภายใน	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท)	อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน	อัตราผลตอบแทนภายใน
กรณีที่ 1									
10 ปี	90,778,187.4	1.47	25%	-40,561,541.4	0.79	-3%	32,819,284	1.19	33%
15 ปี	232,656,771.6	2.00	32%	-20,029,999	0.92	6%	62,938,642.4	1.31	37%
20 ปี	335,183,396	2.28	33%	-3,832,726.1	0.99	9%	85,553,825.3	1.37	37%
กรณีที่ 2									
10 ปี	101,798,270.6	1.53	29%	-40,065,029.4	0.80	-4%	40,133,500.4	1.24	30%
15 ปี	224,603,677.2	1.97	34%	-15,618,223	0.93	7%	60,498,922.6	1.25	36%
20 ปี	328,554,480.8	2.25	36%	8,675,869.1	1.03	11%	142,155,196.9	1.61	37%
กรณีที่ 3									
10 ปี	6,903,102.6	1.04	12%	-79,996,472.6	0.60	IRR < 0	-96,715,151.9	0.58	-16%
15 ปี	56,512,285.2	1.24	19%	-80,552,059.8	0.66	IRR < 0	-59,316,424.6	0.75	-1%
20 ปี	91,400,381.6	1.35	21%	-79,590,127.7	0.70	IRR < 0	32,819,284	1.19	33%

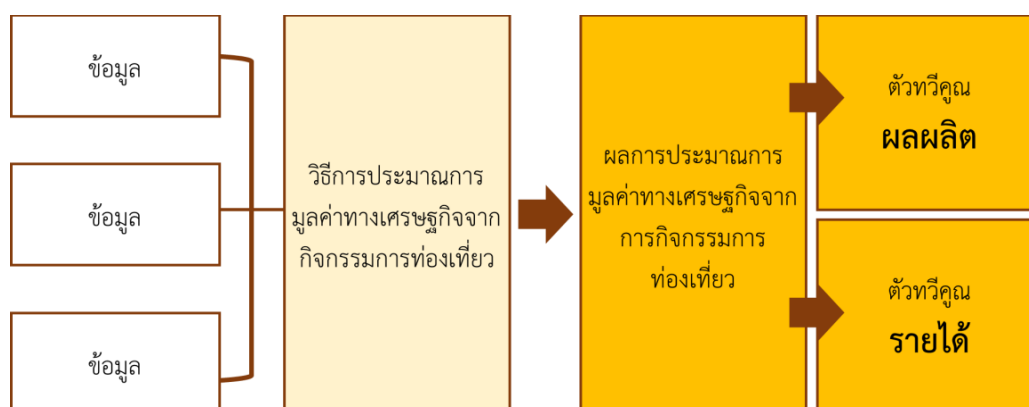
7.2 ต้นแบบและผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยใช้ตัวแบบทวีคูณ (Multipliers model) โดยพิจารณาในมิติของผลผลิต และรายได้ โดยในการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ผ่านตัวแบบทวีคูณนั้น สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ตัวทวีคูณประเภทที่ 1 (Type-1 Multiplier) และตัวทวีคูณประเภทที่ 2 (Type-2 Multiplier) ซึ่งในกรณีนี้ตัวทวีคูณประเภทที่ 1 เป็นประมาณการผลกระทบทางตรง (Direct effect) และผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect) ที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ส่วนตัวทวีคูณประเภทที่ 2 ประมาณการผลกระทบทางตรง (Direct effect) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect) และผลกระทบจากรายได้ (Induced effect) ที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand)

แผนภาพโครงสร้างการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างผ่านตัวแบบทวีคูณ

ต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วนได้แก่ ข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ และกระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจฯ ดังรายละเอียดในภาพ

โครงสร้างต้นแบบกระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการทอ่งเกี่ยวภายในเขตอนุรักษณ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

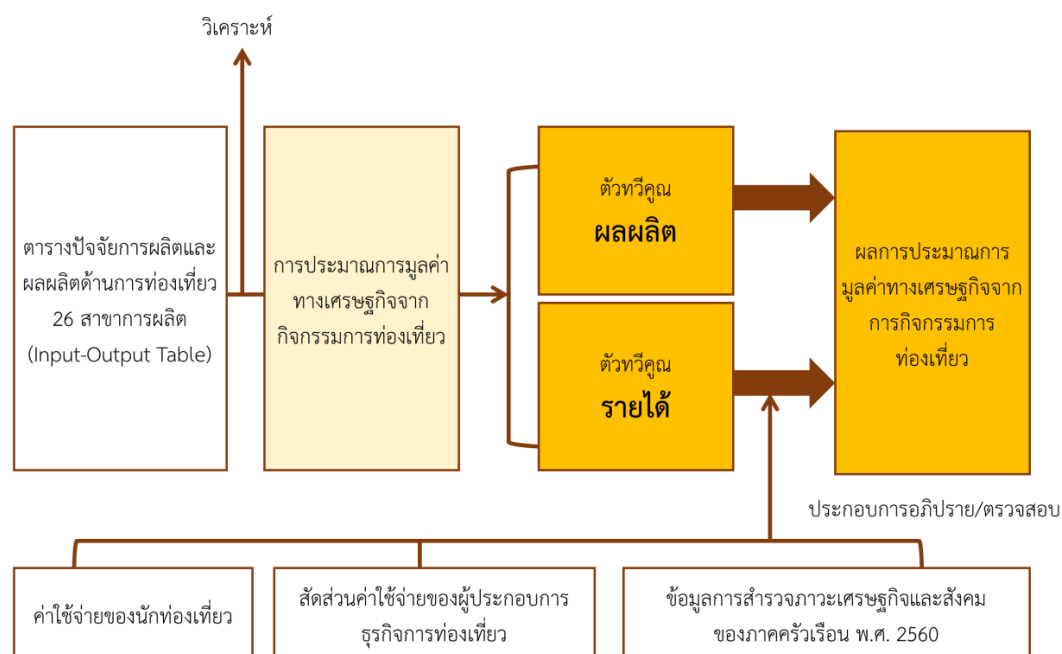
7.2.1 ข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้น

ข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นประกอบด้วย

- ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการทอ่งเกี่ยว 26 สาขาการผลิต (Input-Output Table) สำหรับเขต 1 (เขตพัฒนาการทอ่งเกี่ยวอารยธรรมล้านนา) ซึ่งครอบคลุมจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา ซึ่งมีการเก็บข้อมูลและจัดทำในปี พ.ศ. 2560
- ข้อมูลของค่าใช้จ่ายของนักทอ่งเกี่ยวที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม
- ข้อมูลของสัดส่วนค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการธุรกิจการทอ่งเกี่ยว
- ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของภาคครัวเรือน พ.ศ. 2560

จากการข้อมูลข้างต้น ข้อมูลจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการทอ่งเกี่ยวฯ ถือเป็นข้อมูลหลักในการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ ส่วนข้อมูลของค่าใช้จ่ายของนักทอ่งเกี่ยวที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม ข้อมูลของสัดส่วนค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการธุรกิจการทอ่งเกี่ยวและข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของภาคครัวเรือน พ.ศ. 2560 เป็นข้อมูลเสริมที่คณะนักวิจัยนำมาวิเคราะห์ร่วม เพื่อแสดงลักษณะมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้สืบเนื่อง

ด้วยข้อมูลจำกัดของข้อมูลจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการท่องเที่ยว
ที่มีเฉพาะข้อมูลของกลุ่มจังหวัดเท่านั้น

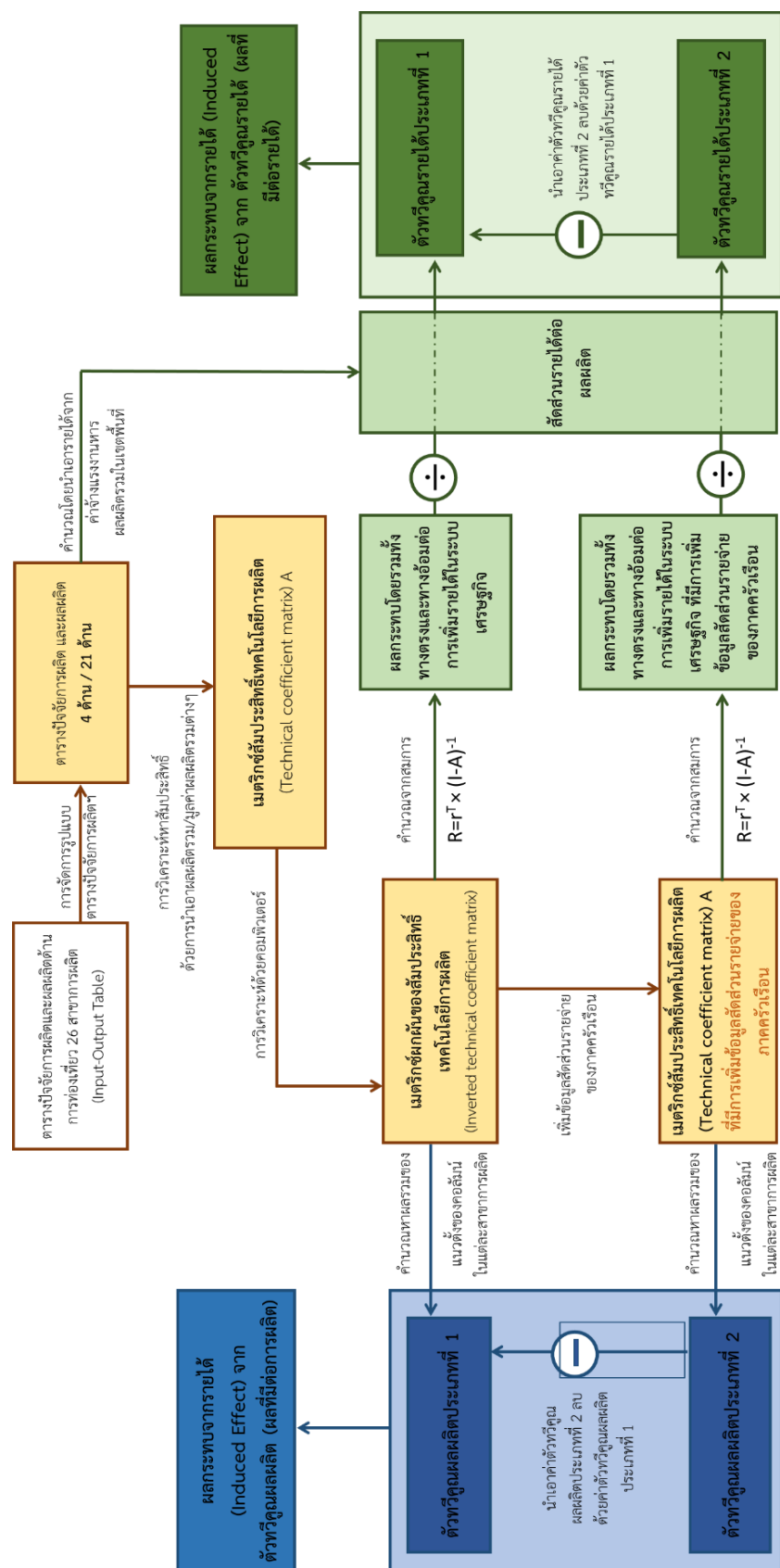
แผนภาพสรุปข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์กระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

7.2.2 กระบวนการวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้าง

กระบวนการวิเคราะห์เพื่อประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างเป็นกระบวนการวิเคราะห์หาตัวคูณทวีผลผลิตและตัวคูณรายได้ โดยกระบวนการวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจประกอบด้วยขั้นตอนจำนวน 8 ขั้นตอนได้แก่

- 1) การจัดการข้อมูลรูปแบบตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต
- 2) การวิเคราะห์หาเมตริกซ์สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A
- 3) การวิเคราะห์หาเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Inverted technical coefficient matrix)
- 4) การวิเคราะห์หาตัวคูณผลผลิต

- 5) การวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้ (Induced Effect) จาก
ตัวทวิคูณผลผลิต
- 6) การวิเคราะห์หาตัวทวิคูณรายได้
- 7) การวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้ (Induced Effect) จาก
ตัวทวิคูณรายได้
- 8) การวิเคราะห์ตัวทวิคูณผลผลิตและตัวทวิคูณรายได้ในภาคการ
ท่องเที่ยวอย่างละเอียด

แผนภาพสรุปกระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้าง

7.2.3 ผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้น จากจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

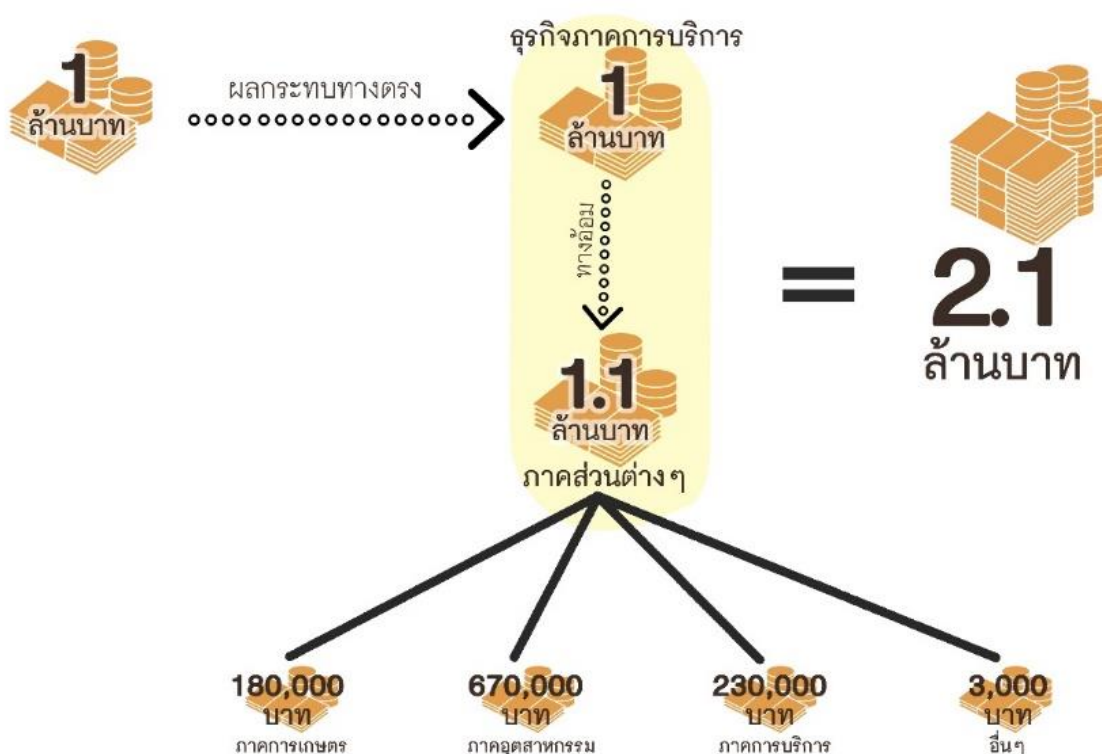
จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดต่างๆ เพื่ออธิบายมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) สามารถสรุปผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวผ่านตัวชี้วัดประเภทต่างๆ ได้รายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางสรุปค่าตัวชี้วัดประเภทต่างๆ

ประเภท ตัวชี้วัด	ลักษณะผลกระทบ	ค่าตัวชี้วัด			
		ผลกระทบ ทางตรง	ผลกระทบ ทางอ้อม	ผลกระทบ จากรายได้	รวม
ตัวชี้วัด ผลผลิต ประเภทที่ 1 ภาคบริการ	ผลกระทบทางตรงและ ผลกระทบทางอ้อมที่มี ผลต่อผลผลิตทั้งหมดใน ระบบเศรษฐกิจ	1	1.1	-	2.1
ตัวชี้วัด ผลผลิต ประเภทที่ 2 ภาคบริการ	ผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อมและ ผลกระทบจากรายได้ ที่ มีผลต่อผลผลิตทั้งหมด ในระบบเศรษฐกิจ	1	1.1	1.51	3.61
ตัวชี้วัด รายได้ ประเภทที่ 1 ภาคบริการ	ผลกระทบทางตรงและ ทางอ้อมต่อรายได้ ครัวเรือนทั้งหมด	1	0.68	-	1.68
ตัวชี้วัด รายได้ ประเภทที่ 2 ภาคบริการ	ผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อมและ ผลกระทบจากรายได้ ที่ ต่อรายได้ครัวเรือน ทั้งหมด	1	0.68	0.70	2.38

1) ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1

ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 เป็นการวัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ที่จะส่งผลให้เกิดการผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร โดยพิจารณาจากผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม จากการศึกษาเพื่อหาตัวทวีคูณผลผลิตด้วยตาราง Input-Output Multiplier Matrix พบว่า ในภาคสาขาบริการ ซึ่งมีการท่องเที่ยวอยู่ภายในภาคนั้น มีค่าตัวทวีคูณผลผลิตที่ 2.10 จากค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 ดังกล่าว อาจกล่าวสรุปได้ว่า หากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรงและทางอ้อมให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น คิดเป็น 2.1 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรงต่อการเพิ่มผลผลิตในสาขาบริการ 1 ล้านบาท และเป็นผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตโดยรวมอีก 1.1 ล้านบาท

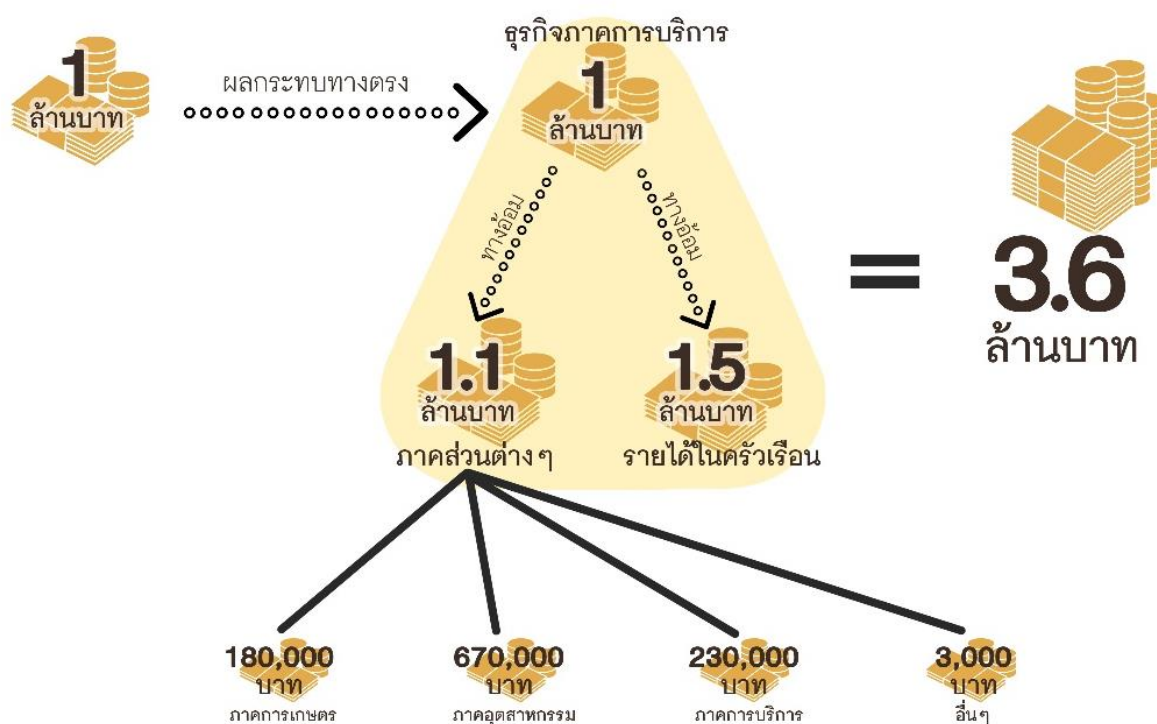

แผนภาพแสดงผลกระทบในภาคบริการ ตามตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1

2) ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2

ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 เป็นการวัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ว่าจะส่งผลให้เกิดการผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร โดยพิจารณาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ จากการศึกษเพื่อหาตัวทวีคูณผลผลิตด้วยตาราง Input-Output Multiplier Matrix พบว่า ในภาคสาขาบริการ ซึ่งมีการท่องเที่ยวอยู่ภายในภาคนั้น มีค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ที่ 3.61 จากค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ดังกล่าว อาจกล่าวสรุปได้ว่า หากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรงทางอ้อมและผลผลิตจากรายได้ ให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น คิดเป็น 3.61 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรงต่อการเพิ่มผลผลิตในสาขาบริการ 1 ล้านบาท และเป็นผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตโดยรวมอีก 1.1 ล้านบาท และเป็นผลกระทบจากรายได้ 1.51 ล้านบาท

แผนภาพแสดงผลกระทบในภาคบริการ ตามตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2

3) ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1

ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 เป็นการวัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ว่าจะทำให้รายได้ของภาคครัวเรือนทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร โดยพิจารณาจากผลกระทบทางตรงและทางอ้อมเท่านั้น จากการคำนวณหาตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 ด้วยตาราง Input-Output Multiplier Matrix พบว่า ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 ของสาขาบริการ ซึ่งการท่องเที่ยวอยู่ในสาขาดังกล่าวพบว่า มีค่าตัวทวีคูณรายได้ อยู่ที่ 1.68 ซึ่งหมายถึง หากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม ที่เกิดกับรายได้ครัวเรือน 1.68 ล้านบาท

4) ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2

ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 เป็นการวัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ว่าจะทำให้รายได้ของภาคครัวเรือนทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร โดยพิจารณาจากผลกระทบทางตรงผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบจากรายได้ จากการคำนวณหาตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 ด้วยตาราง Input-Output Multiplier Matrix พบว่า ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 ของสาขาบริการ ซึ่งการท่องเที่ยวอยู่ในสาขาดังกล่าวพบว่า มีค่าตัวทวีคูณรายได้ อยู่ที่ 2.38 ซึ่งหมายถึง หากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ ที่เกิดกับรายได้ครัวเรือน 2.38 ล้านบาท

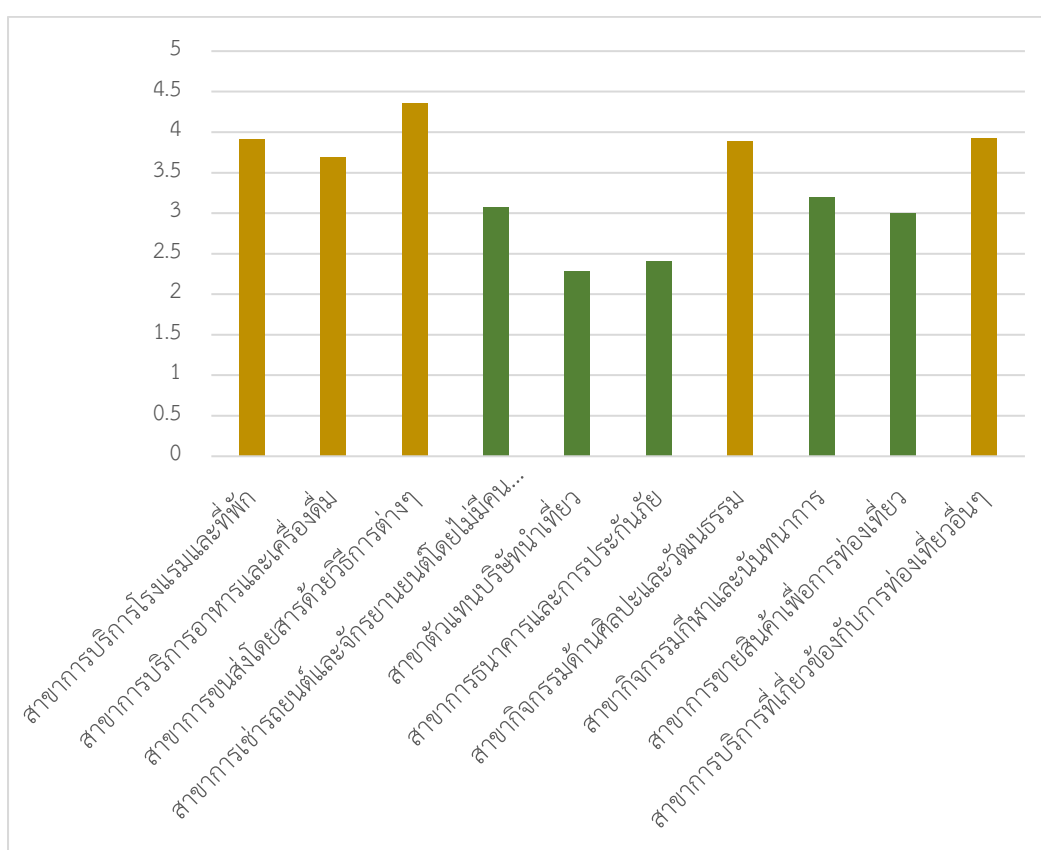
5) มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนวงกว้าง จากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

เนื่องจากตาราง Input-Output Multiplier Matrix เป็นข้อมูลในระดับกลุ่มจังหวัดเท่านั้น การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจึงพิจารณาในภาพรวมเท่านั้น ไม่ได้พิจารณาแยกรายพื้นที่ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากข้อมูลสถานการณ์การรั่วไหลในมิติต่างๆ ทั้งมิติการจ้างงานและมิติของการซื้อขายวัตถุดิบของสถานประกอบการพบว่า สถานประกอบการทั้งในเขตนุรักษ์มรดกทาง

วัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน ต่างมีการรั่วไหลที่น้อย และมีรูปแบบการรั่วไหลที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสามารถอนุมานในภาพรวมได้ว่า ลักษณะการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจของพื้นที่ทั้งสามแห่งจะมีความคล้ายคลึงกัน

มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนวงกว้างจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในสาขาการผลิตต่างๆ เป็นมูลค่าที่อธิบายผ่านตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ซึ่งพิจารณาจากผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้

จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขา พบว่าสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีค่าตัวทวีคูณผลผลิตที่แตกต่างกัน และลักษณะผลกระทบทางอ้อมไปสู่สาขาการผลิตที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

แผนภาพแสดงค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 จำแนกตามสาขา
การผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

จากแผนภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่าสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้ง 10 ด้านมีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ที่แตกต่างกัน โดยหากนำค่าตัวทวีคูณของภาคบริการรวมมาเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบจะพบว่า มีสาขาการผลิตจำนวน 5 สาขาที่มีค่าตัวทวีคูณสูงกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตของภาคบริการรวม กล่าวคือ สาขาการบริการโรงแรมและที่พักสาขาการบริการอาหารและเครื่องดื่ม สาขาการขนส่งโดยสารด้วยวิธีการต่างๆ กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมและสาขาการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ ในขณะที่อีก 5 สาขาการผลิตมีค่าตัวทวีคูณที่ต่ำกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตของภาคบริการรวม กล่าวคือ สาขาการเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม สาขาตัวแทนบริษัทนำเที่ยว สาขาการธนาคาร และการประกันภัยสาขากิจกรรมกีฬาและนันทนาการและสาขาการขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบทางอ้อม จะพบว่าสาขาการผลิตทั้งสิบสาขามีผลกระทบที่กระจายไปสู่สาขาการผลิตทั้งที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวและภาคอื่นๆ ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบสาขาที่มีเกิดผลกระทบอ้อมในแต่ละสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสามอันดับแรก กลับพบว่า สาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวส่วนใหญ่สร้างผลกระทบทางอ้อมกับสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร และสาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา การก่อสร้าง การค้าส่งและค้าปลีก

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการลงทุนพัฒนาโครงการ

จากผลการวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชน จากกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยใช้ตัวแบบทวีคูณพบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดลำพูนแพร่ น่าน สามารถก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่ามากกว่ารายได้โดยตรงจากการท่องเที่ยว โดยตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของสาขาบริการมีค่าเท่ากับ 3.61 ซึ่งหมายความว่า หากมีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในชุมชนหรือเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) คิดเป็นมูลค่า 1 ล้านบาท จะก่อให้เกิดการผลิตผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคเพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่า 3.61 ล้านบาท และตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 ของสาขาบริการ เท่ากับ 2.38 ซึ่งหมายความว่า หากมีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในชุมชนหรือเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) คิดเป็นมูลค่า 1 ล้านบาท

จะก่อให้เกิดรายได้ของภาคครัวเรือนในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคเพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่า 2.38 ล้านบาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมได้เป็นอย่างมาก

สำหรับการส่วนของการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ซึ่งได้มีการปรับแก้สมมติฐานให้มีความแตกต่างกันในแต่ละจังหวัดตามสถานการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ต่างกันนั้นจากผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ของจังหวัดลำพูนแพร่ผ่านภายใต้ทุกสมมติฐานการลงทุนเพื่อตามโครงการย่อยเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและการส่งเสริมการตลาดเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีความคุ้มค่าในด้านของผลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน (ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกรณีที่ไม่มีการลงทุน)

อย่างไรก็ตามจากผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์มีข้อเสนอแนะเชิงมาตรการประกอบการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวดังนี้

1) การลงทุนเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว

ในการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวว่าเพิ่มในรูปแบบ linear ซึ่งหมายความว่าแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวในทั้งสามจังหวัดในอีก 20 ปีในอนาคตเป็นไปในรูปแบบเดียวกับในอดีตที่ผ่านมาดังนั้นการลงทุนเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องจึงมีความสำคัญซึ่งการส่งเสริมการท่องเที่ยวสามารถทำได้ในหลากหลายรูปแบบเช่นการจัดระบบสารสนเทศทางท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆเพื่อให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยวและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังพื้นที่อาทิจัดทำเว็บไซต์ข้อมูลการท่องเที่ยวเป็นภาษาไทยอังกฤษจีนเพื่อให้ข้อมูลในการท่องเที่ยวเมืองเก่าลำพูนแพร่ผ่านการสนับสนุนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในวารสารการท่องเที่ยวต่างๆการใช้สื่อบุคคลเช่น b logger ด้านการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงการพัฒนากิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายภายใต้อัตลักษณ์ของเมืองเช่นการจัดกิจกรรมประเพณีดั้งเดิมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวการจัดกิจกรรม Volunteer tourism การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มเช่นกลุ่มนักวิ่งมาราธอนกลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น (รายละเอียดเพิ่มเติมในรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยย่อยที่ 2 กลยุทธ์การตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา)

จากการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (sensitivity analysis) โดยการปรับเปลี่ยนสมมติฐานด้านการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวจากรูปแบบ linear

เป็นรูปแบบsemi-log พบว่าสำหรับกรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของ รายได้ของเทศบาล (Indirect benefit) ด้วยอัตราคิดลดของสังคมที่ 10% เขต อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม(สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนและจังหวัดน่านจะยังมี อัตราผลตอบแทนภายในที่สูงกว่า 10% (สำหรับการวิเคราะห์โดยกำหนดระยะเวลา 10 ปี 15 ปีและ 20 ปี) สำหรับการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแต่สำหรับเขต อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ นั้นจะมีอัตราผลตอบแทน ภายในที่ต่ำกว่า 10% โดยอัตราผลตอบแทนภายในสำหรับกรณี 10 ปีและ 15 ปีจะมีค่าเป็นลบซึ่งแสดงให้เห็นว่าการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในกรณีของจังหวัด แพร่มีความเสี่ยงหากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยกว่าที่คาดประมาณไว้ ดังนั้นจังหวัดแพร่จึงควรให้ความสำคัญกับมาตรการและการลงทุนเพื่อดึงดูดจำนวน นักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังจังหวัดไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์และการจัด กิจกรรมเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวอีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาทิการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทยสำนักงานจังหวัดแพร่และท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแพร่ควรเฝ้า ระวังและวิเคราะห์จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับกลยุทธ์ทาง การตลาดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางการท่องเที่ยวภายในประเทศและโลก

2) การลงทุนเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนในโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณี ของจังหวัดลำพูนและจังหวัดแพร่

จากสถานการณ์ปัจจุบันที่จังหวัดลำพูนและจังหวัดแพร่มีสัดส่วนของ นักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนไม่มากนัก (ประมาณ 30% ในกรณีของจังหวัดลำพูนและ 50% ในกรณีของจังหวัดแพร่) ในการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์จึงได้ ตั้งสมมติฐานว่าหากมีการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจะส่งผลให้สัดส่วนของ นักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนในจังหวัดลำพูนและจังหวัดน่านเพิ่มขึ้นเป็น 70% ทั้งสอง จังหวัดดังนั้นการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดลำพูนและแพร่จึงมีความ จำเป็นที่จะเน้นกิจกรรมที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนจากการวิเคราะห์ของ โครงการย่อยที่ 2 พบว่าการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนมากขึ้นควรทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ถึงความสะอาดปลอดภัยและมีความพร้อมด้านเทคโนโลยี และบริการที่ดีซึ่งอยู่ในขอบเขตที่เทศบาลของแต่ละจังหวัดสามารถดำเนินการได้ และเป็นการพัฒนาพื้นที่ในเขตเมืองเก่าในภาพรวมสำหรับการท่องเที่ยวนอกจากนี้ เทศบาลควรมีการส่งเสริมการปรับปรุงมาตรฐานที่พักเพื่อให้ที่พักมีความสะอาด ปลอดภัยและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนภายในพื้นที่และใช้พื้นที่เขต

อนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นแหล่งกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ก่อนที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆโดยรอบและกลับมาพักค้างคืน

การลงทุนในการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เพื่อเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวพักในพื้นที่ที่มีได้หลายรูปแบบเช่นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ภายในพื้นที่ (เช่นการตักบาตร กิจกรรมพิมพ์พระรอดในจังหวัดลำพูน) การพัฒนาถนนคนเดินให้ดียิ่งขึ้นและเพิ่มจำนวนวันที่มีถนนคนเดินเพิ่มสถานที่ในการจัดถนนคนเดินการจัดการแสดงและการรับประทานอาหารแบบขันโตกหรือจัดกิจกรรมยามค่ำคืนอื่นๆ เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (sensitivity analysis) โดยการปรับเปลี่ยนสมมติฐานด้านสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนจาก 70% เป็น 50% ในกรณีของเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนและ 60% ในกรณีของเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ พบว่าสำหรับกรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ของเทศบาล (Indirect benefit) ด้วยอัตราคิดลดของสังคมที่ 10% เขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนจะยังมีอัตราผลตอบแทนภายในที่สูงกว่า 10% (สำหรับการวิเคราะห์โดยกำหนดระยะเวลา 10 ปี 15 ปีและ 20 ปี) สำหรับการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแต่เขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่จะมีอัตราผลตอบแทนภายในที่ต่ำกว่า 10% โดยอัตราผลตอบแทนภายในสำหรับกรณี 10 ปีมีค่าเป็นลบซึ่งแสดงให้เห็นว่าการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในกรณีของเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่มีความเสี่ยงหากสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ดังนั้นการพัฒนาเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่จึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างกิจกรรมยามค่ำคืนหรือยามเช้าเพื่อเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวพักในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เช่นการเล่าเรื่องเมืองแพร่ยามหลับไหลการชมสถาปัตยกรรมยามค่ำคืนและการปรับสภาพแวดล้อมตลอดจนภูมิทัศน์ต่างๆให้ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนในเมืองเก่า เช่นการปรับระบบแสงสว่างและการจัดไฟส่องสว่างสถาปัตยกรรมให้มีความน่าสนใจ

3) การลงทุนเพื่อกระตุ้นค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่และจังหวัดน่าน

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่และน่านว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 และร้อยละ 15 ตามลำดับหากมีการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวนโยบายเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวโดยการเพิ่มค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวอาจมีได้หลายรูปแบบเช่นสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาเทศบาลสภามหาการค้าและสมาคมทางการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ควรเร่งการปรับปรุงมาตรฐานที่พักภายในชุมชนให้มีคุณภาพมากขึ้นสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาเทศบาลและท้องถิ่นควรร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหรือเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ให้สามารถเข้าถึงพื้นที่ต่างๆมากขึ้นและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานของวัฒนธรรมท้องถิ่นตลอดจนพัฒนาสินค้าและของที่ระลึกให้มีอัตลักษณ์มีมาตรฐานประโยชน์ใช้สอยและมีรูปแบบที่น่าสนใจพร้อมทั้งส่งเสริมการเข้าถึงสินค้าและของที่ระลึกภายในชุมชนหรือท้องถิ่นโดยการประชาสัมพันธ์และเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงสินค้าพื้นเมือง (เช่นผ้าทออาหารพื้นเมือง) ทั้งทางออนไลน์และการจัดทำร้านค้าเพื่อจำหน่ายของที่ระลึกเป็นต้น

8.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อม

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมสำหรับรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว นั้น เป็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการสรุปผลการวิจัยของโครงการย่อยที่ 1 โดยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) แต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกันตามลักษณะของมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของพื้นที่ อย่างไรก็ตามในการจัดทำแผนเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวของหน่วยงานท้องถิ่นที่มีส่วนข้องได้แก่ ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และเทศบาลในท้องถิ่น ควรดำเนินการประกอบไปด้วยแผนการพื้นฐานสามแผนการได้แก่

- แผนการพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- แผนการพัฒนางานองค์ประกอบทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมสำหรับรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวบนพื้นฐานอัตลักษณ์ของเมือง

3) การจัดแคมเปญร่วมกับรายการวิทยุ

4) การจัดกิจกรรมจิตอาสาเพื่อเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ทั้งนี้ในการสื่อประชาสัมพันธ์และกิจกรรมส่งเสริมการตลาด สามารถ

ดำเนินการได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางแสดงรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมจะใช้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ และกลยุทธ์การตลาด	ตัวอย่าง
โบรชัวร์	- หน่วยงานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจัดทำโบรชัวร์เส้นทางท่องเที่ยว ของจังหวัด โดยกระจายทั่วทุกจังหวัด
สื่อมัลติมีเดีย	- การเช่าเวลาเพื่อฉายภาพยนตร์โฆษณาบนจอทีวีในพื้นที่ท่องเที่ยว ของเมืองท่องเที่ยวหลัก เช่น จอทีวีบริเวณสี่แยกกรีนคำ จังหวัด เชียงใหม่ - การเช่าจอทีวีเพื่อการประชาสัมพันธ์ในสนามบินนานาชาติที่มี นักท่องเที่ยวเดินทางจำนวนมาก
อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคม ออนไลน์	- การ Review สถานที่ท่องเที่ยวและอาหารพื้นถิ่น ของ Blogger หรือ Admin ที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก - การ Post เชิญชวนและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ลงสื่อ สังคมออนไลน์ เช่น Facebook IG และ Twitter
ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่	- จัดทำข้อมูลเส้นทางท่องเที่ยว ที่ปัก โดยตั้งป้ายตามถนนเมือง ท่องเที่ยวหลัก - ติดตั้งป้ายโฆษณาตามสถานีขนส่งผู้โดยสาร รถประจำทาง สนามบิน รถไฟ รวมถึงระบบขนส่งมวลชนต่าง ๆ ในแต่ละจังหวัด ของไทย
วารสาร และสิ่งพิมพ์	- วารสารท่องเที่ยว/คอลัมน์ท่องเที่ยวในหนังสือพิมพ์ (สนับสนุนเพื่อ การลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว) - วารสารท่องเที่ยวของสายการบินต่าง ๆ เช่น นกแอร์ แอร์เอเชีย
การลดราคา	ห้องพักราคา 1,000 บาท ลดเหลือ 800 บาท ในช่วง Low Season

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ และกลยุทธ์การตลาด	ตัวอย่าง
การให้ของแถม	ซื้อห้องพักราคา 1,500 บาท 2 คืนขึ้นไป แถม Voucher ค่าอาหาร มูลค่า 500 บาทต่อห้อง
การลดราคา โดยการแถมสินค้า	ซื้อห้องพัก 2 คืน ได้พัก 3 คืน
การแถมฟรีสินค้าที่ สอดคล้อง	การซื้อห้องพัก 2 คืน แล้วแถมทัวร์เมืองเก่าและทำบุญ โดยมีไกด์นำ เที่ยวให้ฟรี
การให้คูปองส่วนลด	การแจกคูปองลดค่าที่พักหรืออาหาร เมื่อซื้อห้องพัก หรือซื้อทัวร์
การให้สิทธิพิเศษเฉพาะ กลุ่ม	การให้สิทธิพิเศษลดราคา หรืออัปเกรดห้องพัก สำหรับนักท่องเที่ยว เช่ารถเที่ยว หรือสำหรับนักท่องเที่ยวที่ถือบัตรเครดิตของธนาคาร เป็นต้น
การจัดกิจกรรม เพื่อชิงรางวัล	ร่วมสนุกกิจกรรมการแข่งขันต่าง ๆ เพื่อลุ้นเที่ยวฟรี

9. ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัย

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ทำให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะเทศบาลและชุมชนภายในเขต
อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ซึ่งอยู่ภายในพื้นที่เมืองเก่าลำพูน แพร่ และน่าน มี
แนวทางในการตัดสินใจเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งมิติทางกายภาพและการตลาด บนพื้นฐาน
ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจในระยะต่างๆ ในขณะเดียวกัน หน่วยงานส่วนท้องถิ่นและชุมชนภายในพื้นที่
เมืองเก่าอื่นๆ นั้น ก็มีต้นแบบแนวทางในการวิเคราะห์ผลประโยชน์ ตลอดจนต้นทุนในการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวภายในพื้นที่ชุมชน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนในระยะ
ยาว

งานวิจัยนี้จึงมีผลสำเร็จตรงตามเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

10. แนวทางการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) หน่วยงานส่วนท้องถิ่นภายในพื้นที่เขตมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน
แพร่ และน่าน สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปสู่การปฏิบัติได้ โดยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการ
จัดแผนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวภายในพื้นที่เมืองเก่าได้

2) หน่วยงานส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ที่มีมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในชุมชนดั้งเดิม สามารถนำเอาต้นแบบการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ตลอดจนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจไปใช้วิเคราะห์ความคุ้มค่าอันเกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อประกอบการตัดสินใจการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนได้

บทคัดย่อ

แผนงานวิจัยการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน) และ (2) เพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระบวนการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา

ผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยใช้ตัวแบบตัวทวีคูณและวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการท่องเที่ยว 26 สาขาการผลิต สำหรับเขต 1 (เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา) พบว่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของสาขาบริการ เท่ากับ 3.61 ซึ่งหมายความว่า หากมีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในชุมชนคิดเป็นมูลค่า 1 ล้านบาท จะก่อให้เกิดการผลิตผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคเพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่า 3.61 ล้านบาท (ซึ่งรวมผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้) และตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 ของสาขาบริการ เท่ากับ 2.38 ซึ่งหมายความว่า หากมีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในชุมชนคิดเป็นมูลค่า 1 ล้านบาท จะก่อให้เกิดรายได้ของภาคครัวเรือนในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคเพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่า 2.38 ล้านบาท (ซึ่งรวมผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้) นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของสาขาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีค่าอยู่ระหว่าง 2.28 ถึง 4.63 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมเป็นอย่างมาก

ผลการคำนวณต้นทุน-ผลประโยชน์ ภายใต้สมมติฐานที่แตกต่างกัน พบว่า สำหรับจังหวัดลำพูน แพร่ น่าน ภายใต้ทุกสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ การลงทุนเพื่ออนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมและการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีความคุ้มค่าในด้านของผลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน (ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกรณีที่ไม่มีการลงทุน) และมีความคุ้มค่าในด้านของผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินที่เทศบาลได้รับจากภาษีในรูปแบบต่างๆหากมีการลงทุนโดยเทศบาลนั้น อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ความอ่อนไหว ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานใหม่ เพื่อรองรับในกรณีการพัฒนาไม่สามารถเป็นไปตามแผนการดำเนินการมาพิจารณาร่วม พบว่า การลงทุนเพื่ออนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมและการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีความคุ้มค่าในด้านของผลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน (ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกรณีที่ไม่มีการลงทุน) แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะในส่วน

ของผลประโยชน์ที่เทศบาลจะได้รับในรูปแบบรายได้กลับพบว่า ในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ นั้น มีความเสี่ยงในเกือบทุกกรณี และจังหวัดน่านก็มีความเสี่ยงในบางกรณีเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ การลงทุนเพื่ออนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมและการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังมีผลประโยชน์ที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ เช่น ราคาของที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้น และคุณค่าทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ ผลประโยชน์ในด้านการดำรงรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้นั้น มีความสำคัญในด้านการอนุรักษ์ความเป็นไทยและอัตลักษณ์ท้องถิ่นในรูปแบบของสถาปัตยกรรม ซึ่งหากเปรียบเทียบกับกรณีที่ไม่มีการลงทุน และในอนาคตเกิดการสูญเสียคุณค่าทางวัฒนธรรมเหล่านี้ไป จะเห็นได้ว่าความคุ้มค่าของการลงทุนยิ่งเพิ่มสูงขึ้น

คำสำคัญ: การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ, เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม), ต้นทุน-ผลประโยชน์, ตัวทวีคูณ, การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ, การท่องเที่ยว, กลุ่มจังหวัดล้านนา

Abstract

The research program “Local Economic Value Addition from the Tourism in Preserved Area of Cultural Heritages (Architecture) in Lanna Region” has the following objectives: (1) to develop and propose the model to evaluate the economic value within the community which arises from tourism activities in preserved area of cultural heritages (architecture) within the case-study areas (Lamphun, Phrae, Nan), and (2) to develop and propose the model to analyse the cost-benefit which arises from the process of local economic value addition in preserved are of cultural heritages (architecture) in the case-study areas.

The results from the evaluation of the economic value within the community which arises from tourism activities using multiplier model based on data from the tourism input-output table (26 sectors, Area 1: Lanna Tourism Development Area) shows that Type-2 output multiplier of the service sector has the value of 3.61. This means that for 1 million baht of spending by tourists, there will be output created within the economic system of the value of 3.61 million baht (including direct effect, indirect effect, and induced effect). Type-2 income multiplier of the service sector has the value of 2.38. This means that for 1 million baht of spending by tourists, income of households in the economic system will increase by the value of 2.38 million baht (including direct effect, indirect effect, and induced effect). Moreover, type-2 output multipliers of tourism-related sectors have the values between 2.28 and 4.63. This shows that tourism activities have a large effect on the economic system.

The results from cost-benefit analysis, under different scenarios, show that for Lamphun, Phrae, and Nan, under all scenarios that we have set, the investment to preserve architectural heritages and promote tourism is cost-effective in terms of monetary benefit (increased spending by tourists when compared to the case where there is no investment). Moreover, for the cost-effectiveness of the local government’s spending in terms of monetary return that the local government will receive from different types of taxes (in the case that the local government is the one who makes the investment), the results show that the investment is cost-effective for all three

provinces. Based on the sensitivity analysis, where some of the assumptions are changed to investigate the cases where the development does not go as planned, for all three provinces the investment to preserve architectural heritages and promote tourism is cost-effective in terms of monetary benefit (increased spending by tourists when compared to the case where there is no investment). However, if we only consider monetary return that the local government will receive from different types of taxes, we find that for Phrae, the investment is risky in the sense that it is not cost-effective in most cases considered. Moreover, for Naan, the investment is also risky as it is not cost-effective in some cases.

The investment to preserve architectural heritages and promote tourism also has benefits which cannot be evaluated in monetary terms. This includes increase in the price of land, and cultural values. The benefits in terms of preserving the cultural values, which cannot be evaluated in monetary terms, are important for preserving the Thai culture and preserving local identity in terms of architecture. If we take these benefits into account, and compare the case of investment to the case where there is no investment and in the future these cultural values are lost, we can see that the investment is even more cost-effective.

Keywords: Local economic value addition, Cultural heritages (architecture), Cost-benefit analysis, Multiplier effect, Evaluation of the economic value, Tourism, Lanna region.

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	(1)
บทคัดย่อ.....	ก
Abstract.....	ค
สารบัญ.....	จ
สารบัญภาพ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	4
1.3 กรอบขั้นตอนการวิจัย.....	4
1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	9
1.5.1 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	9
1.5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	10
1.5.3 เครื่องมือการวิจัย	12
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
2.1 แนวคิดทุนทางวัฒนธรรม (cultural capital)	14
2.2 แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (cost-benefit analysis)	15
2.3 แนวคิดเรื่องกระบวนการทวีคูณ (multiplier process)	19
2.3.1 ความหมายของตัวทวีคูณ (multiplier) ในเชิงเศรษฐศาสตร์	20
2.3.2 ตัวทวีคูณของการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยว (tourism multiplier).....	21
2.3.3 ผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้.....	21

2.3.4 การคำนวณตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (tourism income multiplier)	23
2.4 การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนดั้งเดิมที่ดำเนินการ การอนุรักษ์ และมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนดั้งเดิมที่ดำเนินการอนุรักษ์	23
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	28
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
3.1.1 ประชากร	28
3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง	29
3.2 เครื่องมือการวิจัย	30
3.3 ขั้นตอนการวิจัยและการบริหารแผนงานวิจัย	31
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4.1 ต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการ ด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	44
4.1.1 ต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการ ด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ	44
4.1.2 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพ และกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดลำพูน	54
4.1.3 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพ และกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดแพร่	62
4.1.4 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพ และกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดน่าน	69
4.2 ต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม การท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	77
4.2.1 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้าง	79
4.2.2 การวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้าง	79
4.2.3 ผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม การท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	90

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	120
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	120
5.1.1 ต้นแบบและผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการ ด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	120
5.1.2 ต้นแบบและผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้น จากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	132
5.2 ข้อเสนอแนะ	151
5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการลงทุน	151
5.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมฯ	156
5.2.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด	161
บรรณานุกรม.....	163
เอกสารภาคผนวก	167

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แผนภาพแสดงแนวคิดการวิเคราะห์หัตถ์ลักษณะของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	6
ภาพ 2 แผนภาพแสดงกรอบความสัมพันธ์ระหว่างแผนงานวิจัยและโครงการวิจัยย่อย	6
ภาพ 3 กรอบการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์	7
ภาพ 4 แผนที่แสดงขอบเขตด้านพื้นที่	9
ภาพ 5 กรอบแผนภาพสรุปแนวคิดการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์.....	37
ภาพ 6 กรอบต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์.....	45
ภาพ 7 แผนภาพแสดงการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดลำพูน.....	55
ภาพ 8 แผนภาพแสดงการประมาณการการปรับจำนวนสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนและ นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืนภายในจังหวัดลำพูนภายใต้กรอบจำนวนนักท่องเที่ยวรวมที่คำนวณ ด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม แบบ Linear	57
ภาพ 9 แผนภาพแสดงการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวรวมภายในจังหวัดแพร่.....	62
ภาพ 10 แผนภาพแสดงการประมาณการการปรับจำนวนสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนและ นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน.....	63
ภาพ 11 แผนภาพแสดงการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดน่าน.....	70
ภาพ 12 แผนภาพแสดงการประมาณการจำนวนสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนและไม่ค้างคืน ภายในจังหวัดน่านด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend Curve Analysis)แบบ Linear.....	71
ภาพ 13 แผนภาพแสดงความแตกต่างของตัวหาค่าคูณประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2.....	78
ภาพ 14 โครงสร้างต้นแบบกระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่ เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) 78	
ภาพ 15 ผลการวิเคราะห์หาเมตริกซ์สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A	83
ภาพ 16 แสดงลักษณะเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต.....	84
ภาพ 17 แสดงแนวคิดการหาตัวหาค่าคูณผลผลิตประเภทที่ 1.....	85
ภาพ 18 แสดงลักษณะเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต.....	86
ภาพ 19 แสดงลักษณะเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต.....	86
ภาพ 20 การคำนวณหาตัวหาค่าคูณผลผลิตประเภทที่ 2.....	87

ภาพ 21 แสดงวิธีการวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้ (Induced Effect) จาก ตัวทวิคูณผลผลิต .	88
ภาพ 22 แผนภาพแสดงผลกระทบในภาคบริการ ตามตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 1	93
ภาพ 23 แผนภาพแสดงผลกระทบในภาคบริการ ตามตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 2	95
ภาพ 24 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาบริการโรงแรมและที่พัก.....	102
ภาพ 25 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการบริการอาหารและเครื่องดื่ม.....	103
ภาพ 26 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการขนส่งโดยสารด้วยวิธีการต่างๆ.....	105
ภาพ 27 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม ..	106
ภาพ 28 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาตัวแทนบริษัทนำเที่ยว	107
ภาพ 29 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการธนาคาร และการประกันภัย	108
ภาพ 30 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขากิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม	109
ภาพ 31 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขากิจกรรมกีฬาและนันทนาการ	110
ภาพ 32 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว	112
ภาพ 33 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอื่นๆ.....	113
ภาพ 34 กรอบต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ฯ	121
ภาพ 35 แผนภาพแสดงความแตกต่างของตัวทวิคูณประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2.....	132
ภาพ 36 แผนภาพโครงสร้างการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้าง	133
ภาพ 37 โครงสร้างต้นแบบกระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้าง ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	133
ภาพ 38 ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์กระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชน วงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	135
ภาพ 39 แผนภาพสรุปกระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างฯ	141
ภาพ 40 แผนภาพแสดงผลกระทบในภาคบริการ ตามตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 1	144
ภาพ 41 แผนภาพแสดงผลกระทบในภาคบริการ ตามตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 2	145
ภาพ 42 แผนภาพแสดงค่าตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 2 จำแนกตามสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยว	148
ภาพ 43 แผนภาพแสดงแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมฯ	158
ภาพ 44 แผนภาพแสดงแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมฯ	159
ภาพ 45 แผนภาพแสดงแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมฯ	160

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ตารางแสดงรายละเอียดของสถานประกอบการสำหรับการวิเคราะห์การร่วไหล	30
ตาราง 2 แสดงรายละเอียดการเก็บข้อมูลภาคสนามสำหรับประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจฯ	33
ตาราง 3 แสดงการอ่านและแปลความค่าต้นทุนและผลประโยชน์	41
ตาราง 4 ตารางแสดงต้นทุนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน	47
ตาราง 5 ตารางแสดงต้นทุนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่	48
ตาราง 6 ตารางแสดงต้นทุนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน	49
ตาราง 7 ตารางแสดงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่าย	51
ตาราง 8 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดลำพูนด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์เส้น แนวโน้ม (Trend curve analysis) ที่กำหนดรูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบ linear	55
ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ภายใต้การประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น แบบ Linear ของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน	59
ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดลำพูน	61
ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ภายใต้การประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น แบบ Linear ของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่	66
ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดแพร่	68
ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ภายใต้การประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวที่ เพิ่มขึ้นแบบ Linear ของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน	74
ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดน่าน	76
ตาราง 15 ตารางแสดงการแบ่งกลุ่มสาขาการผลิตจาก 26 สาขา เป็น 4 สาขา	80
ตาราง 16 กรอบแนวคิดตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต	82
ตาราง 17 ตารางแสดงการวิเคราะห์หาเมตริกซ์สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A	83
ตาราง 18 ตารางแสดงการแบ่งสาขาการผลิตเพื่อการวิเคราะห์หาตัวหุ้ณอย่างละเอียด	89

ตาราง 19 เมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Inverted technical coefficient matrix หรือ Leontief Inverse หรือ Input-Output Multiplier Matrix) สำหรับตัว ทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 1	91
ตาราง 20 แสดงตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 2 (Type-2 Output Multiplier).....	93
ตาราง 21 สัดส่วนรายได้ครัวเรือนต่อผลผลิต	95
ตาราง 22 ตัวทวิคูณรายได้ประเภทที่ 1	96
ตาราง 23 ตัวทวิคูณรายได้ประเภทที่ 2 (Type-2 Income Multiplier)	97
ตาราง 24 ผลกระทบจากรายได้ (induced effect) ของสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	98
ตาราง 25 แสดงรายละเอียดผลกระทบทางอ้อมจากผลการประมาณมูลค่าทางเศรษฐกิจของ สาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ด้วยตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 2.....	99
ตาราง 26 ตารางแสดงรายละเอียดของสถานประกอบที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	114
ตาราง 27 ตารางแสดงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่าย	124
ตาราง 28 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลประโยชน์.....	125
ตาราง 29 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์.....	126
ตาราง 30 แสดงสมมติฐานการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ของเขตนุรักษ์ฯ แต่ละแห่ง.....	128
ตาราง 31 แสดงผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ของเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน.....	129
ตาราง 32 แสดงผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวเฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ ของเทศบาลกรณีเปรียบเทียบภายในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ทั้งหมด.....	131
ตาราง 33 ตารางแสดงการแบ่งสาขาการผลิตเพื่อการวิเคราะห์หาตัวทวิคูณอย่างละเอียด.....	139
ตาราง 34 ตารางสรุปค่าตัวทวิคูณที่สามารถวิเคราะห์ได้	142
ตาราง 35 ตารางแสดงผลกระทบทางอ้อมของสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 10 สาขา.....	149
ตาราง 36 แสดง ผลกระทบจากรายได้ (Induced effect) ของสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว..	151
ตาราง 37 รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมจะใช้เพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยว.....	161

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานมาเป็นระยะเวลานาน โดยมีการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการสั่งสมภูมิปัญญา องค์ความรู้ของบรรพชนในอดีตเป็นจำนวนมาก ทั้งมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (intangible cultural heritage) อาทิ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ประเพณี งานฝีมือ และมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้ (tangible cultural heritage) อาทิ กลุ่มอาคาร ที่โล่งว่าง ร่องรอยการตั้งถิ่นฐาน หรือแหล่งโบราณคดีต่างๆ ในปัจจุบันมรดกทางวัฒนธรรมต่าง ๆ เหล่านี้มีคุณค่าในหลายมิติไม่ได้จำกัดเฉพาะในด้านวัฒนธรรม หรือด้านศิลปะเท่านั้น หากแต่ยังมีคุณค่าในด้านสังคมและเศรษฐกิจร่วมสมัย (ธนิช เลิศชาญฤทธิ, 2554: 49) โดยจากการตื่นตัวของกระแสธุรกิจที่เน้นการโหยหาอดีต (business of nostalgia) (ธนิช เลิศชาญฤทธิ, 2554: 42) ส่งผลให้ในปัจจุบันพื้นที่ชุมชนดั้งเดิมไม่ได้มีบทบาทเพียงแค่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมหรือพื้นที่แห่งการเรียนรู้เท่านั้น หากแต่ยังมีบทบาทและคุณค่าทางเศรษฐกิจ โดยได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือท้องถิ่น เนื่องด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สามารถกระตุ้นปฏิสัมพันธ์และขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจภายในระดับครัวเรือนและชุมชนได้เป็นอย่างดี

จากการกระแสรื้อฟื้นตัวเรื่องการอนุรักษ์ชุมชนเก่าและการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ส่งผลให้ในปัจจุบัน พื้นที่ชุมชนดั้งเดิมหลายแห่งเริ่มนำเอาทุนทางวัฒนธรรมมายกระดับและต่อยอดให้เกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจ จากการศึกษาของศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์ (2553: 65) พบว่าภายหลังจากการฟื้นฟูชุมชนตลาดน้ำอัมพวา มีการฟื้นฟูตลาดน้ำในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศระหว่างปีพ.ศ. 2547-2552 ถึง 17 แห่ง อาทิ ตลาดบ้านใหม่ ตลาดน้ำบางน้อย ตลาดน้ำบางนกแขวก เป็นต้น ในปัจจุบันการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกลายเป็นกลยุทธ์สำคัญที่หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น นิยมนำมาใช้ในการฟื้นฟูพื้นที่ชุมชนดั้งเดิม ให้กลับมามีคุณค่าด้านเศรษฐกิจในระดับฐานราก โดยจากการศึกษาของสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลังและสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์พบว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีศักยภาพด้านเศรษฐกิจในการสร้างมูลค่าและคุณค่าระดับสูง (วรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล, 2553: 20) เนื่องด้วยการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีห่วงโซ่อุปทานที่เชื่อมโยงเครือข่าย ทั้งภายในและภายนอกอุตสาหกรรมอย่างกว้างขวาง จากการวิจัยระบบนวัตกรรมรายสาขาเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจฐานความรู้และเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ยังพบว่า การพัฒนาชุมชนริมน้ำอัมพวาซึ่ง

เป็นพื้นที่ชุมชนดั้งเดิมและมีทุนทางวัฒนธรรมสมบูรณ์นั้น ส่งผลให้มีรายได้ภายในพื้นที่เพิ่มขึ้นจาก 50 ล้านบาทในปีพ.ศ. 2547 เป็น 600 ล้านบาท ในปีพ.ศ. 2552 (วรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล, 2553: 21)

อย่างไรก็ตามการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องใช้ความระมัดระวังเนื่องด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบในมิติต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ชุมชนริมน้ำอัมพวาที่แม้จะมีรายได้เพิ่มจากธุรกิจการท่องเที่ยว หากแต่ก็ต้องประสบกับปัญหาทางสิ่งแวดล้อม ทั้งมลพิษทางเสียง ปัญหาขยะ อันเนื่องจากการจัดการอย่างไม่เป็นระบบ และการถูกแทนที่ของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยอาคารรูปแบบใหม่เพื่อตอบสนองการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยม หรือกระบวนการทำให้กลายเป็นสินค้า และการเบียดขับวิถีชีวิตดั้งเดิม ภายหลังการสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในเมืองหลวงพระบาง (ชูศักดิ์ วิทยาภัก, 2554: 199)

ในกรณีของพื้นที่ต่างประเทศ ชุมชนเก่าถือเป็นทุนทางวัฒนธรรมหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ต่อยอดเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ ตัวอย่างเช่นกรณีของจอร์จทาวน์ (George Town) ที่เมืองปีนัง ประเทศมาเลเซีย ซึ่งได้รับการจดทะเบียนเป็น World Heritage Site โดยองค์การยูเนสโก ในปีค.ศ. 2008 และในปัจจุบันเมืองปีนังนับเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักของประเทศมาเลเซีย ทั้งนี้จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเมือง Yee (2011) ได้ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวในเมืองปีนัง โดยแบ่งผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ผลกระทบโดยตรงจากค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และผลกระทบทางอ้อมที่เกิดจากการผลิตและการจ้างงานในชุมชน จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า ผลกระทบทางอ้อมยังมีไม่มากนัก เนื่องจากความเชื่อมโยงระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวภายในชุมชนมีไม่มากนัก และมีการนำเข้าผลผลิตจากภายนอกชุมชน ซึ่งจากประเด็นดังกล่าวนี้ การศึกษาครั้งนี้ได้เสนอแนะให้มีการสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น อนึ่งแม้ว่าเมืองปีนังจะเป็นเมืองเก่าที่มีชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยว แต่ในกระบวนการบริหารจัดการโดยเฉพาะด้านกายภาพที่มีความพยายามจะอนุรักษ์สถาปัตยกรรมในย่านจอร์จทาวน์ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ช่วงปีค.ศ. 1990 ก็มีอุปสรรคจากนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาเมืองที่เน้นการก่อสร้างตึกสูงและคอนโดมิเนียม โดยระหว่างช่วงปี ค.ศ. 1995-1999 ได้มีการสร้างตึกสูงกว่า 120 แห่งในบริเวณจอร์จทาวน์ (Jerkins and King, 2003) อย่างไรก็ตามได้มีความพยายามของกลุ่มผู้ที่ต้องการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมในย่านนี้ไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชนชั้นกลางที่มีการศึกษา นอกจากนั้นจากการศึกษาของ Siti-Nabiha และ Saad (2015) พบว่า การสื่อสารระหว่างรัฐบาลท้องถิ่นกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอื่นๆ (เช่น ภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐ ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน) ยังไม่เพียงพอและยังไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งบทบาทของภาคส่วนต่างๆในการพัฒนาการท่องเที่ยวยังไม่ชัดเจน (Siti-Nabiha and Saad, 2015)

ในประเทศสหรัฐอเมริกา Main Street Approach นับเป็นวิธีในการฟื้นฟูและพัฒนาย่านใจกลางเมืองที่ได้รับการนำไปประยุกต์ใช้มากที่สุด โดยเฉพาะในเมืองเล็ก (Robertson, 2004) โครงการ Main Street เริ่มต้นในปี ค.ศ. 1977 โดย National Trust for Historic Preservation ซึ่งได้ริเริ่มโครงการทดลองที่มีระยะเวลา 3 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์อาคารการค้าเก่าในย่านใจกลางเมือง ซึ่งในโครงการทดลองนี้ได้เลือกเมือง 3 เมืองเพื่อเข้าร่วมโครงการ โครงการประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี และได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยภายในปี 2004 มีรัฐจำนวน 43 รัฐที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งโครงการ Main Street Approach เน้นการดำเนินงานโดยมีแนวคิดหลักที่เน้น (1) การจัดการ ซึ่งเน้นความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ รวมทั้งผู้อยู่อาศัย (2) การออกแบบ ซึ่งรวมการออกแบบอาคาร พื้นที่ถนน พื้นที่สาธารณะอื่นๆ (3) การนำเสนอ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้คนรับทราบเกี่ยวกับย่านใจกลางเมือง รวมทั้งงานเทศกาลและกิจกรรมต่างๆ และ (4) การพัฒนาเศรษฐกิจย่านใจกลางเมืองให้เข้มแข็งและมีความหลากหลาย (Robertson, 2004)

ด้วยเหตุนี้เพื่อให้พื้นที่ชุมชนดั้งเดิมของพื้นที่เมืองเก่าของภาคเหนือได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอื่น ๆ และตอบรับแนวโน้มของตลาดโลก ที่ในปัจจุบันมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ (นิสวันต์ พิษณุดำรง, 2553: 16) คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำแผนงานวิจัยชุด การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา ขึ้น เพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการด้านกายภาพ ตลอดจนกลยุทธ์การตลาดภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น และนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจควบคู่กับการรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่อย่างยั่งยืน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยเลือกพื้นที่เมืองเก่า จังหวัดลำพูน แพร่ และน่านเป็นพื้นที่กรณีศึกษาและเป็นตัวแทนของกลุ่มจังหวัดล้านนา ทั้งนี้เนื่องด้วยพื้นที่ของจังหวัดเหล่านี้มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนาน อีกทั้งในปัจจุบันยังคงหลงเหลือมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) และมรดกทางวัฒนธรรมประเภทอื่น ๆ ภายในพื้นที่เมืองเก่าให้เห็นอีกเป็นจำนวนมาก ประกอบกับในปัจจุบันพื้นที่ของทั้งสามจังหวัดเริ่มมีแผนการและกระบวนการในการฟื้นฟูและพัฒนาชุมชนดั้งเดิมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เรียนรู้ทางวัฒนธรรมแล้ว ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเหตุอันดีที่งานวิจัยในครั้งนี้จะใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่กรณีศึกษา เพื่อให้ผลวิจัยที่ได้ช่วยส่งเสริมในย่านชุมชนดั้งเดิมภายในพื้นที่ได้รับการผลักดันและยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจบนอัตลักษณ์ของตนเองได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งยังถือเป็นการป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทุนทางวัฒนธรรมที่ยากแก่การฟื้นฟูอันเนื่องจากการท่องเที่ยวที่ขาดการวางแผนรองรับ

การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 11 ที่มุ่งเน้นให้เกิดการส่งเสริมกิจกรรม

การท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และกระแสด้านความต้องการของตลาดโลก เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ: [ม.ป.ป.], 74) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ ของกระทรวงวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของภูมิปัญญา ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

1.2 วัตถุประสงค์

1) เพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระบวนการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน)

2) เพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน)

1.3 กรอบขั้นตอนการวิจัย

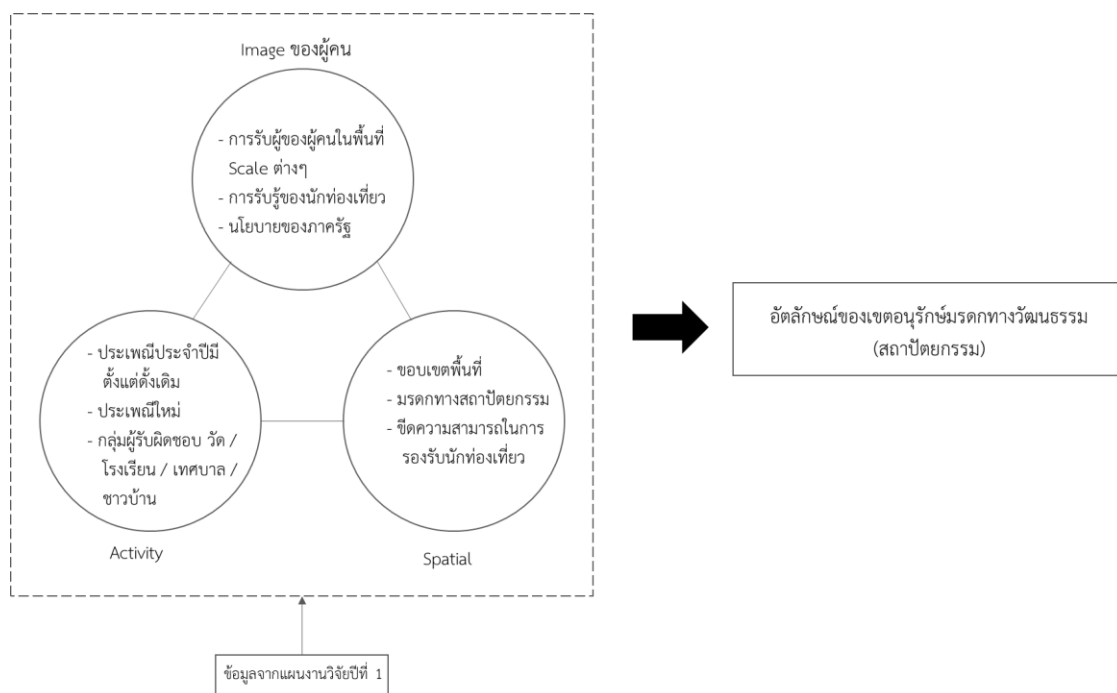
การพัฒนาเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวนั้น เป็นกระบวนการพัฒนาชุมชนดั้งเดิมหรือพื้นที่เมืองเก่าให้เกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจจากพื้นฐานทางด้านคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม และประวัติศาสตร์ของแต่ละพื้นที่ซึ่งมีอัตลักษณ์ที่ต่างกันไป ทั้งนี้เพื่อให้การท่องเที่ยวกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่คนภายในพื้นที่ชุมชนดั้งเดิมมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐและภาคประชาคมจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมพื้นที่ในด้านต่างๆ ตลอดจนแผนกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังแหล่ง อย่างไรก็ตามการพัฒนาพื้นที่ชุมชนดั้งเดิมมีความเป็นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องค้นหาและรักษาเอกลักษณ์ของพื้นที่ชุมชนแต่ละแห่ง เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและรักษาความดั้งเดิมของชุมชนไว้ การพัฒนาพื้นที่ชุมชนดั้งเดิมจึงไม่ใช่การพัฒนาเมืองที่มุ่งเน้นเพียงความงามเท่านั้น หากแต่ยังต้องเข้าใจถึงอัตลักษณ์และรูปแบบของพื้นที่ชุมชนดั้งเดิมแต่ละแห่งด้วย

แผนงานวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา เป็นแผนงานวิจัยที่ดำเนินการต่อเนื่องจากแผนงานวิจัยชุด การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา โดยเทิดศักดิ์ เตะชะกิจขจร และคณะ (2560) ซึ่งได้ดำเนินการกำหนด

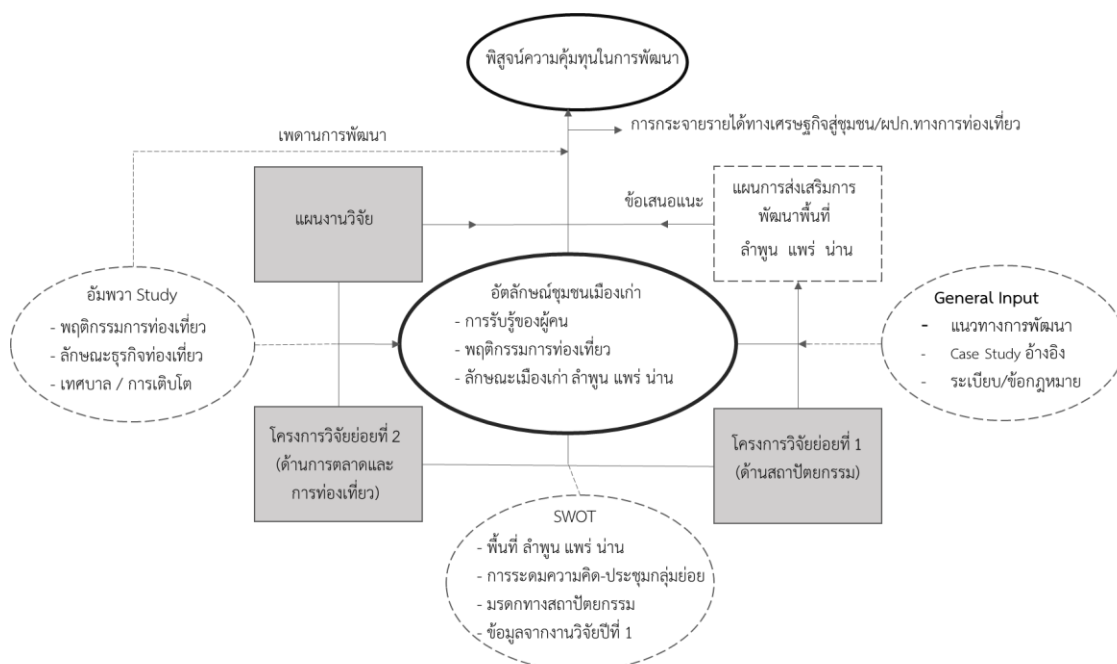
ขอบเขตพื้นที่ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเมืองเก่าจังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน โดยแผนงานวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนาเป็นการต่อยอดการวิจัยจากแผนงานวิจัยดังกล่าวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพและกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและการดำรงอยู่ของอัตลักษณ์ของชุมชนดั้งเดิมที่แตกต่างกันซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันระหว่างแผนงานและโครงการย่อยตามแนวคิดในแผนภาพดังต่อไปนี้

การดำเนินการแผนงานวิจัยและโครงการวิจัยย่อยอยู่ภายใต้กรอบการวิเคราะห์อัตลักษณ์ของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) (ภาพ 1) เพื่อให้แนวทางการพัฒนาพื้นที่ที่มีความชัดเจนและมีทิศทางร่วมกันอย่างมีบูรณาภาพ แผนงานวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา มุ่งเน้นการวิเคราะห์หาความคุ้มค่าและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการในรูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งได้จากการรวบรวมของโครงการวิจัยย่อยในส่วนของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน แล้วนำมาวิเคราะห์และวางแผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เกิดการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและเป็นหลักประกันว่าจะเกิดความคุ้มค่าในการลงทุนเพื่อพัฒนาและอนุรักษ์ชุมชนดั้งเดิม

ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากโครงการย่อยทั้งสองโครงการคือข้อมูลต้นทุนในการพัฒนาพื้นที่ในมิติทางกายภาพและกลยุทธ์การตลาด โดยสามารถสรุปความสัมพันธ์ของแผนงานวิจัยและโครงการวิจัยได้ดังภาพ 2

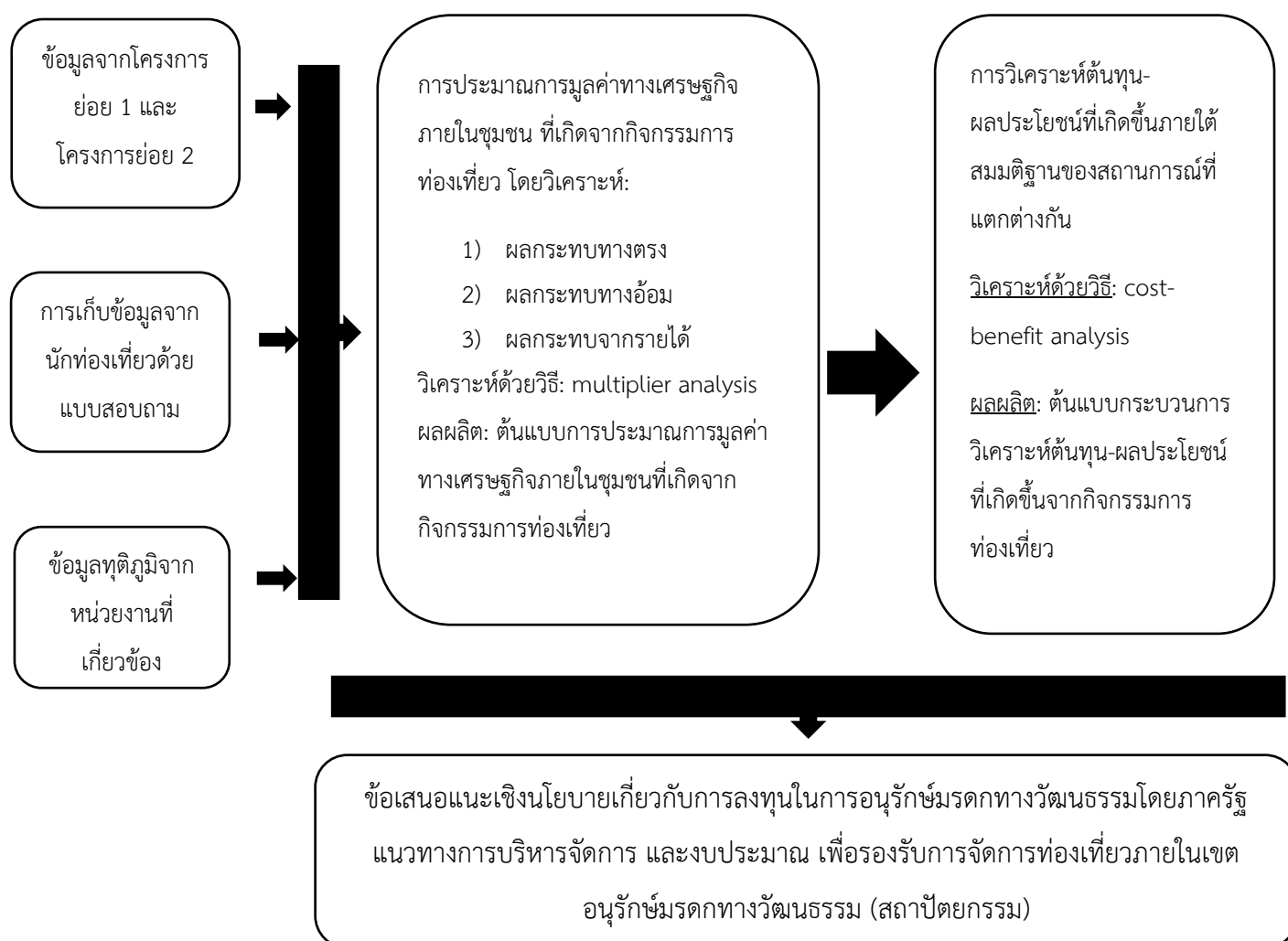

ภาพ 1 แผนภาพแสดงแนวคิดการวิเคราะห์อัตลักษณ์ของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

ภาพ 2 แผนภาพแสดงกรอบความสัมพันธ์ระหว่างแผนงานวิจัยและโครงการวิจัยย่อย

สำหรับกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลทางเศรษฐกิจในแผนงานนี้ซึ่งประกอบด้วยการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ และการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์นั้น เป็นกระบวนการวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ ที่มีความแตกต่างกันและให้มุมมองที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยในการวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว นั้น เป็นการวิเคราะห์ที่เน้นศึกษารายได้ในรูปของตัวเงิน ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว และเส้นทางการกระจายตัวของรายได้นั้น และการที่รายได้นั้นได้สร้างรายได้ต่อไปสำหรับคนกลุ่มอื่นๆในชุมชน จึงเป็นการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจในวงกว้าง สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์นั้น ศึกษาผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ทั้งในรูปตัวเงินและในรูปแบบอื่น (เช่น คุณค่าของวัฒนธรรมที่คงอยู่) และศึกษาเฉพาะผลประโยชน์โดยตรงที่เกิดจากการลงทุนเท่านั้น โดยไม่รวมผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในวงกว้าง ทั้งนี้สามารถสรุปกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลทางเศรษฐกิจได้ดังรายละเอียดในภาพ 3

ภาพ 3 กรอบการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1) เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) หมายถึง เขตพื้นที่ภายในชุมชนดั้งเดิมที่ประกอบไปด้วยการกระจุกตัวของมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) และภูมิทัศน์แบบเมืองเก่า โดยอาจมีการปะปนของอาคารรูปแบบสมัยใหม่ตามการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางสังคม หากแต่ไม่ขัดแย้งกับภูมิทัศน์เดิม หรือมีลักษณะเป็นภูมิทัศน์อนุญาติ เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จะเป็นพื้นที่ชุมชนในระดับมหภาคโดยมีบทบาทในฐานะพื้นที่สนับสนุน/อำนวยความสะดวกต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน หากแต่อาจจะไม่เป็นแหล่งท่องเที่ยวก็ได้ (เทิดศักดิ์ เตชะกิจจรร และคณะ, 2561: 9)

2) ตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 1 หมายถึง ตัวทวิคูณที่วัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ที่จะส่งผลทำให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อพิจารณาเฉพาะผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมเท่านั้น (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

3) ตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 2 หมายถึง ตัวทวิคูณที่วัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ที่จะทำให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อพิจารณาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

4) ตัวทวิคูณรายได้ประเภทที่ 1 หมายถึง ตัวทวิคูณที่วัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ที่จะทำให้รายได้ของภาคครัวเรือนทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อพิจารณาเฉพาะผลกระทบทางตรงและทางอ้อมเท่านั้น (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

5) ตัวทวิคูณรายได้ประเภทที่ 2 หมายถึง ตัวทวิคูณที่วัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ที่จะทำให้รายได้ของภาคครัวเรือนทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อพิจารณาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

6) ผลกระทบทางตรง (direct effect) หมายถึง ผลกระทบในขั้นแรกที่เกิดจากการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว

7) ผลกระทบทางอ้อม (indirect effect) หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลกระทบทางตรง โดยเกิดจากการใช้จ่ายของธุรกิจท่องเที่ยว จากการที่ธุรกิจท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินส่วน

หนึ่งเพื่อซื้อสินค้าและบริการ เพื่อนำมาเป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (intermediate input) สำหรับการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวอื่นๆ

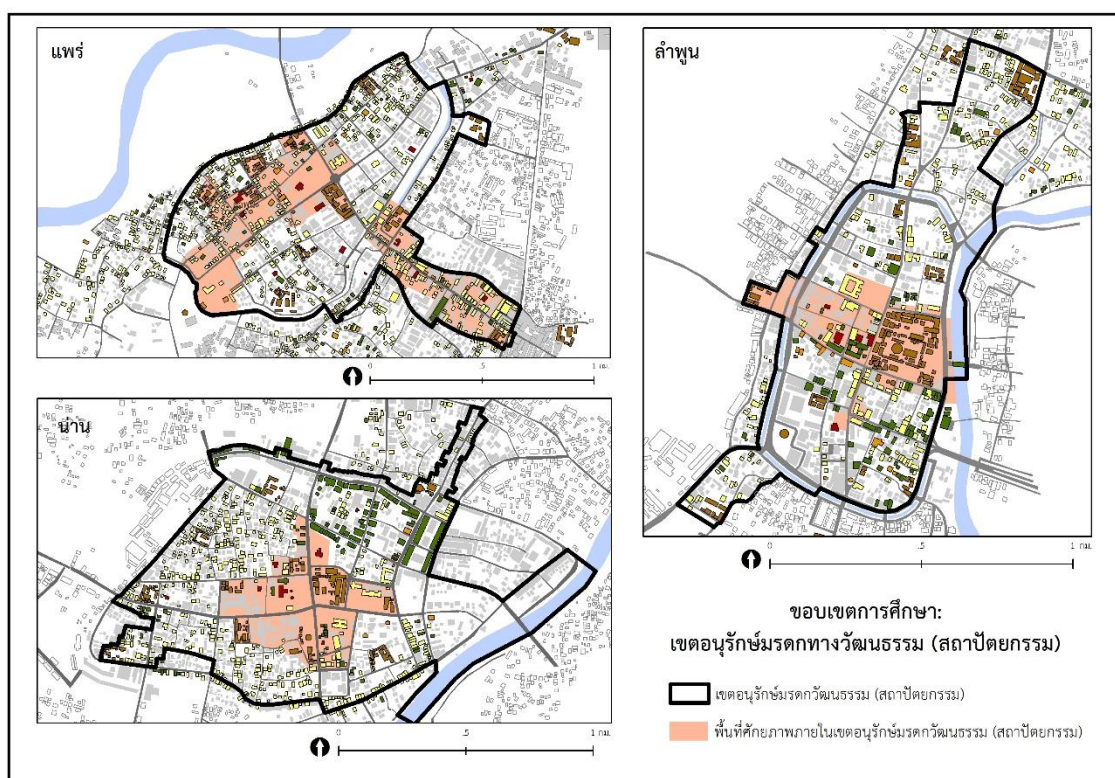
8) ผลกระทบจากรายได้ (induced effect) ได้แก่ ผลกระทบที่สืบเนื่องมาจากผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม โดยเกิดจากการใช้จ่ายของครัวเรือนจากรายได้ที่มีที่มาเบื้องต้นจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

1.5.1.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้มีขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา อยู่ภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ และเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ซึ่งอ้างอิงตามผลการศึกษาภายใต้แผนงานวิจัยเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนาของเทิดศักดิ์ เตะชะกิจขจร และคณะ (2560)

ภาพ 4 แผนที่แสดงขอบเขตด้านพื้นที่

1.5.1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) แนวทางการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา ประกอบด้วยแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และกลยุทธ์ทางการตลาดที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) โดยแนวทางทั้งสองเกิดจากการสังเคราะห์ที่ได้จากโครงการวิจัยที่ 1 และโครงการวิจัยที่ 2

2) ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระบวนการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายใต้การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ หมายถึง ผลประโยชน์ทางตรงที่สามารถวัดได้ด้วยตัวเงินอย่างชัดเจนเท่านั้น

3) การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวเพื่อใช้ในการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจใช้วิธีการประมาณการนักท่องเที่ยวโดยใช้แบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) ที่กำหนดรูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบlinear

4) การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ ภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นการประมาณการมูลค่าในลักษณะของกลุ่มพื้นที่เท่านั้น ไม่ได้จำแนกรายจังหวัด เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลสถิติในปัจจุบัน

5) เนื่องด้วยข้อจำกัดของการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติของนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ทำให้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนจังหวัดนั้นๆ

1.5.1.3 ขอบเขตด้านเวลา

1 ปี (พ.ศ. 2560 -2561)

1.5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ น่าน ผู้นำชุมชน ประชาชนชุมชน

สมาชิกในชุมชนที่มีความสนใจ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการประเภทต่างๆ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการจัดการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการพื้นที่เมืองเก่าและชุมชนดั้งเดิม

1.5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวสำหรับเก็บข้อมูลค่าใช้จ่าย

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวสำหรับเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายเพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์นั้น คำนวณด้วยสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากจำนวนนักท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดทั้งหมดในปีพุทธศักราช 2558² โดยจากการคำนวณด้วยสถิติดังกล่าวพบว่า กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลนี้ควรมีขนาด 400 ชุด อย่างไรก็ตามในการเก็บข้อมูล ควรมีการเก็บข้อมูลเกินกว่าจำนวนสำหรับในกรณีที่มีข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บได้ไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ดังนั้นจึงเพิ่มจำนวนแบบสอบถามอีกกลุ่มละ 10% ซึ่งส่งผลให้วางแผนในการเก็บแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 440 ชุด ในกรณีพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวสำหรับเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling)

จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่ได้ทำการเก็บข้อมูลจริง ได้แก่ 445 คนที่ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยแยกเป็นจังหวัดลำพูน 148 คน จังหวัดแพร่ 153 คน และจังหวัดน่าน 144 คน

2) กลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการสำหรับการวิเคราะห์การรั่วไหล

การวิเคราะห์การรั่วไหลจากสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) และพื้นที่ข้างเคียงนั้น ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 81 แห่ง โดยจำแนกเป็นสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์

²จากสถิติของกรมการท่องเที่ยวพบว่า ในปีพุทธศักราช 2558 จังหวัดลำพูนมีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวตลอดปี 1,059,019 คน จังหวัดแพร่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวตลอดปี 750,144 คน และจังหวัดน่านมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวตลอดปี 732,446 คน รวมทั้งสิ้น 2,541,609 คน

มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนและพื้นที่ข้างเคียง 26 แห่ง สถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ และพื้นที่ข้างเคียงจำนวน 27 แห่ง และสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน จำนวน 28 แห่ง ทั้งนี้สถานประกอบการดังกล่าวสามารถแบ่งได้ออกเป็น 4 ประเภทตามรูปแบบธุรกิจ ได้แก่ ที่พักและโรงแรม ร้านอาหาร ร้านกาแฟและร้านขายเครื่องดื่ม และร้านขายของที่ระลึก

การคัดเลือกสถานประกอบการนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยพิจารณาจากตำแหน่งที่ตั้งของสถานประกอบการ และความสะดวกในการให้ข้อมูลของเจ้าของกิจการ

1.5.3 เครื่องมือการวิจัย

1) การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารชั้นปฐมภูมิและเอกสารชั้นทุติยภูมิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการการศึกษาโดยจำแนกเป็น 3 ประเด็นได้แก่ (1) การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (2) การวิเคราะห์ตัวทวีคูณและการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ และ (3) แนวทางการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว

2) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เป็นกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากโครงการย่อยในลักษณะพรรณนา เพื่อนำมาสรุปพัฒนาเป็นแนวทางการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว ร่วมกับข้อมูลทางสถิติที่วิเคราะห์ได้จากการดำเนินงานของแผนงานวิจัย

3) การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-output table analysis) เป็นกระบวนการในการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต เพื่อคำนวณค่าตัวทวีคูณผลผลิตและตัวทวีคูณรายได้ของภาคส่วนต่างๆในระบบเศรษฐกิจ

4) แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน

5) แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการรั่วไหลของสถานประกอบการ โดยพิจารณาจากสัดส่วนและลักษณะค่าใช้จ่ายกลุ่มต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน

6) การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (Cost-benefit analysis) เป็นกระบวนการในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ ซึ่งรวมถึงการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวใน

อนาคต การคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (net present value) และขั้นตอนอื่นๆในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์

7) การประชุมสรุปความคิดเห็นและผลการดำเนินงาน เป็นกระบวนการเปิดรับข้อเสนอแนะผลการวิจัย และส่งต่อข้อมูลผลการวิจัยแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งในส่วนที่ตัวแทนของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ และตัวแทนประชาคม เพื่อนำเสนอผลการศึกษาและผลักดันสู่การใช้งานภายในพื้นที่กรณีศึกษา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) พื้นที่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา มีแนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อเพิ่มระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

2) มรดกทางวัฒนธรรมภายในเขตพื้นที่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนาได้รับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ควบคู่กับการผสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจภายในชุมชน บนพื้นฐานของความเคารพในวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชน

3) หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานส่วนท้องถิ่นภายในพื้นที่กรณีศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน) ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการพัฒนาพื้นที่ สามารถนำเอาผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการปรับปรุง/ออกแบบองค์ประกอบทางกายภาพของพื้นที่เมืองเก่า เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

4) หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานส่วนท้องถิ่นภายในพื้นที่กรณีศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน) ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวสามารถนำเอาผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางกลยุทธ์ และจัดการการตลาดการท่องเที่ยวภายในพื้นที่กรณีศึกษา อันจะนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต

5) ชาวบ้านภายในพื้นที่กรณีศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน) ได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในพื้นที่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

6) หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และชุมชนเห็นคุณค่าทางเศรษฐกิจของชุมชนดั้งเดิม จนนำมาสู่การกระตุ้นการอนุรักษ์และการบริหารจัดการชุมชนดั้งเดิมภายในพื้นที่ของตนเองให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจต้องอิงจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา เป็นแผนงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระบวนการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน) ควบคู่กับการจัดทำและเสนอแนะต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน)

การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจต้องอิงจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา เป็นการดำเนินการวิจัยบนพื้นฐานการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ความคุ้มค่าในการลงทุนจากโครงการที่ได้จากโครงการย่อย 2 โครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านกายภาพ และการตลาด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ในการดำเนินการวิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ ได้แก่

- 2.1 แนวคิดเรื่องทุนทางวัฒนธรรม
- 2.2 แนวคิดเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์
- 2.3 แนวคิดเรื่อง กระบวนการทวีคูณ (multiplier process)
- 2.4 แนวคิดเรื่อง การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนดั้งเดิมที่ดำเนินการอนุรักษ์

2.1 แนวคิดทุนทางวัฒนธรรม (cultural capital)

ตามความหมายที่ Throsby (1999) ได้ให้ไว้ สิ่งที่เป็นทุนทางวัฒนธรรม ได้แก่ ทรัพย์สินที่มีมูลค่าในทางวัฒนธรรม (an asset embodying cultural value) ซึ่งทรัพย์สินที่กล่าวนี้อาจจับต้องได้หรือไม่สามารถจับต้องได้ (เช่น ในกรณีของทรัพย์สินทางปัญญา) สำหรับทุนทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้อาจอยู่ในรูปแบบของสิ่งก่อสร้าง สถานที่ งานจิตรกรรม ประติมากรรม เป็นต้น สำหรับทุนทางวัฒนธรรมที่ไม่สามารถจับต้องได้ อาจอยู่ในรูปแบบของแนวคิด ความเชื่อ การปฏิบัติ ประเพณี เป็นต้น

นิสวันต์ พิชญ์ดำรง (2553: 13) ได้ให้นิยามเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับ Throsby โดยให้นิยามว่าหมายถึง ทรัพย์สินทางปัญญาที่สืบทอดกันมาและยังดำรงอยู่ เป็นสิ่งที่สังคม

เห็นคุณค่า เป็นที่ต้องการ และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้ทุนทางวัฒนธรรมถือเป็นสินค้ำมีคุณค่าไม่คงที่ และเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเทคโนโลยี การแบ่งประเภทของทุนทางวัฒนธรรมอาจแบ่งเป็น 2 ประเภทตามแนวคิดของ Throsby ข้างต้น หรือจำแนกเป็น 3 ได้แก่ ทุนวัฒนธรรมที่อยู่ในตัวคนหรือกลุ่มคน ทุนวัฒนธรรมที่มีรูปลักษณะ และทุนวัฒนธรรมที่มีความเป็นสถาบัน

สหวัฒน์ แน่นหนา ([ม.ป.ป]: 1) ได้กล่าวถึงสาขาเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรมเพิ่มเติม โดยเปรียบเทียบกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรมได้กำหนดไว้ โดยประกอบด้วย 7 สาขา ได้แก่ ภาษา วรรณกรรมพื้นบ้าน ศิลปะการแสดง แนวทางปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาล งานฝีมือดั้งเดิม ความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล กีฬาตลอดจนภูมิปัญญาไทย ทั้งนี้จะเห็นว่าจากการจำแนกสาขาดังกล่าวนั้น ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับทุนทางวัฒนธรรมที่ไม่สามารถจับต้องได้เป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตามแม้จะมีการประเภของทุนทางวัฒนธรรมออกเป็นประเภทต่างๆ แต่ในนัยยะโดยรวมก็ถือเป็น ทุนทางวัฒนธรรมประเภทหนึ่ง เนื่องด้วยมีผลต่อการผลิตสินค้าและบริการ และทำให้การผลิตสินค้าและบริการขยายตัวเพิ่มขึ้นมาก (อรุณี ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์, 2555: 2) รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ (2546, 17-18 อ้างถึงใน สุวรรณฤทธิ์ วงศ์ชะอุ่ม, 2553: 48) ถือว่าทุนทางวัฒนธรรมเป็นทุนที่มีความสำคัญ โดยมีการบริการเข้ามาเป็นทุนกำลังระหว่างทุนภาคอุตสาหกรรมและวัฒนธรรม และมีความสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตระหว่างอุตสาหกรรมและภาคบริการโดยมีสินค้าวัฒนธรรม ซึ่งแสดงความเจริญเติบโตของทุนทางวัฒนธรรม

2.2 แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (cost-benefit analysis)

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (cost-benefit analysis) คือ การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนกับผลประโยชน์ ที่คาดว่าจะเกิดจากการลงทุนในโครงการ เพื่อเป็นการประเมินว่าโครงการนั้นๆ จะมีต้นทุน และผลประโยชน์เท่าใด และจะมีความคุ้มค่าในการลงทุนหรือไม่ การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์มีการนำไปใช้อย่างกว้างขวางในการศึกษาเพื่อประเมินว่าควรมีการลงทุนในโครงการใดโครงการหนึ่งโดยภาครัฐหรือภาคเอกชนหรือไม่ ทั้งนี้การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ มีความสำคัญเป็นอย่างมากในบริบทของการประเมินนโยบายการท่องเที่ยว โครงการต่างๆด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการออกกฎระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เนื่องด้วยโครงการด้านการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักมีผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง ซึ่งการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์จำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบในด้านต่างๆเหล่านี้ด้วย (Dwyer, 2012)

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อประมาณค่าต้นทุนและผลประโยชน์ของกิจกรรมหนึ่งที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนใดชุมชนหนึ่ง โดยในด้าน “ผลประโยชน์” ได้มีการให้คำจำกัดความ

ว่าหมายถึงการเพิ่มขึ้นของความอยู่ดีมีสุขของคนในสังคม (social welfare) ในขณะที่ “ต้นทุน” ได้มีการให้คำจำกัดความว่าหมายถึงการลดลงของความอยู่ดีมีสุขของคนในสังคม (social welfare) (Dwyer, 2012)

การประเมินต้นทุนและผลประโยชน์นั้น สามารถแบ่งประเภทของผลกระทบที่เกิดจากโครงการใดโครงการหนึ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

(1) ผลกระทบที่สามารถระบุได้ชัดเจน และประเมินค่าเป็นตัวเงินได้ ตัวอย่างเช่น รายได้จากการขายตัวสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมหนึ่ง รายได้จากการขายอาหารโดยร้านอาหาร ค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ เป็นต้น ซึ่งผลกระทบเหล่านี้สามารถประเมินค่าเป็นตัวเงินได้โดยใช้ราคาตลาด ซึ่งในกรณีที่ตลาดมีกลไกที่มีการแข่งขันนั้น ราคาตลาดจะสะท้อนค่าความยินดีที่จะจ่าย (willingness to pay) แต่ในบางครั้งอาจไม่ได้สะท้อนคุณค่าที่แท้จริงของสินค้าที่สังคมให้ เช่น ในกรณีที่ผู้บริโภคบางคนอาจยินดีที่จะจ่ายเงินสำหรับสินค้าอย่างหนึ่งมากกว่าราคาตลาด เป็นต้น

(2) ผลกระทบที่สามารถระบุได้และวัดได้ในเชิงกายภาพ แต่ยากที่จะประเมินค่าเป็นตัวเงินได้ ตัวอย่างเช่น คุณค่าของการอนุรักษ์ป่าไม้ การลดเวลาในการเดินทางเนื่องจากมีระบบรถไฟฟ้า เสียงดังที่เกิดจากการสร้างโรงแรม เป็นต้น ในกรณีนี้ วิธีที่จะวัดมูลค่าของผลกระทบมี 2 วิธีหลัก ได้แก่

- **Revealed preference** ซึ่งวัดจากพฤติกรรมของผู้บริโภคในกลไกตลาดที่เกี่ยวข้อง เช่น วิธี Travel cost method ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าเวลาและค่าใช้จ่ายของผู้คนที่ใช้เพื่อเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งๆ แสดงถึง “ราคา” ของการได้ไปยังสถานที่นั้นๆ ซึ่งวิธี Travel cost method นี้ ได้มีการนำมาใช้ในการประมาณอุปสงค์ด้านการท่องเที่ยวในหลายกรณี เช่น การไปเที่ยวเกาะ (Chen et al., 2004) การไปเที่ยวอุทยานแห่งชาติ (Liston-Heyes and Heyes, 1999) เป็นต้น

- **Stated preference** ซึ่งเป็นการถามความชอบหรือความพึงพอใจ (preference) ของคน โดยขอให้ระบุสิ่งที่จะยินดีจ่ายเพื่อแลกเปลี่ยนกับการได้รับบางอย่าง (หรือสิ่งที่ยินดีที่จะได้รับเพื่อชดเชยกับการที่ต้องสูญเสียบางอย่างไป) ภายใต้สถานการณ์ที่สมมติขึ้น (hypothetical scenarios) ซึ่งวิธีที่ใช้อย่างกว้างขวางที่สุดสำหรับกรณี stated preference ได้แก่ contingent valuation method (CVM) แนวคิดหลักของ CVM คือ บุคคลมีความชอบหรือความพึงพอใจ (preference) สำหรับสินค้าทุกชนิด ซึ่งรวมถึงสินค้าที่ไม่มีขายในตลาดด้วย โดย CVM ใช้แบบสอบถามเพื่อค้นหาความชอบหรือความพึงพอใจที่มีต่อสินค้าที่ไม่มีขายเหล่านี้ โดยการขอให้ระบุความยินดีจ่าย (willingness to pay) สำหรับสินค้า

บางอย่าง (หรือการเปลี่ยนแปลงปริมาณหรือคุณภาพของสินค้าบางอย่าง) หรือสิ่งที่ยินดีที่จะได้รับเพื่อชดเชยกับการเปลี่ยน ซึ่ง CVM ได้มีการประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์คุณค่า (value) ของมรดกทางวัฒนธรรมในหลายกรณี (Noonan, 2003; Salazar and Marques, 2005; Beltran and Rojas, 1996)

(3) ผลกระทบที่ผู้ประเมินทราบที่เกิดขึ้นแต่ไม่สามารถระบุได้ชัดเจน และเป็นการยากมากที่จะประเมินค่าเป็นตัวเงิน ตัวอย่างเช่น การป้องกันอาชญากรรมจากการมีโครงการตำรวจเพื่อการท่องเที่ยว การที่โบราณสถานได้รับการอนุรักษ์ นอกจากนี้ ยังมีกรณีของผลกระทบในรูปแบบ externality ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การที่สิ่งแวดล้อมถูกทำลาย หรือการที่ผู้ที่อยู่อาศัยถูกรบกวนจากเสียงหรือขยะที่เกิดจากการท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ประเมินเป็นตัวเงินได้ยากมาก แต่หากผลกระทบเหล่านี้มีความสำคัญ ผู้วิเคราะห์ควรระบุในการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ด้วย ถึงแม้จะไม่มีการประเมินค่าเป็นตัวเงินก็ตาม (Dwyer, 2012)

ในด้านการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวมักเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ มิงสรรพ์ ขาวสอาด และคณะ (2556: 65) ได้จำแนกลักษณะค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ค่าใช้จ่ายที่ประเทศต้นทาง หรือพื้นที่ต้นทาง เช่น ค่าตัวเครื่องบิน ค่าซื้อบริการนำเที่ยว และ 2) ค่าใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าของที่ระลึก โดยในการวิเคราะห์ลักษณะค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวอาจจำแนกได้ 4 รูปแบบกล่าวคือ

- 1) **ค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดต่อครั้งต่อกลุ่ม** เป็นค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง (trip) ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายของบุคคลอื่นๆ ที่เดินทางท่องเที่ยวพร้อมกับนักท่องเที่ยว โดยมีหน่วยเป็น หน่วยเงิน/ครั้ง/กลุ่ม
- 2) **ค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดต่อครั้งต่อคน** เป็นค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดต่อคนที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง โดยมีหน่วยเป็น หน่วยเงิน/ครั้ง/คน
- 3) **ค่าใช้จ่ายในแต่ละวันต่อครั้งต่อกลุ่ม** เป็นค่าใช้จ่ายต่อวันของนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง โดยรวมค่าใช้จ่ายของบุคคลอื่นๆ ที่เดินทางพร้อมกับนักท่องเที่ยว ซึ่งมีหน่วยเป็น หน่วยเงิน/วัน/กลุ่ม
- 4) **ค่าใช้จ่ายในแต่ละวันต่อครั้งต่อคน** เป็นค่าใช้จ่ายต่อคนที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในแต่ละวันของการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง โดยมีหน่วยเป็น หน่วยเงิน/วัน/คน (มิงสรรพ์ ขาวสอาด, 2556: 65-66)

การศึกษาค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่มีวิธีการศึกษา 4 ประเภท ได้แก่

1) การศึกษาประเภทและองค์ประกอบของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ที่เป็นการศึกษาถึงประเภทและรายละเอียดของการใช้จ่าย ว่าอยู่ในหมวดใด อย่างไร โดยสามารถแบ่งหมวดหมู่ในการเก็บข้อมูลได้เป็น ค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง ค่าบริการนำเที่ยว ค่าพาหนะในการเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2) การศึกษาปัจจัยที่กำหนดหรืออิทธิพลที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยทั่วไปนิยมพัฒนาแบบจำลองหรือฟังก์ชันการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (Tourist expenditure function) บนทฤษฎีอุปสงค์ทางอ้อม (indirect demand) ที่ว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจะขึ้นกับรายได้และปัจจัยกำหนดอื่นๆ

3) การศึกษาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายใต้คุณลักษณะที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวเป็นการศึกษาเปรียบเทียบการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ เพื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และค้นหานักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีการใช้จ่ายสูงสุด โดยในการศึกษานั้นจะประยุกต์ใช้เครื่องมือทางสถิติ เช่น Multi Classification Analysis (MCA)

4) การศึกษาการจัดสรรค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวของครัวเรือน เป็นการศึกษาเพื่ออธิบายการจัดสรรค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวของครัวเรือน รวมถึงวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดสรรค่าใช้จ่าย โดยทั่วไปการศึกษาในลักษณะนี้นิยมใช้แบบจำลอง Almost Ideal Demand System (AIDS) เป็นเครื่องมือในการศึกษา (มิ่งสรรพ ขาวสอาด และคณะ, 2556: 64)

สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ นั้นมีรายละเอียดต่างๆ ประกอบด้วย

(1) คำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (net present value)

การคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นการแปลงมูลค่าในอนาคตให้เป็นมูลค่าในปัจจุบัน โดยมีหลักคิดว่ามูลค่าในอนาคต เมื่อเทียบให้เป็นมูลค่าในปัจจุบัน ต้องใช้อัตราคิดลดของสังคม (social discount rate) ในการคำนวณ ซึ่งอัตราคิดลดของสังคม ได้แก่ อัตราที่สังคมให้ความสนใจในการบริโภคในอนาคต เปรียบเทียบกับการบริโภคในปัจจุบัน (social rate of time preference) เช่น หากสังคมมีอัตราคิดลดเป็นร้อยละ 10 หมายความว่า สังคมให้ความสนใจกับการได้รับประโยชน์มูลค่า 100 บาทในวันนี้ เท่ากับการได้รับประโยชน์มูลค่า 110 บาท ในอีก 1 ปีข้างหน้า

สูตรในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ ได้แก่

$$NPV = (B_o - C_o) + \frac{(B_1 - C_1)}{(1+r)} + \frac{(B_2 - C_2)}{(1+r)^2} + \dots + \frac{(B_n - C_n)}{(1+r)^n}$$

โดย NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิ

B_t = มูลค่าผลประโยชน์ ในปีที่ t

C_t = มูลค่าต้นทุน ในปีที่ t

r = อัตราคิดลดของสังคม

ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของต้นทุน และมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ ใช้วิธีคิดแบบเดียวกัน

(2) คำนวณอัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุน (benefit-cost ratio)

การคำนวณอัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุน เป็นการนำมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ (net present value of benefit) มาเทียบกับมูลค่าปัจจุบันสุทธิของต้นทุน (net present value of cost) คำนวณอัตราส่วนโดยใช้สูตร

$$\text{อัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุน} = \frac{\text{มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์}}{\text{มูลค่าปัจจุบันสุทธิของต้นทุน}}$$

การตัดสินใจว่าจะลงทุนจะทำเมื่ออัตราส่วนนี้มีค่ามากกว่า 1 ซึ่งหมายความว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์มากกว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิของต้นทุน

2.3 แนวคิดเรื่องกระบวนการทวีคูณ (multiplier process)

แนวคิดของกระบวนการทวีคูณ ได้แก่ การมองว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจหนึ่งๆ (เช่น นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินรวม 1 ล้านบาทเป็นค่าที่พัก) จะก่อให้เกิดการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของผู้ที่ได้รับรายได้นี้ โดยมีสมมติฐานว่าผู้ที่ได้รับเงินจะใช้จ่ายเงินบางส่วนและออมเงินบางส่วน (เช่น เจ้าของที่พักและพนักงานที่พัก นำเงินส่วนหนึ่งที่ได้รับนี้ไปซื้อของในตลาด) และก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นของกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่ง (ในที่นี้ ได้แก่ ผู้นำของมาขายในตลาด) ซึ่งคนกลุ่มนี้ก็จะใช้จ่ายเงินที่ได้รับนี้

จำนวนหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดรายได้กับกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่ง ต่อเนื่องกันไป จากกระบวนการทวีคูณนี้ จะทำให้ผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจในวงกว้าง มีมูลค่ามากกว่าจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นในระบบในขั้นตอนแรก

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า กระบวนการทวีคูณเป็นกระบวนการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจที่นิยมนำมาใช้ศึกษาเกี่ยวกับมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปยังภาคธุรกิจหรือหน่วยอื่นๆ ของระบบ ตัวอย่างเช่น การศึกษาของภัทรธนต์ คงแจ่ม (2558) ที่ดำเนินการศึกษาผลการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่พักบูติกโฮเต็ลต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของชุมชน: กรณีศึกษา บูติกโฮเต็ลในจังหวัดสงขลา ผ่านกระบวนการทวีคูณและทฤษฎีการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Analysis) หรือการประเมินรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษจังหวัดน่าน โดยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2559) เพื่อแสดงให้เห็นถึงรูปแบบและลักษณะการกระจายตัว ตลอดจนผลกระทบทางรายได้ที่เกิดขึ้นกับกิจกรรมการท่องเที่ยว 12 สาขา³ ผ่านการประเมินตัวทวีคูณด้วยกระบวนการทวีคูณรายได้

2.3.1 ความหมายของตัวทวีคูณ (multiplier) ในเชิงเศรษฐศาสตร์

ตัวทวีคูณ (multiplier) ในเชิงเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ตัวคูณที่อธิบายถึงผลกระทบที่เกิดจากการที่มีเงินจำนวนหนึ่งเพิ่มเข้ามาในระบบเศรษฐกิจ (เช่น จากการลงทุนของภาครัฐเพื่อสร้างถนน) โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจนั้น จะมากกว่าจำนวนเงินที่เพิ่มเข้ามา เนื่องจากจำนวนเงินที่เพิ่มเข้ามาในขั้นแรก (เช่น ค่าใช้จ่ายเพื่อสร้างถนน ซึ่งจะเป็นค่าแรง และค่าวัสดุ) จะกลายเป็นรายได้ของกลุ่มคนจำนวนหนึ่ง (เช่น บริษัทรับเหมาก่อสร้าง คนงานก่อสร้าง เจ้าของร้านขายวัสดุที่ใช้ในการสร้างถนน เป็นต้น) ซึ่งคนกลุ่มนี้อาจนำส่วนหนึ่งของเงินจำนวนนี้ไปใช้จ่ายใช้สอย (เช่น ซื้ออาหาร) และเงินที่ถูกใช้จ่ายใช้สอยไปนี้ จะกลายเป็นรายได้ของคนอีกกลุ่มหนึ่ง (เช่น เจ้าของร้านอาหาร) ซึ่งอาจนำเงินที่ได้รับนี้ไปใช้ต่ออีก และกลายเป็นรายได้ของคนอีกกลุ่ม ต่อไปเรื่อยๆ ดังนั้น การลงทุนครั้งแรกของภาครัฐเพื่อสร้างถนน จึงก่อให้เกิดผลกระทบ (ซึ่งในกรณีนี้ได้แก่รายได้ที่เพิ่มขึ้น) ในระบบเศรษฐกิจที่มากกว่าจำนวนเงินลงทุนของภาครัฐ

³สาขาทางด้านการท่องเที่ยว 12 สาขา อ้างอิงจาก The Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework 2018 (TSA: RMF 2008) ประกอบด้วย (1) บริการที่พักสำหรับผู้มาเยือน (2) บริการอาหารและเครื่องดื่ม (3) บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ (4) บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์ (5) บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ (6) บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน (7) บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว (8) บริการนำเที่ยวและบริการจอง (9) บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (10) บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ (11) ของฝากและของที่ระลึก และ (12) บริการท่องเที่ยวอื่นๆ (สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559: 5)

2.3.2 ตัวทวีคูณของการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยว (tourism multiplier)

สำหรับตัวทวีคูณของการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยว นั้น มิงส์เวิร์ค ชาวสอาด และคณะ (2556) ได้กล่าวถึงตัวทวีคูณของการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวไว้ว่า เป็นตัวคูณที่อธิบายถึงผลกระทบอันเกิดจากค่าใช้จ่ายในด้านการท่องเที่ยว ซึ่งหมายรวมถึงการลงทุนด้านการท่องเที่ยวด้วย เพราะค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจะสร้างรายได้ในเบื้องต้นต่อองค์กรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แต่ต่อมาองค์กรเหล่านั้นนำรายได้ไปใช้จ่ายเกิดองค์กรและแรงงานที่ได้รายได้ในรอบที่ 2 ก็นำรายได้ไปใช้เกิดรายได้ต่อ ๆ ไป ดังนั้น ค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว 1 จะสร้างได้รายได้มากกว่า 1 บาท (มิงส์เวิร์ค ชาวสอาด และคณะ, 2556: 4) ในกรณีของตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (tourism income multiplier) นั้น เป็นตัวทวีคูณที่อธิบายถึงผลกระทบด้านรายได้ที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ อันเกิดจากค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายนั้น ทั้งนี้มูลค่าของเงินที่ได้จากการท่องเที่ยวจะกระจายไปยังหน่วยต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งในท้ายที่สุดรายได้เหล่านี้ก็จะถึงมือของคนในระบบเศรษฐกิจ ปรากฏดังกล่าวดังนี้แสดงให้เห็นว่า สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวจะหมุนเวียนซ้ำๆ อยู่ในระบบเศรษฐกิจ (โสภา จำนงค์ศรี, ธัชไท กิริติพงศ์ไพบูลย์, และ กัลย์ธีรา ชุมปัญญา, 2558: 12)

ตัวทวีคูณของการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบ เช่น ตัวทวีคูณของการจ้างงานจากการท่องเที่ยว (tourism employment multiplier) ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (tourism income multiplier) ตัวทวีคูณด้านการหารายได้ของภาครัฐ และตัวทวีคูณอื่นๆ (มิงส์เวิร์ค ชาวสอาด และคณะ, 2556: 4) ในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษากรณีของตัวทวีคูณผลิตจากการท่องเที่ยว (tourism output multiplier) และตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (tourism income multiplier) เพื่อใช้วิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

ในการคำนวณตัวทวีคูณผลิตจากการท่องเที่ยว และตัวทวีคูณรายได้จากการท่องเที่ยว ใช้การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-output table analysis) เป็นวิธีวิเคราะห์หลัก ซึ่งการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตเป็นวิธีหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับในการใช้เพื่อคำนวณตัวทวีคูณผลิตและตัวทวีคูณรายได้การวิเคราะห์ผลกระทบจากการท่องเที่ยว (Fletcher, 1989; Frechtling and Horvath, 1999; อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

2.3.3 ผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้

การวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นการศึกษาเส้นทางของตัวเงินที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยตัวเงินนี้ ในขั้นแรกจะไปยังธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและกิจการภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

การท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินกับธุรกิจและกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้โดยตรง หลังจากนั้น ตัวเงินจำนวนหนึ่งจะถูกใช้จ่ายไปกับ

- ธุรกิจอื่นๆ ซึ่งผลิตสินค้าหรือขายบริการให้กับธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- ครัวเรือน ซึ่งได้รับรายได้จากการทำงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- ภาครัฐ โดยได้รับจากเงินภาษีในรูปแบบต่างๆ จากนักท่องเที่ยว ธุรกิจการท่องเที่ยว และครัวเรือน

ผลกระทบที่เกิดจากการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้เป็นผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ (Mathouraparsad and Maurin, 2017)

(1) ผลกระทบทางตรง (direct effect) ได้แก่ ผลกระทบในขั้นแรกที่เกิดจากการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะจากการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการต่างๆ เช่น การที่นักท่องเที่ยวพักค้างคืนในโรงแรม นักท่องเที่ยวจ่ายค่าที่พักให้กับโรงแรม ค่าที่พักนี้นับเป็นผลกระทบทางตรงจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

(2) ผลกระทบทางอ้อม (indirect effect) ได้แก่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผลกระทบทางตรง โดยเกิดจากการใช้จ่ายของธุรกิจท่องเที่ยวและพนักงานของธุรกิจท่องเที่ยวนั้นๆ ผลกระทบนี้เป็นตัวเงินที่ถูกส่งต่อไปยังระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น ผลกระทบทางอ้อมนี้ หมายถึงการที่ธุรกิจท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินส่วนหนึ่งเพื่อซื้อสินค้าและบริการ เพื่อนำมาเป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (intermediate input) สำหรับการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวนั้นๆ สินค้าและบริการที่นำมาเป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลางนี้ นับเป็นห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) ของธุรกิจการท่องเที่ยว ดังนั้น เพื่อให้เกิดผลกระทบทางอ้อมมากที่สุด จึงควรสนับสนุนให้ธุรกิจท่องเที่ยวซื้อสินค้าและบริการที่ผลิตในชุมชน

(3) ผลกระทบจากรายได้ (induced effect) ได้แก่ ผลกระทบที่สืบเนื่องมาจากผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม โดยเกิดจากการใช้จ่ายของครัวเรือนจากรายได้ที่มีที่มาจากเบื้องต้นจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ซึ่งผลกระทบจากรายได้นี้ คือค่าใช้จ่ายของบุคคลที่ได้รับประโยชน์ทางตรงหรือทางอ้อมจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

2.3.4 การคำนวณตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (tourism income multiplier)

การคำนวณตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยว (tourism income multiplier) สามารถคำนวณได้จากสูตร

$$\text{Tourism income multiplier} = (\text{direct effect} + \text{indirect effect} + \text{induced effect}) / \text{direct effect}$$

2.4 การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนดั้งเดิมที่ดำเนินการอนุรักษ์ และมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนดั้งเดิมที่ดำเนินการอนุรักษ์

การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา เป็นกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในชุมชนดั้งเดิมหรือพื้นที่เมืองเก่า ผ่านมรดกทางวัฒนธรรมภายในชุมชน โดยต้นทุนทางวัฒนธรรมดังกล่าวถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการสร้างรายได้กับประเทศเป็นอย่างมาก (สหวัดน์ แนนหนา, [ม.ป.ป]: 1) ทั้งนี้ มิ่งสรรพ ขาวสอาด และคณะ (2556: 197) ได้เสนอว่าในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้นั้นสามารถทำได้โดย การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ การฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมหรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ในจังหวัดที่ยังไม่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว เป็นแนวทางหนึ่งในการลดความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัด โดยจะทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวของคนไทยด้วยกันเองมีการกระจายมากยิ่งขึ้น (มิ่งสรรพ ขาวสอาด และคณะ, 2556: 197) แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องระวังมรดกวัฒนธรรมเนื่องจากในบางกรณีการกระจายรายได้อาจกระจุกตัวอยู่เพียงกลุ่มคนบางส่วน โดยจากการศึกษาของมิ่งสรรพ ขาวสอาด และคณะ (2549, อ้างถึงใน มิ่งสรรพ ขาวสอาด และคณะ, 2556: 190) พบว่า การท่องเที่ยวให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวจริงหากแต่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนที่มีฐานะดี มีความรู้ หรือเป็นแกนนำในการผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวภายในชุมชน เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่มีความพร้อมด้านเงินทุน มีความเข้าใจในการทำธุรกิจและเล็งเห็นโอกาสทางธุรกิจจากการท่องเที่ยวได้ดีกว่ากลุ่มคนที่มีฐานะยากจน

การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความเกี่ยวข้องกับทุนทางวัฒนธรรมของพื้นที่โดยตรง โดยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานวัฒนธรรม หมายถึง การนำเอามรดกทางวัฒนธรรมและองค์ความรู้ชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์มาประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิดสร้างสรรค์ (วรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล, 2553: 19) ซึ่งการนำทุนทางวัฒนธรรมมาเป็นฐานในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจในมิติด้านการบริการและการท่องเที่ยว นั้น ถือเป็นกลยุทธ์สำคัญภายใต้แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติโดยภายใต้กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ของยุทธศาสตร์ที่ 6 การนำทุนทางวัฒนธรรมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมนั้น พบว่า ในการนำทุนทางวัฒนธรรมมาเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน มีแนวทางในการดำเนินการหลายประการ ตัวอย่างเช่น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ได้มาตรฐาน การส่งเสริมการนำความรู้ทางภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบของการบริการทางวัฒนธรรม การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนโดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพื่อนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาเพิ่มมูลค่าและหาการตลาดภายนอกชุมชน (กระทรวงวัฒนธรรม, 2552: 95-97)

การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยการพัฒนาจำเป็นต้องมีการใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ ผสมผสานกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นไทย (นิสวันต์ พิษณุดำรง, 2553: 24) ซึ่งในที่นี้มีทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนดั้งเดิมเป็นแก่นสำคัญในการพัฒนา โดยนิสวันต์ พิษณุดำรง (2553: 17) ได้เสนอประเด็นเพิ่มเติมที่จำเป็นต้องพิจารณาเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากทุนทางวัฒนธรรมดังนี้

- 1) การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนฐานทุนวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ต้องพิจารณาถึงรากฐานทางวัฒนธรรม คำนึงถึงการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างรอบคอบ ตลอดจนความเข้าถึงและความร่วมมือกับท้องถิ่น
- 2) การขับเคลื่อนทุนทางวัฒนธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ต้องจัดทำยุทธศาสตร์และแนวทางผลักดันสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับทุนทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ มีความพร้อมด้านองค์ความรู้และเทคโนโลยี การวางระบบบริหารจัดการที่เหมาะสมตลอดห่วงโซ่อุปทาน และการศึกษาวิจัยพฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อสร้างตลาดที่เหมาะสม
- 3) ให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ในมิติต่างๆ
- 4) อนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมไทย

ทั้งนี้ในการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวมีความจำเป็นอย่างที่ต้องได้รับการปรับรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการปรับปรุง (modification) ทำให้เป็นสินค้าเชิงพาณิชย์ (commodification) และทำให้มีมาตรฐาน (standardization) (Bob Mckercher and Hilary du Cros, 2002: 115, อ้างถึงใน สุวรรณฤทธิ์ วงศ์ชะอุ่ม, 2553: 49) เนื่องจากทุนทางวัฒนธรรมมีความเปราะบาง มีคุณค่าในตัวเอง และไม่ได้ถูกสร้างมาเพื่อการบริโภคของนักท่องเที่ยวตั้งแต่เริ่มแรก และการดำเนินการอาจส่งผลกระทบต่อการเสื่อมคุณค่าต้องคำนึงถึงความเป็นของแท้ดั้งเดิมและความเข้มแข็งของพื้นที่ (สุวรรณฤทธิ์ วงศ์ชะอุ่ม, 2553: 55-56) อนึ่งการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องต่อยอดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วยการสร้างสรรค์คุณค่าตลอดห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มค่อนข้างสูง เนื่องจากมีห่วงโซ่อุปทานที่เชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกอุตสาหกรรมอย่างกว้างขวาง โดยในการสร้างสรรค์ห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นอาจนำเอาเรื่องราวทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นปัจจัยหลักในการสร้างความแตกต่างให้กับแหล่งท่องเที่ยวภายในพื้นที่หรือชุมชน (วรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล, 2553: 19-20)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าในปัจจุบันมีการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการอนุรักษ์เมืองดั้งเดิม หรือมรดกทางวัฒนธรรมประเภทต่าง ๆ ไว้อย่างหลากหลาย ทั้งในส่วนที่เป็นผลกระทบเชิงเศรษฐกิจที่สัมพันธ์กับการท่องเที่ยว และผลกระทบในมิติอื่นๆ ตัวอย่างเช่น

แผนงานนโยบายสาธารณะเพื่อการพัฒนาอนาคตของเมือง ศูนย์ศึกษามหานครและเมืองวิทยาลัยรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้ถอดความและเรียบเรียงจากการบรรยายของ Dr Ester Van Steekelenburg (2559) ซึ่งได้กล่าวถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการอนุรักษ์มรดกของเมืองว่าสามารถพิจารณาได้ 5 ประการ ได้แก่การสร้างงานการฟื้นฟูเขตเมืองขึ้นในการท่องเที่ยวในแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมการเพิ่มมูลค่าทรัพย์สินบนที่ดิน และการบ่มเพาะธุรกิจขนาดเล็ก

Pagiolo (1996) ได้วิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการลงทุนเพื่ออนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมว่า มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั้งหมด (total economic value) ประกอบด้วย

- 1) มูลค่าที่เกิดขึ้นจากสิ่งที่สามารถนำไปใช้ได้จากสถานที่ (extractive use value) ซึ่งในกรณีของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น ป่าไม้ จะมีความสำคัญ แต่ในกรณีของการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม มูลค่าในด้านนี้ไม่มีความเกี่ยวข้องนัก
- 2) มูลค่าที่เกิดจากการใช้สถานที่ (โดยไม่มีการทำลายหรือนำสิ่งใดออกไปเพื่อจำหน่าย) (non-extractive use value) เป็นการใช้สถานที่ ซึ่งการประเมินมูลค่าเป็นตัวเงินอาจทำได้ยาก

3) มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้สถานที่ (non-use value) แต่เกิดจากคุณค่าที่ให้กับ การที่มีสถานที่นั้นๆอยู่ (existence value) หรือจากการที่ทราบว่าสามารถไปที่สถานที่นั้นๆ ได้ ในเวลาที่ต้องการ (option value)

ทั้งนี้ Pagiolo (1996) ยังได้กล่าวถึงวิธีในการวิเคราะห์หลายรูปแบบ รวมถึง วิธีที่ศึกษาค่า เดินทาง (travel cost) ซึ่งค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวใช้ สามารถนำมาคำนวณหาเส้นอุปสงค์ (demand curve) ของการมาท่องเที่ยวในสถานที่นั้นๆ

นอกจากนี้ Dwyer et al. (2004) ได้กล่าวถึงวิธีวิเคราะห์ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อ เศรษฐกิจหลายวิธี เช่น Multiplier analysis และ Input-output analysis เป็นต้น รวมทั้ง Computable General Equilibrium (CGE) ซึ่งเหมาะกับการศึกษาผลกระทบที่มีกับระบบเศรษฐกิจ ในระดับกว้าง เช่น ในระดับประเทศ เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรม การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจาก การท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม จะทำการศึกษาโดยแบ่งผลกระทบทางเศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้นเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผลกระทบทางตรง (direct effect) ผลกระทบทางอ้อม (indirect effect) และผลกระทบที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ (non economic impact)

ตัวชี้วัดเกี่ยวกับเศรษฐกิจในเมือง สามารถแยกเป็น

(1) ผลกระทบทางตรง (direct effect)

- ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในขณะที่มาท่องเที่ยว ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าเดินทางระหว่างการท่องเที่ยว ค่าอาหาร เครื่องดื่ม ค่าของที่ระลึก ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นต้น (ใช้ข้อมูลส่วนนี้ประกอบกับการประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวที่คาดว่าจะ เพิ่มขึ้น)
- ค่าใช้จ่ายและการสร้างงาน ที่เกิดจากการซ่อมแซมอาคาร

(2) ผลกระทบทางอ้อม (indirect effect)

- ผลกระทบจากกระบวนการทวีคูณ (multiplier process) ที่เกิดจากการ ที่ค่าใช้จ่ายโดยตรงของนักท่องเที่ยวได้ถูกนำมาใช้จ่ายหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ของชุมชน
- การสร้างงาน ที่เกิดจากการลงทุนในธุรกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- การลงทุนจากภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้น
- การเพิ่มมูลค่าทรัพย์สินบนที่ดิน ที่เกิดจากการที่เมืองได้มีการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

(3) ผลกระทบที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ (non economic impact)

- มูลค่าของทุนทางวัฒนธรรม ซึ่งการประเมินในส่วนนี้อาจประเมินเป็นตัวเงินได้ยาก สามารถใช้แนวคิดของการให้คุณค่ากับการที่มีสถานที่นั้นๆ อยู่ (existence value) และแนวคิดการให้คุณค่าจากการที่ทราบว่าสามารถไปที่สถานที่นั้นๆ ได้ ในเวลาที่ต้องการ (option value) โดยประเมินจากการทบทวนวรรณกรรม และจากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (Pagiola, 1996)

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา เป็นแผนงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระบวนการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน) ควบคู่กับการจัดทำและเสนอแนะต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน)

ในการศึกษาเพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว นักวิจัยได้ดำเนินการโดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางเศรษฐศาสตร์ ภายใต้การกำหนดสมมติฐานจากแนวทางการเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา ซึ่งได้จากโครงการวิจัยย่อยที่ 1 ที่มุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยวจากการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบทางกายภาพ และโครงการวิจัยย่อยที่ 2 ที่มุ่งเน้นการพัฒนากิจกรรมทางการตลาดเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวภายในพื้นที่

ในกระบวนการวิจัยเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์นั้น มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือการวิจัย
- 3.3 ขั้นตอนการวิจัยและการบริหารแผนงานวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ น่าน ผู้นำชุมชน ประชาชน ชุมชน สมาชิกในชุมชนที่มีความสนใจ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการประเภทต่างๆ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการจัดการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการพื้นที่เมืองเก่าและชุมชนดั้งเดิม

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มตัวอย่าง ตามลักษณะการวิเคราะห์ข้อมูล กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวสำหรับเก็บข้อมูลค่าใช้จ่าย และกลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการสำหรับการวิเคราะห์การรั่วไหล

1) กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวสำหรับเก็บข้อมูลค่าใช้จ่าย

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวสำหรับเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายเพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์นั้น คำนวณด้วยสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากจำนวนนักท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดทั้งหมดในปีพุทธศักราช 2558 ⁴ โดยจากคำนวณด้วยสถิติดังกล่าวพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีขนาด 400 ชุด

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวสำหรับเก็บข้อมูลค่าใช้จ่าย ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

ในการเก็บตัวอย่าง ได้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว 445 คน โดยแยกเป็นจังหวัดลำพูน 148 คน จังหวัดแพร่ 153 คน และจังหวัดน่าน 144 คน

2) กลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการสำหรับการวิเคราะห์การรั่วไหล

การวิเคราะห์การรั่วไหลจากสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) และพื้นที่ข้างเคียงนั้น ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 81 แห่ง โดยจำแนกเป็นสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนและพื้นที่ข้างเคียง 26 แห่ง สถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ และพื้นที่ข้างเคียงจำนวน 27 แห่ง และสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน จำนวน 28 แห่ง ทั้งนี้สถานประกอบการดังกล่าวสามารถแบ่งได้ออกเป็น 4 ประเภทตามรูปแบบธุรกิจ ได้แก่ ที่พักและโรงแรม ร้านอาหาร ร้านกาแฟและร้านขายเครื่องดื่ม และร้านขายของที่ระลึก

⁴จากสถิติของกรมการท่องเที่ยวพบว่า ในปีพุทธศักราช 2558 จังหวัดลำพูนมีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวตลอดปี 1,059,019 คน จังหวัดแพร่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวตลอดปี 750,144 คน และจังหวัดน่านมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวตลอดปี 732,446 คน รวมทั้งสิ้น 2,541,609 คน

การคัดเลือกสถานประกอบการนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยพิจารณาจากตำแหน่งที่ตั้งของสถานประกอบการ และความสะดวกในการให้ข้อมูลของเจ้าของกิจการ โดยจากการคัดเลือกสถานประกอบการพบว่ามียาละเอียดดังสรุปได้ในตารางที่ 1

ตาราง 1 ตารางแสดงรายละเอียดของสถานประกอบการสำหรับการวิเคราะห์การรั่วไหล

	ที่พักและ โรงแรม	ร้านอาหาร	ร้านกาแฟ	ร้านขาย ของที่ระลึก	รวม
เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน	6	8	8	4	26
เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่	9	7	8	3	27
เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน	6	10	7	5	28
รวม	21	25	23	12	81

3.2 เครื่องมือการวิจัย

1) การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารชั้นปฐมภูมิและเอกสารชั้นทุติยภูมิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยจำแนกเป็น 3 ประเด็นได้แก่ 1) การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ 2) การวิเคราะห์ตัวทวีคูณและการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ และ 3) แนวทางการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว

2) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เป็นกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากโครงการย่อยในลักษณะพรรณนา เพื่อนำมาสรุปพัฒนาเป็นแนวทางการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว ร่วมกับข้อมูลทางสถิติที่วิเคราะห์ได้จากการดำเนินงานของแผนงานวิจัย

3) การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-output table analysis) เป็นกระบวนการในการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต เพื่อคำนวณค่าตัวทวีคูณผลผลิตและตัวทวีคูณรายได้ของภาคส่วนต่างๆในระบบเศรษฐกิจ

4) แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน

5) แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการรับรู้ไหลของสถานประกอบการ โดยพิจารณาจากสัดส่วน และลักษณะค่าใช้จ่ายกลุ่มต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน

6) การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (Cost-benefit analysis) เป็นกระบวนการในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ ซึ่งรวมถึงการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต การคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (net present value) และขั้นตอนอื่นๆในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์

7) การประชุมสรุปความคิดเห็นและผลการดำเนินงาน เป็นกระบวนการเปิดรับข้อเสนอแนะ ผลการวิจัย และส่งต่อข้อมูลผลการวิจัยแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งในส่วนที่ตัวแทนของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ และตัวแทนประชาคม เพื่อนำเสนอผลการศึกษาและผลักดันสู่การใช้งานภายในพื้นที่การศึกษา

3.3 ขั้นตอนการวิจัยและการบริหารแผนงานวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยและการบริหารแผนงานวิจัย มีดังนี้

1) การประชุมระดมความคิดเห็นและกำหนดทิศทางการทำงาน

การประชุมระดมความคิดเห็นและกำหนดทิศในการทำงานเป็นการประชุมร่วมกันของคณะทำงานแต่ละโครงการย่อย เพื่อระดมความคิด และทิศทางการทำงาน

2) การเก็บรวบรวมเอกสารทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การเก็บรวบรวมเอกสารทุติยภูมิเป็นการเก็บรวบรวมเอกสารทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ผลทางเศรษฐศาสตร์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงสถิติของพื้นที่ของกรณีศึกษาทั้งในระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ทั้งนี้เอกสารที่จะดำเนินการรวบรวมได้แก่ สถิติค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในพื้นที่จังหวัด และสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวภายในพื้นที่จังหวัด ของกรมการท่องเที่ยว ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2560 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการท่องเที่ยวจำนวน 26 สาขาการผลิต สำหรับเขต 1 (เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา) ซึ่งครอบคลุมจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา ของกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

3) การจัดทำและพัฒนาแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ขั้นตอนนี้เป็นการจัดทำและพัฒนาแบบสอบถามสำหรับใช้เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวเพื่อประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการ

ท่องเที่ยว โดยแบบสอบถามที่จัดทำและพัฒนาขึ้นมีประเด็นในการเก็บข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ได้แก่ สัญชาติ ภูมิลำเนา เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน รายได้เฉลี่ย อาชีพ

(2) ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ได้แก่ วัตถุประสงค์หลักในการเดินทาง, จำนวนวัน, รูปแบบการค้างคืน, จำนวนบุคคล, พาหนะและวิธีการท่องเที่ยว, ประสบการณ์การท่องเที่ยวชุมชนดั้งเดิม, ปัจจัยในการตัดสินใจในการเดินทาง, ปัจจัยในการเดินทางซ้ำ, ความประทับใจ, กิจกรรมภายในชุมชนดั้งเดิม

(3) ข้อมูลด้านการใช้จ่าย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวตลอดระยะเวลาการท่องเที่ยวครั้งนี้ ซึ่งจำแนกออกเป็น 10 ด้าน ได้แก่ ค่าที่พักค่าอาหารค่าเครื่องดื่ม/ขนม/อาหารว่างค่าสินค้าและของที่ระลึกค่าบริการท่องเที่ยวค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิงค่าใช้จ่ายในการใช้บริการนำเที่ยวค่าใช้จ่ายในการทำบุญค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคอื่นๆ เช่น ยาสีฟัน ยาสระผมและค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น

เมื่อจัดทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจแล้วเสร็จ คณะนักวิจัยจะดำเนินการทดสอบใช้แบบสอบถามกับกลุ่มนักท่องเที่ยวและปรับแก้ให้เกิดความเหมาะสมดังรายละเอียดในเอกสารภาคผนวกที่ 1

4) การติดตาม สรุปผล และรายงานผลการดำเนินการระยะต้น

ขั้นตอนนี้เป็น การติดตามและสรุปผลการดำเนินการในเดือนที่ 2 นับตั้งแต่ดำเนินโครงการ เพื่อติดตามความคืบหน้าของการทำงานในแต่ละโครงการ ตลอดจนอุปสรรคและปัญหาที่พบในช่วงแรก และร่วมกันวิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ

5) การเก็บข้อมูลภาคสนามสำหรับประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว

ขั้นตอนนี้เป็น การเก็บข้อมูลภาคสนามสำหรับประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว ผ่านแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น โดยการเก็บข้อมูลเพื่อประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนนั้น จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลทางด้านค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในเขต นุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นสำคัญ

การเก็บข้อมูลภาคสนามสำหรับการเก็บข้อมูลจากพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายของการศึกษาของโครงการ ได้แก่ จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน

จะมีการแบ่งช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ครั้ง เพื่อกระจายลักษณะของนักท่องเที่ยว และกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตาราง 2 แสดงรายละเอียดการเก็บข้อมูลภาคสนามสำหรับประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ

	การเก็บข้อมูลครั้งที่ 1	การเก็บข้อมูลครั้งที่ 2
เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน	22-23 ตุลาคม 2560	9-11 พฤศจิกายน 2560
เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่	8-10 กันยายน 2560	18-19 พฤศจิกายน 2560
เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน	3-4 กันยายน 2560	18 พฤศจิกายน 2560

จากสถิตินักท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่า ในปีพุทธศักราช 2558 จังหวัดลำพูนมีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวตลอดปี 1,059,019 คน จังหวัดแพร่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวตลอดปี 750,144 คน และจังหวัดน่านมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวตลอดปี 732,446 คน รวมทั้งสิ้น 2,541,609 คน จากสถิติดังกล่าว เมื่อนำจำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งถือเป็นประชากรมากำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ด้วยสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จะพบว่าจะต้องมีการดำเนินเก็บข้อมูลภาคสนามจากนักท่องเที่ยวทั้งหมด 400 ชุด (Israel, 1992)

ในการเก็บข้อมูล ควรมีการเก็บข้อมูลเกินกว่าจำนวนสำหรับในกรณีที่ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บได้ไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ดังนั้นจึงเพิ่มจำนวนแบบสอบถามอีกกลุ่มละ 10% จึงมีการเก็บแบบสอบถาม 440 ชุด ในกรณีพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา

6) การติดตาม สรุปผล และรายงานผลการดำเนินการระยะกลาง

ขั้นตอนนี้เป็น การติดตามและสรุปผลการดำเนินการในเดือนที่ 6 นับตั้งแต่ดำเนินโครงการ เพื่อติดตามความคืบหน้าและปัญหาในการทำงานในแต่ละโครงการเพื่อร่วมกันหาวิธีการแก้ไข และรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินการในระยะกลาง

7) การเก็บข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับการรั่วไหลภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

ขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนาแบบสอบถามและการเก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจำนวน 4 ประเภท ได้แก่ ที่พักและโรงแรม ร้านอาหาร ร้านกาแฟและร้านขายเครื่องดื่ม และร้านขายของที่ระลึก โดยแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นนี้มีโครงสร้างดังนี้

- 1) ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานประกอบการ ได้แก่ ชื่อ รูปแบบสถานประกอบการ ภูมิสำเนา จำนวนลูกจ้าง
- 2) รูปแบบการใช้จ่ายภายในสถานประกอบการ ที่จำแนกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ค่าจ้างลูกจ้าง ค่าเช่าสถานที่ ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบ/สินค้า ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคในการประกอบกิจการ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ
- 3) รายละเอียดของค่าใช้จ่ายภายในสถานประกอบการ ได้แก่ สัดส่วนค่าใช้จ่ายของลูกจ้าง ภูมิสำเนาของเจ้าของอาคาร และสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบ

การเก็บข้อมูลการรั่วไหลของสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) นั้น ดำเนินการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 81 แห่ง โดยจำแนกเป็นสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนและพื้นที่ข้างเคียง 26 แห่ง สถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ และพื้นที่ข้างเคียงจำนวน 27 แห่ง และสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน จำนวน 28 แห่ง

8) การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนวงกว้าง อันเนื่องมาจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน โดยศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจในวงกว้างด้วยกระบวนการทวีคูณ (multiplier Analysis) ซึ่งแบ่งผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็น (1) ผลกระทบทางตรง (2) ผลกระทบทางอ้อม และ (3) ผลกระทบจากรายได้ โดยในการศึกษานี้เน้นศึกษาเฉพาะรายได้ (ในรูปของตัวเงิน) ที่เกิดจากการท่องเที่ยว และเส้นทางที่รายได้นั้นถูกใช้จ่ายต่อไป รวมถึงการกระจายรายได้

ในการวิเคราะห์ คณะผู้วิจัยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-output table) ประกอบในการวิเคราะห์โดยตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจที่มีแนวคิดมาจากว่า ในการผลิตสินค้าหรือบริการแต่ละประเภท จำเป็นต้องใช้สินค้าและบริการอื่นๆ มาเป็นปัจจัยการผลิต (input) และผลผลิต (output) แต่ละประเภท นอกจากใช้ในการบริโภคแล้ว ยังมีบางส่วนที่ใช้เป็นปัจจัยการผลิตชั้นกลาง (intermediate input) สำหรับการผลิตสินค้าและบริการอื่นๆต่อไปด้วย

ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของไทย แบ่งเป็น 12 สาขาหลักตามแนวทางของ The Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework 2008 ดังต่อไปนี้

- (1) บริการที่พัก
- (2) บริการอาหารและเครื่องดื่ม
- (3) บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ
- (4) บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์
- (5) บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ
- (6) บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน
- (7) บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว
- (8) บริการนำเที่ยวและบริการจอง
- (9) บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- (10) บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ
- (11) ของฝากและของที่ระลึก
- (12) บริการท่องเที่ยวอื่นๆ

ในการศึกษาครั้งนี้ จากบริบทของพื้นที่ในการศึกษา คณะผู้วิจัยได้แบ่งสาขาผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต โดยจำแนกออกเป็น 10 สาขาได้แก่

- (1) บริการโรงแรมและที่พัก
- (2) บริการอาหารและเครื่องดื่ม
- (3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ ทางบก ทางน้ำภายในประเทศ ทางอากาศ
- (4) การเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม
- (5) ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว
- (6) การธนาคารและการประกันภัย

- (7) กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม
- (8) กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ
- (9) การขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว
- (10) การบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอื่นๆ

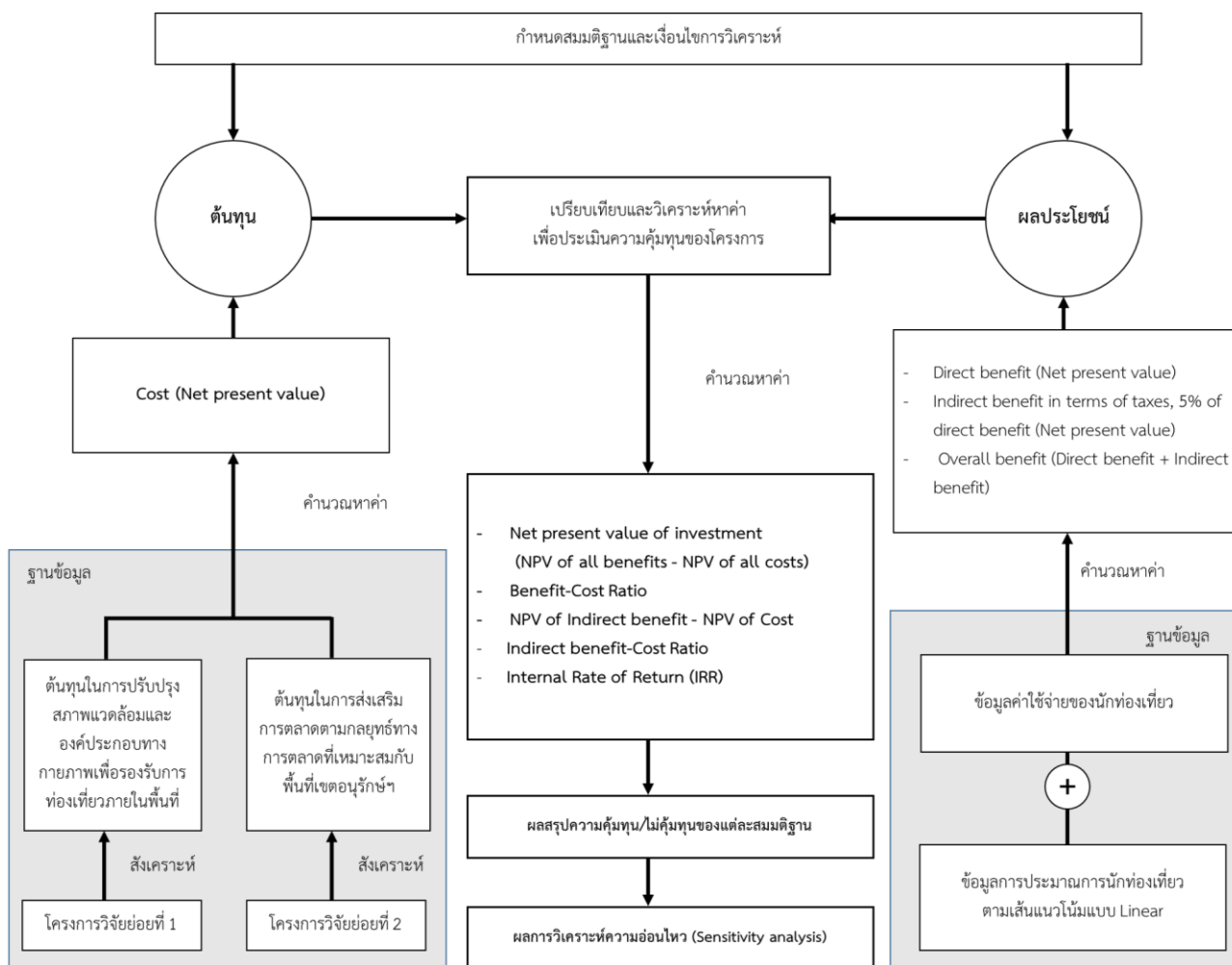
ทั้งนี้เนื่องด้วยข้อมูลตารางปัจจัยการผลิตที่มีนั้น เป็นข้อมูลในระดับกลุ่มจังหวัด เพื่อตรวจสอบลักษณะมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ นักวิจัยจึงได้ทำการนำเอาข้อมูลการรั่วไหลที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม และข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2560 ซึ่งได้รับการอนุเคราะห์จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ มาวิเคราะห์ประกอบเพิ่มเติม เพื่อดูแนวโน้มความคล้ายคลึงกันของข้อมูลภายในพื้นที่กรณีศึกษา

9) การวิเคราะห์ความคุ้มค่าที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่กรณีศึกษา เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์หาความคุ้มค่าที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่กรณีศึกษาจังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน ด้วยวิธีการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (Cost-benefit analysis)

สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ในครั้งนี้ เน้นศึกษาเฉพาะต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดจากการลงทุนเท่านั้น ซึ่งการวิเคราะห์นี้ไม่รวมผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในวงกว้าง

โดยทั่วไปการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ จะแบ่งได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ โดยศึกษาผลประโยชน์เฉพาะในส่วนที่สามารถระบุได้เป็นตัวเงินชัดเจน และ (2) การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ที่รวมผลประโยชน์ในส่วนที่สามารถระบุได้เป็นตัวเงินชัดเจน และผลประโยชน์ประกอบ โดยผลประโยชน์ประกอบ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลประโยชน์ที่สามารถระบุได้และวัดได้เชิงกายภาพ แต่อาจประเมินเป็นตัวเงินได้ยาก (เช่น คุณค่าของสถาปัตยกรรมที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้ หรือมูลค่าของที่ดินที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในชุมชน) และผลประโยชน์ที่ทราบว่ามีเกิดขึ้น แต่ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนและยากที่จะประเมินเป็นตัวเงิน (โดยในกรณีนี้จะระบุว่า มีผลประโยชน์นี้เกิดขึ้น แม้จะไม่สามารถประเมินเป็นตัวเงินได้ก็ต่อเมื่อ) อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์นี้จะวิเคราะห์แค่ในส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ โดยศึกษาผลประโยชน์เฉพาะในส่วนที่สามารถระบุได้เป็นตัวเงินชัดเจนเท่านั้น

ในการวิเคราะห์ต้นทุนนั้น จะใช้ข้อมูลจากข้อมูลที่ได้จากโครงการย่อยที่ 1 และ 2 โดยข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและพื้นที่ เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตพื้นที่ (ข้อมูลจากโครงการย่อยที่ 1) และค่าใช้จ่ายในการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (ข้อมูลจากโครงการย่อยที่ 2)

ภาพ 5 กรอบแผนภาพสรุปแนวคิดการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์

ส่วนการวิเคราะห์ผลประโยชน์นั้นเป็นการคำนวณผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจะใช้ข้อมูลได้แก่ ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากการประมาณการจากแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) รูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบ linear⁵ และข้อมูลค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่เขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายอื่นๆ) ที่นักท่องเที่ยวได้ใช้จ่ายจริง และค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น มาคำนวณหาผลประโยชน์

$$\begin{aligned} \text{ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นของแต่ละปี} = & (\text{ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนทท.ที่ไม่ค้างคืนตามอัตรา} \\ & \text{เงินเพื่อ X จำนวนนทท. ที่ไม่ค้างคืนในปีนั้น}) \\ & + (\text{ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนทท.ที่ค้างคืน X} \\ & \text{จำนวนนทท. ที่ค้างคืน ในปีนั้น}) \end{aligned}$$

ผลประโยชน์ที่จะวิเคราะห์นั้นจำแนกเป็น

(1) ผลประโยชน์ทางตรงที่วิเคราะห์จากค่าความแตกต่างระหว่างค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว (ทั้งที่ค้างคืนและไม่ค้างคืน) ที่เพิ่มขึ้น ในกรณีที่มีการลงทุนและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (ทั้งที่ค้างคืนและไม่ค้างคืน) ในกรณีที่ไม่มีการลงทุน

(2) ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเทศบาล หมายถึง ภาษีที่เทศบาลได้รับในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาษีโรงเรือน และส่วนที่ได้รับจัดสรรคืนจากรัฐบาลกลาง เป็นต้น ในกรณีที่สามารถเก็บได้ 5% ของผลประโยชน์ทางตรง

(3) ผลประโยชน์รวมที่สามารถคิดเป็นตัวเงินได้ หมายถึง ผลประโยชน์ทางตรงและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเทศบาล

สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (Cost-benefit analysis) มีขั้นตอนการวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดระยะเวลาในการวิเคราะห์ที่แตกต่าง เช่น 10 ปี 20 ปี เป็นต้น

⁵การประมาณการนักท่องเที่ยวโดยใช้แบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) ที่กำหนดรูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบ linear สามารถคำนวณได้จากสมการ $F_t = \alpha + \beta t$ โดย F_t ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยวที่คาดประมาณในปี t การประมาณค่านี้ใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares หรือ OLS) โดยในกรณีนี้จะได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น มีแนวโน้มเป็นเส้นตรง และเป็นแนวโน้มเดียวกับข้อมูลระหว่างปีพ.ศ. 2552 ถึงปีพ.ศ. 2558

(2) กำหนดอัตราคิดลดของสังคม (social discount rate) ที่แตกต่างกัน เช่น 4%, 6%, 10% เป็นต้น

(3) ทำการคำนวณต้นทุนและผลประโยชน์ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหากมีการดำเนินโครงการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและพื้นที่ในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (ตามแผนของโครงการย่อยที่ 1) และมีการดำเนินกลยุทธ์การตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (ตามแผนของโครงการย่อยที่ 2) ภายใต้สมมติฐานของสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีที่แตกต่างกัน เป็นต้น โดยการคำนวณต้นทุนและผลประโยชน์จะคำนวณค่าต่างๆ ดังนี้

- **Cost (Net present value)** ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายโดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{Cost (Net present value)} = \sum_{i=0}^n C_i * \left[\left(\frac{1}{1+r}\right)^i\right]$$

โดย

C_i = มูลค่าต้นทุน ในปีที่ i

r = อัตราคิดลดของสังคม

n = ระยะเวลาในการวิเคราะห์ (ปี)

- **Direct benefit (Net present value)** ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางตรง (โดยผลประโยชน์ทางตรง ได้แก่ มูลค่ารวมของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นหากมีการลงทุน ซึ่งคำนวณจากมูลค่ารวมของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในกรณีที่มีการลงทุน ลบด้วยมูลค่ารวมของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในกรณีที่ไม่มีการลงทุน) โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{Direct benefit (Net present value)} = \sum_{i=0}^n DB_i * \left[\left(\frac{1}{1+r}\right)^i\right]$$

โดย

DB_i = มูลค่าผลประโยชน์ทางตรง ในปีที่ i

r = อัตราคิดลดของสังคม

n = ระยะเวลาในการวิเคราะห์ (ปี)

- **Indirect benefit in terms of taxes, 5 % of direct benefit (Net present value)** ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อม ในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้ โดยคิดเป็น 5% ของผลประโยชน์ทางตรงคำนวณโดยใช้สูตร

$$\text{Indirect benefit in terms of taxes} = 0.05 * \text{Direct benefit (Net present value)}$$

- **Overall benefit (Direct benefit + Indirect benefit)** ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทั้งหมดที่สามารถคิดเป็นตัวเงินได้ ซึ่งเป็นผลรวมของมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางตรงและมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อม

- **Net present value of investment (NPV of all benefits - NPV of all costs)** ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการลงทุนคำนวณจาก มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทั้งหมดที่สามารถคิดเป็นตัวเงินได้ ลบ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

- **Benefit-Cost Ratio** ได้แก่ อัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุนคำนวณจาก มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทั้งหมดที่สามารถคิดเป็นตัวเงินได้หาร มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

- **NPV of Indirect benefit - NPV of Cost** ได้แก่ ส่วนต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อม ในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้และมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด คำนี้นับรวมเพื่อเปรียบเทียบว่าหากพิจารณาเฉพาะมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อม ในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้ จะมากกว่าหรือน้อยกว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

- **Indirect Benefit-Cost Ratio** ได้แก่ สัดส่วนของมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อมในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้เมื่อเทียบกับมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด คำนวณจาก มูลค่าปัจจุบันสุทธิ

ของผลประโยชน์ทางอ้อมในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้ หาร มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

- **Internal Rate of Return** ได้แก่ อัตราผลตอบแทนภายใน หรือ อัตราส่วนลด (discount rate) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนจากการลงทุน (present value of benefits) เท่ากันมูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายจากการลงทุน (present value of costs)

โดยอัตราผลตอบแทนภายในคำนวณได้จากอัตราส่วนลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) เป็นศูนย์

สูตรสำหรับการหาอัตราผลตอบแทนภายใน (irr) ได้แก่

$$\sum_{t=1}^n \frac{B_t - C_t}{(1 + irr)^t} = 0$$

อัตราผลตอบแทนภายในที่หาได้จะถูกนำไปเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยสำหรับการลงทุนในจำนวนเงินและระยะเวลาที่ใกล้เคียงกันเพื่อวิเคราะห์ว่าอัตราผลตอบแทนภายในที่หาได้มีความคุ้มค่ามากกว่าการนำเงินไปลงทุนเพื่อรับดอกเบี้ยหรือไม่

(4) เมื่อทำการหาค่าในข้อ (3) แล้วเสร็จ จึงดำเนินการอ่านค่าผลและวิเคราะห์ความคุ้มค่าโดยมีวิธีการอ่านค่าต่างๆ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตาราง 3 แสดงการอ่านและแปลความค่าต้นทุนและผลประโยชน์

	ค่าทางสถิติ	เกณฑ์ในการแปลความหมายเพื่อดำเนินโครงการ
1	Net present value of investment (NPV of all benefits - NPV of all costs)	ถ้าค่ามากกว่า 0 หมายถึง ยอมรับให้ดำเนินโครงการ ถ้าค่าน้อยกว่า 0 หมายถึง ปฏิเสธ ไม่ควรดำเนินโครงการ ถ้าค่าเท่ากับ 0 หมายถึง จะทำหรือไม่ทำก็ได้ (ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ)
2	Benefit-Cost Ratio	ถ้าค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่ามากกว่า 1 จะหมายถึงมีความคุ้มค่า ถ้าค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่าน้อยกว่า 1 จะหมายถึงไม่คุ้มค่าในการลงทุน
3	NPV of Indirect benefit - NPV of Cost	ถ้าค่ามากกว่า 0 หมายถึง เทศบาลควรดำเนินโครงการ ถ้าค่าน้อยกว่า 0 หมายถึง เทศบาลไม่ควรดำเนินโครงการ

	ค่าทางสถิติ	เกณฑ์ในการแปลความหมายเพื่อดำเนินโครงการ
		ถ้าค่าเท่ากับ 0 หมายถึง จะทำหรือไม่ทำก็ได้ (ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ)
4	Indirect Benefit-Cost Ratio	ถ้าค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่ามากกว่า 1 จะหมายถึงมีความคุ้มค่า ถ้าค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่าน้อยกว่า 1 จะหมายถึงไม่คุ้มค่าในการลงทุน
5	Internal Rate of Return	ถ้าค่ามากกว่าอัตราคิดลดของสังคม จะหมายถึง ควรดำเนินโครงการ ถ้าค่าน้อยกว่าคิดลดของสังคมจะหมายถึงไม่ควรดำเนินโครงการ

(5) การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (sensitivity analysis) เป็นกระบวนการวิเคราะห์โครงการที่มีความไม่แน่นอนโดยการวิเคราะห์ว่าผลการประเมินโครงการ (จากค่าต่างๆ เช่น มูลค่าปัจจุบันสุทธิอัตราผลตอบแทนภายในอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน) จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหากมีการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (cost-benefit analysis) ที่ดำเนินการนั้นเป็นการคาดการณ์ไปในอนาคตซึ่งสถานการณ์ในอนาคตอาจแตกต่างไปจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้ โดยในการวิเคราะห์ความอ่อนไหวในการศึกษานี้ จะวิเคราะห์โดยใช้อัตราคิดลดของสังคมที่ 10% ซึ่งเป็นอัตราคิดลดที่สูงสุดในการวิเคราะห์ความคุ้มค่า

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจต้องอิงจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา เป็นแผนงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระบวนการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน) และเพื่อจัดทำและเสนอแนะต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน)

จากการสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกับโครงการวิจัยย่อย และดำเนินการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ตลอดจนประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นพบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ดังนี้

4.1 ต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

4.2 ต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ภายในพื้นที่การศึกษา (ลำพูน แพร่ และน่าน)

4.1 ต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นกระบวนการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อวิเคราะห์หาความคุ้มค่าที่จะเกิดขึ้น หากมีการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

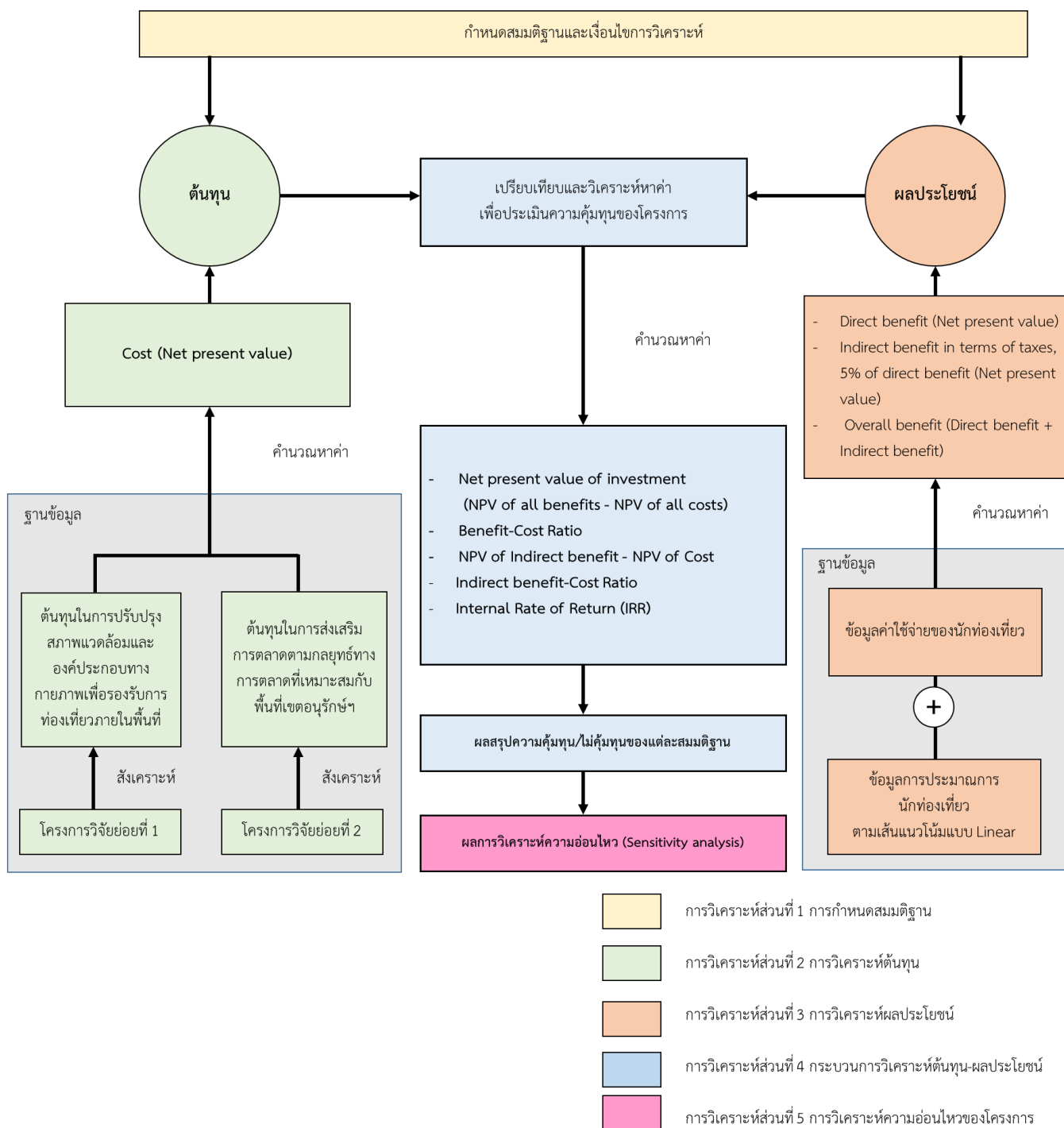
ในกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ แผนงานวิจัยจะดำเนินการบูรณาการข้อมูลจากโครงการย่อยที่ 1 และ 2 เพื่อจัดทำต้นทุนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ก่อนที่จะวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ตามกระบวนการดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 ต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (cost-benefit analysis) คือ การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนกับผลประโยชน์ ที่คาดว่าจะเกิดจากการลงทุนในโครงการ เพื่อเป็นการประเมินว่าโครงการนั้นๆ จะมีต้นทุน และผลประโยชน์เท่าใด และจะมีความคุ้มค่าในการลงทุนหรือไม่

ต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ เป็นกระบวนการวิเคราะห์เฉพาะต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการลงทุนเท่านั้น และไม่รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในวงกว้าง โดยการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะผลประโยชน์เฉพาะในส่วนที่สามารถระบุเป็นตัวเลขได้อย่างชัดเจน

ต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์สามารถจำแนกตามโครงสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลได้เป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) การกำหนดสมมติฐาน 2) การวิเคราะห์ต้นทุน 3) การวิเคราะห์ผลประโยชน์ 4) กระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ และ 5) การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ

ภาพ 6 กรอบต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์

4.1.1.1 การกำหนดสมมติฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ เป็นกระบวนการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างต้นทุน-ผลประโยชน์ภายใต้สมมติฐานต่างๆ ด้วยเหตุนี้ก่อนกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลจึงจำเป็นต้องกำหนดสมมติฐานขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ ซึ่งในการกำหนดกรอบสมมติฐานนั้นประกอบด้วย สมมติฐานเชิงเวลาซึ่งจำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 10 ปี 15 ปี และ 20 ปี โดยปีที่หนึ่ง กำหนดให้เป็นปี พ.ศ. 2562 และอัตราคิดลดของสังคม ซึ่งจำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 4%, 6% และ 10%

4.1.1.2 การวิเคราะห์ต้นทุน

ต้นทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งในที่นี้หมายถึงค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อรักษาภูมิทัศน์เมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนกิจกรรมด้านการตลาด การวิเคราะห์ต้นทุนจึงหมายถึง การวิเคราะห์หาค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวภายใต้กรอบข้างต้น โดยค่าใช้จ่ายที่นำมาวิเคราะห์ต้นทุนจะมีการปรับเป็นมูลค่าจริงในแต่ละปีของค่าใช้จ่าย ภายใต้สมมติฐานอัตราเงินเฟ้อ 2.35%⁶

จากการรวบรวมข้อมูลจากโครงการย่อยที่ 1 ซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อรักษาภูมิทัศน์เมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยว และโครงการย่อยที่ 2 ซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินการทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวพบว่า มีค่าใช้จ่ายจำแนกตามจังหวัดดังรายละเอียดในตารางที่ 4-6

⁶อัตราเงินเฟ้อ = 2.35 ที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้น คำนวณมาจาก ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ย้อนหลัง 20 ปี จากปีพ.ศ. 2541 ถึงพ.ศ. 2560 โดยใช้ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเปิดเผยแก่สาธารณะ ผ่านฐานข้อมูลจากเว็บไซต์(<https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/EconomicAndFinancial/EconomicIndices/Pages/StatMacroEconomicIndicators.aspx#>)

ตาราง 4 ตารางแสดงต้นทุนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม
(สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน

ปีที่	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่าย (ภายใต้สมมติฐานอัตราเงินเฟ้อ 2.35%)			มูลค่าจริงในแต่ละปีของค่าใช้จ่าย (ภายใต้สมมติฐานอัตราเงินเฟ้อ 2.35%)		
	รวม	โครงการย่อย ที่ 1	โครงการย่อย ที่ 2	รวม	โครงการ ย่อย ที่ 1	โครงการย่อย ที่ 2
1	45,500,000	30,000,000	15,500,000	45,500,000	30,000,000	15,500,000
2	30,734,000	22,500,000	8,234,000	31,456,249	23,028,750	8,427,499
3	29,876,000	20,000,000	9,876,000	31,296,670	20,951,044	10,345,626
4	21,186,000	10,000,000	11,186,000	22,714,988	10,721,697	11,993,291
5	17,714,000	10,000,000	7,714,000	19,438,736	10,973,657	8,465,079
6	19,634,000	10,000,000	9,634,000	22,052,002	11,231,538	10,820,464
7	21,984,000	10,000,000	11,984,000	25,271,661	11,495,479	13,776,182
8	16,514,000	10,000,000	6,514,000	19,429,750	11,765,623	7,664,127
9	20,332,000	10,000,000	10,332,000	24,484,028	12,042,115	12,441,913
10	22,436,000	10,000,000	12,436,000	27,652,605	12,325,105	15,327,500
11	18,746,000	10,000,000	8,746,000	23,647,601	12,614,745	11,032,856
12	17,638,000	10,000,000	7,638,000	22,772,759	12,911,191	9,861,568
13	22,044,000	10,000,000	12,044,000	29,130,273	13,214,604	15,915,669
14	17,586,000	10,000,000	7,586,000	23,785,325	13,525,148	10,260,177
15	19,534,000	10,000,000	9,534,000	27,040,893	13,842,988	13,197,905
16	23,036,000	10,000,000	13,036,000	32,638,093	14,168,299	18,469,794
17	16,950,000	10,000,000	6,950,000	24,579,625	14,501,254	10,078,371
18	18,230,000	10,000,000	8,230,000	27,057,026	14,842,033	12,214,993
19	22,914,000	10,000,000	12,914,000	34,808,247	15,190,821	19,617,426
20	23,180,000	10,000,000	13,180,000	36,039,813	15,547,805	20,492,008

ตาราง 5 ตารางแสดงต้นทุนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม
(สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่

ปีที่	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่าย (ภายใต้สมมติฐานอัตราเงินเฟ้อ 2.35%)			มูลค่าจริงในแต่ละปีของค่าใช้จ่าย (ภายใต้สมมติฐานอัตราเงินเฟ้อ 2.35%)		
	รวม	โครงการย่อย ที่ 1	โครงการย่อย ที่ 2	รวม	โครงการย่อย ที่ 1	โครงการย่อย ที่ 2
1	51,862,000	40,000,000	11,862,000	51,862,000	40,000,000	11,862,000
2	38,472,000	30,000,000	8,472,000	39,376,092	30,705,000	8,671,092
3	30,132,000	20,000,000	10,132,000	31,564,843	20,951,044	10,613,799
4	18,242,000	10,000,000	8,242,000	19,558,520	10,721,697	8,836,823
5	17,904,000	10,000,000	7,904,000	19,647,236	10,973,657	8,673,579
6	17,962,000	10,000,000	7,962,000	20,174,089	11,231,538	8,942,551
7	18,248,000	10,000,000	8,248,000	20,976,950	11,495,479	9,481,471
8	18,282,000	10,000,000	8,282,000	21,509,912	11,765,623	9,744,289
9	20,058,000	10,000,000	10,058,000	24,154,074	12,042,115	12,111,959
10	17,576,000	10,000,000	7,576,000	21,662,604	12,325,105	9,337,499
11	19,994,000	10,000,000	9,994,000	25,221,921	12,614,745	12,607,176
12	17,706,000	10,000,000	7,706,000	22,860,555	12,911,191	9,949,364
13	19,508,000	10,000,000	9,508,000	25,779,050	13,214,604	12,564,446
14	17,902,000	10,000,000	7,902,000	24,212,720	13,525,148	10,687,572
15	20,850,000	10,000,000	10,850,000	28,862,631	13,842,988	15,019,643
16	19,870,000	10,000,000	9,870,000	28,152,410	14,168,299	13,984,111
17	17,152,000	10,000,000	7,152,000	24,872,551	14,501,254	10,371,297
18	18,754,000	10,000,000	8,754,000	27,834,749	14,842,033	12,992,716
19	17,816,000	10,000,000	7,816,000	27,063,967	15,190,821	11,873,146
20	20,584,000	10,000,000	10,584,000	32,003,602	15,547,805	16,455,797

ตาราง 6 ตารางแสดงต้นทุนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม
(สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน

ปีที่	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่าย (ภายใต้สมมติฐานอัตราเงินเฟ้อ 2.35%)			มูลค่าจริงในแต่ละปีของค่าใช้จ่าย (ภายใต้สมมติฐานอัตราเงินเฟ้อ 2.35%)		
	รวม	โครงการย่อย ที่ 1	โครงการย่อย ที่ 2	รวม	โครงการย่อย ที่ 1	โครงการย่อย ที่ 2
1	38,884,000	30,000,000	8,884,000	38,884,000	30,000,000	8,884,000
2	32,023,000	22,500,000	9,523,000	32,775,540	23,028,750	9,746,790
3	24,701,000	20,000,000	4,701,000	25,875,587	20,951,044	4,924,543
4	18,495,000	10,000,000	8,495,000	19,829,779	10,721,697	9,108,082
5	17,174,000	10,000,000	7,174,000	18,846,159	10,973,657	7,872,502
6	15,236,000	10,000,000	5,236,000	17,112,372	11,231,538	5,880,834
7	17,494,000	10,000,000	7,494,000	20,110,191	11,495,479	8,614,712
8	19,486,000	10,000,000	9,486,000	22,926,493	11,765,623	11,160,870
9	15,133,000	10,000,000	5,133,000	18,223,333	12,042,115	6,181,218
10	17,993,000	10,000,000	7,993,000	22,176,561	12,325,105	9,851,456
11	15,750,000	10,000,000	5,750,000	19,868,224	12,614,745	7,253,479
12	17,638,000	10,000,000	7,638,000	22,772,759	12,911,191	9,861,568
13	18,357,000	10,000,000	8,357,000	24,258,049	13,214,604	11,043,445
14	16,909,000	10,000,000	6,909,000	22,869,672	13,525,148	9,344,524
15	16,552,000	10,000,000	6,552,000	22,912,914	13,842,988	9,069,926
16	19,592,000	10,000,000	9,592,000	27,758,531	14,168,299	13,590,232
17	15,254,000	10,000,000	5,254,000	22,120,213	14,501,254	7,618,959
18	17,650,000	10,000,000	7,650,000	26,196,188	14,842,033	11,354,155
19	17,851,000	10,000,000	7,851,000	27,117,135	15,190,821	11,926,314
20	17,904,000	10,000,000	7,904,000	27,836,790	15,547,805	12,288,985

การวิเคราะห์หาต้นทุนเป็นกระบวนการวิเคราะห์ค่า Cost (Net present value) หรือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{Cost (Net present value)} = \sum_{i=0}^n C_i * \left[\left(\frac{1}{1+r}\right)^i\right]$$

โดย

C_i = มูลค่าต้นทุน ในปีที่ i

r = อัตราคิดลดของสังคม

n = ระยะเวลาในการวิเคราะห์ (ปี)

4.1.1.3 การวิเคราะห์ผลประโยชน์

ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ สามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่

1) ผลประโยชน์ทางตรงที่วิเคราะห์จาก ค่าความแตกต่างระหว่าง ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ในกรณีที่มีการลงทุนและ ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ในกรณีที่ไม่มีการลงทุน

2) ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเทศบาล หมายถึง ภาษีที่เทศบาลได้รับ ในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาษีโรงเรือน และส่วนที่ได้รับจัดสรรคืนจากรัฐบาล กลาง เป็นต้น ในกรณีที่สามารถเก็บได้ 5% ของผลประโยชน์ทางตรง

3) ผลประโยชน์ที่วัดได้เป็นตัวเงินอย่างชัดเจน หมายถึง ผลประโยชน์ทางตรง (1) รวมกับ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเทศบาล (2)

โดยทั่วไปผลประโยชน์อาจหมายถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแต่ไม่สามารถระบุได้ชัดเจน และยากแก่การประเมินค่าเป็นตัวเงิน อาทิ ราคาที่ดินที่สูงมากขึ้น คุณค่าทางมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้ด้วย อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาเฉพาะผลประโยชน์ที่สามารถประมาณค่าเป็นตัวเงินได้อย่างชัดเจนเท่านั้น

จากลักษณะผลประโยชน์ที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่าผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม จะพิจารณาจากค่าใช้จ่ายของจำนวนนักท่องเที่ยวที่ได้จากการประมาณการจากแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis)

รูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบ linear ซึ่งมีค่า R^2 สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับ การประมาณการนักท่องเที่ยวโดยใช้แบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) โดยกำหนดรูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบ semi-log ดังรายละเอียดในเอกสารภาคผนวกลำดับที่ 6

ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นของแต่ละปี = (ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนทท. ที่ค้างคืน ตามอัตราเงินเฟ้อ $\times$ จำนวนนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนในปีนั้น) + (ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน $\times$ จำนวนนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืนในปีนั้น)

สำหรับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการพิจารณานั้นเป็นข้อมูลค่าใช้จ่ายที่ได้มาจากการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน โดยค่าใช้จ่ายที่นำมาพิจารณานั้นประกอบด้วยค่าใช้จ่าย 10 ด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 7 ทั้งนี้ในการวิเคราะห์หาค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว นั้น จะพิจารณาแยกเป็นรายจังหวัดโดยพิจารณาในลักษณะของค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน

ตาราง 7 ตารางแสดงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่าย

ลำดับ	รายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)
1	ค่าที่พัก	
2	ค่าอาหาร	
3	ค่าเครื่องดื่ม/ขนม/อาหารว่าง	
4	ค่าสินค้าและของที่ระลึก	
5	ค่าบริการท่องเที่ยว	
6	ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิง	
7	ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการนำเที่ยว	
8	ค่าใช้จ่ายในการทำบุญ	
9	ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคอื่นๆ เช่น ยา สีสัน สบู่	
10	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น	

การวิเคราะห์ผลประโยชน์เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาค่าต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) Direct benefit (Net present value) ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางตรง (โดยผลประโยชน์ทางตรง ได้แก่ มูลค่ารวมของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น หากมีการลงทุน) โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{Direct benefit (Net present value)} = \sum_{i=0}^n \text{DBi} * \left[\left(\frac{1}{1+r}\right)^i\right]$$

โดย

DBi = มูลค่าผลประโยชน์ทางตรง ในปีที่ i

r = อัตราคิดลดของสังคม

n = ระยะเวลาในการวิเคราะห์ (ปี)

(2) Indirect benefit in terms of taxes, 5 % of direct benefit (Net present value) ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อม ในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้ โดยคิดเป็น 5% ของผลประโยชน์ทางตรงคำนวณโดยใช้สูตร

$$\text{Indirect benefit} = 0.05 * \text{Direct benefit (Net present value)} \\ \text{in terms of taxes}$$

(3) Overall benefit (Direct benefit + Indirect benefit) ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทั้งหมดที่สามารถคิดเป็นตัวเงินได้ ซึ่งเป็นผลรวมของมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางตรงและมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อม

4.1.1.4 กระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์

กระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ เป็นกระบวนการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างต้นทุน-ผลประโยชน์ภายใต้สมมติฐานต่างๆ เพื่อประเมินความคุ้มค่าของโครงการ ซึ่งในการวิเคราะห์ต้นทุน-ประโยชน์นั้น ประกอบด้วย การวิเคราะห์หาค่าต่างๆ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนดังนี้

1) Net present value of investment (NPV of all benefits - NPV of all costs) ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการลงทุนคำนวณจาก มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทั้งหมดที่สามารถคิดเป็นต้นทุนได้ ลบ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

2) Benefit-Cost Ratio ได้แก่ อัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุนคำนวณจาก มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทั้งหมดที่สามารถคิดเป็นต้นทุนได้หาร มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

3) NPV of Indirect benefit - NPV of Cost ได้แก่ ส่วนต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อม ในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้และมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด คำนี้นับรวมเพื่อเปรียบเทียบว่าหากพิจารณาเฉพาะมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อม ในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้ จะมากกว่าหรือน้อยกว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

4) Indirect benefit-Cost Ratio ได้แก่ สัดส่วนของมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อมในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้เมื่อเทียบกับมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด คำนวณจาก มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อมในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้หาร มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

5) Internal Rate of Return ได้แก่ อัตราผลตอบแทนภายในหรือ อัตราส่วนลด (discount rate) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนจากการลงทุน (present value of benefits) เท่ากับมูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายจากการลงทุน (present value of costs) โดยอัตราผลตอบแทนภายในคำนวณได้จากอัตราส่วนลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) เป็นศูนย์

จากข้อมูลที่ได้ในการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์นั้น เมื่อพิจารณาในแง่ความคุ้มค่า ให้พิจารณาค่าของ Benefit-Cost Ratio, Indirect benefit-Cost Ratio, และ Internal Rate of Return เป็นหลัก ทั้งนี้สำหรับกรณีของเทศบาลนั้น หากต้องการพิจารณาถึงความคุ้มค่า ต้องพิจารณาจากค่าของ Indirect benefit-Cost Ratio ซึ่งเป็นการพิจารณาเปรียบเทียบส่วนต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อม ในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้และมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยหากค่าของ Indirect benefit – Cost Ratio มากกว่าหนึ่ง จะหมายถึงเทศบาลควรดำเนินโครงการ แต่หากค่าของ Indirect benefit – Cost Ratio น้อยกว่าหนึ่ง หมายถึงเทศบาลไม่ควรดำเนินโครงการ และค่าของ Internal Rate of Return โดยถ้าค่า Internal Rate of Return มากกว่าอัตราคิดลดของสังคมจะหมายถึงเทศบาลควรดำเนินโครงการ แต่ถ้าน้อยกว่าคิดลดของสังคมจะหมายถึงไม่ควรดำเนินโครงการ

4.1.1.5 การวิเคราะห์ความอ่อนไหว

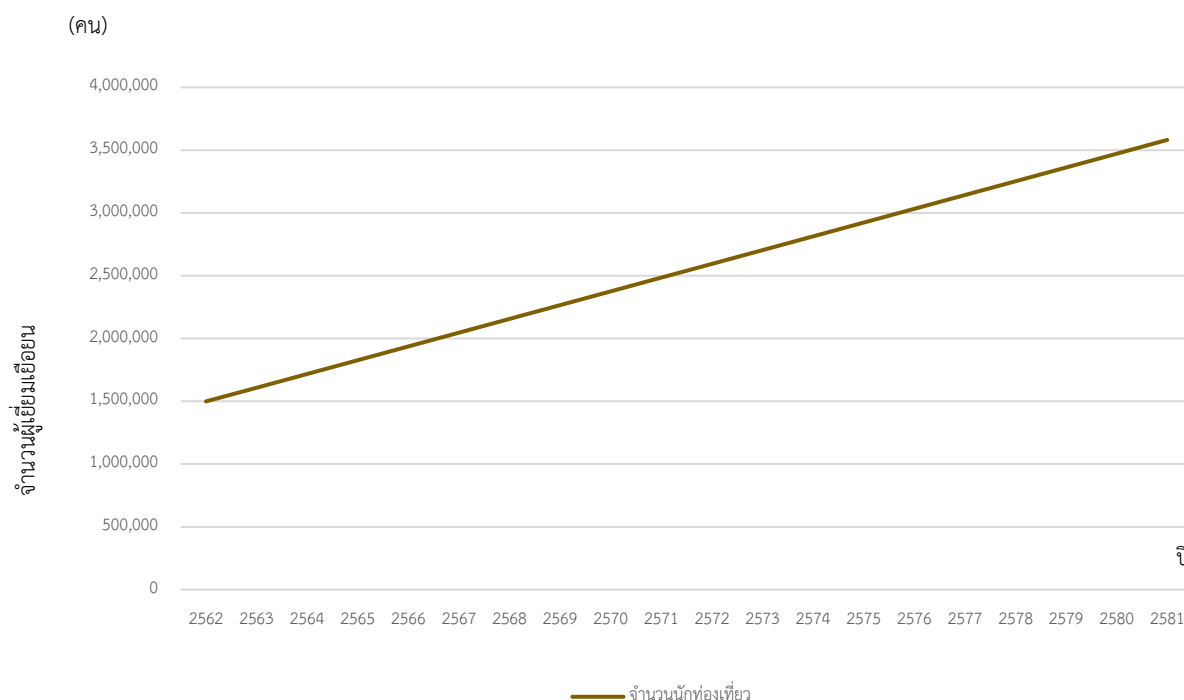
กระบวนการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (sensitivity analysis) เป็นกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ภายใต้สมมติฐานใหม่ที่สามารถเกิดขึ้น โดยการเป็นประมาณการในอนาคต ซึ่งอาจเกิดเหตุการณ์ที่แตกต่างจากสมมติฐาน เพื่อวิเคราะห์หาความเสี่ยงของโครงการ ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ความอ่อนไวนั้นจะวิเคราะห์เปรียบเทียบใช้อัตราคิดลดของสังคมร้อยละ 10 ซึ่งเป็นอัตราคิดลดของสังคมที่สูงสุดในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้าน กายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดลำพูน

4.1.2.1 สมมติฐาน

1) สมมติฐานด้านจำนวนนักท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนเท่ากัน ทั้งในกรณีที่มีการลงทุนและไม่มีการลงทุน โดยจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมานั้น ได้มาจากการประมาณการประมาณการนักท่องเที่ยวโดยใช้แบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) ที่กำหนดรูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบlinearดังรายละเอียดในภาพ 7 และ ตาราง 8

ภาพ 7 แผนภาพแสดงการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดลำพูน

ตาราง 8 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดลำพูนด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) ที่กำหนดรูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบ linear

ปี	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571
ols	1,498,919	1,608,554	1,718,190	1,827,826	1,937,461	2,047,097	2,156,733	2,266,369	2,376,004	2,485,640
ปี	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581
ols	2,595,276	2,704,911	2,814,547	2,924,183	3,033,818	3,143,454	3,253,090	3,362,725	3,472,361	3,581,997

2) สมมติฐานในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

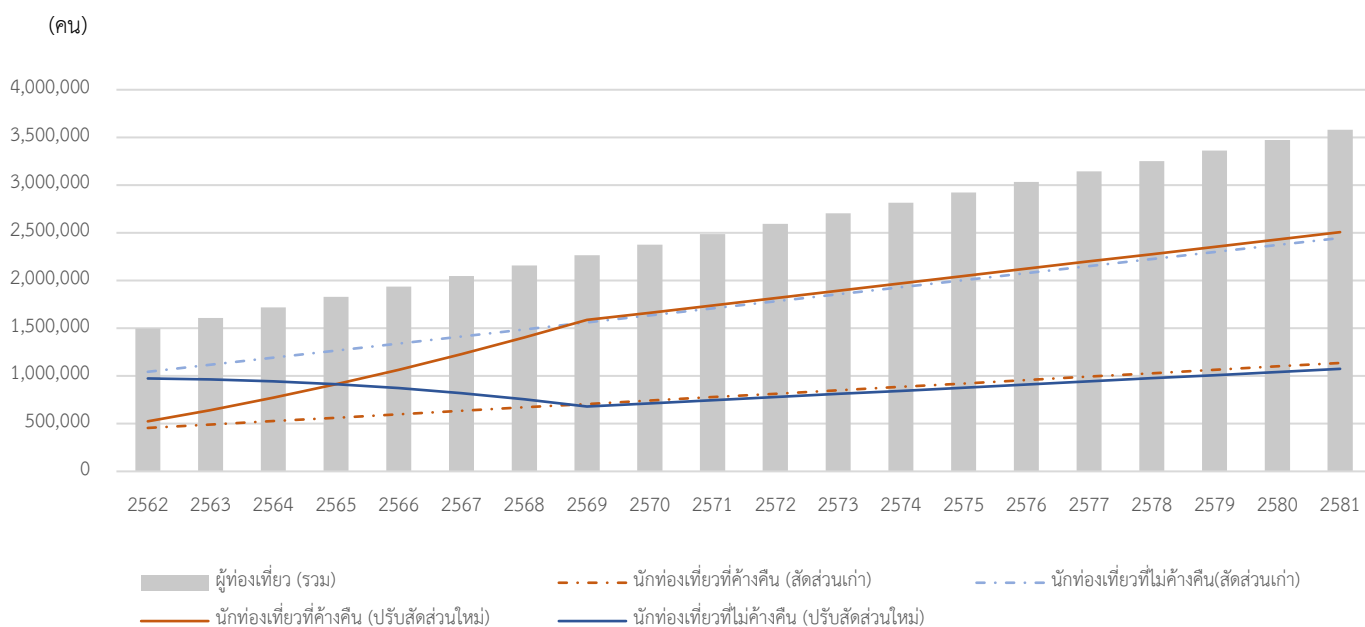
จากฐานข้อมูลนักท่องเที่ยว (เอกสารภาคผนวกลำดับที่ 5) พบว่า สัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนในจังหวัดลำพูนอยู่ที่ประมาณ 8% ในปีพ.ศ. 2546 และเพิ่มขึ้นเป็น 29% ในปีพ.ศ. 2558 ซึ่งแสดงถึงแนวโน้มในการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนผู้ที่ค้างคืนนอกจากนี้หากเปรียบเทียบกับจังหวัดแพร่ที่มีสัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนอยู่ที่ 48% ในปีพ.ศ. 2558 และจังหวัดน่านที่มีสัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนอยู่ที่ 80% ในปีพ.ศ. 2558 พบว่าสัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนในจังหวัดลำพูนถึงแม้จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแต่ยังค่อนข้างต่ำต้งนั้นหากมีโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เน้นกิจกรรมในช่วงเย็นช่วงกลางคืนและ/หรือช่วงเช้ารวมทั้งมีการสนับสนุนการดำเนินกิจการของที่พักในจังหวัดลำพูน

คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่าจังหวัดลำพูนน่าจะมีศักยภาพที่จะมีสัดส่วนของผู้ที่
ค้างคืนเพิ่มได้อีกมาก โดยจากสถานการณ์ดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐาน
ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบดังนี้

ในกรณีที่มีการลงทุน สัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนภายในเขตอนุรักษ์
มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนจะเพิ่มมากขึ้น (สัดส่วน
ผู้ที่ค้างคืน คิดเป็น 30% ในปีแรกที่มีการลงทุน และเพิ่มเป็น 35%, 40%,
45%, 50%, 55%, 60%, 65%, และ 70% ในปีต่อมาและคงค้างที่ 70%
ไปตลอดระยะเวลาในการวิเคราะห์)

ในกรณีที่ไม่มี การดำเนินการใดๆ สัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนภายในเขต
อนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จะคงเดิม

ปี	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571
จำนวนนักท่องเที่ยวรวม	1,498,919	1,608,554	1,718,190	1,827,826	1,937,461	2,047,097	2,156,733	2,266,369	2,376,004	2,485,640
จำนวนนักท่องเที่ยวที่ค้างคืน	524,621	643,422	773,185	913,913	1,065,603	1,228,259	1,401,877	1,586,458	1,663,203	1,739,948
จำนวนนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน	974,297	965,132	945,004	913,913	871,857	818,839	754,857	679,911	712,801	745,692
สัดส่วน	35:65	40:60	45:55	50:50	55:45	60:40	65:35	70:30	70:30	70:30
ปี	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581
จำนวนนักท่องเที่ยวรวม	2,595,276	2,704,911	2,814,547	2,924,183	3,033,818	3,143,454	3,253,090	3,362,725	3,472,361	3,581,997
จำนวนนักท่องเที่ยวที่ค้างคืน	1,816,693	1,893,438	1,970,183	2,046,928	2,123,672	2,200,418	2,277,163	2,353,908	2,430,653	2,507,398
จำนวนนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน	778,583	811,473	844,364	877,255	910,145	943,036	975,927	1,008,818	1,041,708	1,074,599
สัดส่วน	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30

ภาพ 8 แผนภาพแสดงการประมาณการการปรับจำนวนสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนและนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืนภายในจังหวัดลำพูนภายใต้กรอบจำนวนนักท่องเที่ยวรวมที่คำนวณด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม แบบ Linear

4.1.2.2 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์

ผลการคำนวณต้นทุน-ผลประโยชน์ (Cost-Benefit Analysis) ในกรณีของจังหวัดลำพูน แสดงในตารางที่ 9 จากตารางดังกล่าวภายใต้การวิเคราะห์ด้วยสมมติฐานที่ตั้งไว้ในทุกกรณี พบว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (net present value) ของผลประโยชน์สูงกว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิของต้นทุน โดยเมื่อพิจารณาความคุ้มค่าจากค่าสถิติ 3 ตัว ได้แก่ อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio), อัตราส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน (Indirect Benefit-Cost Ratio), และอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit) พบว่ามีรายละเอียดที่แตกต่างกันดังนี้

สำหรับอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) จากการวิเคราะห์พบว่าอยู่ระหว่าง 47.55 และ 108.35 ซึ่งหมายความว่า การลงทุน 1 บาท คาดว่าจะได้ผลตอบแทนอยู่ระหว่าง 47.55 ถึง 108.35 ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการวิเคราะห์และอัตราคิดลดของสังคม ทั้งนี้ ผลประโยชน์ทั้งหมดนั้นรวมค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นและรายได้ของเทศบาล

ในกรณีของสัดส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน ซึ่งเป็นผลประโยชน์ทางอ้อมนั้นจะพบว่า มีอัตราส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน (Indirect Benefit-Cost Ratio) อยู่ระหว่าง 2.26 และ 5.16 ซึ่งหมายความว่า หากการลงทุนเป็นการลงทุนโดยเทศบาลเท่านั้น การลงทุน 1 บาท คาดว่าจะได้ผลตอบแทนทางอ้อม (ในรูปแบบของภาษีที่เทศบาลได้รับ) ระหว่าง 2.26 ถึง 5.16 บาท ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการวิเคราะห์และอัตราคิดลดของสังคม ในกรณีนี้ อัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุนมากกว่า 1 ในทุกกรณี จึงมีความเหมาะสมที่จะลงทุน

ส่วนอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit) พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 41%-47%ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลดของสังคมในทุกกรณี

ในภาพรวม การลงทุนเพื่อพัฒนาเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนจึงเป็นการลงทุนที่มีความคุ้มค่าในด้านของผลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน โดยจะเห็นได้จากอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) ที่มีค่าสูงกว่า 47.55 อัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน (Indirect benefit-Cost Ratio) ที่มีค่ามากกว่า 2.26 (ซึ่งมากกว่า 1) และอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit) ที่มีค่าสูงกว่าอัตราคิดลดของสังคมในทุกกรณี

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ภายใต้การประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นแบบ Linear ของเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน

เวลาในการประเมิน	10 ปี			15 ปี			20 ปี		
อัตราคิดลดของสังคม	4%	6%	10%	4%	6%	10%	4%	6%	10%
Cost (Net present value)	231,673,083	216,443,946	191,382,299	310,536,274	279,233,600	231,773,462	389,961,019	336,682,510	262,442,460
Direct benefit (Net present value)	12,370,997,248	10,944,604,160	8,665,993,216	25,657,645,056	21,511,380,992	15,448,777,728	40,238,845,952	32,056,635,392	21,075,838,976
Indirect benefit in terms of taxes, 5% of direct benefit (Net present value)	618,549,862	547,230,208	433,299,661	1,282,882,253	1,075,569,050	772,438,886	2,011,942,298	1,602,831,770	1,053,791,949
Overall benefit (Direct benefit + Indirect benefit)	12,989,547,110	11,491,834,368	9,099,292,877	26,940,527,309	22,586,950,042	16,221,216,614	42,250,788,250	33,659,467,162	22,129,630,925
Net present value of investment (NPV of all benefits - NPV of all costs)	12,757,874,027	11,275,390,422	8,907,910,578	26,629,991,035	22,307,716,442	15,989,443,152	41,860,827,231	33,322,784,652	21,867,188,465
อัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio)	56.07	53.09	47.55	86.75	80.89	69.99	108.35	99.97	84.32
NPV of Indirect benefit - NPV of Cost	386,876,779	330,786,262	241,917,362	972,345,979	796,335,450	540,665,424	1,621,981,279	1,266,149,260	791,349,489
Indirect benefit- Cost Ratio	2.67	2.53	2.26	4.13	3.85	3.33	5.16	4.76	4.02
Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit	41%			46%			47%		

4.1.2.3 ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัด

ลำพูน

ในการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนนั้น นักวิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิเคราะห์ความอ่อนไหวในกรณีที่การท่องเที่ยวไม่สามารถพัฒนาได้ตามสมมติฐานหลักของการวิจัยออกเป็น 3 กรณี เพื่อใช้เทียบเคียงความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ โดยสมมติฐานประกอบด้วย

กรณีที่ 1: จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นแบบ log (แทนแบบ linear ในการวิเคราะห์หลัก) โดยสมมติฐานอื่นๆ คงเดิม การกำหนดสมมติฐานลักษณะนี้เป็นการกำหนดขึ้นเพื่อศึกษาสถานการณ์ที่จำนวนนักท่องเที่ยวไม่ได้เพิ่มขึ้นมาก ตามสมมติฐานหลัก โดยเพิ่มขึ้นในลักษณะ log แทนการเพิ่มขึ้นในลักษณะ linear

กรณีที่ 2: สัดส่วนนักท่องเที่ยวที่ค้างคืน เพิ่มเป็นร้อยละ 50 (แทนร้อยละ 70 ในการวิเคราะห์หลัก) โดยสมมติฐานอื่นๆ คงเดิม การกำหนดสมมติฐานลักษณะนี้เป็นการกำหนดสมมติฐานเพื่อศึกษาสถานการณ์ที่สัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนเพิ่มขึ้นน้อยกว่าในกรณีของสมมติฐานหลัก ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในกรณีที่โครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนได้ผลน้อยกว่าที่คาดไว้

กรณีที่ 3: จำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มแบบ log และสัดส่วนนักท่องเที่ยวที่ค้างคืน เพิ่มเป็นร้อยละ 50 โดยสมมติฐานอื่นๆ คงเดิม การกำหนดสมมติฐานลักษณะนี้เป็นการการศึกษาศถานการณ์ที่จำนวนนักท่องเที่ยวไม่ได้เพิ่มขึ้นมาก ตามสมมติฐานหลัก และสัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 ซึ่งน้อยกว่าในกรณีของสมมติฐานหลัก (ร้อยละ 70)

จากสมมติฐานข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์ความอ่อนไหว ด้วยการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดลำพูน

	กรณีวิเคราะห์ผลประโยชน์ทั้งหมด (อัตราคิดลดของสังคมที่ 10%)		กรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของ รายได้ของเทศบาล (Indirect benefit) (อัตราคิดลดของสังคมที่ 10%)		
	มูลค่าปัจจุบัน สุทธิ (บาท)	อัตราส่วน ผลประโยชน์ ต่อต้นทุน	มูลค่าปัจจุบัน สุทธิ (บาท)	อัตราส่วน รายได้ของ เทศบาลต่อ ต้นทุน	อัตรา ผลตอบแทน ภายใน
กรณีที่ 1					
10 ปี	5,733,987,915	30.96	90,778,187.4	1.47	25%
15 ปี	9,521,261,444	42.08	232,656,771.6	2.00	32%
20 ปี	12,287,700,516	47.82	335,183,396	2.28	33%
กรณีที่ 2					
10 ปี	5,965,409,663	32.17	101,798,270.6	1.53	29%
15 ปี	9,352,146,461	41.35	224,603,677.2	1.97	34%
20 ปี	12,148,493,297	47.29	328,554,480.8	2.25	36%
กรณีที่ 3					
10 ปี	3,972,611,135	21.76	6,903,102.6	1.04	12%
15 ปี	5,822,227,229	26.12	56,512,285.2	1.24	19%
20 ปี	7,168,257,214	28.31	91,400,381.6	1.35	21%

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่า ในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนหากพิจารณามูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนในกรณีวิเคราะห์ผลประโยชน์ทั้งหมด และพิจารณามูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายในในกรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ของเทศบาลพบว่าทั้งในกรณีที่ 1 กรณีที่ 2 และกรณีที่ 3 การลงทุนในโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีอัตราผลตอบแทนภายในสูงกว่า 12% ในทุกกรณีและมีอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนและอัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุนสูงกว่า 1 ในทุกกรณี (สำหรับอัตราคิดลดของสังคมที่ 10%) ซึ่งจากการข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แม้ว่าการพัฒนาการ

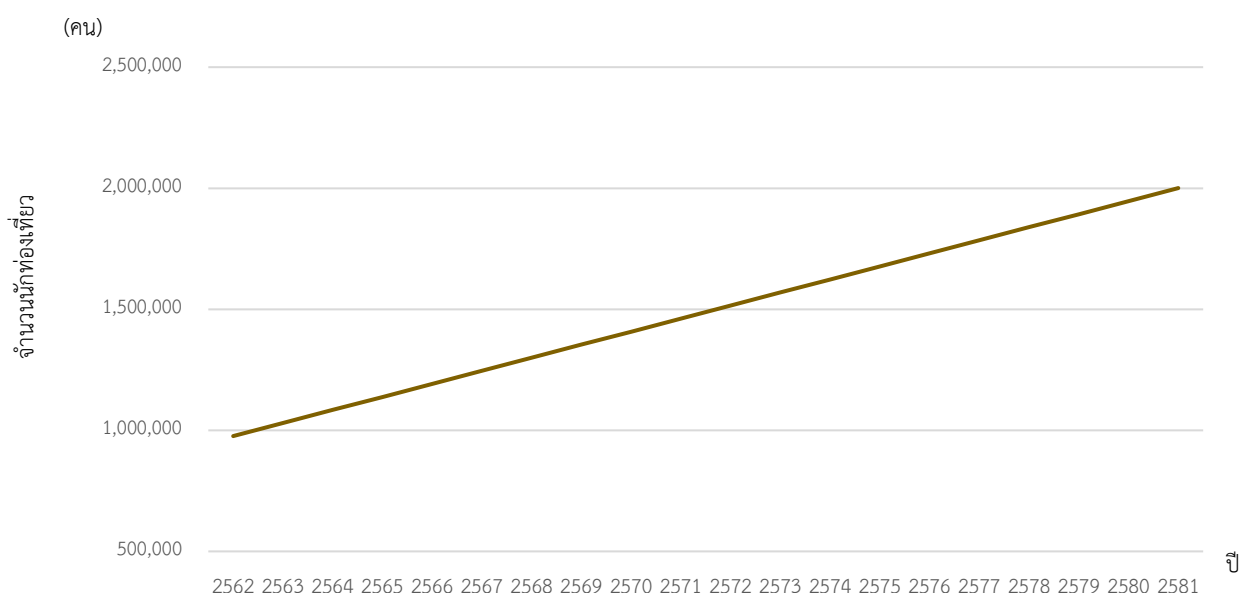
ท่องเที่ยวจะไม่ได้เป็นไปตามสมมติฐานหลัก หากแต่จากผลการพิจารณามูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนแล้ว การดำเนินโครงการดังกล่าวก็ยังคงควรดำเนินการอยู่

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้าน กายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดแพร่

4.1.3.1 สมมติฐาน

1) สมมติฐานด้านจำนวนนักท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่เท่ากัน ทั้งในกรณีที่มีการลงทุนและไม่มีการลงทุน โดยจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมานั้นได้มาจากการประมาณการประมาณการนักท่องเที่ยวโดยใช้แบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) ที่กำหนดรูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบlinearดังรายละเอียดในภาพที่ 9

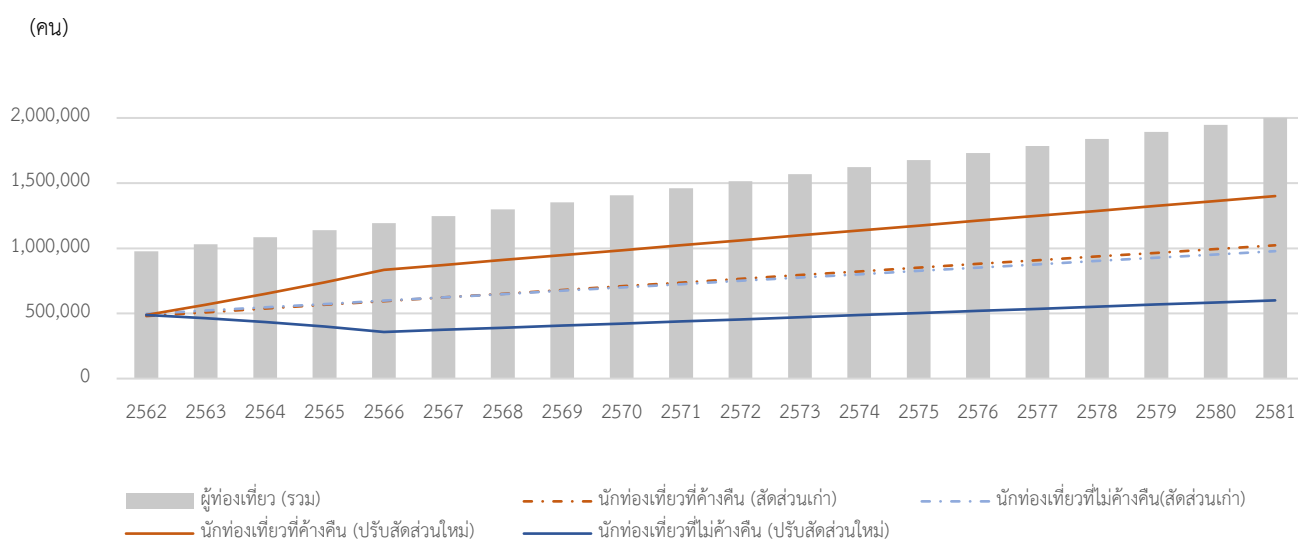

ปี	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571
ols	976,296	1,030,204	1,084,113	1,138,021	1,191,929	1,245,837	1,299,746	1,353,654	1,407,562	1,461,471
ปี	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581
ols	1,515,379	1,569,287	1,623,196	1,677,104	1,731,012	1,784,920	1,838,829	1,892,737	1,946,645	2,000,554

ภาพ 9 แผนภาพแสดงการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวรวมภายในจังหวัดแพร่

2) สมมติฐานในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ในกรณีที่มีการลงทุน (1) สัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่จะเพิ่มมากขึ้น (สัดส่วนผู้ที่ค้างคืน คิดเป็น 50% ในปีแรกที่มีการลงทุน และเพิ่มเป็น 55%, 60%, 65%, 70%, และคงค้างที่ 70% ไปตลอดระยะเวลาในการวิเคราะห์) และ (2) เพิ่มค่าใช้จ่ายของผู้ที่ค้างคืนเพิ่มขึ้น 10% เมื่อเทียบกรณีที่ไม่มี การดำเนินการ ซึ่งสัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่จะเท่าเดิม และค่าใช้จ่ายไม่เพิ่มขึ้น

ปี	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571
นักท่องเที่ยวรวม	976,296	1,030,204	1,084,113	1,138,021	1,191,929	1,245,837	1,299,746	1,353,654	1,407,562	1,461,471
นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน	488,148	566,612	650,468	739,714	834,350	872,086	909,822	947,558	985,293	1,023,030
นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน	488,148	463,592	433,645	398,307	357,579	373,751	389,924	406,096	422,269	438,441
สัดส่วน	50:50	55:45	60:40	65:35	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30
ปี	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581
นักท่องเที่ยวรวม	1,515,379	1,569,287	1,623,196	1,677,104	1,731,012	1,784,920	1,838,829	1,892,737	1,946,645	2,000,554
นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน	1,060,765	1,098,501	1,136,237	1,173,973	1,211,708	1,249,444	1,287,180	1,324,916	1,362,652	1,400,388
นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน	454,614	470,786	486,959	503,131	519,304	535,476	551,649	567,821	583,994	600,166
สัดส่วน	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30	70:30

ภาพ 10 แผนภาพแสดงการประมาณการการปรับจำนวนสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนและนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน

4.1.3.2 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์

ผลจากการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ภายใต้กรณีที่มีการลงทุนแล้ว (1) สัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่จะเพิ่มมากขึ้น (สัดส่วนผู้ที่ค้างคืนคิดเป็น 50% ในปีแรกที่มีการลงทุน และเพิ่มเป็น 55%, 60%, 65%, 70%, และคงค้างที่ 70% ไปตลอดระยะเวลาในการวิเคราะห์) และ (2) เพิ่มค่าใช้จ่ายของผู้ที่ค้างคืนเพิ่มขึ้น 10% เมื่อเทียบกรณีที่ ไม่มีการดำเนินการซึ่งสัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่จะเท่าเดิมและค่าใช้จ่ายไม่เพิ่มขึ้นนั้น

จากผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ดังที่แสดงในตารางที่ 11 พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (net present value) ของผลประโยชน์สูงกว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ ของต้นทุนในทุกกรณีโดยเมื่อพิจารณาความคุ้มค่าจากค่าสถิติ 3ตัว ได้แก่ อัตราส่วน ผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio), อัตราส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อ ต้นทุน (Indirect Benefit-Cost Ratio), และอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit) พบว่ามีรายละเอียดที่ แตกต่างกันดังนี้

สำหรับอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) จากการ วิเคราะห์พบว่าอยู่ระหว่าง 23.02 และ 38.23 ซึ่งหมายถึงว่า การลงทุน 1 บาท คาด ว่าจะได้ผลตอบแทนอยู่ระหว่าง 23.02 ถึง 38.23 ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการ วิเคราะห์และอัตราคิดลดของสังคม ทั้งนี้ ผลประโยชน์ทั้งหมดนั้นรวมค่าใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นและรายได้ของเทศบาล

ในกรณีของอัตราส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน ซึ่งเป็นผลประโยชน์ ทางอ้อมนั้นจะพบว่า มีอัตราส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน (Indirect Benefit-Cost Ratio) อยู่ระหว่าง 1.10 และ 1.82 ซึ่งหมายถึงว่า หากการลงทุนเป็น การลงทุนโดยเทศบาลเท่านั้น การลงทุน 1 บาท คาดว่าจะได้ผลตอบแทนทางอ้อม (ในรูปแบบของภาษีที่เทศบาลได้รับ) ระหว่าง 1.10 ถึง 1.82 บาท ขึ้นอยู่กับ ระยะเวลาในการวิเคราะห์และอัตราคิดลดของสังคม ซึ่งอัตราส่วนรายได้ของ เทศบาลต่อต้นทุนมากกว่า 1 ในทุกกรณี จึงมีความเหมาะสมที่จะลงทุน

ส่วนอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit) พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 15%-24% ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลดของสังคมในทุกกรณี

แม้จากข้อมูลสถิติจะพบว่าผลการวิเคราะห์จะมีค่าไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับจังหวัดลำพูน แต่ในภาพรวม การลงทุนเพื่อพัฒนาเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ก็เป็นการลงทุนที่มีความคุ้มค่าในด้านของผลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน โดยจะเห็นได้จากอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) ที่มีค่าสูงกว่า 23.02 อัตราส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน (Indirect benefit-Cost Ratio) ที่มีค่ามากกว่า 1.10 และอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit) ที่มีค่าสูงกว่าอัตราคิดลดของสังคมในทุกกรณี

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ภายใต้การประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นแบบ Linear ของเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่

เวลาในการประเมิน	10 ปี			15 ปี			20 ปี		
อัตราคิดลดของสังคม	4%	6%	10%	4%	6%	10%	4%	6%	10%
Cost (Net present value)	235,463,884	221,231,143	197,719,583	314,663,190	284,286,822	238,284,207	386,414,302	336,220,962	266,044,157
Direct benefit (Net present value)	5,807,127,552	5,246,133,248	4,335,359,488	9,807,522,816	8,428,453,376	6,379,123,712	14,070,694,912	11,512,206,336	8,025,259,008
Indirect benefit in terms of taxes, 5% of direct benefit (Net present value)	290,356,378	262,306,662	216,767,974	490,376,141	421,422,669	318,956,186	703,534,746	575,610,317	401,262,950
Overall benefit (Direct benefit + Indirect benefit)	6,097,483,930	5,508,439,910	4,552,127,462	10,297,898,957	8,849,876,045	6,698,079,898	14,774,229,658	12,087,816,653	8,426,521,958
Net present value of investment (NPV of all benefits - NPV of all costs)	5,862,020,046	5,287,208,767	4,354,407,879	9,983,235,767	8,565,589,223	6,459,795,691	14,387,815,356	11,751,595,691	8,160,477,802
อัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio)	25.90	24.90	23.02	32.73	31.13	28.11	38.23	35.95	31.67
NPV of Indirect benefit - NPV of Cost	54,892,494	41,075,519	19,048,391	175,712,951	137,135,847	80,671,979	317,120,444	239,389,355	135,218,794
Indirect benefit- Cost Ratio	1.23	1.19	1.10	1.56	1.48	1.34	1.82	1.71	1.51
Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit	15%			22%			24%		

4.1.3.3 ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดแพร่

ในการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ นั้น นักวิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิเคราะห์ความอ่อนไหวในกรณีที่มีการท่องเที่ยวไม่สามารถพัฒนาได้ตามสมมติฐานหลักของการวิจัยออกเป็น 3 กรณี เพื่อใช้เทียบเคียงความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ โดยสมมติฐานประกอบด้วย

กรณีที่ 1: จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นแบบ log (แทนแบบ linear ในการวิเคราะห์หลัก) โดยสมมติฐานอื่นๆ คงเดิม การกำหนดสมมติฐานลักษณะนี้เป็นการกำหนดขึ้นเพื่อศึกษาสถานการณ์ที่จำนวนนักท่องเที่ยวไม่ได้เพิ่มขึ้นมาก ตามสมมติฐานหลัก โดยเพิ่มขึ้นในลักษณะ log แทนการเพิ่มขึ้นในลักษณะ linear

กรณีที่ 2: สัดส่วนนักท่องเที่ยวที่ค้างคืน เพิ่มเป็นร้อยละ 60 (แทนร้อยละ 70 ในการวิเคราะห์หลัก) โดยสมมติฐานอื่นๆ คงเดิม การกำหนดสมมติฐานลักษณะนี้เป็นการกำหนดสมมติฐานเพื่อศึกษาสถานการณ์ที่สัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนเพิ่มขึ้นน้อยกว่าในกรณีของสมมติฐานหลัก ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในกรณีที่โครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนได้ผลน้อยกว่าที่คาดไว้

กรณีที่ 3: จำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มแบบ log และสัดส่วนนักท่องเที่ยวที่ค้างคืน เพิ่มเป็นร้อยละ 60 (แทนร้อยละ 70 ในการวิเคราะห์หลัก) โดยสมมติฐานอื่นๆ คงเดิม การกำหนดสมมติฐานลักษณะนี้เป็นการศึกษาสถานการณ์ที่จำนวนนักท่องเที่ยวไม่ได้เพิ่มขึ้นมาก ตามสมมติฐานหลัก และสัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60 ซึ่งน้อยกว่าในกรณีของสมมติฐานหลัก (ร้อยละ 70)

จากสมมติฐานข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์ความอ่อนไหว ด้วยการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์จังหวัดแพร่

	กรณีวิเคราะห์ผลประโยชน์ทั้งหมด (อัตราคิดลดของสังคมที่ 10%)		กรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของ รายได้ของเทศบาล (Indirect benefit) (อัตราคิดลดของสังคมที่ 10%)		
	มูลค่าปัจจุบัน สุทธิ (บาท)	อัตราส่วน ผลประโยชน์ ต่อต้นทุน	มูลค่าปัจจุบัน สุทธิ (บาท)	อัตราส่วน รายได้ของ เทศบาลต่อ ต้นทุน	อัตรา ผลตอบแทน ภายใน
กรณีที่ 1					
10 ปี	3,102,599,291	16.69	-40,561,541.4	0.79	-3%
15 ปี	4,345,054,161	19.23	-20,029,999	0.92	6%
20 ปี	5,240,395,882	20.70	-3,832,726.1	0.99	9%
กรณีที่ 2					
10 ปี	3,113,026,043	16.74	-40,065,029.4	0.80	-4%
15 ปี	4,437,701,457	19.62	-15,618,223	0.93	7%
20 ปี	5,503,076,381	21.68	8,675,869.1	1.03	11%
กรณีที่ 3*					
10 ปี	227,446,5735	12.50	-79,996,472.6	0.60	IRR < 0
15 ปี	3,074,090,884	13.90	-80,552,059.8	0.66	IRR < 0
20 ปี	3,649,490,448	14.72	-79,590,127.7	0.70	IRR < 0

* ในกรณีที่ 3 นี้ มูลค่าผลประโยชน์ต่ำกว่ามูลค่าต้นทุนในทุกปี ส่งผลให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นค่าลบ และอัตราผลตอบแทนภายในเป็นค่าลบ ซึ่งในกรณีนี้โปรแกรม Excel ไม่สามารถคำนวณค่าอัตราผลตอบแทนภายในได้ แต่ทราบว่ามีความต่ำกว่าศูนย์

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า ในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ ทั้งในกรณีที่ 1, 2, และ 3 เมื่อพิจารณามูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนในกรณีวิเคราะห์ผลประโยชน์ทั้งหมดพบว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นบวก และอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนมีค่ามากกว่าหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การลงทุนมีความเหมาะสมเมื่อพิจารณาจากผลประโยชน์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น (ในรูปแบบของรายได้จากนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น รวมกับรายได้ที่เทศบาลอาจได้รับ)

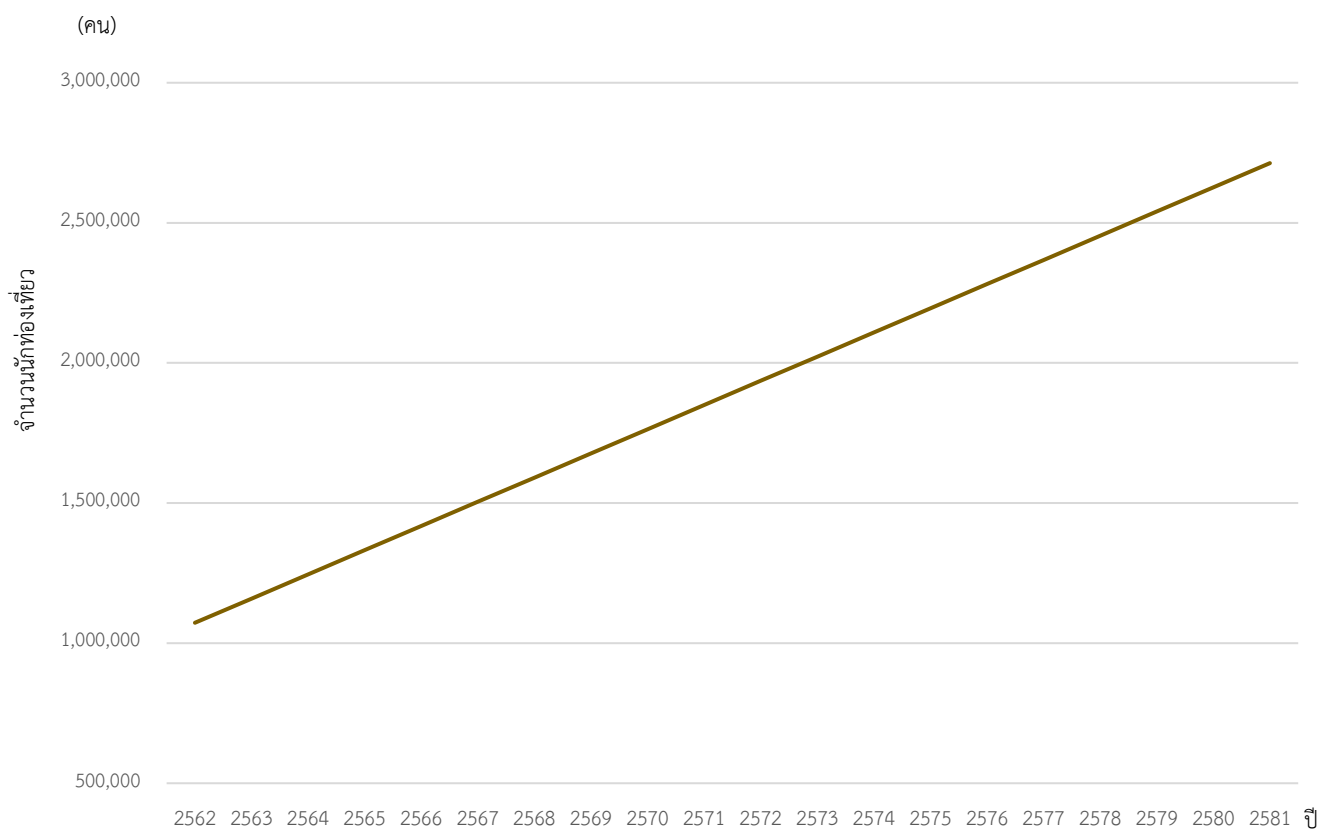
อย่างไรก็ตาม หากพิจารณามูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายใน ในกรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ของเทศบาล จะพบว่าทั้งในกรณีที่ 1 กรณีที่ 2 และกรณีที่ 3 การลงทุนในโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีอัตราผลตอบแทนภายในต่ำกว่าร้อยละ 10 ในทุกกรณี ยกเว้นกรณีที่ 2 ที่ระยะเวลาการวิเคราะห์ 20 ปี และมีอัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุนต่ำกว่า 1 ในทุกกรณี ยกเว้นกรณีที่ 2 ที่มีระยะเวลาการวิเคราะห์ 20 ปี สำหรับอัตราคิดลดของสังคมที่ร้อยละ 10 ดังนั้น หากพิจารณาเฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ของเทศบาล จะพบว่า การลงทุนในโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีความเสี่ยง หากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ภายใต้สมมติฐานหลัก หรือสัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ภายใต้สมมติฐานหลัก ซึ่งอาจส่งผลให้การลงทุนได้รับผลตอบแทนในรูปแบบของรายได้ของเทศบาลน้อยและไม่คุ้มทุนได้

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้าน กายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดน่าน

4.1.4.1 สมมติฐาน

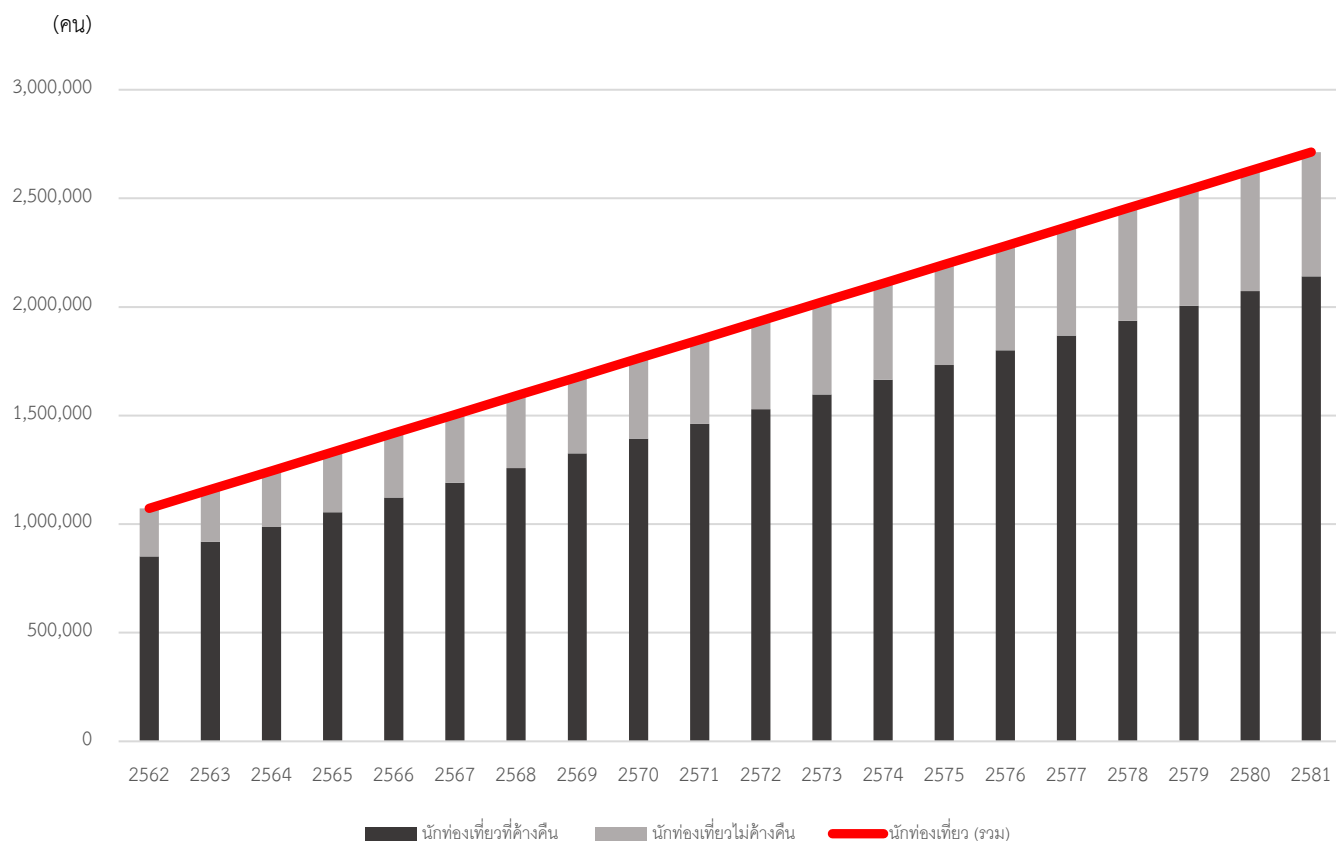
1) สมมติฐานด้านจำนวนนักท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่เท่ากัน ทั้งในกรณีที่มีการลงทุนและไม่มีการลงทุน โดยจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมานั้นได้มาจากการประมาณการประมาณการนักท่องเที่ยวโดยใช้แบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) ที่กำหนดรูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบ linear ดังรายละเอียดในภาพ 11

ปี	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571
ols	1,072,742	1,159,073	1,245,404	1,331,736	1,418,067	1,504,398	1,590,729	1,677,060	1,763,391	1,849,723
ปี	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581
ols	1,936,054	2,022,385	2,108,716	2,195,047	2,281,379	2,367,710	2,454,041	2,540,372	2,626,703	2,713,035

ภาพ 11 แผนภาพแสดงการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดน่าน

ปี	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571
จำนวนนักท่องเที่ยวรวม	1,072,742	1,159,073	1,245,404	1,331,736	1,418,067	1,504,398	1,590,729	1,677,060	1,763,391	1,849,723
จำนวนนักท่องเที่ยวที่ค้างคืน	850,923	918,782	986,641	1,054,500	1,122,359	1,190,218	1,258,077	1,325,937	1,393,796	1,461,655
จำนวนนักท่องเที่ยวไม่พักค้างคืน	221,819	240,291	258,763	277,235	295,707	314,180	332,652	351,124	369,596	388,068
ปี	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581
จำนวนนักท่องเที่ยวรวม	1,936,054	2,022,385	2,108,716	2,195,047	2,281,379	2,367,710	2,454,041	2,540,372	2,626,703	2,713,035
จำนวนนักท่องเที่ยวที่ค้างคืน	1,529,514	1,597,373	1,665,232	1,733,091	1,800,950	1,868,809	1,936,668	2,004,528	2,072,387	2,140,246
จำนวนนักท่องเที่ยวไม่พักค้างคืน	406,540	425,012	443,484	461,956	480,428	498,901	517,373	535,845	554,317	572,789

ภาพ 12 แผนภาพแสดงการประมาณการจำนวนสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนและไม่ค้างคืนภายในจังหวัดน่านด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend Curve Analysis) แบบ Linear

2) สมมติฐานในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ในกรณีที่มีการลงทุน ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านจะเพิ่มขึ้น 15% เมื่อเทียบกับกรณีที่ไม่มีการลงทุน

4.1.4.2 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์

ผลจากการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ภายใต้กรณีที่มีการลงทุนแล้ว ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านจะเพิ่มขึ้น 15% ดังปรากฏในตารางที่ 13 นั้นพบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (net present value) ของผลประโยชน์สูงกว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิของต้นทุนในทุกกรณีโดยเมื่อพิจารณาความคุ้มค่าจากค่าสถิติ 3 ตัว ได้แก่ อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio), อัตราส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน (Indirect Benefit-Cost Ratio), และอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit) พบว่ามีรายละเอียดที่แตกต่างกัน ดังนี้

สำหรับอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) จากการวิเคราะห์พบว่าอยู่ระหว่าง 38.96 และ 59.03 ซึ่งหมายความว่า การลงทุน 1 บาท คาดว่าจะได้ผลตอบแทนอยู่ระหว่าง 38.96 ถึง 59.03 ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการวิเคราะห์และอัตราคิดลดของสังคม ทั้งนี้ ผลประโยชน์ทั้งหมดนั้นรวมค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นและรายได้ของเทศบาล

ในกรณีของอัตราส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน ซึ่งเป็นผลประโยชน์ทางอ้อมนั้นจะพบว่า มีสัดส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน (Indirect Benefit-Cost Ratio) อยู่ระหว่าง 1.86 และ 2.81 ซึ่งหมายความว่า หากการลงทุนเป็นการลงทุนโดยเทศบาลเท่านั้น การลงทุน 1 บาท คาดว่าจะได้ผลตอบแทนทางอ้อม (ในรูปแบบของภาษีที่เทศบาลได้รับ) ระหว่าง 1.86 ถึง 2.81 บาท ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการวิเคราะห์และอัตราคิดลดของสังคม ในกรณีนี้ อัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุนมากกว่า 1 ในทุกกรณี จึงมีความเหมาะสมที่จะลงทุน

ส่วนอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit) พบว่ามีค่าอยู่ที่ 146 ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลดของสังคมในทุกกรณี

ในภาพรวม การลงทุนเพื่อพัฒนาเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน เพื่อเพิ่มค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวร้อยละ 15 เป็นการลงทุนที่มีความคุ้มค่าในด้านของผลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน โดยจะเห็นได้จาก อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) ที่มีค่าสูงกว่า 38.96 อัตราส่วนของรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน (Indirect benefit-Cost Ratio) ที่มีค่ามากกว่า 1.86 และอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit) ที่มีค่าสูงกว่าอัตราคิดลดของสังคมในทุกกรณี โดยสูงถึง 146

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ภายใต้การประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นแบบ Linear ของเขตนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม
(สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน

เวลาในการประเมิน	10 ปี			15 ปี			20 ปี		
อัตราคิดลดของสังคม	4%	6%	10%	4%	6%	10%	4%	6%	10%
Cost (Net present value)	204,338,073	191,182,386	169,483,690	274,671,156	247,185,209	205,513,042	341,941,372	295,904,487	231,583,785
Direct benefit (Net present value)	8,152,877,056	7,443,371,520	6,288,515,072	13,394,679,808	11,611,640,832	8,963,493,888	19,223,023,616	15,826,399,232	11,212,168,192
Indirect benefit in terms of taxes, 5% of direct benefit (Net present value)	407,643,853	372,168,576	314,425,754	669,733,990	580,582,042	448,174,694	961,151,181	791,319,962	560,608,410
Overall benefit (Direct benefit + Indirect benefit)	8,560,520,909	7,815,540,096	6,602,940,826	14,064,413,798	12,192,222,874	9,411,668,582	20,184,174,797	16,617,719,194	11,772,776,602
Net present value of investment (NPV of all benefits - NPV of all costs)	8,356,182,836	7,624,357,710	6,433,457,136	13,789,742,642	11,945,037,665	9,206,155,540	19,842,233,425	16,321,814,707	11,541,192,817
อัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio)	41.89	40.88	38.96	51.20	49.32	45.80	59.03	56.16	50.84
NPV of Indirect benefit - NPV of Cost	203,305,780	180,986,190	144,942,064	395,062,834	333,396,833	242,661,652	619,209,809	495,415,475	329,024,625
Indirect benefit- Cost Ratio	1.99	1.95	1.86	2.44	2.35	2.18	2.81	2.67	2.42
Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit	146%			146%			146%		

4.1.4.3 ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดน่าน

ในการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านนั้น นักวิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิเคราะห์ความอ่อนไหวในกรณีที่มีการท่องเที่ยวไม่สามารถพัฒนาได้ตามสมมติฐานหลักของการวิจัยออกเป็น 3 กรณี เพื่อใช้เทียบเคียงความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ โดยสมมติฐานประกอบด้วย

กรณีที่ 1: จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นแบบ log (แทนแบบ linear ในการวิเคราะห์หลัก) โดยสมมติฐานอื่นๆ คงเดิม การกำหนดสมมติฐานลักษณะนี้เป็นการกำหนดขึ้นเพื่อศึกษาสถานการณ์ที่จำนวนนักท่องเที่ยวไม่ได้เพิ่มขึ้นมาก ตามสมมติฐานหลัก โดยเพิ่มขึ้นในลักษณะ log แทนการเพิ่มขึ้นในลักษณะ linear

กรณีที่ 2: ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 10% (แทนเพิ่มขึ้น 15% ในการวิเคราะห์หลัก) โดยสมมติฐานอื่นๆ คงเดิม การกำหนดสมมติฐานลักษณะเป็นการกำหนดสมมติฐานเพื่อศึกษาสถานการณ์ในกรณีที่ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไม่ได้เพิ่มขึ้นตามสมมติฐานหลัก

กรณีที่ 3: จำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มแบบ log และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 10 โดยสมมติฐานอื่นๆ คงเดิม การกำหนดสมมติฐานลักษณะนี้เป็นการศึกษาสถานการณ์ที่จำนวนนักท่องเที่ยวไม่ได้เพิ่มขึ้นมากตามสมมติฐานหลัก และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวก็เพิ่มได้น้อยกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากสมมติฐานข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์ความอ่อนไหว ด้วยการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกรณีศึกษาเขตอนุรักษ์ฯจังหวัดน่าน

	กรณีวิเคราะห์ผลประโยชน์ทั้งหมด (อัตราคิดลดของสังคมที่ 10%)		กรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของ รายได้ของเทศบาล (Indirect benefit) (อัตราคิดลดของสังคมที่ 10%)		
	มูลค่าปัจจุบัน สุทธิ (บาท)	อัตราส่วน ผลประโยชน์ ต่อต้นทุน	มูลค่าปัจจุบัน สุทธิ (บาท)	อัตราส่วน รายได้ของ เทศบาลต่อ ต้นทุน	อัตรา ผลตอบแทน ภายใน
กรณีที่ 1					
กรณีที่ 1					
10 ปี	4,078,878,804	25.07	32,819,284	1.19	33%
15 ปี	5,431,972,370	27.43	62,938,642.4	1.31	37%
20 ปี	6,428,306,081	28.76	85,553,825.3	1.37	37%
กรณีที่ 2					
10 ปี	4,170,377,213	19.01	40,133,500.4	1.24	30%
15 ปี	6,036,161,515	26.33	60,498,922.6	1.25	36%
20 ปี	7,616,934,845	33.89	142,155,196.9	1.61	37%
กรณีที่ 3					
10 ปี	2,600,657,520	12.23	-96,715,151.9	0.58	-16%
15 ปี	3,520,039,223	15.77	-59,316,424.6	0.75	-1%

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า ในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านพบว่าในกรณีที่ 1 และ 2 เมื่อพิจารณามูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนในกรณีวิเคราะห์ผลประโยชน์ทั้งหมดและมูลค่าปัจจุบัน อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายในในกรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ของเทศบาล การลงทุนในโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากโครงการย่อยต่างๆ มีอัตราผลตอบแทนสูงกว่าร้อยละ 30 ในทุกกรณี และมีอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนสูงกว่า 1 ในทุกกรณี สำหรับการคิดอัตราลดของสังคมที่ร้อยละ 10 ซึ่งเป็นอัตราคิดลดของสังคมที่สูงที่สุดในการศึกษาครั้งนี้

อย่างไรก็ตามสำหรับกรณีที่ 3 ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวไม่ได้เพิ่มขึ้นมากตามสมมติฐานหลักและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวก็เพิ่มขึ้นน้อยกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้นั้น พบว่าในการวิเคราะห์ผลประโยชน์ทั้งหมดนั้น มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นบวก อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อทุนมีค่ามากกว่าหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการลงทุนในโครงการนั้นมีความเหมาะสม แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของเทศบาลพบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นลบ อัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุนมีค่าน้อยกว่าหนึ่ง และอัตราผลตอบแทนภายในน้อยกว่าร้อยละ 4 ประกอบกับมีค่าติดลบในการวิเคราะห์ข้อมูลระยะเวลา 10 ปี และ 15 ปี ซึ่งจากข้อมูลทางสถิติดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่า การลงทุนในโครงการท่องเที่ยวตามโครงการวิจัยย่อยทั้งสองโครงการนั้นมีความเสี่ยง เมื่อพิจารณาในส่วนของผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินที่เทศบาลจะได้รับในรูปแบบของรายได้

4.2 ต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

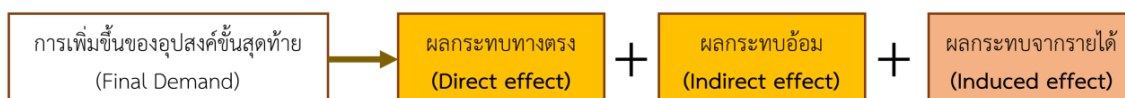
การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนวงกว้าง จากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วยตัวแบบทวีคูณ (Multipliers Model) ภายใต้การวิเคราะห์จากมุมมอง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านผลผลิต และด้านรายได้

การวิเคราะห์ตัวแบบทวีคูณสามารถจำแนกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ ตัวทวีคูณประเภทที่ 1 (Type-1 Multiplier) และตัวทวีคูณประเภทที่ 2 (Type-2 Multiplier) โดยตัวทวีคูณประเภทที่ 1 ประเมินการผลกระทบทางตรง (Direct effect) และผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect) ที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ส่วนตัวทวีคูณประเภทที่ 2 ประเมินการผลกระทบทางตรง (Direct effect) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect) และผลกระทบจากรายได้ (Induced effect) ที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ดังภาพที่ 13

ตัวคูณประเภทที่ 1 (Type-1 Multiplier)

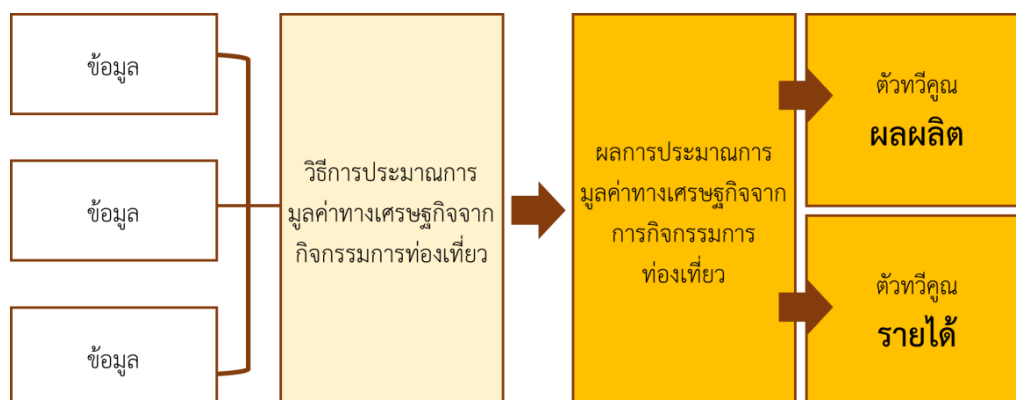

ตัวคูณประเภทที่ 2 (Type-2 Multiplier)

ภาพ 13 แผนภาพแสดงความแตกต่างของตัวคูณประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2

สำหรับการอธิบายต้นแบบกระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) นั้น จำแนกออกเป็น 1) ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ 2) วิธีการคำนวณ และ 3) ผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่จะแสดงออกมาในลักษณะตัวคูณผลผลิตและรายได้ดังรายละเอียดดังภาพที่ 14

ภาพ 14 โครงสร้างต้นแบบกระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

4.2.1 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชน วงกว้าง

ข้อมูลหลักที่ใช้ในการคำนวณตัวทวีคูณประเภทที่ 1 และตัวทวีคูณประเภทที่ 2 ได้แก่ ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการท่องเที่ยว 26 สาขาการผลิต (Input-Output Table) สำหรับเขต 1 (เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา) ซึ่งครอบคลุมจังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา ซึ่งมีการเก็บข้อมูลและจัดทำในปี พ.ศ. 2560 โดยกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จาก website ต่อไปนี้

https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=446&filename=index

ส่วนการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชน จาก กิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นข้อมูลที่ใช้ประกอบการอธิบายและตรวจสอบได้แก่

- 1) ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามในส่วนของค่าใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยว ที่โครงการดำเนินการเก็บระหว่างปีพ.ศ. 2560 และปีพ.ศ. 2561
- 2) ข้อมูลที่เก็บจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเกี่ยวกับการรั่วไหล ซึ่งทาง โครงการดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงปีพ.ศ. 2560 และปีพ.ศ. 2561
- 3) ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2560 ซึ่ง ได้รับการอนุเคราะห์จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

4.2.2 การวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้าง

การวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างเป็น กระบวนการวิเคราะห์เพื่อคำนวณตัวทวีคูณผลผลิตและตัวทวีคูณรายได้ โดยประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) การจัดการข้อมูลรูปแบบตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเอาตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการท่องเที่ยว 26 สาขาการผลิต (Input-Output Table) สำหรับเขต 1 (เขต พัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา) มาจัดรูปแบบตารางปัจจัยการผลิตและ ผลผลิตใหม่ ซึ่งในขั้นตอนแรกจะดำเนินการแบ่งสาขาการผลิตออกเป็น 4 สาขา ได้แก่ เกษตรกรรม (Agriculture: A) อุตสาหกรรม (Manufacturing: M) บริการ (Service: S) และสาขาที่ไม่สามารถระบุได้ (Other: O) โดยปัจจัยการผลิตชั้นกลาง

ประกอบไปด้วยผลผลิตจากทั้ง 4 สาขานี้เช่นกัน (ประยุกต์จากกรอบแนวคิดที่กล่าวถึงใน อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

ในการแบ่งสาขาการผลิตใหม่จาก 26 สาขาเป็น 4 สาขา มีรายละเอียดการรวมกลุ่มสาขาการผลิตตามตารางที่ 15

ตาราง 15 ตารางแสดงการแบ่งกลุ่มสาขาการผลิตจาก 26 สาขา เป็น 4 สาขา

สาขาการผลิต 4 สาขา	สาขาการผลิต 26 สาขา	
	รหัสปัจจัยการผลิตและผลผลิต	คำอธิบายสาขา
เกษตรกรรม (Agriculture: A)	1	เกษตรกรรม การล่าสัตว์ การป่าไม้
	2	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน
อุตสาหกรรม (Manufacturing: M)	3	การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร
	4	การผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
	5	การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก
	6	การผลิตผลิตภัณฑ์หนัง
	7	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร
	8	การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ
บริการ (Service: S)	9	การไฟฟ้า ก๊าซ การประปา
	10	การก่อสร้าง
	11	การค้าส่งและค้าปลีก
	12	การบริการโรงแรมและที่พัก
	13	การบริการอาหารและเครื่องดื่ม
	14, 15, 16, 17	การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ ทางบก ทางน้ำ ภายในประเทศ ทางอากาศ
	18	การเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม
	19	ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว
	20	การธนาคารและการประกันภัย
	21	กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม

สาขาการผลิต 4 สาขา	สาขาการผลิต 26 สาขา	
	รหัสปัจจัยการ ผลิตและ ผลผลิต	คำอธิบายสาขา
	22	กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ
	23	การขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว
	24	การบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอื่นๆ
	25	การบริการอื่นๆ
สาขาที่ไม่สามารถระบุได้ (Other: O)	26	กิจกรรมที่ไม่สามารถระบุได้

ในการจัดทำตารางใหม่นั้น กำหนดให้แกนแนวนอน (row) เป็นแกนแสดงข้อมูลผลผลิต (Output) และแกนแนวตั้ง (column) เป็นแกนแสดงข้อมูลปัจจัยการผลิต (Input) ทั้งนี้ข้อมูลด้านผลผลิตของมูลค่าผลผลิตรวมในพื้นที่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา ประกอบด้วย มูลค่าอุปสงค์ขั้นกลาง และมูลค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final Demand: FD) ซึ่งหักมูลค่าการนำเข้าและมูลค่าส่วนเหลือการค้าและค่าขนส่งแล้ว จึงได้ว่า

$$\text{Output} = A + M + S + O + \text{FD}$$

สำหรับด้านปัจจัยการผลิต (Input) ของมูลค่าผลผลิตรวมในพื้นที่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาประกอบไปด้วย ปัจจัยการผลิตขั้นกลาง และปัจจัยการผลิตขั้นต้น (ปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุน) ค่าเสื่อมราคา และภาษีทางอ้อมโดยปัจจัยการผลิตขั้นต้น ค่าเสื่อมราคา และภาษีทางอ้อม รวมเรียกว่ามูลค่าเพิ่ม (Value added: VA) จึงได้ว่า

$$\text{Input} = A + M + S + O + \text{VA}$$

ภายหลังจากการจัดการตารางแล้วเสร็จ จะได้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตดังตารางที่ 16

ตาราง 16 กรอบแนวคิดตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต

	A	M	S	O	FD	Output
A	t_{11}	t_{12}	t_{13}	t_{14}	x_1	y_1
M	t_{21}	t_{22}	t_{23}	t_{24}	x_2	y_2
S	t_{31}	t_{32}	t_{33}	t_{34}	x_3	y_3
O	t_{41}	t_{42}	t_{43}	t_{44}	x_4	y_4
VA	t_{51}	t_{52}	t_{53}	t_{54}		
Input	y_1	y_2	y_3	y_4		

2) การวิเคราะห์หาเมตริกซ์สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A

ภายหลังจากการจัดการรวมกลุ่มข้อมูลออกเป็น 4 สาขาแล้วให้นำเอาค่าข้อมูลผลผลิตรวม (y_i) มาดำเนินการหารกับมูลค่าผลผลิตรวมต่างๆ (t_{ij}) (รายละเอียดตามตารางที่) เพื่อสร้างเมตริกซ์สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A ดังรายละเอียดในตารางที่ 17 และภาพที่ 16

ตาราง 17 ตารางแสดงการวิเคราะห์หาเมตริกซ์สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A

	A	M	S	O	FD	Output
A	t_{11}/y_1	t_{12}/y_2	t_{13}/y_3	t_{14}/y_4	x_1	y_1
M	t_{21}/y_1	t_{22}/y_2	t_{23}/y_3	t_{24}/y_4	x_2	y_2
S	t_{31}/y_1	t_{32}/y_2	t_{33}/y_3	t_{34}/y_4	x_3	y_3
O	t_{41}/y_1	t_{42}/y_2	t_{43}/y_3	t_{44}/y_4	x_4	y_4
VA	t_{51}/y_1	t_{52}/y_2	t_{53}/y_3	t_{54}/y_4		
Input	1	1	1	1		

	A	M	S	O	FD	Output
A	a_{11}	a_{12}	a_{13}	a_{14}	x_1	y_1
M	a_{21}	a_{22}	a_{23}	a_{24}	x_2	y_2
S	a_{31}	a_{32}	a_{33}	a_{34}	x_3	y_3
O	a_{41}	a_{42}	a_{43}	a_{44}	x_4	y_4
VA	a_{51}	a_{52}	a_{53}	a_{54}		
Input	1	1	1	1		

a_{11}	a_{12}	a_{13}	a_{14}
a_{21}	a_{22}	a_{23}	a_{24}
a_{31}	a_{32}	a_{33}	a_{34}
a_{41}	a_{42}	a_{43}	a_{44}

เมตริกซ์สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต
(Technical coefficient matrix) A

ภาพ 15 ผลการวิเคราะห์หาเมตริกซ์สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต
(Technical coefficient matrix) A

3) การวิเคราะห์หาเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Inverted technical coefficient matrix)

การวิเคราะห์หาเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Inverted technical coefficient matrix) คือการนำเอา สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A ที่ได้ในขั้นตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Inverted technical coefficient matrix หรือ Leontief Inverse หรือ Input-Output multiplier matrix) โดยกำหนดให้ I ได้แก่ Identity matrix ที่สามารถใช้คำนวณตัวทวีคูณผลผลิต (output multiplier) ได้ โดยคำนวณหา $(I-A)^{-1}$ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์คำนวณ ดังภาพที่ 16

b_{11}	b_{12}	b_{13}	b_{14}
b_{21}	b_{22}	b_{23}	b_{24}
b_{31}	b_{32}	b_{33}	b_{34}
b_{41}	b_{42}	b_{43}	b_{44}

ภาพ 16 แสดงลักษณะเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต
(Inverted technical coefficient matrix)

4) การวิเคราะห์หาตัวทวีคูณผลผลิต

การวิเคราะห์หาตัวทวีคูณผลผลิต จำแนกได้เป็น 2 ส่วนได้แก่ การหาตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 และตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2

(1) การวิเคราะห์หาตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 คำนวณได้จากการรวมค่าในแนวดิ่งของคอลัมน์ของแต่ละสาขาที่ต้องการหาค่าในเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต ตัวอย่างเช่น ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 ของสาขาเกษตรกรรม คำนวณจากผลรวมในแนวดิ่งของคอลัมน์สาขาเกษตรกรรมของเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิตดังรายละเอียดในภาพที่ 17

	เกษตรกรรม	อุตสาหกรรม	บริการ	สาขาที่ไม่สามารถ ระบุได้
ภาคเกษตรกรรม	b_{11}	b_{12}	b_{13}	b_{14}
ภาคอุตสาหกรรม	b_{21}	b_{22}	b_{23}	b_{24}
ภาคบริการ	b_{31}	b_{32}	b_{33}	b_{34}
สาขาที่ไม่สามารถระบุได้	b_{41}	b_{42}	b_{43}	b_{44}
ผลรวมของผลผลิตฯ	$\sum_{i=1}^4 b_{i1}$	$\sum_{i=1}^4 b_{i2}$	$\sum_{i=1}^4 b_{i3}$	$\sum_{i=1}^4 b_{i4}$
ตัวชี้วัดคุณผลผลิตประเภทที่ 1 ของแต่ละสาขา				

ภาพ 17 แสดงแนวคิดการหาตัวชี้วัดคุณผลผลิตประเภทที่ 1

(2) การวิเคราะห์หาตัวชี้วัดคุณผลผลิตประเภทที่ 2 แตกต่างจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดคุณผลผลิตประเภทที่ 1 โดยมีการเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับสัดส่วนรายจ่ายของภาคครัวเรือน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการท่องเที่ยว 26 สาขาการผลิต (Input-Output Table) สำหรับเขต 1 (เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา) เช่นเดียวกัน

การวิเคราะห์หาตัวชี้วัดคุณผลผลิตประเภทที่ 2 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- เพิ่มข้อมูลสัดส่วนรายจ่ายของภาคครัวเรือน ในคอลัมน์สุดท้ายของเมตริกสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A ที่ได้ในขั้นตอนที่ 2 และสัดส่วนรายได้จากค่าจ้างแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตต่อมูลค่าผลผลิตในแต่ละสาขา ลงบนแถวสุดท้ายของเมตริกสัมประสิทธิ์เดิมดังรายละเอียดในภาพที่ 18

เมตริกสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A ที่ได้ในขั้นตอนที่ 2

a ₁₁	a ₁₂	a ₁₃	a ₁₄	a ₁₅
a ₂₁	a ₂₂	a ₂₃	a ₂₄	a ₂₅
a ₃₁	a ₃₂	a ₃₃	a ₃₄	a ₃₅
a ₄₁	a ₄₂	a ₄₃	a ₄₄	a ₄₅
a ₅₁	a ₅₂	a ₅₃	a ₅₄	0

ข้อมูลสัดส่วนรายจ่ายของภาคครัวเรือน

สัดส่วนรายได้จากค่าจ้างแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตต่อมูลค่าผลผลิตในแต่ละสาขา

ภาพ 18 แสดงลักษณะเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต

(Inverted technical coefficient matrix) ที่มีการเพิ่มข้อมูลสัดส่วนรายจ่ายของภาคครัวเรือน

- นำเอา สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A ที่มีการเพิ่มข้อมูลสัดส่วนรายจ่ายของภาคครัวเรือนมาวิเคราะห์หาเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Inverted technical coefficient matrix หรือ Leontief Inverse หรือ Input-Output multiplier matrix) ดังภาพที่ 19 โดยกำหนดให้ I ได้แก่ Identity matrix ที่สามารถใช้คำนวณตัวทวีคูณผลผลิต (output multiplier) ได้ โดยคำนวณหา $(I-A)^{-1}$ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์คำนวณ

C ₁₁	C ₁₂	C ₁₃	C ₁₄	C ₁₅
C ₂₁	C ₂₂	C ₂₃	C ₂₄	C ₂₅
C ₃₁	C ₃₂	C ₃₃	C ₃₄	C ₃₅
C ₄₁	C ₄₂	C ₄₃	C ₄₄	C ₄₅
C ₅₁	C ₅₂	C ₅₃	C ₅₄	C ₅₅

ภาพ 19 แสดงลักษณะเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต

(Inverted technical coefficient matrix) มีการเพิ่มข้อมูลสัดส่วนรายจ่ายของภาคครัวเรือน

- ดำเนินการหาค่าตัวทวีคูณประเภทที่ 2 ในลักษณะเดียวกันกับตัวทวีคูณประเภทที่ 1 โดยการรวมค่าในแนวตั้งของคอลัมน์ของแต่ละสาขาที่ต้องการหาค่าในเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (ภาพที่ 20) ตัวอย่างเช่น ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 ของสาขาเกษตรกรรม คำนวณจากผลรวมในแนวตั้งของคอลัมน์สาขาเกษตรกรรมของเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต

	เกษตรกรรม	อุตสาหกรรม	บริการ	สาขาที่ไม่สามารถ	ภาคครัวเรือน
					ระบุได้
ภาคเกษตรกรรม	C11	C12	C13	C14	C15
ภาคอุตสาหกรรม	C21	C22	C23	C24	C25
ภาคบริการ	C31	C32	C33	C34	C35
สาขาที่ไม่สามารถระบุได้	C41	C42	C43	C44	C45
ภาคครัวเรือน	C51	C52	C53	C54	C55
ผลรวมของผลผลิตฯ	$\sum_{i=1}^5 c_{i1}$	$\sum_{i=1}^5 c_{i2}$	$\sum_{i=1}^5 c_{i3}$	$\sum_{i=1}^5 c_{i4}$	$\sum_{i=1}^5 c_{i5}$

ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของแต่ละสาขา

ภาพ 20 การคำนวณหาตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2

5) การวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้ (Induced Effect) จาก ตัวทวีคูณผลผลิต

การวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้ จากตัวทวีคูณผลผลิต ดำเนินการโดยนำเอาค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ลบด้วยค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 ดังรายละเอียดในภาพที่ 21

ตัววิฤณผลผลิตประเภทที่ 2	$\sum_{i=1}^5 c_{i1}$	$\sum_{i=1}^5 c_{i2}$	$\sum_{i=1}^5 c_{i3}$	$\sum_{i=1}^5 c_{i4}$	$\sum_{i=1}^5 c_{i5}$
-					
ตัววิฤณผลผลิตประเภทที่ 1	$\sum_{i=1}^4 b_{i1}$	$\sum_{i=1}^4 b_{i2}$	$\sum_{i=1}^4 b_{i3}$	$\sum_{i=1}^4 b_{i4}$	
ผลกระทบจากรายได้	d_1	d_2	d_3	d_4	d_5

ภาพ 21 แสดงวิธีการวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้ (Induced Effect) จาก ตัววิฤณผลผลิต

6) การวิเคราะห์หาตัววิฤณรายได้

สำหรับการคำนวณตัววิฤณรายได้ ใช้หลักการเบื้องต้นเช่นเดียวกับการคำนวณตัววิฤณผลผลิต แต่มีการเพิ่มเติมในส่วนข้อมูลรายได้ของภาคครัวเรือนที่มาจากแต่ละสาขาการผลิต โดยขั้นตอนการคำนวณตัววิฤณรายได้ มีดังต่อไปนี้ (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

$$R = r^T \times (I-A)^{-1}$$

กำหนดให้

r = เวกเตอร์รายได้ต่อผลผลิต

r^T = ทรานสโพสของเวกเตอร์รายได้ต่อผลผลิต

$(I-A)^{-1}$ = เมทริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต

R = ผลกระทบโดยรวมทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเพิ่มรายได้ในระบบเศรษฐกิจ

การคำนวณหาตัววิฤณรายได้ประเภทที่ 1 ของสาขา j สามารถคำนวณได้จาก

ตัววิฤณรายได้ประเภทที่ 1 ของสาขา j = ผลกระทบโดยรวมทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเพิ่มรายได้ในระบบเศรษฐกิจ: $R_j / (\text{ผลกระทบทางตรงต่อการเพิ่มรายได้ในสาขา } j : r_j)$

ส่วนการคำนวณหาตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 ใช้สมการเดียวกันกับตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 แต่ในการคำนวณหาค่า R หรือผลกระทบโดยรวมทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเพิ่มรายได้ในระบบเศรษฐกิจ ต้องปรับ เมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิตหรือ $(I-A)^{-1}$ ให้เป็นค่าเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิตที่มีการเพิ่มข้อมูลสัดส่วนรายจ่ายของภาคครัวเรือน

7) การวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้ (Induced Effect) จาก ตัวทวีคูณ

รายได้

การวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้จากตัวทวีคูณรายได้ มีลักษณะคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้จากตัวทวีคูณผลผลิต โดยการนำเอาค่าตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 ลบด้วยการทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1

8) การวิเคราะห์ตัวทวีคูณผลผลิตและตัวทวีคูณรายได้ในภาคการท่องเที่ยวอย่าง

ละเอียด

เนื่องด้วยในขั้นตอนที่ 1 คณะนักวิจัยได้ดำเนินการแบ่งกลุ่มข้อมูลออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และไม่สามารถระบุได้ จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ได้ข้อมูลภาพกว้างเท่านั้น ทั้งนี้ในกรณีที่ต้องการศึกษาถึงรายละเอียดผลกระทบในสาขาการผลิตต่างๆ ผู้ดำเนินการสามารถใช้วิธีการวิเคราะห์ตามรายละเอียดข้างต้นได้ แต่ต้องปรับรายละเอียดการแบ่งตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต โดยคณะนักวิจัยได้ดำเนินการแบ่งสัดส่วนตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตใหม่ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตาราง 18 ตารางแสดงการแบ่งสาขาการผลิตเพื่อการวิเคราะห์หาตัวทวีคูณอย่างละเอียด

ลำดับสาขาที่ แบ่งใหม่	สาขาเดิมจากตารางปัจจัย การผลิตและผลผลิต	คำอธิบายสาขา
1	1	เกษตรกรรม การล่าสัตว์ การป่าไม้
2	2	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน
3	3	การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร
4	4	การผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
5	5	การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก
6	6	การผลิตผลิตภัณฑ์หนัง

ลำดับสาขาที่ แบ่งใหม่	สาขาเดิมจากตารางปัจจัย การผลิตและผลผลิต	คำอธิบายสาขา
7	7	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือ เครื่องจักร
8	8	การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ
9	9, 10, 11	การไฟฟ้า ก๊าซ การประปา การก่อสร้าง การค้าส่ง และค้าปลีก
10	12	การบริการโรงแรมและที่พัก
11	13	การบริการอาหารและเครื่องดื่ม
12	14, 15, 16, 17	การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ ทางบก ทางน้ำ ภายในประเทศ ทางอากาศ
13	18	การเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม
14	19	ตัวแทนบริษัทนายหน้าเที่ยว
15	20	การธนาคารและการประกันภัย
16	21	กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม
17	22	กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ
18	23	การขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว
19	24	การบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ
20	25	การบริการอื่นๆ
21	26	กิจกรรมที่ไม่สามารถระบุได้

4.2.3 ผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้น จากจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

เนื่องด้วยในปัจจุบันยังไม่มีการจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้าน (I-O Table) แยกรายจังหวัด แต่มีการดำเนินการในลักษณะเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา โดยกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงทำให้ในการวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างภายในงานวิจัยนี้ไม่สามารถวิเคราะห์แยกรายจังหวัดได้ ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ต่อไปนี้จะจึงเป็นผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจในภาพรวมระดับภูมิภาค

อย่างไรก็ตามเพื่อให้เห็นลักษณะมูลค่าทางเศรษฐกิจของเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) แต่ละจังหวัด คณะนักวิจัยจึงได้ทำเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการรั่วไหลของสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ประกอบเพิ่มเติม เพื่อวิเคราะห์ลักษณะมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) แต่ละแห่งโดยสังเขป

ผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ประกอบด้วย

- 1) ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1
- 2) ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2
- 3) ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1
- 4) ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2
- 5) การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชน จากกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างละเอียด
- 6) สถานการณ์การรั่วไหลของสถานประกอบการเพื่อประกอบการพิจารณาตัวทวีคูณในระดับภูมิภาค

4.2.3.1 ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 (Type-1 Output Multiplier)

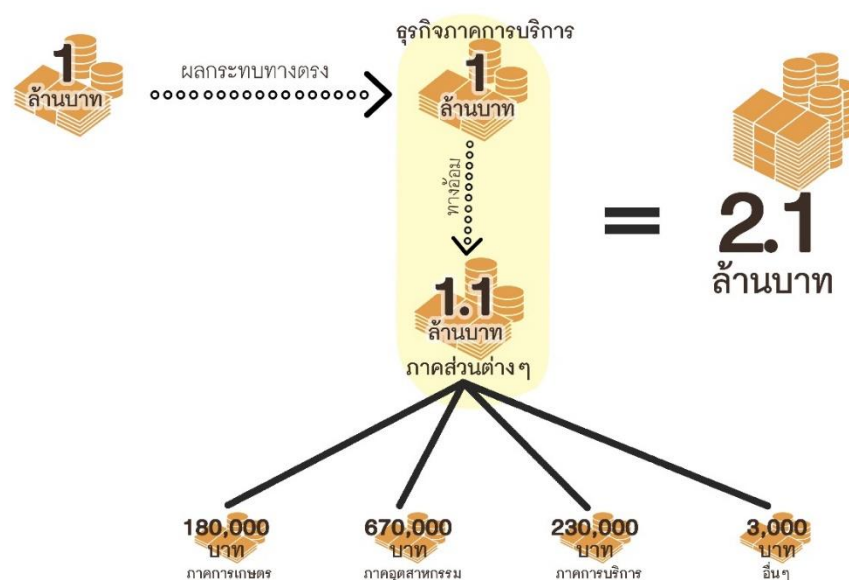
ตาราง 19 เมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Inverted technical coefficient matrix หรือ Leontief Inverse หรือ Input-Output Multiplier Matrix) สำหรับตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1

	ภาคการเกษตร	ภาคอุตสาหกรรม	ภาคบริการ	กิจกรรมที่ไม่สามารถระบุได้
ภาคการเกษตร	1.22867	0.323700757	0.175982441	0.210778928
ภาคอุตสาหกรรม	0.68378364	2.655047735	0.688031152	0.575717233
ภาคบริการ	0.10804484	0.27382015	1.229134442	0.261984791
กิจกรรมที่ไม่สามารถระบุได้	0.00036803	0.000773065	0.003189028	1.026957106
ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1	2.020866511	3.253341707	2.096337062	2.075438057

ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 เป็นการวัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆว่าจะส่งผลให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อพิจารณาเฉพาะผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมเท่านั้น (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix ในตารางที่ 19 พบว่า ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 ของสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรมบริการ และสาขาที่ไม่สามารถระบุได้ เท่ากับ 2.02, 3.25, 2.10 และ 2.08 ตามลำดับ

ในกรณีของการท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในภาคบริการ จากตาราง Input-Output Multiplier Matrix ข้างต้นสามารถบอกได้ว่าหากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรงและทางอ้อมให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น คิดเป็น 2.1 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรงต่อการเพิ่มผลผลิตในสาขาบริการ 1 ล้านบาท และเป็นผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตโดยรวมอีก 1.1 ล้านบาท ซึ่งผลกระทบทางอ้อมดังกล่าวสามารถแยกเป็นผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคการเกษตร 0.18 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคอุตสาหกรรม 0.67 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคบริการ 0.23 ล้านบาท และผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางสาขาที่ไม่สามารถระบุได้ 0.003 ล้านบาท

ภาพ 22 แผนภาพแสดงผลกระทบในภาคบริการ ตามตัววิฤณผลผลิตประเภทที่ 1

4.2.3.2 ตัววิฤณผลผลิตประเภทที่ 2 (Type-2 Output Multiplier)

ตาราง 20 แสดงตัววิฤณผลผลิตประเภทที่ 2 (Type-2 Output Multiplier)

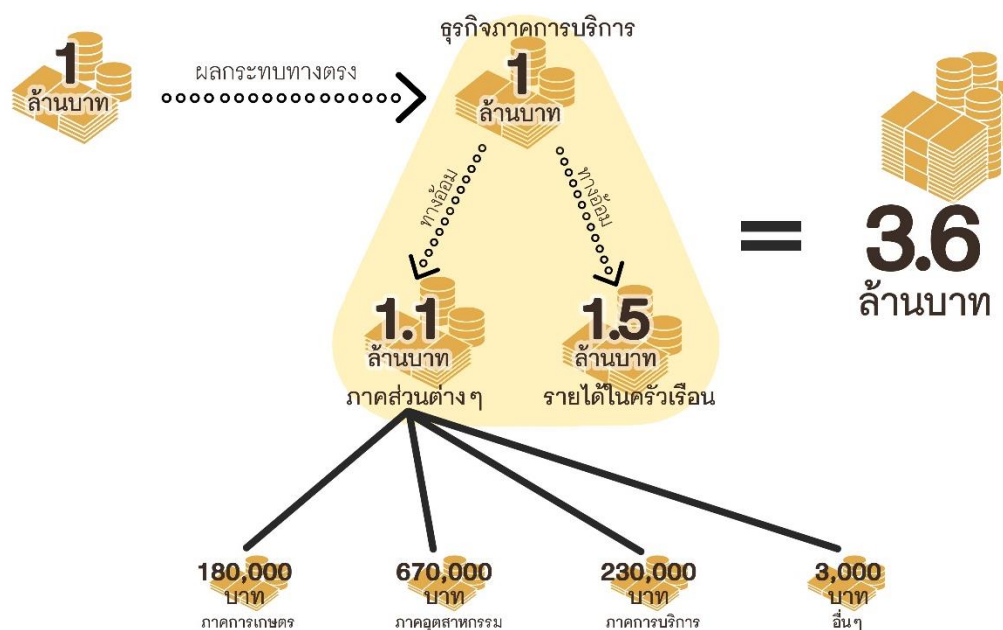
	ภาคการเกษตร	ภาคอุตสาหกรรม	ภาคบริการ	กิจกรรมที่ไม่สามารถระบุได้	ภาคครัวเรือน
ภาคการเกษตร	1.347482077	0.486301668	0.332339876	0.3665306	0.521178899
ภาคอุตสาหกรรม	1.16181037	3.309253808	1.317117316	1.2023661	2.096903388
ภาคบริการ	0.333649167	0.582572176	1.526031147	0.5577312	0.989631855
กิจกรรมที่ไม่สามารถระบุได้	0.003422989	0.004953949	0.007209376	1.0309619	0.013400839
ภาคครัวเรือน	0.323647744	0.442929878	0.425922457	0.4242723	1.419707336
ตัววิฤณผลผลิตประเภทที่ 2	3.170012	4.826011	3.60862	3.581862	

ตัววิฤณผลผลิตประเภทที่ 2 เป็นตัววิฤณผลผลิตเพื่อวัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ จะทำให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อ

พิจารณาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix ดังรายละเอียดในตารางที่ 20 พบว่าตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม บริการ และสาขาที่ไม่สามารถระบุได้ เท่ากับ 3.17, 4.83, 3.61 และ 3.58 ตามลำดับ

ในกรณีของการท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในภาคบริการ จากตาราง Input-Output Multiplier Matrix ข้างต้นสามารถบอกได้ว่า หากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรง ทางอ้อม และผลผลิตจากรายได้ให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น คิดเป็น 3.61 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรงต่อการเพิ่มผลผลิตในสาขาบริการ 1 ล้านบาท และเป็นผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตโดยรวมอีก 1.1 ล้านบาท และเป็นผลกระทบจากรายได้ 1.51 ล้านบาท โดยผลกระทบทางอ้อมจำนวน 1.1 ล้านบาท สามารถจำแนกได้เป็นผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคการเกษตร 0.18 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคอุตสาหกรรม 0.67 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคบริการ 0.23 ล้านบาท และผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางสาขาที่ไม่สามารถระบุได้ 0.003 ล้านบาท

ภาพ 23 แผนภาพแสดงผลกระทบในภาคบริการ ตามตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2

4.2.3.3 ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 (Type-1 Income Multiplier)

ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 วัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ จะทำให้รายได้ของภาคครัวเรือนทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อพิจารณาเฉพาะผลกระทบทางตรงและทางอ้อมเท่านั้น (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

ตาราง 21 สัดส่วนรายได้ครัวเรือนต่อผลผลิต

	รายได้จากค่าจ้างแรงงาน	ผลผลิตรวมในเขตพื้นที่	รายได้ต่อผลผลิต
ภาคการเกษตร	23,729,249	192,194,155	0.123
ภาคอุตสาหกรรม	17,705,379	209,569,887	0.084
ภาคบริการ	87,961,700	492,127,947	0.179
กิจกรรมที่ไม่สามารถระบุได้	1,774,136	10,252,816	0.173

ตาราง 22 ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1

รายได้ต่อผลผลิต	ภาค การเกษตร	ภาค อุตสาหกรรม	ภาค บริการ	กิจกรรมที่ ไม่สามารถ ระบุได้
(0.123 0.084 0.179 0.173)	1.22867	0.323701	0.175982	0.210779
	0.683784	2.655048	0.688031	0.575717
	0.108045	0.27382	1.229134	0.261985
	0.000368	0.000773	0.003189	1.026957
	(0.227968	0.311987	0.300007	0.298845)
ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1	1.853398	3.714131	1.676016	1.727427

จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix พบว่า ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 ของสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม บริการ และสาขาที่ไม่สามารถระบุได้ เท่ากับ 1.85, 3.71, 1.68 และ 1.73 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 22

ในกรณีของการท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในภาคบริการ จากตารางการคำนวณตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 ข้างต้น สามารถบอกได้ว่า หากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม ที่เกิดกับรายได้ครัวเรือน 1.67 ล้านบาท

4.2.3.4 ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 (Type-2 Income Multiplier)

ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 วัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ จะทำให้รายได้ของภาคครัวเรือนทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร เมื่อพิจารณาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

ตาราง 23 ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 (Type-2 Income Multiplier)

รายได้ต่อผลผลิต	ภาค การเกษตร	ภาค อุตสาหกรรม	ภาค บริการ	กิจกรรมที่ ไม่สามารถ ระบุได้
(0.123 0.084 0.179 0.173)	1.347482	0.486302	0.33234	0.366531
	1.16181	3.309254	1.317117	1.202366
	0.333649	0.582572	1.526031	0.557731
	0.003423	0.004954	0.007209	1.030962
	(0.323648	0.44293	0.425922	0.424272)
ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2	2.6312845	5.272976	2.379452	2.452439

	ภาคการเกษตร	ภาคอุตสาหกรรม	ภาคบริการ	กิจกรรมที่ไม่ สามารถระบุได้	ภาคครัวเรือน
ภาคการเกษตร	1.347482077	0.486301668	0.332339876	0.3665306	0.521178899
ภาคอุตสาหกรรม	1.16181037	3.309253808	1.317117316	1.2023661	2.096903388
ภาคบริการ	0.333649167	0.582572176	1.526031147	0.5577312	0.989631855
กิจกรรมที่ไม่ สามารถระบุได้	0.003422989	0.004953949	0.007209376	1.0309619	0.013400839
ภาคครัวเรือน	0.323647744	0.442929878	0.425922457	0.4242723	1.419707336
ตัวทวีคูณประเภท ที่ 2	3.170012	4.826011	3.60862	3.581862	

จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix ดังรายละเอียดในตารางที่ 23 พบว่า ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 ของสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม บริการ และสาขาที่ไม่สามารถระบุได้ เท่ากับ 2.63, 5.27, 2.38 และ 2.45 ตามลำดับดังรายละเอียดในตารางที่ 23

กรณีของการท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในภาคบริการ จากตารางการคำนวณตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 ข้างต้น สามารถบอกได้ว่า หากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ ที่เกิดกับรายได้ครัวเรือน 2.38 ล้านบาท

4.2.3.5 การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชน จากกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างละเอียด

การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบละเอียดในที่นี้จะนำเสนอผลตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 (Type-2 Output Multiplier) ซึ่งพิจารณาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ โดยจากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขา 21 สาขาและพิจารณาสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วย 1) สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก 2) สาขาการบริการอาหารและเครื่องดื่ม 3) การขนส่งโดยสารด้วยวิธีการต่างๆ 4) การเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม 5) ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว 6) การธนาคาร และการประกันภัย 7) กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม 8) กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ 9) การขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวและ 10) การบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ นั้นพบว่ามีการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วยผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ที่แตกต่างกันดังรายละเอียดในตารางที่ 24

ตาราง 24 ผลกระทบจากรายได้ (induced effect) ของสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ผลกระทบ จากรายได้	สาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว									
	การบริการโรงแรมและ ที่พัก	การบริการอาหารและเครื่องดื่ม	การขนส่ง	การเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์	ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว	การธนาคารและการประกันภัย	กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม	กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ	การขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว	การบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ
	1.401008	1.314792	1.751468	1.124268	1.073418	1.211229	2.02122	1.317795	1.066838	1.812815

ตาราง 25 แสดงรายละเอียดผลกระทบทางอ้อมจากผลการประมาณมูลค่าทางเศรษฐกิจของสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ด้วยตัววัดคุณผลผลิตประเภทที่ 2

สาขาการผลิตทั้ง 21 สาขา		สาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว									
		การบริการ โรงแรมและ ที่พัก	การบริการ อาหารและ เครื่องดื่ม	การขนส่ง	การเช่ารถยนต์/ จักรยานยนต์โดย ไม่มีคนควบคุม	ตัวแทน บริษัทนำ เที่ยว	การธนาคาร และการ ประกันภัย	กิจกรรมด้าน ศิลปะและ วัฒนธรรม	กิจกรรมกีฬา และนันทนาการ	การขายสินค้า เพื่อการ ท่องเที่ยว	การบริการที่ เกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวอื่นๆ
1	เกษตรกรรม การล่าสัตว์ การป่าไม้	0.11049	0.35320	0.04099	0.00826	0.00102	0.00114	0.03962	0.01631	0.03407	0.02762
2	การทำเหมืองแร่และ เหมืองหิน	0.06392	0.02533	0.06680	0.02544	0.00568	0.00216	0.03677	0.03762	0.03016	0.05562
3	การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร	0.13441	0.48872	0.01723	0.00186	0.00040	0.00082	0.03247	0.01618	0.03650	0.01725
4	การผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	0.02669	0.00415	0.00408	0.00153	0.00028	0.00061	0.00170	0.01174	0.02109	0.00501
5	การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก	0.33573	0.22856	1.06606	0.20522	0.02174	0.01596	0.22995	0.23304	0.23975	0.66648
6	การผลิตผลิตภัณฑ์หนัง	0.00140	0.00062	0.00042	0.00043	0.00015	0.00028	0.00136	0.00519	0.01624	0.00088
7	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือ เครื่องจักร	0.45522	0.13930	0.28579	0.50367	0.02687	0.01583	0.33316	0.22974	0.19910	0.17750
8	การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ	0.00496	0.00179	0.00388	0.00274	0.00055	0.00193	0.01900	0.09173	0.01106	0.00739
9	การไฟฟ้า ก๊าซและการ ประปา การก่อสร้าง การค้าส่งและค้าปลีก	0.26709	0.06928	0.02474	0.05114	0.02756	0.00715	0.13283	0.14151	0.08202	0.10999

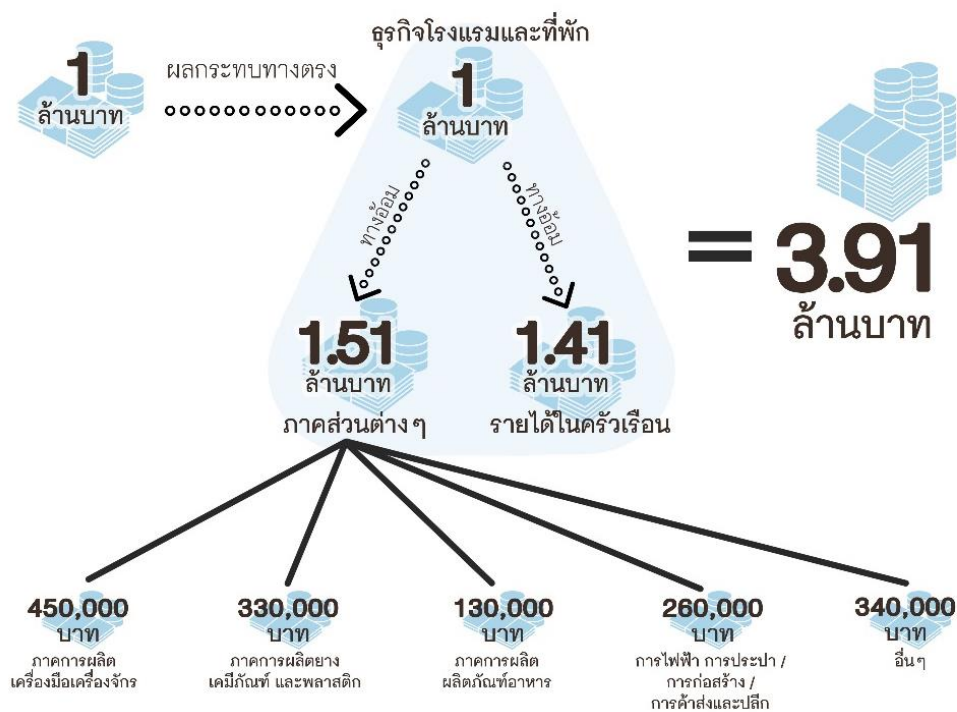
สาขาการผลิตทั้ง 21 สาขา		สาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว									
		การบริการ โรงแรมและ ที่พัก	การบริการ อาหารและ เครื่องดื่ม	การขนส่ง	การเช่ารถยนต์/ จักรยานยนต์โดย ไม่มีคนควบคุม	ตัวแทน บริษัทนำ เที่ยว	การธนาคาร และการ ประกันภัย	กิจกรรมด้าน ศิลปะและ วัฒนธรรม	กิจกรรมกีฬา และนันทนาการ	การขายสินค้า เพื่อการ ท่องเที่ยว	การบริการที่ เกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวอื่นๆ
10	การบริการโรงแรมและที่ พัก	1.00182	0.00091	0.00072	0.00047	0.00011	0.00045	0.00055	0.00161	0.00438	0.00066
11	การบริการอาหารและ เครื่องดื่ม	0.00472	1.03166	0.00114	0.00099	0.00031	0.00083	0.00170	0.00314	0.05793	0.00162
12	การขนส่งและการเดินทาง ด้วยวิธีการต่างๆ	0.00476	0.00163	1.03662	0.00079	0.00034	0.00011	0.00214	0.00366	0.02453	0.00314
13	การเช่ารถยนต์และ จักรยานยนต์โดยไม่มีคน ควบคุม	0.00017	0.00005	0.00013	1.00005	0.00002	0.00000	0.00009	0.00009	0.00018	0.00008
14	ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว	0.00029	0.00008	0.01249	0.00005	1.11212	0.00001	0.00014	0.00017	0.00037	0.00013
15	การธนาคารและการ ประกันภัย	0.05542	0.01405	0.02560	0.10188	0.00432	1.09687	0.01481	0.01383	0.07082	0.01015
16	กิจกรรมด้านศิลปะและ วัฒนธรรม	0.00001	0.00009	0.00003	0.00000	0.00001	0.00000	1.00001	0.00005	0.00043	0.00004
17	กิ จ ร ร ม กี ฬ า และ นันทนาการ	0.00002	0.00017	0.00005	0.00000	0.00003	0.00000	0.00001	1.03252	0.00081	0.00008
18	การขายสินค้าเพื่อการ ท่องเที่ยว	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	1.00000	0.00000
19	การบริการที่เกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวอื่นๆ	0.00002	0.00017	0.00005	0.00000	0.00002	0.00000	0.00001	0.00009	0.00081	1.00008

สาขาการผลิตทั้ง 21 สาขา		สาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว									
		การบริการ โรงแรมและ ที่พัก	การบริการ อาหารและ เครื่องดื่ม	การขนส่ง	การเช่ารถยนต์/ จักรยานยนต์โดย ไม่มีคนควบคุม	ตัวแทน บริษัทนำ เที่ยว	การธนาคาร และการ ประกันภัย	กิจกรรมด้าน ศิลปะและ วัฒนธรรม	กิจกรรมกีฬา และนันทนาการ	การขายสินค้า เพื่อการ ท่องเที่ยว	การบริการที่ เกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวอื่นๆ
20	การบริการอื่นๆ	0.04427	0.00947	0.02366	0.05369	0.00389	0.05841	0.01990	0.05199	0.06257	0.03442
21	กิจกรรมที่ไม่สามารถระบุ ได้	0.00081	0.00872	0.00267	0.00022	0.00126	0.00011	0.00037	0.00446	0.04102	0.00407

เมื่อพิจารณาผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบจากรายได้ในตารางที่ 24 และตารางที่ 25 จะพบว่าสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีผลกระทบในระดับที่แตกต่างกันดังสามารถอธิบายตามรายละเอียดต่อไปนี้

1) สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก

สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก ประกอบด้วยกิจกรรมโรงแรมและรีสอร์ท เกสต์เฮาส์ และที่พักสัมพัฒนธรรมชนบทจากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขา พบว่าสาขาการบริการโรงแรมและที่พัก มีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 สูงถึง 3.91 ซึ่งสูงกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของภาคบริการโดยรวม (3.61)

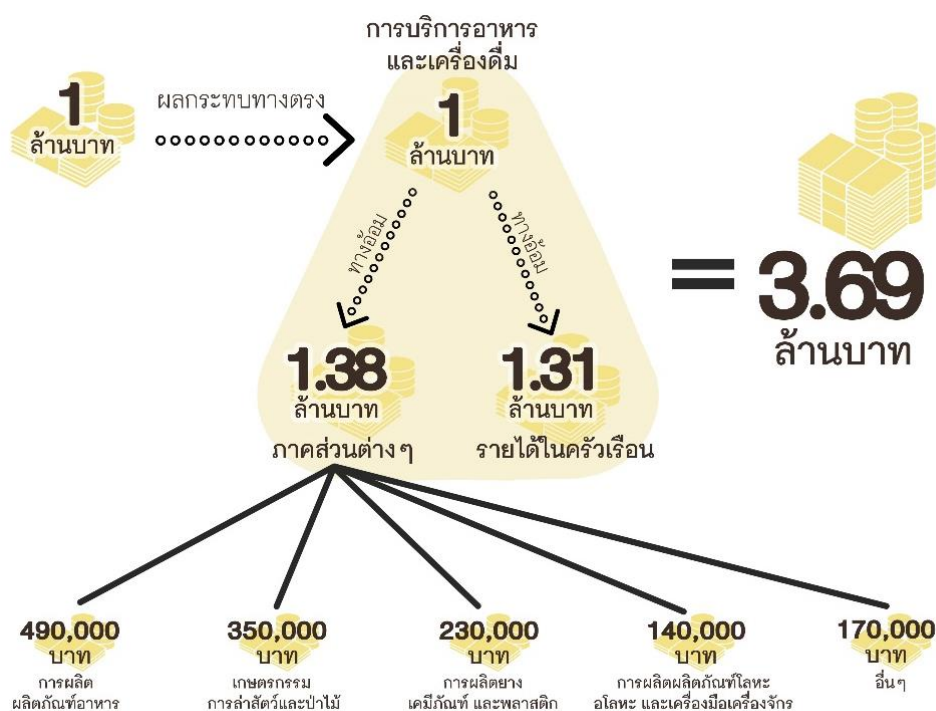
ภาพ 24 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาบริการโรงแรมและที่พัก

หากอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริการโรงแรมและที่พักเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบโดยรวมทั้งหมดต่อการเพิ่มผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาค 3.91 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง 1 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อม 1.51 ล้านบาท และผลกระทบจากรายได้ 1.4

ล้านบาท ทั้งนี้ ผลกระทบทางอ้อม จะมีกับสาขาการผลิตต่างๆ โดยเฉพาะ สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร (0.45 ล้านบาท) สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก (0.33 ล้านบาท) สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา การก่อสร้าง การค้าส่งและค้าปลีก (0.26 ล้านบาท) และสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร (0.13 ล้านบาท)

2) สาขาการบริการอาหารและเครื่องดื่ม

สาขาการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ประกอบด้วยกิจกรรม ภัตตาคารและร้านอาหาร กิจกรรมการบริการอาหารบนแผงลอยในตลาด และแบบเคลื่อนที่ การบริการเครื่องดื่มเป็นหลักในร้าน และการบริการอาหารและเครื่องดื่มในรูปแบบอื่นๆ จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขา พบว่า สาขาการบริการโรงแรม และที่พัก มีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 สูงถึง 3.69 ซึ่งสูงกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของภาคบริการโดยรวม (3.61)

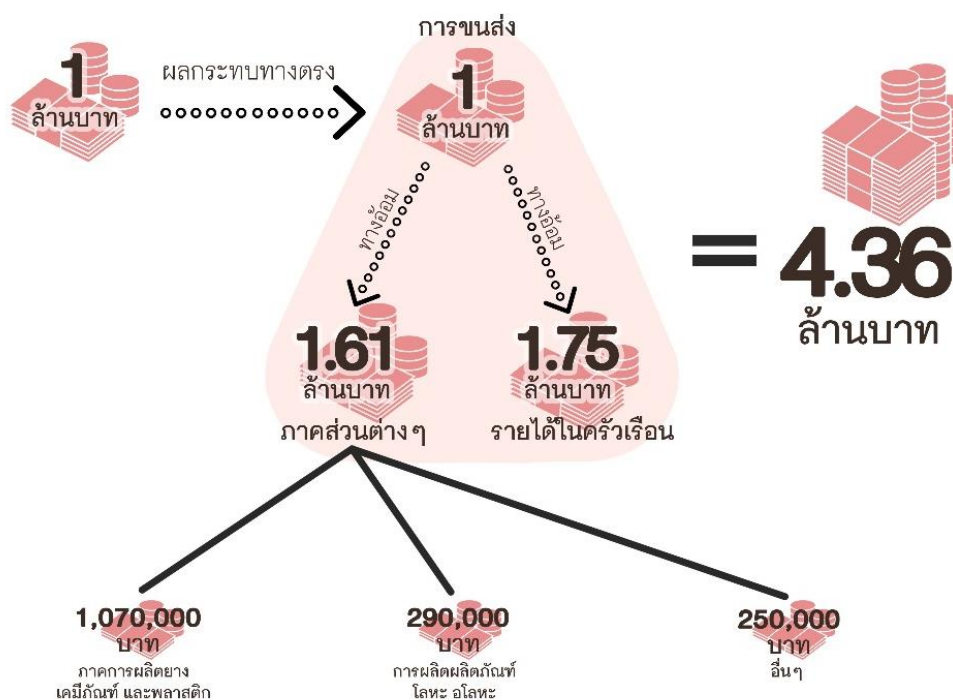
ภาพ 25 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการบริการอาหารและเครื่องดื่ม

หากอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริการอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบโดยรวมทั้งหมดต่อการเพิ่มผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาค 3.69 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง 1 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อม 1.38 ล้านบาท และผลกระทบจากรายได้ 1.31 ล้านบาท ทั้งนี้ ผลกระทบทางอ้อมจะมีกับสาขาการผลิตต่างๆ โดยเฉพาะสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร (0.49 ล้านบาท) สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ (0.35 ล้านบาท) สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก (0.23 ล้านบาท) และสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร (0.14 ล้านบาท)

3) การขนส่งโดยสารด้วยวิธีการต่างๆ

สาขาการขนส่งโดยสารด้วยวิธีการต่างๆ ประกอบด้วยกิจกรรมการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ การขนส่งผู้โดยสารด้วยรถโดยสารประจำทางระหว่างจังหวัด การขนส่งผู้โดยสารด้วยรถโดยสารประจำทางในเขตเมือง และชนบท การขนส่งผู้โดยสารด้วยรถโดยสารไม่ประจำทาง การขนส่งผู้โดยสารด้วยรถยนต์ และการขนส่งโดยผู้โดยสารทางอากาศ จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขาพบว่า สาขาการขนส่งโดยสารด้วยวิธีการต่างๆ มีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 สูงถึง 4.36 ซึ่งสูงกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของภาคบริการโดยรวม (3.61)

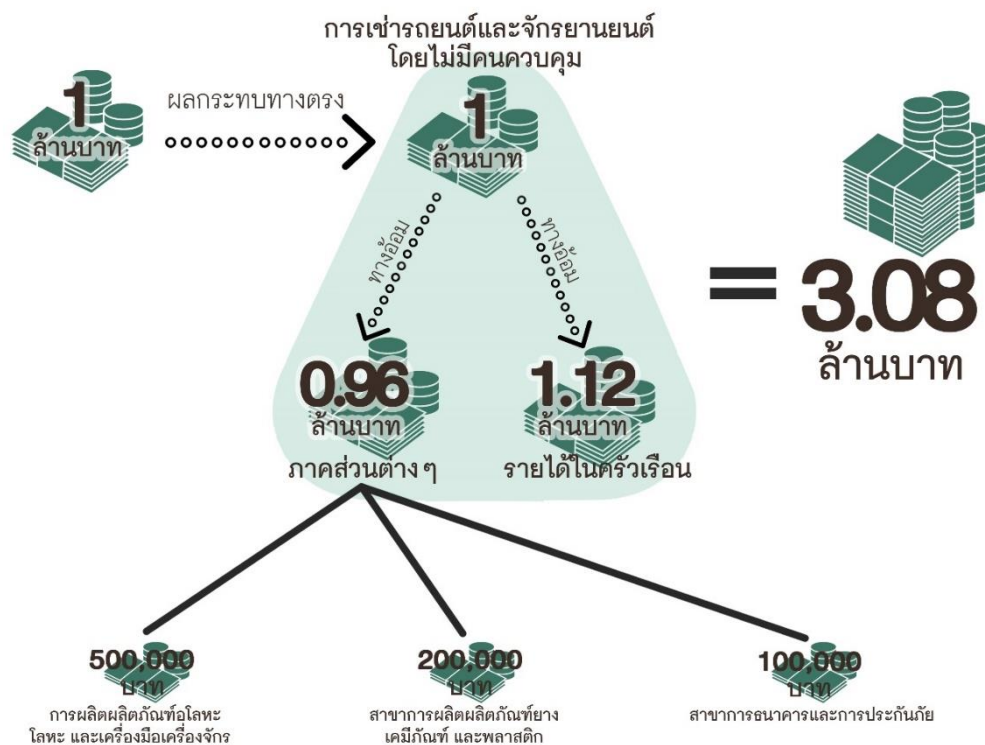

ภาพ 26 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการขนส่งโดยสวัสดิการด้วยวิธีการต่างๆ

หากอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการขนส่งโดยสวัสดิการด้วยวิธีการต่างๆ เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบโดยรวมทั้งหมดต่อการเพิ่มผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาค 4.36 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง 1 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อม 1.61 ล้านบาท และผลกระทบจากรายได้ 1.75 ล้านบาท ทั้งนี้ ผลกระทบทางอ้อมจะมีกับสาขาการผลิตต่างๆ โดยเฉพาะสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก (1.07 ล้านบาท) สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร (0.29 ล้านบาท) และสาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน (0.06 ล้านบาท)

4) การเข้ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม

จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขา พบว่า สาขาการเข้ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม มีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 เท่ากับ 3.08 ซึ่งต่ำกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของภาคบริการโดยรวม (3.61)

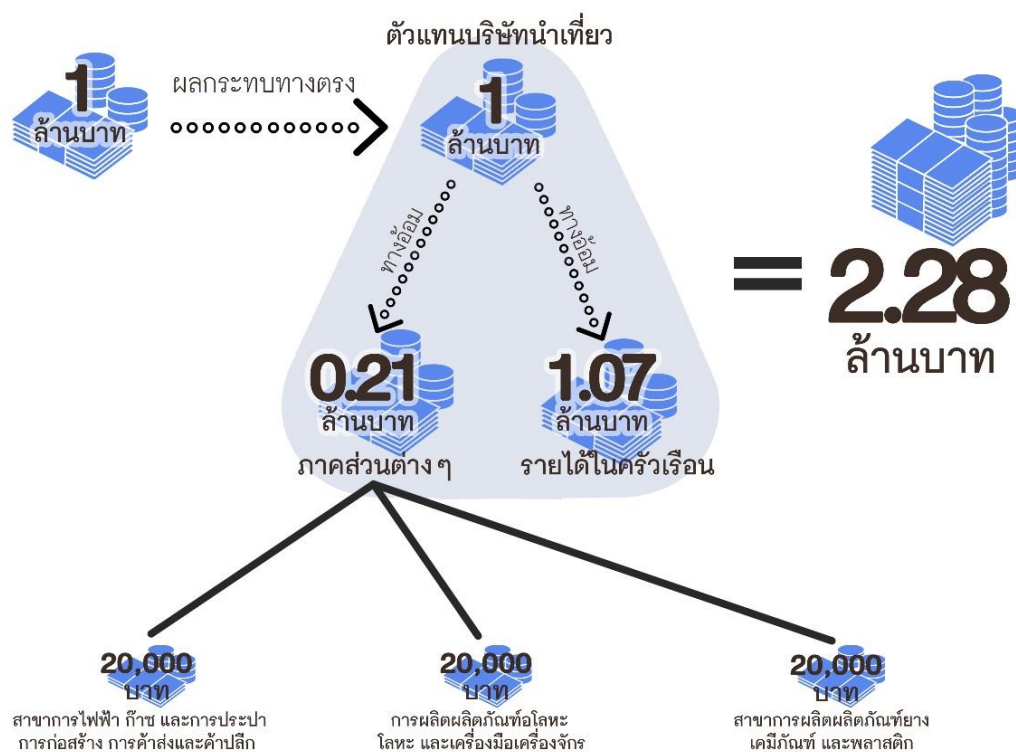

ภาพ 27 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม

หากอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อสาขาการเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบโดยรวมทั้งหมดต่อการเพิ่มผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาค 3.08 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง 1 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อม 0.96 ล้านบาท และผลกระทบจากรายได้ 1.12 ล้านบาท ทั้งนี้ผลกระทบทางอ้อมจะมีกับสาขาการผลิตต่างๆ โดยเฉพาะสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร (0.50 ล้านบาท) สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก (0.20 ล้านบาท) และสาขาการธนาคารและการประกันภัย (0.10 ล้านบาท)

5) ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว

จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขา พบว่าสาขาตัวแทนบริษัทนำเที่ยวมีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 เท่ากับ 2.28 ซึ่งต่ำกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของภาคบริการโดยรวม (3.61)

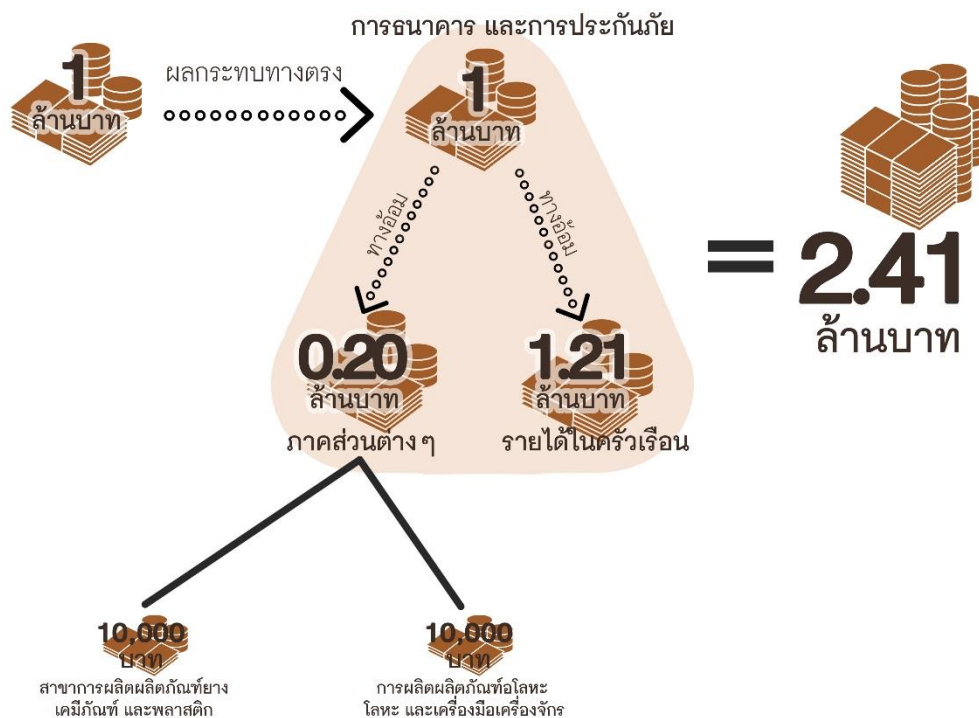

ภาพ 28 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาตัวแทนบริษัทนำเที่ยว

หากอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อสาขาตัวแทนบริษัทนำเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบโดยรวมทั้งหมดต่อการเพิ่มผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาค 2.28 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง 1 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อม 0.21 ล้านบาท และผลกระทบจากรายได้ 1.07 ล้านบาท ทั้งนี้ ผลกระทบทางอ้อมจะมีกับสาขาการผลิตต่างๆ โดยเฉพาะสาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา การก่อสร้าง การค้าส่งและค้าปลีก (0.02 ล้านบาท) สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร (0.02 ล้านบาท) และสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก (0.02 ล้านบาท)

6) การธนาคาร และการประกันภัย

จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขา พบว่า สาขาการธนาคารและประกันภัย มีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 เท่ากับ 2.41 ซึ่งต่ำกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของภาคบริการโดยรวม (3.61)

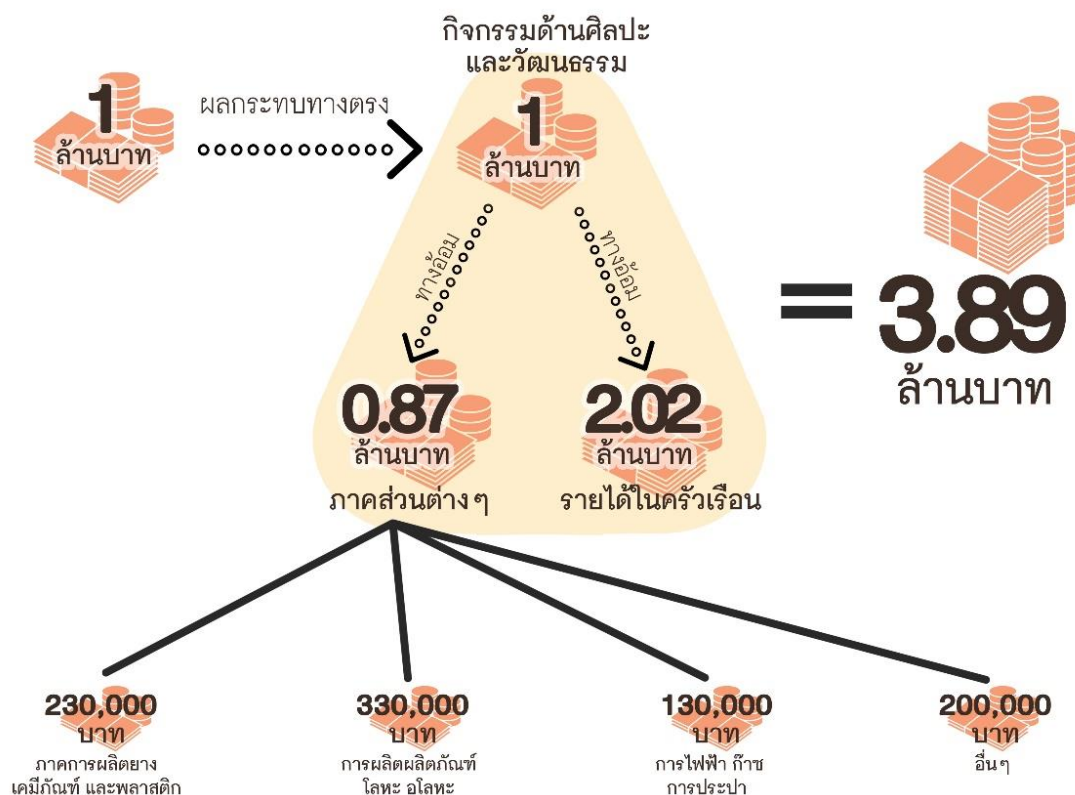
ภาพ 29 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการธนาคาร และการประกันภัย

หากอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อสาขาการธนาคารและประกันภัยเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบโดยรวมทั้งหมดต่อการเพิ่มผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาค 2.41 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง 1 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อม 0.20 ล้านบาท และผลกระทบจากรายได้ 1.21 ล้านบาท ทั้งนี้ ผลกระทบทางอ้อม จะมีกับสาขาการผลิตต่างๆ โดยเฉพาะสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก (0.01 ล้านบาท) และสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร (0.01 ล้านบาท)

7) กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม

สาขากิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมประกอบด้วย กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านศิลปวัฒนธรรม และสวนสัตว์ กิจกรรมในพิพิธภัณฑ์สถานและสถานที่ประวัติศาสตร์ และกิจกรรมในอุทยานแห่งชาติ และสวนพฤกษศาสตร์ จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขา พบว่า สาขากิจกรรมด้านศิลปะและ

วัฒนธรรม มีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 สูงถึง 3.89 ซึ่งสูงกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของภาคบริการโดยรวม (3.61)

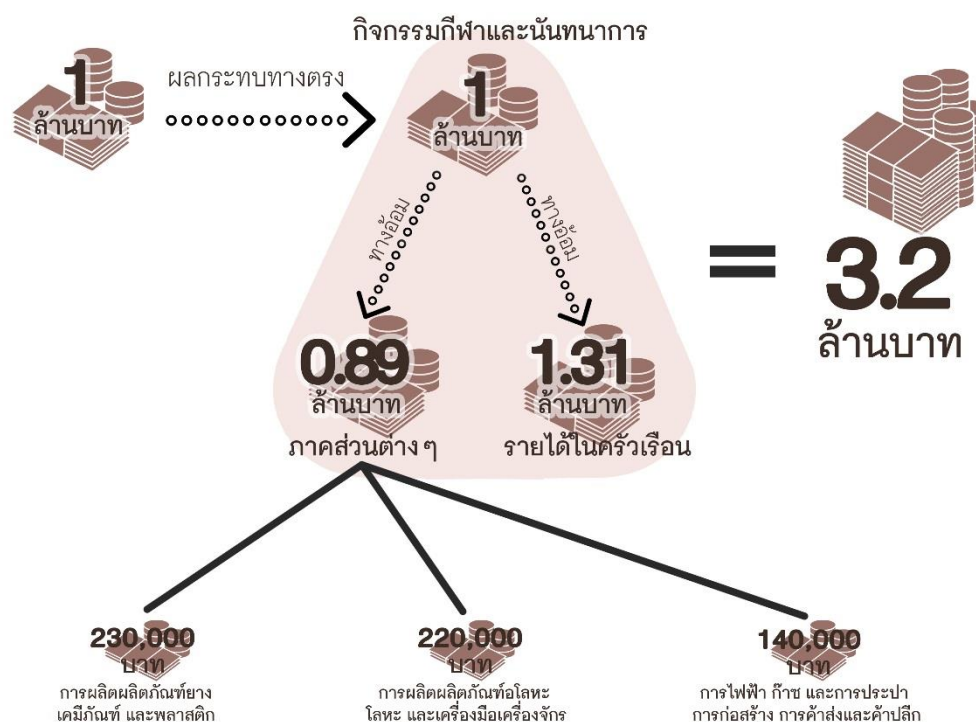

ภาพ 30 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขากิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม

หากอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อสาขากิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบโดยรวมทั้งหมดต่อการเพิ่มผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาค 3.89 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง 1 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อม 0.87 ล้านบาท และผลกระทบจากรายได้ 2.02 ล้านบาท ทั้งนี้ ผลกระทบทางอ้อมจะมีกับสาขาการผลิตต่างๆ โดยเฉพาะสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์อโลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร (0.33 ล้านบาท) สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก (0.22 ล้านบาท) และสาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา การก่อสร้าง การค้าส่งและค้าปลีก (0.13 ล้านบาท)

8) กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

สาขากีฬาและนันทนาการ ประกอบด้วย กิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อผ่อนคลายทั้งร่างกายและจิตใจ กิจกรรมสปาและการนวด กิจกรรมสนามกอล์ฟ กิจกรรมผจญภัย กิจกรรมสวนสนุก กิจกรรมนันทนาการอื่นๆ กิจกรรมด้านกีฬา และการเข้าอุปกรณ์ด้านการท่องเที่ยวอื่นๆ จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขาพบว่า สาขากิจกรรมกีฬาและนันทนาการมีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 เท่ากับ 3.21 ซึ่งต่ำกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของภาคบริการโดยรวม (3.61)

ภาพ 31 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขากิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

หากอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อสาขากิจกรรมกีฬาและนันทนาการเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบโดยรวมทั้งหมดต่อการเพิ่มผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาค 3.21 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง 1 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อม 0.89 ล้านบาท และผลกระทบจากรายได้ 1.31 ล้านบาท ทั้งนี้ ผลกระทบทางอ้อม จะมีกับสาขาการผลิตต่างๆ

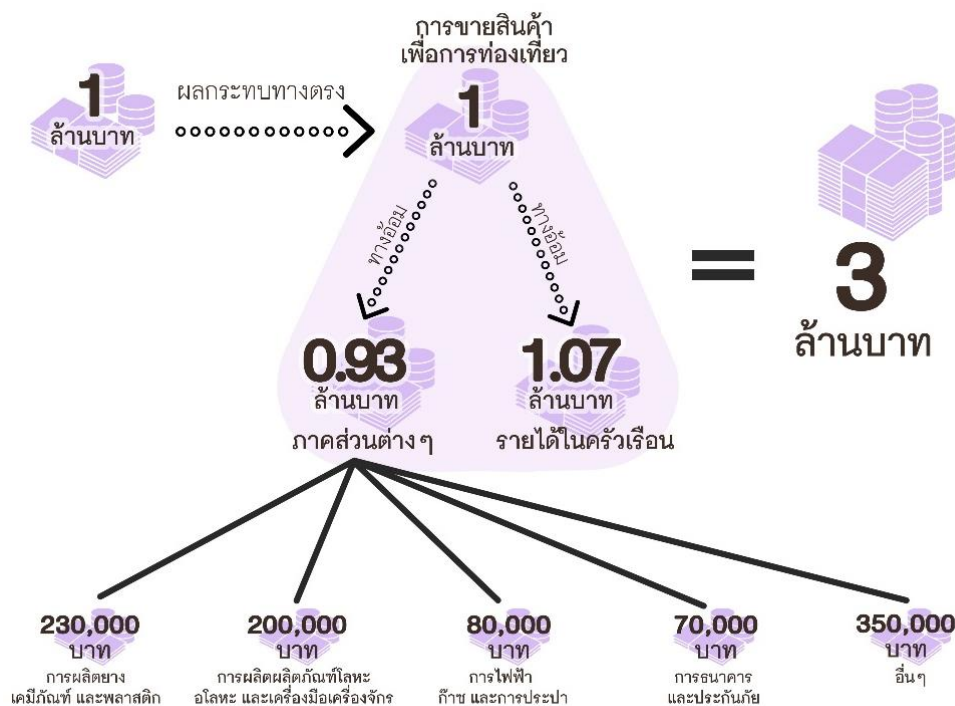
โดยเฉพาะสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก (0.23 ล้านบาท)สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร (0.22 ล้านบาท)และสาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา การก่อสร้าง การค้าส่ง และค้าปลีก (0.14 ล้านบาท)

9) การขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว

จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขา พบว่า สาขาการขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว มีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 เท่ากับ 3.00 ซึ่งต่ำกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของภาคบริการโดยรวม (3.61)

หากอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อสาขาการขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบต่อโดยรวมทั้งหมดต่อการเพิ่มผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาค 3.00 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง 1 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อม 0.93 ล้านบาท และผลกระทบจากรายได้ 1.07 ล้านบาท ทั้งนี้ ผลกระทบทางอ้อม จะมีกับสาขาการผลิตต่างๆ โดยเฉพาะสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก (0.23 ล้านบาท)สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร (0.19 ล้านบาท)และสาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา การก่อสร้าง การค้าส่ง และค้าปลีก (0.08 ล้านบาท)

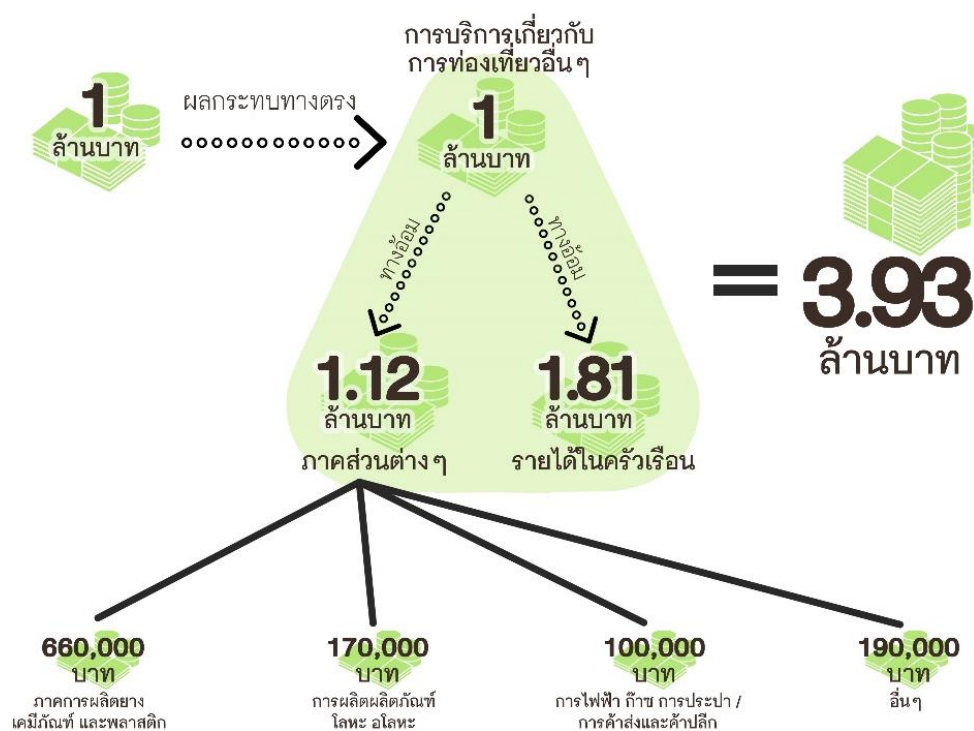

ภาพ 32 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว

10) การบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอื่นๆ

การบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอื่นๆ ประกอบด้วยกิจกรรมการประชุมและแสดงสินค้า กิจกรรมการให้บริการด้านสุขภาพ กิจกรรมการให้บริการฝึกอบรมและเรียนรู้วัฒนธรรม และกิจกรรมการให้บริการส่วนบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การช้อปปิ้ง การเสริมสวย เป็นต้น จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขา พบว่า สาขาการบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอื่นๆ มีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 สูงถึง 3.93 ซึ่งสูงกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของภาคบริการโดยรวม (3.61)

ภาพ 33 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสาขาการบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

หากอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อสาขาการขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบโดยรวมทั้งหมดต่อการเพิ่มผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาค 3.93 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง 1 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อม 1.12 ล้านบาท และผลกระทบจากรายได้ 1.81 ล้านบาท ทั้งนี้ ผลกระทบทางอ้อม จะมีกับสาขาการผลิตต่างๆ โดยเฉพาะสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก (0.23 ล้านบาท) สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา การก่อสร้าง การค้าส่งและค้าปลีก (0.10 ล้านบาท) และสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร (0.17 ล้านบาท)

4.2.3.6 สถานการณ์การรั่วไหล ของสถานประกอบการเพื่อประกอบการ

พิจารณาตัววิฤณในระดับภูมิภาค

คณะผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การรั่วไหลของสถานประกอบการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจากภายในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) และพื้นที่ใกล้เคียงของจังหวัดลำพูน แพร่ และน่านรวมทั้งสิ้น 81 แห่ง โดยจำแนกเป็นสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนและพื้นที่ข้างเคียง 26 แห่ง สถานประกอบการภายในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ และพื้นที่ข้างเคียงจำนวน 27 แห่ง และสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน จำนวน 28 แห่ง โดยมีรายละเอียดของสถานประกอบการดังแสดงในตารางที่ 26

ตาราง 26 ตารางแสดงรายละเอียดของสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

	ที่พักและ โรงแรม	ร้านอาหาร	ร้านกาแฟ	ร้านขาย ของที่ระลึก	รวม
เขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน	6	8	8	4	26
เขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่	9	7	8	3	27
เขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน	6	10	7	5	28
รวม	21	25	23	12	81

จากกลุ่มตัวอย่างข้างต้นพบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 80 ของสถานประกอบการในแต่ละเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) มีรูปแบบเป็นสถานประกอบการส่วนบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล มีเพียงน้อยกว่าร้อยละ 20 ที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลหรือบริษัทจำกัด โดยสถานประกอบการที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลหรือบริษัทจำกัดอยู่กลุ่มของที่พัก โรงแรม ร้านกาแฟ และร้านขายของที่ระลึก

ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์การรั่วไหล เพื่อสอดคล้องกับตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการท่องเที่ยว 26 สาขาการผลิต (Input-Output Table) สำหรับเขต 1 (เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรม

ล้านนา) ซึ่งครอบคลุมจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยานั้น คณะนักวิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยให้ครอบคลุมเป็นภาคเหนือ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่นำมาใช้วิเคราะห์ตัวชี้วัด

การศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาการรั่วไหลใน 2 มิติ กล่าวคือ การรั่วไหลในส่วนของการจ้างงาน และการรั่วไหลในส่วนของการใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบ

1) การรั่วไหลในส่วนของการจ้างงาน

สำหรับการรั่วไหลในส่วนของการจ้างผู้ที่ไม่ได้มาจากภาคเหนือ จากข้อมูลสถานประกอบการ พบว่าสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีสัดส่วนของลูกจ้างที่มาจากภาคเหนือต่ำที่สุด (78.15%) ในขณะที่สถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีสัดส่วนของลูกจ้างที่มาจากภาคเหนือสูงสุด (98.7%) และสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีสัดส่วนของลูกจ้างที่มาจากภาคเหนือรองลงมา (95.09%)

สถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน มีสัดส่วนของลูกจ้างที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกภาคเหนือ แต่อยู่ในประเทศไทย ไม่น่ามากนัก โดยคิดเป็น 1.9%, 2.9% และ 1.3% ตามลำดับ

สถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีสัดส่วนของลูกจ้างที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศสูงสุด (16.6%) ในขณะที่สถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่มีเพียง 2% และสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน ไม่มีลูกจ้างที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศเลย

2) ข้อมูลการรั่วไหลในส่วนของการใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการรั่วไหลในส่วนของการใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบนั้น คณะนักวิจัยจะจัดแบ่งกลุ่มสถานประกอบการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 สำหรับสถานประกอบการที่เป็นกิจการค้าปลีก

(<http://www.rd.go.th/publish/38056.0.html>) โดยจำแนกตามจำนวนลูกจ้างออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

(1) สถานประกอบการขนาดย่อม หมายถึงสถานประกอบการที่มีลูกจ้างไม่เกิน 15 คน

(2) สถานประกอบการขนาดกลาง หมายถึง สถานประกอบการที่มีลูกจ้างเกินกว่า 15 คน แต่ไม่เกิน 30 คน

(3) สถานประกอบการขนาดใหญ่ หมายถึง สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง เกินกว่า 30 คน

สำหรับการวิเคราะห์การรั่วไหลในส่วนของค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบ จะพิจารณาในสองประเด็นได้แก่ สัดส่วนของวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากในภาคเหนือ และสัดส่วนของค่าใช้จ่ายของสถานประกอบการในการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากในภาคเหนือ

ในการคำนวณสัดส่วนของวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากในภาคเหนือนั้น คณะนักวิจัยคำนวณด้วยวิธีการให้น้ำหนัก (weight) โดยสถานประกอบการขนาดกลาง เป็น 2 เท่าของสถานประกอบการขนาดย่อม และให้น้ำหนักสถานประกอบการขนาดใหญ่เป็น 3 เท่าของสถานประกอบการขนาดย่อมผลจากการศึกษาพบว่าสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน มีสัดส่วนของวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากในภาคเหนือกว่า 80% โดยคิดเป็น 95% 86% และ 82% สำหรับเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ตามลำดับ

ส่วนสัดส่วนของวัตถุดิบที่มาจากนอกภาคเหนือแต่ในประเทศไทยนั้น สถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน มีสัดส่วนของวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากนอกภาคเหนือแต่ในประเทศไทย คิดเป็น 4% 12% และ 8% สำหรับเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ตามลำดับ

ในส่วนของสัดส่วนของวัตถุดิบที่มาจากต่างประเทศ สถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน มีสัดส่วนของ

วัตถุดิบและสินค้าที่มาจากต่างประเทศคิดเป็น 1% 2% และ 10% สำหรับเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ตามลำดับ

ในการคำนวณสัดส่วนของค่าใช้จ่ายของสถานประกอบการในการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากในภาคเหนือ คำนวณโดยการให้น้ำหนัก (weight) สถานประกอบการขนาดกลางเป็น 2 เท่าของสถานประกอบการขนาดย่อม และให้น้ำหนักสถานประกอบการขนาดใหญ่เป็น 3 เท่าของสถานประกอบการขนาดย่อม

ผลการศึกษา พบว่าสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน มีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากในภาคเหนือ โดยคิดเป็น 37% 31% และ 33% สำหรับเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ตามลำดับ

สำหรับสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากนอกภาคเหนือแต่ในประเทศไทยนั้น สถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน มีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากนอกภาคเหนือแต่ในประเทศไทย คิดเป็น 1% 6% และ 2% สำหรับเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ตามลำดับ

ในส่วนของสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากต่างประเทศ สถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน มีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากต่างประเทศคิดเป็น 0.3% 0.7% และ 3.8% สำหรับเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปสถานการณ์การรั่วไหลในภาพรวมได้ว่า การรั่วไหลทั้งในส่วนของการจ้างงาน และในส่วนของวัตถุดิบของสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น โดยการรั่วไหลในส่วนของการจ้างงานของสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่านนั้นพบว่ามีสัดส่วนของลูกจ้างที่มาจากภาคเหนือกว่า 95% ในขณะที่สถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีสัดส่วนของลูกจ้างที่มาจากภาคเหนือประมาณ 78% แต่มีสัดส่วนของลูกจ้างที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศถึง 16.6% สำหรับการรั่วไหลในส่วนของวัตถุดิบ สถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน มีสัดส่วนของวัตถุดิบและสินค้าที่มาจากในภาคเหนือกว่า 80% โดยคิดเป็น 95% 86% และ 82% สำหรับเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่านตามลำดับ ดังนั้น ค่าตัวทวีคูณในระดับภูมิภาคที่คำนวณได้ หากพิจารณารายจังหวัด ไม่น่าจะแตกต่างกันมากนัก โดยสำหรับจังหวัดลำพูน อาจมีการรั่วไหลในส่วนของการรายได้ครัวเรือนมากกว่าจังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน (หากลูกจ้างที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศส่งเงินที่รับบางส่วนไปยังต่างประเทศ) และจังหวัดน่าน อาจมีการรั่วไหลในส่วนของผลกระทบทางอ้อม (วัตถุดิบ) มากกว่าจังหวัดลำพูนและแพร่เล็กน้อย

4.2.3.7 การใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประกอบการพิจารณาการศึกษาตัวทวีคูณรายได้ (income multiplier) ในภาพรวมของระบบเศรษฐกิจ

ในส่วนนี้ นำเสนอผลจากการใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมพ.ศ. 2561 ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อศึกษาตัวทวีคูณรายได้ของระบบเศรษฐกิจในภาคเหนือ ทั้งนี้ การศึกษาตัวทวีคูณรายได้ในระดับจังหวัดไม่สามารถทำได้ เนื่องจากค่าถ่วงน้ำหนักของข้อมูลชุดนี้สามารถใช้ได้ในระดับภาคและไม่สามารถใช้ได้ในระดับจังหวัด

จากข้อมูล พบว่าในภาคเหนือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน เท่ากับ 19,046 บาท ในขณะที่ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน เท่ากับ 15,392 บาท

ในการคำนวณความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค (average propensity to consume หรือ apc) ซึ่งมีค่าเท่ากับ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/รายได้เฉลี่ยพบว่า ครัวเรือนในภาคเหนือมีความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค เท่ากับ $15,329/19,046 = 0.805$ ซึ่ง

หมายความว่า สำหรับรายได้ 100 บาทครัวเรือนมีการบริโภคเฉลี่ยประมาณ 80.50 บาท

ในการคำนวณตัวทวีคูณรายได้ ใช้ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (marginal propensity to consume หรือ mpc) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหากมีรายได้เพิ่มขึ้นมากขึ้น 1 หน่วย (one unit of additional income) การใช้จ่ายจะเพิ่มขึ้นเท่าใด ทั้งนี้ ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (marginal propensity to consume หรือ mpc) อาจมีค่ามากกว่าหรือน้อยกว่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค

ตัวทวีคูณรายได้ (income multiplier) ของระบบเศรษฐกิจ สามารถคำนวณได้จากสูตร $1/(1-mpc)$ ในกรณีที่ $mpc = apc$ จะได้ว่า ตัวทวีคูณรายได้ (income multiplier) ของภาคเหนือ มีค่าเท่ากับ $1/(1-0.805) = 5.13$

อย่างไรก็ตาม หาก mpc มีค่าน้อยกว่า apc เล็กน้อย จะได้ว่าตัวทวีคูณรายได้มีค่าน้อยกว่า 5.13 ในทางกลับกัน หาก mpc มีค่ามากกว่า apc จะได้ว่าตัวทวีคูณรายได้มีค่ามากกว่า 5.13 ในกรณีส่วนใหญ่ mpc จะมีค่าน้อยกว่า apc จึงมีความเป็นไปได้สูงว่าตัวทวีคูณรายได้มีค่าน้อยกว่า 5.13 โดยในส่วนนี้ เป็นการศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาตัวทวีคูณรายได้ (income multiplier) ในภาพรวมของระบบเศรษฐกิจเท่านั้น ซึ่งพบว่ามีค่าไปในแนวทางเดียวกับค่าตัวทวีคูณรายได้ที่ได้จากการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต โดยการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตเป็นการวิเคราะห์ที่สามารถลงรายละเอียดได้มากกว่า

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องจากการท่องเที่ยว และวิเคราะห์หาความคุ้มค่าในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจในภาคการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพ และการส่งเสริมการตลาด ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการโครงการย่อยที่ 1 และ 2 นั้น

เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย “การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา” สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

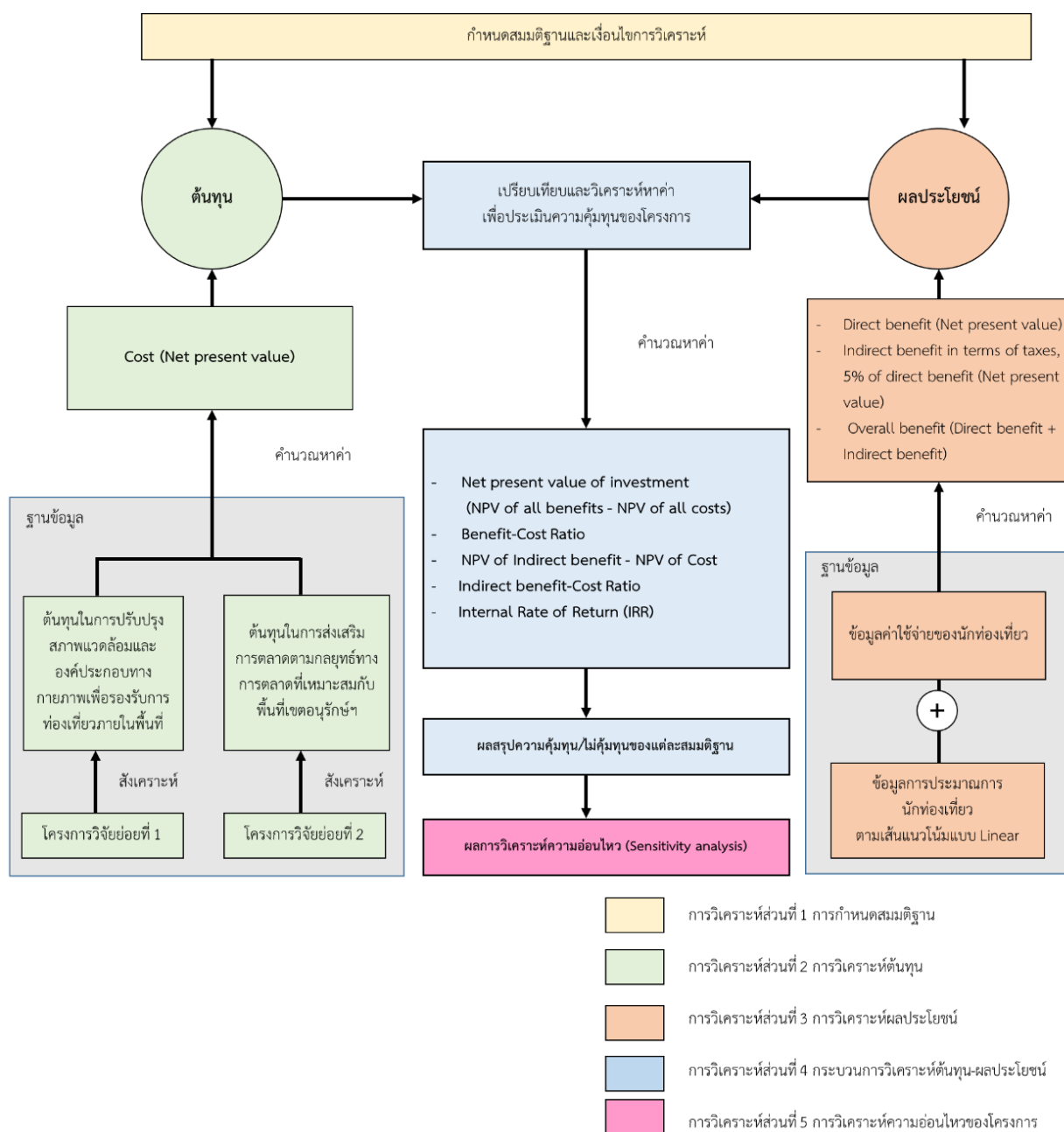
5.1.1 ต้นทุนและผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นกระบวนการวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์เพื่อเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์หาความคุ้มค่าที่จะเกิดขึ้น เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจหากมีการพัฒนาตามโครงการดังกล่าว โดยจากการดำเนินการตามกระบวนการวิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1.1.1 ต้นทุนกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (cost-benefit analysis) คือ การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนกับผลประโยชน์ ที่คาดว่าจะเกิดจากการลงทุนในโครงการ เพื่อประเมินว่าโครงการนั้นๆ จะมีต้นทุนและผลประโยชน์เท่าใด และจะมีความคุ้มค่าในการลงทุนหรือไม่ โดยต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ เป็นกระบวนการวิเคราะห์เฉพาะต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการลงทุนเท่านั้น และไม่รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในวงกว้าง ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะผลประโยชน์เฉพาะในส่วนที่สามารถระบุเป็นตัวเงินได้อย่างชัดเจน

ต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์สามารถจำแนกตามโครงสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ส่วนได้แก่ 1) การกำหนดสมมติฐาน 2) การวิเคราะห์ต้นทุน 3) การวิเคราะห์ผลประโยชน์ 4) กระบวนการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุน-ผลประโยชน์ และ 5) การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการดังรายละเอียดในภาพที่ 34

ภาพ 34 กรอบต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์

จากกรอบต้นแบบกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ข้างต้นสามารถสรุปรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วนได้ดังนี้

1) การกำหนดสมมติฐาน

กระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ เป็นกระบวนการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างต้นทุน-ผลประโยชน์ภายใต้สมมติฐานต่างๆ ด้วยเหตุนี้ก่อนกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลจึงจำเป็นต้องกำหนดสมมติฐานขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ ซึ่งในการกำหนดกรอบสมมติฐานนั้นประกอบด้วย สมมติฐานเชิงเวลาซึ่งจำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 10 ปี 15 ปี และ 20 ปี โดยปีที่หนึ่งกำหนดให้เป็นปี พ.ศ. 2562 และอัตราคิดลดของสังคม ซึ่งจำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 4%, 6% และ 10%

2) การวิเคราะห์ต้นทุน

ต้นทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งในที่นี้หมายถึงค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อรักษาภูมิทัศน์เมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนกิจกรรมด้านการตลาด ซึ่งในการศึกษานี้ใช้ข้อมูลจากการดำเนินโครงการย่อย การวิเคราะห์ต้นทุนในที่นี้จึงหมายถึง การวิเคราะห์หาค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวภายใต้กรอบข้างต้น โดยค่าใช้จ่ายที่นำมาวิเคราะห์ต้นทุนจะมีการปรับเป็นมูลค่าจริงในแต่ละปีของค่าใช้จ่ายภายใต้สมมติฐานอัตราเงินเฟ้อ 2.35%⁷

การวิเคราะห์หาต้นทุนเป็นกระบวนการวิเคราะห์ค่าหรือต้นทุน (Net present value) หรือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{Cost (Net present value)} = \sum_{i=0}^n C_i * \left[\left(\frac{1}{1+r}\right)^i\right]$$

⁷อัตราเงินเฟ้อ = 2.35 ที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้น คำนวณมาจาก ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ย้อนหลัง 20 ปี จากปีพ.ศ. 2541 ถึงพ.ศ. 2560 โดยใช้ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเปิดเผยแก่สาธารณะ ผ่านฐานข้อมูลจากเว็บไซต์ (<https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/EconomicAndFinancial/EconomicIndices/Pages/StatMacroEconomicIndicators.aspx#>)

โดย

C_i = มูลค่าต้นทุน ในปีที่ i

r = อัตราคิดลดของสังคม

n = ระยะเวลาในการวิเคราะห์ (ปี)

3) การวิเคราะห์ผลประโยชน์

ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการการด้านกายภาพและ
กิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ สามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม
ได้แก่

(1) ผลประโยชน์ทางตรงที่วิเคราะห์จากค่าความแตกต่าง
ระหว่างค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ในกรณีที่มี
การลงทุน และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ในกรณีที่ไม่มีการลงทุน

(2) ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเทศบาล หมายถึง ภาษีที่
เทศบาลได้รับในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาษีโรงเรือน และส่วนที่ได้รับ
จัดสรรคืนจากรัฐบาลกลาง เป็นต้น ในกรณีที่สามารถเก็บได้ 5%
ของผลประโยชน์ทางตรง

(3) ผลประโยชน์ที่วัดได้เป็นตัวเงินอย่างชัดเจน หมายถึง
ผลประโยชน์ทางตรง (1) รวมกับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเทศบาล
(2)

การวิเคราะห์หาผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเป็นตัวเงินอย่างชัดเจน
จำเป็นต้องเตรียมข้อมูลการประมาณการนักท่องเที่ยวซึ่งใช้ฐานข้อมูล
นักท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยวเป็นฐานข้อมูลในการประมาณการ และ
ข้อมูลค่าใช้จ่ายซึ่งสามารถใช้ฐานข้อมูลของกรมการท่องเที่ยวหรือการเก็บ
ข้อมูลภาคสนามได้เช่นเดียวกัน โดยในการจัดเตรียมข้อมูลทั้งสองส่วนมี
รายละเอียดดังนี้

(1) การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต

การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวในการศึกษาครั้งนี้
ใช้การประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์
เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) ที่กำหนดรูปแบบฟังก์ชัน
(Functional form) แบบ linear โดยผลการประมาณการจะ

พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นมีแนวโน้มเป็นเส้นตรง และเป็นแนวโน้มเดียวกับข้อมูลระหว่างปีพ.ศ. 2552 ถึงปีพ.ศ. 2558

(2) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน โดยค่าใช้จ่ายที่นำมาพิจารณานั้นประกอบด้วยค่าใช้จ่าย 10 ด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 27

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์หาค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว นั้น จะพิจารณาแยกเป็นรายจังหวัดโดยพิจารณาในลักษณะของ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน

ตาราง 27 ตารางแสดงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่าย

ลำดับ	รายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่าย	
1	ค่าที่พัก	ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวยภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)
2	ค่าอาหาร	
3	ค่าเครื่องดื่ม/ขนม/อาหารว่าง	
4	ค่าสินค้าและของที่ระลึก	
5	ค่าบริการท่องเที่ยว	
6	ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิง	
7	ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการนำเที่ยว	
8	ค่าใช้จ่ายในการทำบุญ	
9	ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคอื่นๆ เช่น ยา สีสัน สบู่	
10	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น	

3) การวิเคราะห์ผลประโยชน์

การวิเคราะห์ผลประโยชน์สามารถวิเคราะห์ได้ด้วยการหาค่าต่างๆ
ดังรายละเอียดในตาราง 28

ตาราง 28 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลประโยชน์

ลักษณะ ผลประโยชน์	นิยาม	สูตรในการคำนวณ	นิยามตัวแปร
Direct benefit (Net present value)	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของ ผลประโยชน์ทางตรง (โดยผลประโยชน์ ทางตรงได้แก่มูลค่ารวม ของค่าใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น หากมีการลงทุน)	$\sum_{i=0}^n DBi * \left[\frac{1}{1+r}\right]^i$	DBi = มูลค่าผลประโยชน์ ทางตรง ในปีที่ i r = อัตราคิดลดของสังคม n = ระยะเวลาในการ วิเคราะห์ (ปี)
Indirect benefit in terms of taxes, 5% of direct benefit (Net present value)	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของ ผลประโยชน์ทางอ้อมใน รูปของภาษีที่เทศบาล จัดเก็บได้โดยคิดเป็น 5% ของผลประโยชน์ทางตรง	0.05*Direct benefit (Net present value) in terms of taxes	-
Overall benefit	กระบวนการหาค่ามูลค่า ปัจจุบันสุทธิของ ผลประโยชน์ทั้งหมดที่ สามารถคิดเป็นตัวเงินได้ ซึ่งเป็นผลรวมของมูลค่า ปัจจุบันสุทธิของ ผลประโยชน์ทางตรง และมูลค่าปัจจุบันสุทธิ ของผลประโยชน์ ทางอ้อม	Direct benefit + Indirect benefit	-

4) กระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์เพื่อศึกษาความคุ้มค่านั้น ประกอบด้วยการวิเคราะห์หาค่าต่างๆ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุน โดยในกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์นั้นประกอบด้วยการวิเคราะห์ค่าทางสถิติดังรายละเอียดในตาราง 29

ตาราง 29 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์

ค่าทางสถิติ	นิยาม	สูตรในการคำนวณ	วิธีการแปลความหมายเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ
Net present value of investment (NPV of all benefits - NPV of all costs)	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการลงทุน	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทั้งหมดที่สามารถคิดเป็นตัวเงินได้ลบมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	ถ้าค่ามากกว่า0หมายถึงยอมรับให้ดำเนินโครงการ ถ้าค่าน้อยกว่า0หมายถึงปฏิเสธไม่ควรดำเนินโครงการ ถ้าค่าเท่ากับ0 หมายถึงจะทำหรือไม่ทำก็ได้ (ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ)
Benefit-Cost Ratio	อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทั้งหมดที่สามารถคิดเป็นตัวเงินได้หารมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	หากค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่ามากกว่า 1 จะหมายถึงมีความคุ้มค่า และหากค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่าน้อยกว่า 1 จะหมายถึงไม่คุ้มค่าในการลงทุน
NPV of Indirect benefit - NPV of Cost	กระบวนการวิเคราะห์หามูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์	ส่วนต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อมในรูป	ถ้าค่ามากกว่า0หมายถึงเทศบาลควรดำเนินโครงการ

ค่าทางสถิติ	นิยาม	สูตรในการคำนวณ	วิธีการแปลความหมายเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ
	ทางอ้อมในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้ว่าจะมากกว่าหรือน้อยกว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	ของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้และมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	ถ้าค่าน้อยกว่า0หมายถึงเทศบาลไม่ควรดำเนินโครงการ ถ้าค่าเท่ากับ0 หมายถึงจะทำหรือไม่ทำก็ได้ (ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ)
Indirect benefit-Cost Ratio	สัดส่วนของมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อมในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้เมื่อเทียบกับมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลประโยชน์ทางอ้อมในรูปของภาษีที่เทศบาลจัดเก็บได้หารมูลค่าปัจจุบันสุทธิของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	หากค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่ามากกว่า 1 จะหมายถึงมีความคุ้มค่า และหากค่าสัดส่วนดังกล่าวมีค่าน้อยกว่า 1 จะหมายถึงไม่คุ้มค่าในการลงทุน
Internal Rate of Return	อัตราผลตอบแทนภายใน	$\sum_{t=1}^n \frac{B_t - C_t}{(1+irr)^t} = 0$	ถ้าค่ามากกว่าอัตราคิดลดของสังคมจะหมายถึงควรดำเนินโครงการ ถ้าค่าน้อยกว่าคิดลดของสังคมจะหมายถึงไม่ควรดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการจะพิจารณาค่าทางสถิติหลักสามตัวได้แก่ ค่าBenefit-Cost Ratio ค่า Indirect benefit-Cost Ratio และค่าInternal Rate of Return โดยในกรณีของเทศบาลซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) นั้นหากต้องการพิจารณาถึงความคุ้มค่าต้องพิจารณาใน

สัดส่วนของ Indirect benefit-Cost Ratio และค่า Internal Rate of Return เป็นสำคัญ

5) กระบวนการวิเคราะห์ความอ่อนไหว

กระบวนการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (sensitivity analysis) เป็นกระบวนการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ภายใต้สมมติฐานใหม่ที่อาจเกิดขึ้น โดยการเป็นประมาณการในอนาคต ซึ่งอาจเกิดเหตุการณ์ที่แตกต่างจากสมมติฐาน เพื่อวิเคราะห์หาความเสี่ยงของโครงการ

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ความอ่อนไวนั้นจะวิเคราะห์เปรียบเทียบใช้อัตราคิดลดของสังคมร้อยละ 10 ซึ่งเป็นอัตราคิดลดของสังคมที่สูงสุดในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.1.2 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์ฯ

ในการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ของแต่ละพื้นที่นั้น นักวิจัยได้กำหนดให้การเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ของเขตอนุรักษ์ฯ เป็นไปตามการประมาณการนักท่องเที่ยวด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้มที่กำหนดรูปแบบฟังก์ชันแบบ Linear

จากสถานการณ์การท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน นักวิจัยได้กำหนดสมมติฐานภายหลังจากการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ดังสรุปในตารางที่ 30

ตาราง 30 แสดงสมมติฐานการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ของเขตอนุรักษ์ฯ แต่ละแห่ง

	สมมติฐาน
เขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดลำพูน	สัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนจะเพิ่มมากขึ้น (สัดส่วนผู้ที่ค้างคืนคิดเป็น 30% ในปีแรกที่มีการลงทุนและเพิ่มเป็น 35%, 40%, 45%, 50%, 55%, 60%, 65%, และ 70% ในปีต่อมาและคงค้างที่ 70% ไปตลอดระยะเวลาในการวิเคราะห์)
เขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดแพร่	สัดส่วนของผู้ที่ค้างคืนภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่จะเพิ่มมากขึ้น (สัดส่วนผู้ที่ค้างคืนคิดเป็น 50% ในปีแรกที่มีการ

	สมมติฐาน
	ลงทุนและเพิ่มเป็น 55%, 60%, 65%, 70%, และคงค้างที่ 70% ไปตลอดระยะเวลาในการวิเคราะห์) และมีการเพิ่มค่าใช้จ่ายของผู้ที่ค้างคืนเพิ่มขึ้น 10%
เขตอนุรักษ์ฯ จังหวัดน่าน	ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านจะเพิ่มขึ้น 15% เมื่อเทียบกับกรณีที่ไม่มีการลงทุน

จากการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ภายใต้สมมติฐานดังกล่าวพบว่า การลงทุนเพื่อบริหารจัดการด้านกายภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นการลงทุนที่มีความคุ้มค่าในด้านของผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินทั้งหมด หากพิจารณาจากค่าของอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) อัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อต้นทุน (Indirect benefit-Cost Ratio) และค่าอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return (IRR) in the case of indirect benefit) จะมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทั้งหมดดังรายละเอียดในตารางที่ 31

ตาราง 31 แสดงผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน

เวลาในการประเมิน	พื้นที่	10 ปี			15 ปี			20 ปี		
อัตราคิดลดของสังคม		4%	6%	10%	4%	6%	10%	4%	6%	10%
อัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio)	ลำพูน	56.07	53.09	47.55	86.75	80.89	69.99	108.35	99.97	84.32
	แพร่	25.90	24.90	23.02	32.73	31.13	28.11	38.23	35.95	31.67
	น่าน	41.89	40.88	38.96	51.20	49.32	45.80	59.03	56.16	50.84
Indirect benefit-Cost Ratio	ลำพูน	2.67	2.53	2.26	4.13	3.85	3.33	5.16	4.76	4.02
	แพร่	1.23	1.19	1.10	1.56	1.48	1.34	1.82	1.71	1.51
	น่าน	1.99	1.95	1.86	2.44	2.35	2.18	2.81	2.67	2.42
Internal Rate of Return (IRR) in	ลำพูน	41%			46%			47%		
	แพร่	15%			22%			24%		

เวลาในการ ประเมิน	พื้นที่	10 ปี			15 ปี			20 ปี		
อัตราคิดลดของ สังคม		4%	6%	10%	4%	6%	10%	4%	6%	10%
the case of indirect benefit	น่าน	146%			146%			146%		

จากตารางข้างต้นพบว่าแม้ว่าการลงทุนภายใต้โครงการย่อยที่ 1 และ 2 มี ความคุ้มค่าในการลงทุน แต่จากค่าทางสถิติดังกล่าวกลับพบว่าเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าสถิติค่อนข้างต่ำกว่าเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) อื่นๆ ทั้งนี้เมื่อนำผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหว ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานใหม่ เพื่อรองรับในกรณีที่การพัฒนาไม่สามารถเป็นไปตามแผนการดำเนินการมาพิจารณาร่วมจะเห็นได้ว่าแม้ในภาพรวมผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะเป็นบวกและมีอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนมากกว่าหนึ่ง แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะในส่วน of ผลประโยชน์ที่เทศบาลจะได้รับในรูปแบบรายได้กลับพบว่า ในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ นั้นมีค่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราผลตอบแทนภายในติดลบในเกือบทุกกรณี ดังรายละเอียดในตารางที่ 32

ตาราง 32 แสดงผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวเฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ของเทศบาล
กรณีเปรียบเทียบภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ทั้งหมด

	กรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ของเทศบาล (Indirect benefit)(อัตราคิดลดของสังคมที่ 10%)								
	ลำพูน			แพร่			น่าน		
	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท)	อัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อ ต้นทุน	อัตราผลตอบแทนภายใน	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท)	อัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อ ต้นทุน	อัตราผลตอบแทนภายใน	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท)	อัตราส่วนรายได้ของเทศบาลต่อ ต้นทุน	อัตราผลตอบแทนภายใน
กรณีที่ 1									
10 ปี	90,778,187.4	1.47	25%	-40,561,541.4	0.79	-3%	32,819,284	1.19	33%
15 ปี	232,656,771.6	2.00	32%	-20,029,999	0.92	6%	62,938,642.4	1.31	37%
20 ปี	335,183,396	2.28	33%	-3,832,726.1	0.99	9%	85,553,825.3	1.37	37%
กรณีที่ 2									
10 ปี	101,798,270.6	1.53	29%	-40,065,029.4	0.80	-4%	40,133,500.4	1.24	30%
15 ปี	224,603,677.2	1.97	34%	-15,618,223	0.93	7%	60,498,922.6	1.25	36%
20 ปี	328,554,480.8	2.25	36%	8,675,869.1	1.03	11%	142,155,196.9	1.61	37%
กรณีที่ 3									
10 ปี	6,903,102.6	1.04	12%	-79,996,472.6	0.60	IRR < 0	-96,715,151.9	0.58	-16%
15 ปี	56,512,285.2	1.24	19%	-80,552,059.8	0.66	IRR < 0	-59,316,424.6	0.75	-1%
20 ปี	91,400,381.6	1.35	21%	-79,590,127.7	0.70	IRR < 0	32,819,284	1.19	33%

จากตารางดังกล่าวจะเห็นได้ว่านอกจากเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่แล้ว ในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านก็มีความเสี่ยงเช่นกัน โดยจะมีความเสี่ยงในกรณีที่การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวไม่เป็นไปตามการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวในรูปแบบ Linear และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไม่สามารถเพิ่มค่าใช้จ่ายได้ถึงร้อยละ

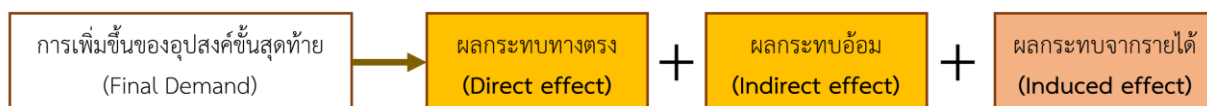
5.1.2 ต้นแบบและผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยใช้ตัวแบบทวีคูณ (Multipliers model) โดยพิจารณาในมิติของผลผลิต และรายได้ โดยในการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ผ่านตัวแบบทวีคูณนั้น สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ตัวทวีคูณประเภทที่ 1 (Type-1 Multiplier) และตัวทวีคูณประเภทที่ 2 (Type-2 Multiplier) ซึ่งในกรณีนี้ตัวทวีคูณประเภทที่ 1 เป็นประมาณการผลกระทบทางตรง (Direct effect) และผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect) ที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ส่วนตัวทวีคูณประเภทที่ 2 ประมาณการผลกระทบทางตรง (Direct effect) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect) และผลกระทบจากรายได้ (Induced effect) ที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ดังรายละเอียดในภาพที่ 35

ตัวทวีคูณประเภทที่ 1 (Type-1 Multiplier)

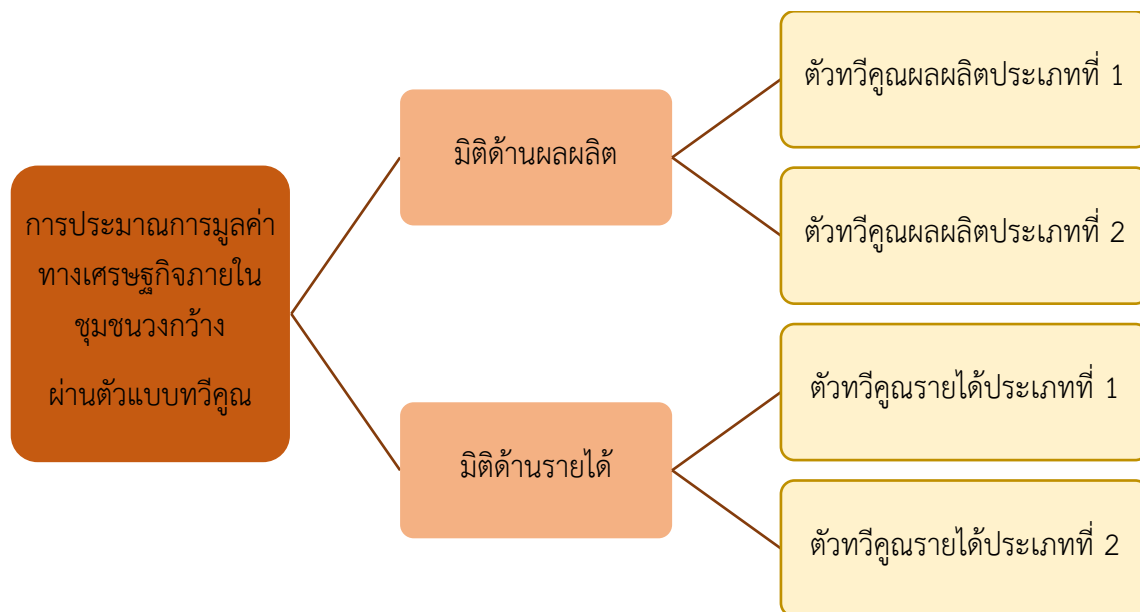

ตัวทวีคูณประเภทที่ 2 (Type-2 Multiplier)

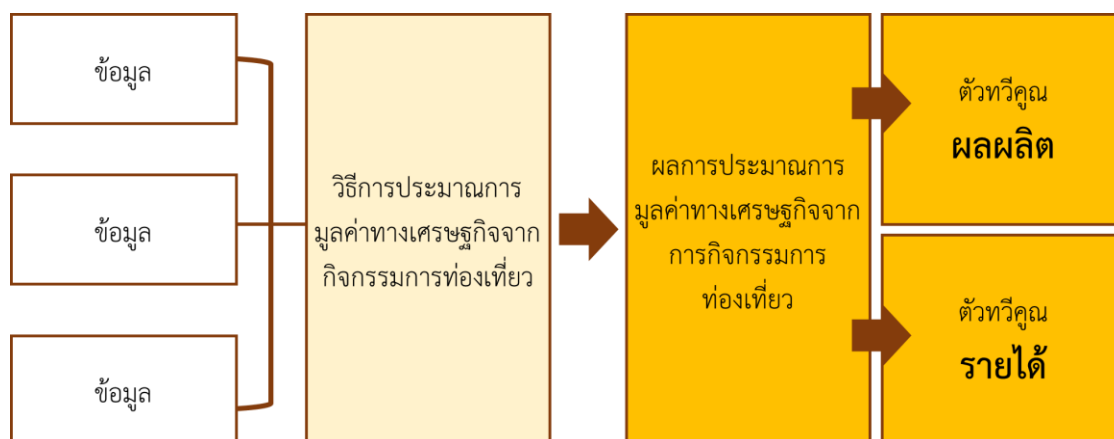
ภาพ 35 แผนภาพแสดงความแตกต่างของตัวทวีคูณประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2

จากโครงสร้างข้างต้นจึงทำให้การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างผ่านตัวแบบทวีคูณประกอบด้วย ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 และ ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 (ดังรายละเอียดในภาพที่ 36)

ภาพ 36 แผนภาพโครงสร้างการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างผ่านตัวแบบทวิคูณ

ต้นแบบการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วนได้แก่ ข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ และกระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ ดังรายละเอียดในภาพที่ 37

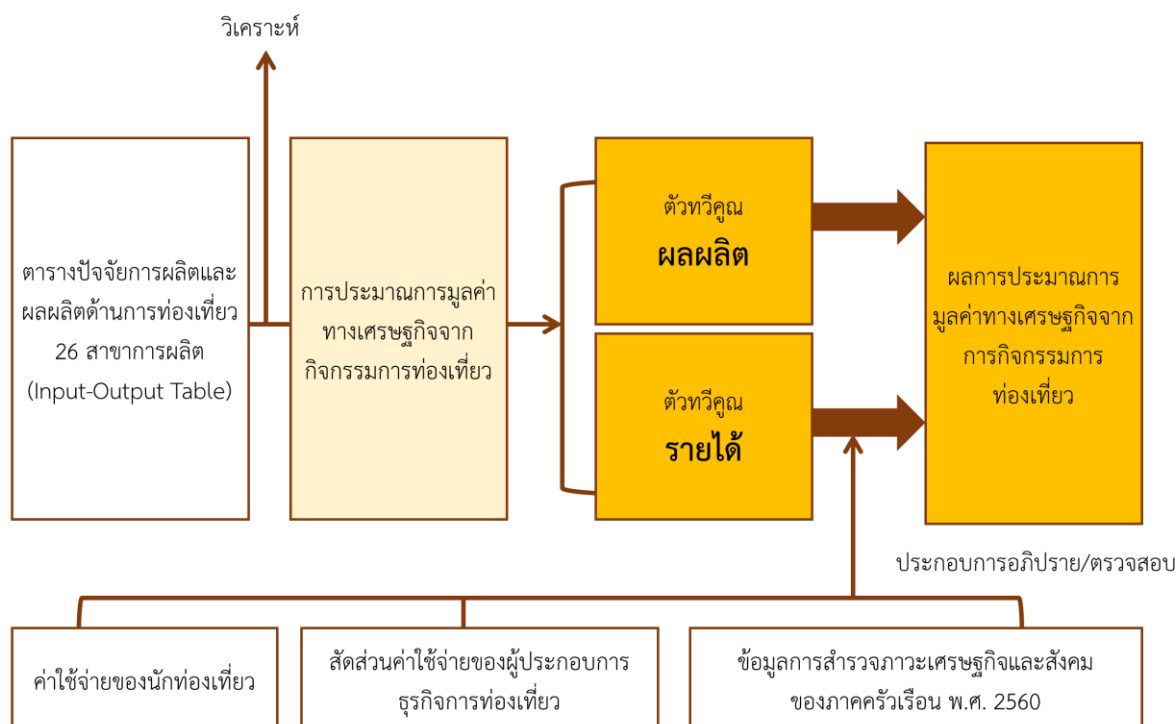
ภาพ 37 โครงสร้างต้นแบบกระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

5.1.2.1 ข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนวงกว้างที่ เกิดขึ้น

การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจผ่านการคำนวณหาตัววิคูนันซ์ใช้
ข้อมูลดังนี้

- 1) ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการท่องเที่ยว 26 สาขา
การผลิต (Input-Output Table) สำหรับเขต 1 (เขต
พัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา) ซึ่งครอบคลุมจังหวัด
เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา ซึ่งมีการเก็บ
ข้อมูลและจัดทำในปี พ.ศ. 2560
- 2) ข้อมูลของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ได้จากการเก็บ
แบบสอบถาม
- 3) ข้อมูลของสัดส่วนค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการธุรกิจการ
ท่องเที่ยว
- 4) ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของภาคครัวเรือน
พ.ศ. 2560

จากการข้อมูลข้างต้น ข้อมูลจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการ
ท่องเที่ยวฯ ถือเป็นข้อมูลหลักในการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจ ส่วนข้อมูล
ของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม ข้อมูลของสัดส่วน
ค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวและข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจ
และสังคมของภาคครัวเรือน พ.ศ. 2560 เป็นข้อมูลเสริมที่คณะนักวิจัยนำมา
วิเคราะห์ร่วม เพื่อแสดงลักษณะมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้สืบเนื่อง
ด้วยข้อมูลจำกัดของข้อมูลจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการท่องเที่ยวฯ
ที่มีเฉพาะข้อมูลของกลุ่มจังหวัดเท่านั้น

ภาพ 38 ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์กระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

5.1.2.2 กระบวนการวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้าง

กระบวนการวิเคราะห์เพื่อประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างเป็นกระบวนการวิเคราะห์หาตัวคูณทวีผลผลิตและตัวทวีคูณรายได้ โดยกระบวนการวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจประกอบด้วยขั้นตอนจำนวน 8 ขั้นตอนได้แก่

1) การจัดการข้อมูลรูปแบบตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต

ขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการท่องเที่ยว 26 สาขาการผลิต (Input-Output Table) มาจัดกลุ่มใหม่ โดยแบ่งสาขาการผลิตออกเป็น 4 สาขา ได้แก่ เกษตรกรรม (Agriculture: A) อุตสาหกรรม (Manufacturing: M) บริการ (Service: S) และสาขาที่ไม่สามารถระบุได้ (Other: O)

ในการจัดทำตารางใหม่นั้น กำหนดให้แกนแนวนอน (row) เป็นแกนแสดงข้อมูลผลผลิต (Output) และแกนแนวตั้ง (column) เป็นแกนแสดงข้อมูลปัจจัยการผลิต (Input) ทั้งนี้ข้อมูลด้านผลผลิตของมูลค่า

ผลผลิตรวมในพื้นที่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา ประกอบด้วย มูลค่าอุปสงค์ชั้นกลาง และมูลค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final Demand: FD) ซึ่งหักมูลค่าการนำเข้าและมูลค่าส่วนเหลือการค้าและค่าขนส่งแล้ว

ส่วนด้านปัจจัยการผลิต (Input) ของมูลค่าผลผลิตรวมในพื้นที่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาประกอบไปด้วย ปัจจัยการผลิตชั้นกลาง และปัจจัยการผลิตขั้นต้น (ปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุน) ค่าเสื่อมราคา และภาษีทางอ้อม โดยปัจจัยการผลิตขั้นต้น ค่าเสื่อมราคา และภาษีทางอ้อม รวมเรียกว่ามูลค่าเพิ่ม (Value added: VA)

2) การวิเคราะห์หาเมตริกซ์สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A

ภายหลังจากการจัดการรวมกลุ่มข้อมูลออกเป็น 4 สาขาแล้วให้นำเอาค่า ข้อมูลผลผลิตรวม (y_i) มาดำเนินการหารกับมูลค่าผลผลิตรวมต่างๆ (t_{ij}) เพื่อสร้างเมตริกซ์สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A

3) การวิเคราะห์หาเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Inverted technical coefficient matrix)

ขั้นตอนนี้เป็นคำนวณหาเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Inverted technical coefficient matrix หรือ Leontief Inverse หรือ Input-Output multiplier matrix) โดยการนำเอาสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) มาคำนวณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

4) การวิเคราะห์หาตัวทวีคูณผลผลิต

การวิเคราะห์หาตัวทวีคูณผลผลิต จำแนกได้เป็น 2 ส่วนได้แก่ การหาตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 และตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2

(1) การวิเคราะห์หาตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1
คำนวณได้จากการรวมค่าในแนวดิ่งของคอลัมน์ของแต่ละสาขาที่ต้องการหาค่าในเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต

(2) การวิเคราะห์หาตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2
แตกต่างจากการวิเคราะห์หาตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 โดยมีการเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับสัดส่วนรายจ่ายของภาคครัวเรือน ซึ่งเป็น

ข้อมูลที่ได้จากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการท่องเที่ยว 26 สาขาการผลิต (Input-Output Table) สำหรับเขต 1 (เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา) เช่นเดียวกัน โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- เพิ่มข้อมูลสัดส่วนรายจ่ายของภาคครัวเรือน ในคอลัมน์สุดท้ายของเมตริกสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A ที่ได้ในขั้นตอนที่ 2 และสัดส่วนรายได้จากค่าจ้างแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตต่อมูลค่าผลผลิตในแต่ละสาขา ลงบนแถวสุดท้ายของเมตริกสัมประสิทธิ์เดิม
- นำเอา สัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Technical coefficient matrix) A ที่มีการเพิ่มข้อมูลสัดส่วนรายจ่ายของภาคครัวเรือนมาวิเคราะห์หาเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต (Inverted technical coefficient matrix หรือ Leontief Inverse หรือ Input-Output multiplier matrix) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์คำนวณ
- ดำเนินการหาค่าตัวทวีคูณประเภทที่ 2 ในลักษณะเดียวกันกับตัวทวีคูณประเภทที่ 1 โดยการรวมค่าในแนวดิ่งของคอลัมน์ของแต่ละสาขาที่ต้องการหาค่าในเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต

5) การวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้ (Induced Effect) จาก ตัวทวีคูณผลผลิต

การวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้ จากตัวทวีคูณผลผลิต ดำเนินการโดยนำเอาค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ลบด้วยค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1

6) การวิเคราะห์หาตัวทวีคูณรายได้

สำหรับการคำนวณตัวทวีคูณรายได้ ใช้หลักการเบื้องต้นเช่นเดียวกับการคำนวณตัวทวีคูณผลผลิต แต่มีการเพิ่มเติมในส่วนของ

ข้อมูลรายได้ของภาคครัวเรือนที่มาจากแต่ละสาขาการผลิต โดยขั้นตอนการคำนวณตัวชี้วัดรายได้ มีดังต่อไปนี้ (อนันต์ วัฒนกุลจรัส, 2555)

$$R = r^T \times (I-A)^{-1}$$

กำหนดให้

- r = เวกเตอร์รายได้ต่อผลผลิต
- r^T = ทรานสโพสของเวกเตอร์รายได้ต่อผลผลิต
- $(I-A)^{-1}$ = เมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิต
- R = ผลกระทบโดยรวมทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเพิ่มรายได้ในระบบเศรษฐกิจ

การคำนวณหาตัวชี้วัดรายได้ประเภทที่ 1 ของสาขา j สามารถคำนวณได้จากตัวชี้วัดรายได้ประเภทที่ 1 ของสาขา j = ผลกระทบโดยรวมทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเพิ่มรายได้ในระบบเศรษฐกิจ: $R_j / (R_j + r_j)$

ส่วนการคำนวณหาตัวชี้วัดรายได้ประเภทที่ 2 ใช้สมการเดียวกันกับตัวชี้วัดรายได้ประเภทที่ 1 แต่ในการคำนวณค่า R หรือผลกระทบโดยรวมทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเพิ่มรายได้ในระบบเศรษฐกิจ ต้องปรับ เมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิตหรือ $(I-A)^{-1}$ ให้เป็นค่าเมตริกซ์ผกผันของสัมประสิทธิ์เทคโนโลยีการผลิตที่มีการเพิ่มข้อมูลสัดส่วนรายจ่ายของภาคครัวเรือน

7) การวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้ (Induced Effect) จาก ตัวชี้วัดรายได้

การวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้จากตัวชี้วัดรายได้ มีลักษณะคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์หาผลกระทบจากรายได้จากตัวชี้วัดผลผลิต โดยการนำเอาค่าตัวชี้วัดรายได้ประเภทที่ 2 ลบด้วยการชี้วัดรายได้ประเภทที่ 1

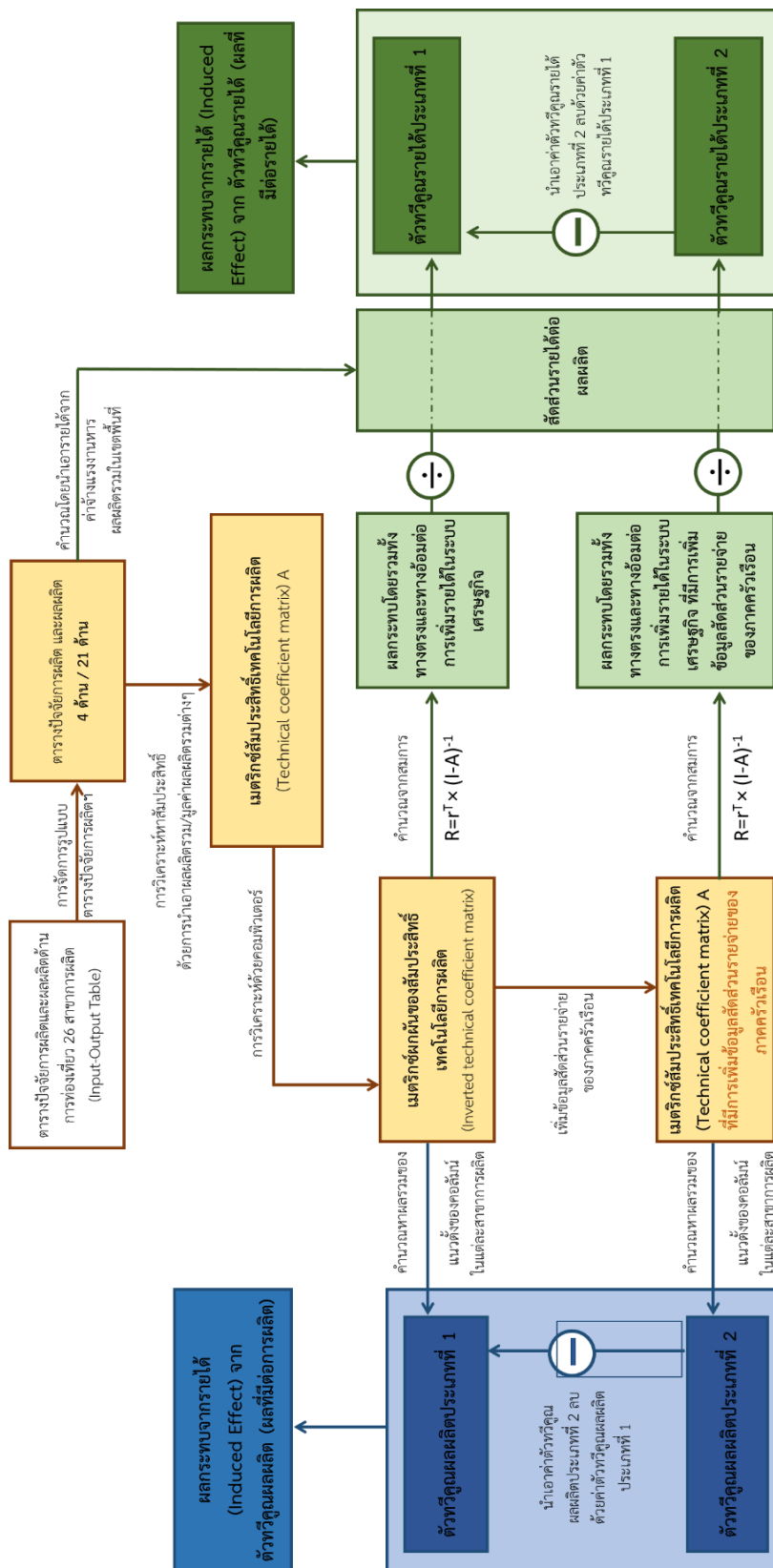
8) การวิเคราะห์ตัวทวีคูณผลผลิตและตัวทวีคูณรายได้ในภาคการ ท่องเที่ยวอย่างละเอียด

ในกรณีที่ต้องการศึกษาถึงรายละเอียดผลกระทบในสาขาการผลิต
ต่างๆ ผู้ดำเนินการสามารถใช้วิธีการวิเคราะห์ตามรายละเอียดข้างต้นได้ แต่
ต้องปรับรายละเอียดการแบ่งตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต โดยคณะ
นักวิจัยได้ดำเนินการแบ่งสัดส่วนตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตใหม่ดัง
รายละเอียดในตารางที่ 33

ตาราง 33 ตารางแสดงการแบ่งสาขาการผลิตเพื่อการวิเคราะห์หาตัวทวีคูณอย่างละเอียด

ลำดับสาขา ที่แบ่งใหม่	สาขาเดิมจากตารางปัจจัย การผลิตและผลผลิต	คำอธิบายสาขา
1	1	เกษตรกรรม การล่าสัตว์ การป่าไม้
2	2	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน
3	3	การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร
4	4	การผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
5	5	การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก
6	6	การผลิตผลิตภัณฑ์หนัง
7	7	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร
8	8	การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ
9	9, 10, 11	การไฟฟ้า ก๊าซ การประปา การก่อสร้าง การค้าส่งและค้าปลีก
10	12	การบริการโรงแรมและที่พัก
11	13	การบริการอาหารและเครื่องดื่ม
12	14, 15, 16, 17	การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ ทางบก ทางน้ำภายในประเทศ ทางอากาศ
13	18	การเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม
14	19	ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว
15	20	การธนาคารและการประกันภัย
16	21	กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม
17	22	กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ
18	23	การขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว
19	24	การบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอื่นๆ

ลำดับสาขา ที่แบ่งใหม่	สาขาเดิมจากรายงบปัจจัย การผลิตและผลผลิต	คำอธิบายสาขา
20	25	การบริการอื่นๆ
21	26	กิจกรรมที่ไม่สามารถระบุได้

ภาพ 39 แผนภาพสรุปกระบวนการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้าง

5.1.2.3 ผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้น จากจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดต่างๆ เพื่ออธิบายมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) สามารถสรุปผลการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจภายในชุมชนวงกว้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวผ่านตัวชี้วัดประเภทต่างๆ ได้รายละเอียดในตารางที่ 34

ตาราง 34 ตารางสรุปค่าตัวชี้วัดที่สามารถวิเคราะห์ได้

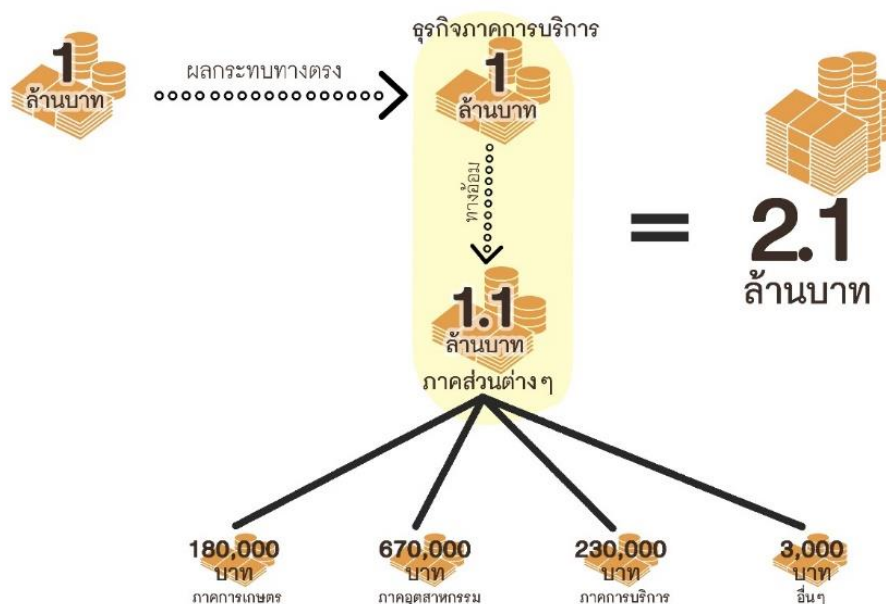
ประเภทตัวชี้วัด	ลักษณะผลกระทบ	ค่าตัวชี้วัด			
		ผลกระทบทางตรง	ผลกระทบทางอ้อม	ผลกระทบจากรายได้	รวม
ตัวชี้วัดผลผลิตประเภทที่ 1 ภาคบริการ	ผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมที่มีผลต่อผลผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจ	1	1.1	-	2.1
ตัวชี้วัดผลผลิตประเภทที่ 2 ภาคบริการ	ผลกระทบทางตรงผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบจากรายได้ ที่มีผลต่อผลผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจ	1	1.1	1.51	3.61
ตัวชี้วัดรายได้ประเภทที่ 1 ภาคบริการ	ผลกระทบทางตรงและทางอ้อมต่อรายได้ครัวเรือนทั้งหมด	1	0.68	-	1.68
ตัวชี้วัดรายได้ประเภทที่ 2 ภาคบริการ	ผลกระทบทางตรงผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบจากรายได้ ที่ต่อรายได้ครัวเรือนทั้งหมด	1	0.68	0.70	2.38

1) ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1

ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 เป็นการวัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ว่าจะส่งผลให้เกิดการผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร โดยพิจารณาจากผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม จากการศึกษาเพื่อหาตัวทวีคูณผลผลิตด้วยตาราง Input-Output Multiplier Matrix พบว่า ในภาคสาขบริการ ซึ่งมีการท่องเที่ยวอยู่ภายในภาคนั้น นั้น มีค่าตัวทวีคูณผลผลิตที่ 2.10

จากค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1 ดังกล่าว อาจกล่าวสรุปได้ว่า หากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรงและทางอ้อมให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น คิดเป็น 2.1 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรงต่อการเพิ่มผลผลิตในสาขบริการ 1 ล้านบาท และเป็นผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตโดยรวมอีก 1.1 ล้านบาท ซึ่งผลกระทบทางอ้อมดังกล่าวสามารถแยกเป็นผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคการเกษตร 0.18 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคอุตสาหกรรม 0.67 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคบริการ 0.23 ล้านบาท และผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางสาขาที่ไม่สามารถระบุได้ 0.003 ล้านบาท

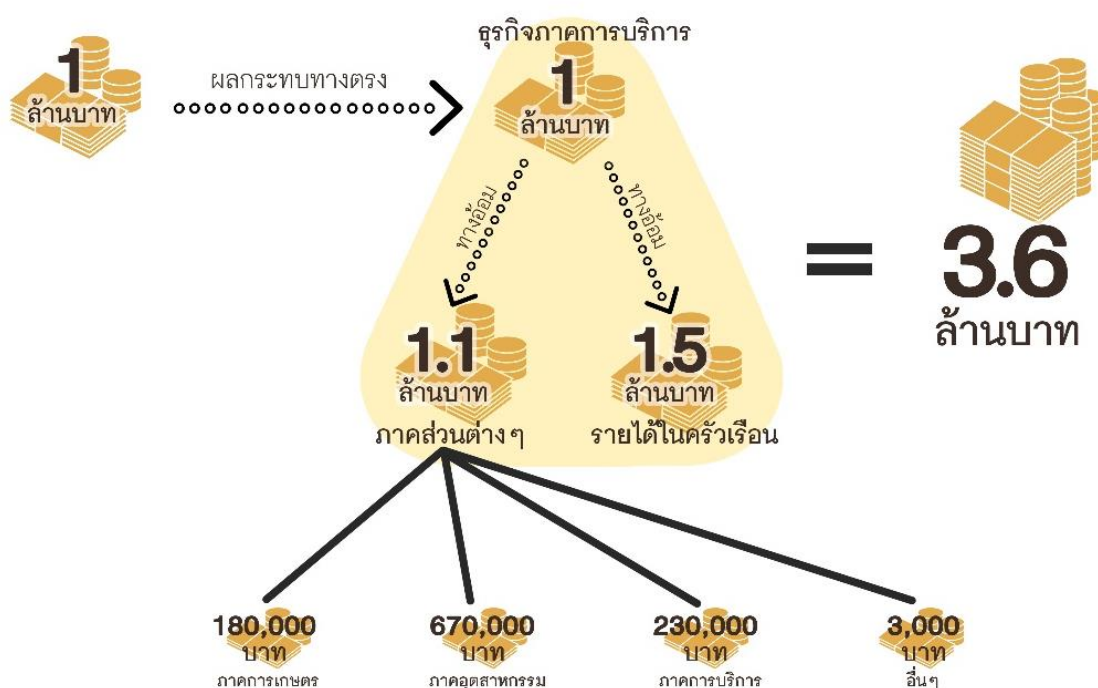
ภาพ 40 แผนภาพแสดงผลกระทบในภาคบริการ ตามตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 1

2) ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2

ตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 เป็นการวัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ที่จะส่งผลให้เกิดการผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร โดยพิจารณาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ จากการศึกษเพื่อหาตัวทวีคูณผลผลิตด้วยตาราง Input-Output Multiplier Matrix พบว่า ในภาคสาขบริการ ซึ่งมีการท่องเที่ยวอยู่ภายในภาคนั้น มีค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ที่ 3.61

จากค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ดังกล่าว อาจกล่าวสรุปได้ว่า หากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรงทางอ้อมและผลผลิตจากรายได้ ให้การผลิตผลผลิตทั้งหมดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น คิดเป็น 3.61 ล้านบาท โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรงต่อการเพิ่มผลผลิตในสาขาบริการ 1 ล้านบาท และเป็นผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตโดยรวม

อีก 1.1 ล้านบาท และเป็นผลกระทบจากรายได้ 1.51 ล้านบาท โดยผลกระทบทางอ้อมจำนวน 1.1 ล้านบาท สามารถจำแนกได้เป็นผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคการเกษตร 0.18 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคอุตสาหกรรม 0.67 ล้านบาท ผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางภาคบริการ 0.23 ล้านบาท และผลกระทบทางอ้อมต่อการเพิ่มผลผลิตทางสาขาที่ไม่สามารถระบุได้ 0.003 ล้านบาท

ภาพ 41 แผนภาพแสดงผลกระทบในภาคบริการ ตามตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 2

3) ตัวทวิคูณรายได้ประเภทที่ 1

ตัวทวิคูณรายได้ประเภทที่ 1 เป็นการวัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ จะทำให้รายได้ของภาคครัวเรือนทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร โดยพิจารณาจากผลกระทบทางตรงและทางอ้อมเท่านั้น

จากการคำนวณหาตัวทวิคูณรายได้ประเภทที่ 1 ด้วยตาราง Input-Output Multiplier Matrix พบว่า ตัวทวิคูณรายได้ประเภทที่ 1 ของสาขาบริการ ซึ่งการท่องเที่ยวอยู่ภายในสาขาดังกล่าวพบว่า มีค่าตัว

ทวีคูณรายได้อยู่ที่ 1.68 ซึ่งหมายถึง หากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม ที่เกิดกับรายได้ครัวเรือน 1.68 ล้านบาท

4) ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2

ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 1 เป็นการวัดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อการบริโภคผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ จะทำให้รายได้ของภาคครัวเรือนทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร โดยพิจารณาจากผลกระทบทางตรงผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบจากรายได้

จากการคำนวณหาตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 ด้วยตาราง Input-Output Multiplier Matrix พบว่า ตัวทวีคูณรายได้ประเภทที่ 2 ของสาขาบริการ ซึ่งการท่องเที่ยวอยู่ในสาขาดังกล่าวพบว่า มีค่าตัวทวีคูณรายได้อยู่ที่ 2.38 ซึ่งหมายถึง หากอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 ล้านบาท จะมีผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้ ที่เกิดกับรายได้ครัวเรือน 2.38 ล้านบาท

5) มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนวงกว้าง จากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

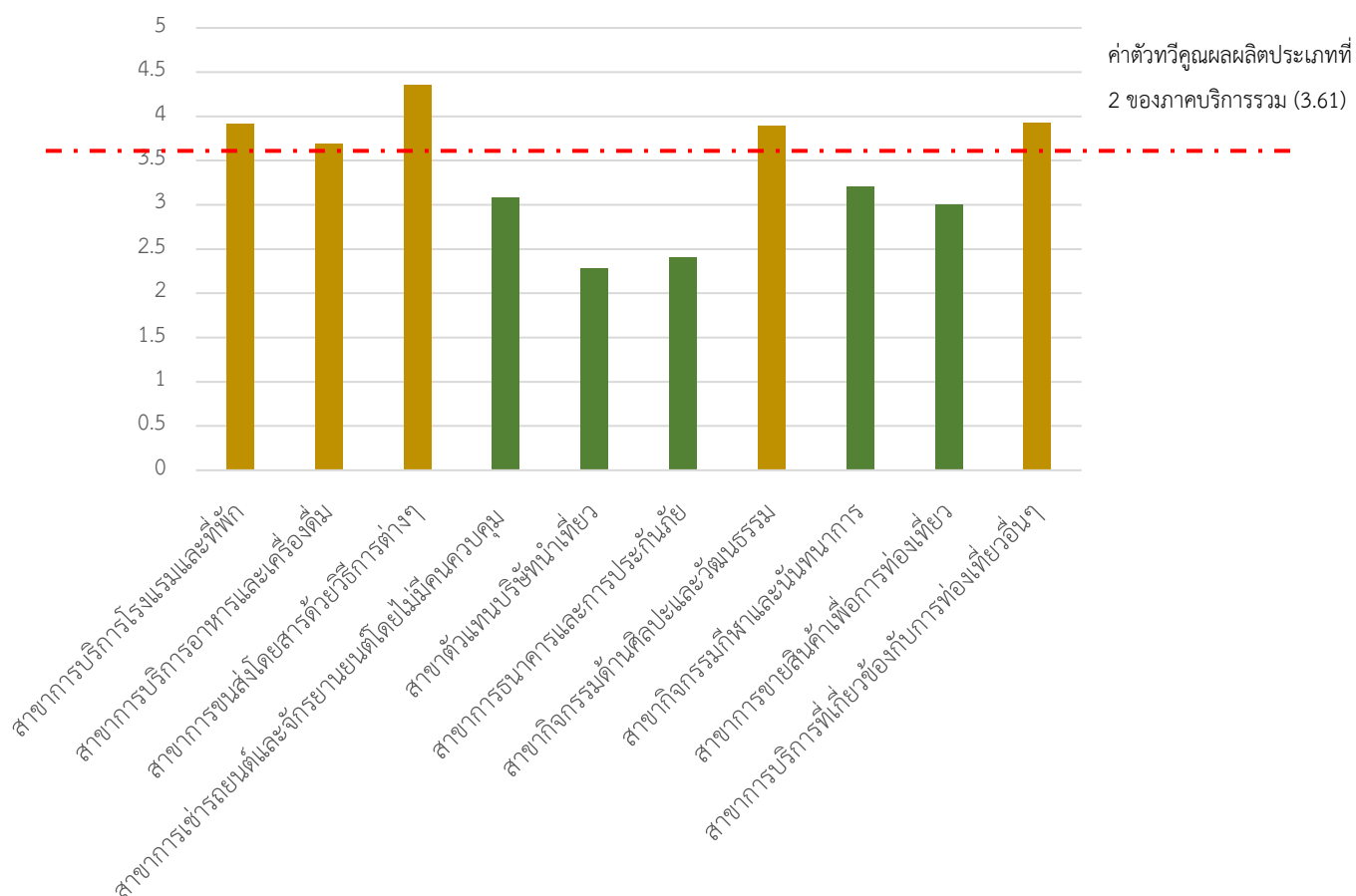
เนื่องจากตาราง Input-Output Multiplier Matrix เป็นข้อมูลในระดับกลุ่มจังหวัดเท่านั้น การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจึงพิจารณาในภาพรวมเท่านั้น ไม่ได้พิจารณาแยกรายพื้นที่ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากร่วมกับข้อมูลสถานการณ์การรั่วไหลในมิติต่างๆ ทั้งมิติการจ้างงานและมิติของการซื้อขายวัตถุดิบของสถานประกอบการพบว่า สถานประกอบการทั้งในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน ต่างมีการรั่วไหลที่น้อย และมีรูปแบบการรั่วไหลที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสามารถอนุมานในภาพรวมได้ว่า ลักษณะการประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจของพื้นที่ทั้งสามแห่งจะมีความคล้ายคลึงกัน

มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนวงกว้างจากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในสาขาการผลิตต่างๆ เป็นมูลค่าที่อธิบายผ่านตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ซึ่งพิจารณาจากผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบจากรายได้

มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนวงกว้าง จากกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จำแนกเป็น 10 ด้านตามสาขาการผลิต ได้แก่ 1) สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก 2) สาขาการบริการอาหารและเครื่องดื่ม 3) การขนส่งโดยสารด้วยวิธีการต่างๆ 4) การเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม 5) ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว 6) การธนาคาร และการประกันภัย 7) กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม 8) กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ 9) การขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวและ 10) การบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ

จากการคำนวณโดยใช้ตาราง Input-Output Multiplier Matrix แยกรายสาขา พบว่าสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีค่าตัวทวีคูณผลผลิตที่แตกต่างกัน และลักษณะผลกระทบทางอ้อมไปสู่สาขาการผลิตที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

จากแผนภาพที่ 42 จะเห็นได้ว่าสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้ง 10 ด้านมีตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ที่แตกต่างกัน โดยหากนำค่าตัวทวีคูณของภาคบริการรวมมาเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบจะพบว่า มีสาขาการผลิตจำนวน 5 สาขาที่มีค่าตัวทวีคูณสูงกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตของภาคบริการรวม กล่าวคือ สาขาการบริการโรงแรมและที่พัก สาขาการบริการอาหารและเครื่องดื่ม สาขาการขนส่งโดยสารด้วยวิธีการต่างๆ กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมและสาขาการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ ในขณะที่อีก 5 สาขาการผลิตมีค่าตัวทวีคูณที่ต่ำกว่าค่าตัวทวีคูณผลผลิตของภาคบริการรวม กล่าวคือ สาขาการเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม สาขาตัวแทนบริษัทนำเที่ยว สาขาการธนาคาร และการประกันภัย สาขากิจกรรมกีฬาและนันทนาการและสาขาการขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว

ภาพ 42 แผนภาพแสดงค่าตัวทวีคูณผลผลิตประเภทที่ 2 จำแนกตามสาขา
การผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบทางอ้อม จะพบว่า สาขาการผลิตทั้งสิบสาขามีผลกระทบที่กระจายไปสู่สาขาการผลิตทั้งที่เกี่ยวข้องกับ ภาคการท่องเที่ยวและภาคอื่นๆ ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเฉพาะสาขา ที่มีเกิดผลกระทบอ้อมในแต่ละสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสามอันดับแรก กลับพบว่า สาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวส่วนใหญ่สร้างผลกระทบ ทางอ้อมกับสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก การผลิตผลิตภัณฑ์ อโลหะ โลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร และสาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา การก่อสร้าง การค้าส่งและค้าปลีก ดังรายละเอียดในตารางที่ 35

ตาราง 35 ตารางแสดงผลกระทบทางอ้อมของสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 10 สาขา

สาขาการผลิตทั้ง 21 สาขา		สาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว									
		การบริการโรงแรมและที่พัก	การบริการอาหารและเครื่องดื่ม	การขนส่ง	การเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม	ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว	การธนาคารและการประกันภัย	กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม	กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ	การขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว	การบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ
1	เกษตรกรรม การล่าสัตว์ การป่าไม้	0.11049	0.35320	0.04099	0.00826	0.00102	0.00114	0.03962	0.01631	0.03407	0.02762
2	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0.06392	0.02533	0.06680	0.02544	0.00568	0.00216	0.03677	0.03762	0.03016	0.05562
3	การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร	0.13441	0.48872	0.01723	0.00186	0.00040	0.00082	0.03247	0.01618	0.03650	0.01725
4	การผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	0.02669	0.00415	0.00408	0.00153	0.00028	0.00061	0.00170	0.01174	0.02109	0.00501
5	การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก	0.33573	0.22856	1.06606	0.20522	0.02174	0.01596	0.22995	0.23304	0.23975	0.66648
6	การผลิตผลิตภัณฑ์หนัง	0.00140	0.00062	0.00042	0.00043	0.00015	0.00028	0.00136	0.00519	0.01624	0.00088
7	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะโลหะ และเครื่องมือเครื่องจักร	0.45522	0.13930	0.28579	0.50367	0.02687	0.01583	0.33316	0.22974	0.19910	0.17750
8	การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ	0.00496	0.00179	0.00388	0.00274	0.00055	0.00193	0.01900	0.09173	0.01106	0.00739
9	การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา การก่อสร้าง การค้าส่งและค้าปลีก	0.26709	0.06928	0.02474	0.05114	0.02756	0.00715	0.13283	0.14151	0.08202	0.10999
10	การบริการโรงแรมและที่พัก	1.00182	0.00091	0.00072	0.00047	0.00011	0.00045	0.00055	0.00161	0.00438	0.00066
11	การบริการอาหารและเครื่องดื่ม	0.00472	1.03166	0.00114	0.00099	0.00031	0.00083	0.00170	0.00314	0.05793	0.00162
12	การขนส่งและการเดินทางด้วยวิธีการต่างๆ	0.00476	0.00163	1.03662	0.00079	0.00034	0.00011	0.00214	0.00366	0.02453	0.00314
13	การเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม	0.00017	0.00005	0.00013	1.00005	0.00002	0.00000	0.00009	0.00009	0.00018	0.00008
14	ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว	0.00029	0.00008	0.01249	0.00005	1.11212	0.00001	0.00014	0.00017	0.00037	0.00013
15	การธนาคารและการประกันภัย	0.05542	0.01405	0.02560	0.10188	0.00432	1.09687	0.01481	0.01383	0.07082	0.01015

สาขาการผลิตทั้ง 21 สาขา		สาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว									
		การบริการโรงแรมและที่พัก	การบริการอาหารและเครื่องดื่ม	การขนส่ง	การเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์โดยไม่มีคนควบคุม	ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว	การธนาคารและการประกันภัย	กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม	กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ	การขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว	การบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ
16	กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม	0.00001	0.00009	0.00003	0.00000	0.00001	0.00000	1.00001	0.00005	0.00043	0.00004
17	กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ	0.00002	0.00017	0.00005	0.00000	0.00003	0.00000	0.00001	1.03252	0.00081	0.00008
18	การขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	1.00000	0.00000
19	การบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ	0.00002	0.00017	0.00005	0.00000	0.00002	0.00000	0.00001	0.00009	0.00081	1.00008
20	การบริการอื่นๆ	0.04427	0.00947	0.02366	0.05369	0.00389	0.05841	0.01990	0.05199	0.06257	0.03442
21	กิจกรรมที่ไม่สามารถระบุได้	0.00081	0.00872	0.00267	0.00022	0.00126	0.00011	0.00037	0.00446	0.04102	0.00407

สำหรับผลกระทบด้านรายได้ (Induced effect) ของสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สาขากิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม มีผลกระทบด้านรายได้สูงที่สุด รองลงมาคือ สาขาการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ สาขาการขนส่งรูปแบบต่างๆ และสาขาการบริการโรงแรมที่พัก ตามลำดับ ในขณะที่สาขาการขายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวกลับเป็นสาขาการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อด้านรายได้น้อยที่สุดในบรรดาสาขการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งหมดดังรายละเอียดในตารางที่ 36

ตาราง 36 แสดงผลกระทบจากรายได้ (Induced effect) ของสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ผลกระทบ จากรายได้	สาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว									
	การบริการ โรงแรมและ ที่พัก	การบริการ อาหารและ เครื่องดื่ม	การขนส่ง	การเช่า รถยนต์และ จักรยานยนต์	ตัวแทน บริษัทนำ เที่ยว	การธนาคาร และการ ประกันภัย	กิจกรรม ด้านศิลปะ และ วัฒนธรรม	กิจกรรม กีฬาและ นันทนาการ	การขาย สินค้าเพื่อ การ ท่องเที่ยว	การบริการ ที่เกี่ยวกับ การ ท่องเที่ยว อื่นๆ
	1.401008	1.314792	1.751468	1.124268	1.073418	1.211229	2.02122	1.317795	1.066838	1.812815

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการลงทุน

จากผลการวิเคราะห์การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในชุมชน จากกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยใช้ตัวแบบทวิคูณพบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดลำพูน แพร่ น่าน สามารถก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่ามากกว่ารายได้โดยตรงจากการท่องเที่ยว โดยตัวทวิคูณผลผลิตประเภทที่ 2 ของสาขาบริการมีค่าเท่ากับ 3.61 ซึ่งหมายความว่า หากมีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในชุมชนหรือเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) คิดเป็นมูลค่า 1 ล้านบาท จะก่อให้เกิดการผลิตผลผลิตในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคเพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่า 3.61 ล้านบาท และตัวทวิคูณรายได้ประเภทที่ 2 ของสาขาบริการ เท่ากับ 2.38 ซึ่งหมายความว่า หากมีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในชุมชนหรือเขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) คิดเป็นมูลค่า 1 ล้านบาท จะก่อให้เกิดรายได้ของภาคครัวเรือนในระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคเพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่า 2.38 ล้านบาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมได้เป็นอย่างมากการลงทุนโดยภาครัฐเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงเป็นกลไกสำคัญกลไกหนึ่งในการเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นของพื้นที่ทั้งสามจังหวัด

สำหรับการส่วนของการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ซึ่งได้มีการปรับแก้สมมติฐานให้มีความแตกต่างกันในแต่ละจังหวัด ตามสถานการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและพฤติกรรม การท่องเที่ยวที่แตกต่างกันนั้น จากผลการศึกษาในภาพรวม พบว่าเขตอนุรักษมรดกทาง วัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ของจังหวัดลำพูน แพร่ น่าน ภายใต้ทุกสมมติฐานการลงทุนเพื่อ ตามโครงการย่อยเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว และการส่งเสริมการตลาดเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีความคุ้มค่าในด้านของผลตอบแทนที่ เป็นตัวเงิน (ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกรณีที่ไม่มีการลงทุน) นอกจากนี้

การลงทุนเพื่ออนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมและการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังมีผลประโยชน์ที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ เช่น ราคาของที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้น และคุณค่าทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ ผลประโยชน์ในด้านการดำรงรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้นั้น มีความสำคัญในด้านการอนุรักษ์ความเป็นไทยและอัตลักษณ์ท้องถิ่นในรูปแบบของสถาปัตยกรรม ซึ่งหากเปรียบเทียบกับกรณีที่ไม่มีการลงทุน และในอนาคตเกิดการสูญเสียคุณค่าทางวัฒนธรรมเหล่านี้ไป จะยิ่งเห็นได้ว่าการลงทุนเพื่ออนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมและการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีความคุ้มค่าและสมควรได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตามจากผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์มีข้อเสนอแนะเชิงมาตรการประกอบการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวดังนี้

1) การลงทุนเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว

ในการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวว่าเพิ่มในรูปแบบ linear ซึ่งหมายความว่าแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวในทั้งสามจังหวัดในอีก 20 ปีในอนาคต เป็นไปในรูปแบบเดียวกับในอดีตที่ผ่านมา ดังนั้นการลงทุนเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องจึงมีความสำคัญ

สำหรับการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจากมุมมองด้านการจัดการองค์ประกอบด้านกายภาพ ควรมีแผนการพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ถนน เสาไฟ การปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) การจัดการระบบและที่เก็บขยะมูลฝอย การจัดเตรียมหรือพัฒนาคุณภาพของห้องน้ำสาธารณะเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว โดยจังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกัน รายละเอียดในการจัดการองค์ประกอบด้านกายภาพจึงควรแตกต่างกันเพื่อดึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นให้โดดเด่น (รายละเอียดเพิ่มเติมในรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยย่อยที่ 1 แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) พื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา)

สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากมุมมองด้านการตลาด สามารถทำได้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดระบบสารสนเทศทางท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยวและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังพื้นที่ อาทิ การจัดทำเว็บไซต์ข้อมูลการท่องเที่ยวเป็นภาษาไทย อังกฤษ จีน เพื่อให้ข้อมูลในการ

ท่องเที่ยวเมืองเก่าลำพูน แพร่ น่าน การสนับสนุนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ในวารสารการท่องเที่ยวต่างๆ การใช้สื่อบุคคล เช่น blogger ด้านการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง การพัฒนากิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายภายใต้อัตลักษณ์ของเมือง เช่นการจัดกิจกรรมประเพณีดั้งเดิมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม Volunteer tourism การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มนักวิ่งมาราธอน กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น (รายละเอียดเพิ่มเติมในรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยย่อยที่ 2 กลยุทธ์การตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา)

จากการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (sensitivity analysis) โดยการปรับเปลี่ยนสมมติฐานด้านการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว จากรูปแบบ linear เป็นรูปแบบ semi-log พบว่า สำหรับกรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ของเทศบาล (Indirect benefit) ด้วยอัตราคิดลดของสังคมที่ 10% เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนและจังหวัดน่านจะยังมีอัตราผลตอบแทนภายในที่สูงกว่า 10% (สำหรับการวิเคราะห์โดยกำหนดระยะเวลา 10 ปี 15 ปี และ 20 ปี) สำหรับการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่สำหรับเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่จะยังมีอัตราผลตอบแทนภายในที่ต่ำกว่า 10% โดยอัตราผลตอบแทนภายในสำหรับกรณี 10 ปี และ 15 ปี จะมีค่าเป็นลบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในกรณีของจังหวัดแพร่มีความเสี่ยง หากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยกว่าที่คาดประมาณไว้ ดังนั้นจังหวัดแพร่จึงควรให้ความสำคัญกับมาตรการและการลงทุนเพื่อดึงดูดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังจังหวัด ไม่ว่าจะเป็น การประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานจังหวัดแพร่ และท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแพร่ควรเฝ้าระวังและวิเคราะห์จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับกลยุทธ์ทางการตลาดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางการท่องเที่ยวภายในประเทศและโลก

2) การลงทุนเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืน ในโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของจังหวัดลำพูนและจังหวัดแพร่

จากสถานการณ์ปัจจุบัน ที่จังหวัดลำพูนและจังหวัดแพร่มีสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนไม่มากนัก (ประมาณ 30% ในกรณีของจังหวัดลำพูน และ

50% ในกรณีของจังหวัดแพร่)ในการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ จึงได้ตั้งสมมติฐานว่า หากมีการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จะส่งผลให้สัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนในจังหวัดลำพูนและจังหวัดน่านเพิ่มขึ้นเป็น 70% ทั้งสองจังหวัด ดังนั้นการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดลำพูนและแพร่จึงมีความจำเป็นที่จะเน้นกิจกรรมที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืน จากการวิเคราะห์ของโครงการย่อยที่ 2 พบว่า การดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนมากขึ้น ควรทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ถึงความสะอาด ปลอดภัย และมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและบริการที่ดี ซึ่งอยู่ในขอบเขตที่เทศบาลของแต่ละจังหวัดสามารถดำเนินการได้ และเป็นการพัฒนาพื้นที่ในเขตเมืองเก่าในภาพรวมสำหรับการท่องเที่ยว นอกจากนี้เทศบาลควรมีการส่งเสริมการปรับปรุงมาตรฐานที่พัก เพื่อให้ที่พักมีความสะอาด ปลอดภัย และดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนภายในพื้นที่และใช้พื้นที่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เป็นแหล่งกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ก่อนที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ โดยรอบ และกลับมาพักค้างคืน

การลงทุนในการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เพื่อเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวพักในพื้นที่ มีได้หลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ภายในพื้นที่ (เช่น การตักบาตร กิจกรรมพิมพ์พระรอดในจังหวัดลำพูน) การพัฒนาถนนคนเดินให้ดียิ่งขึ้น และเพิ่มจำนวนวันที่มีถนนคนเดิน เพิ่มสถานที่ในการจัดถนนคนเดิน การจัดการแสดงและการรับประทานอาหารแบบขันโตก หรือจัดกิจกรรมยามค่ำอื่น ๆ เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (sensitivity analysis) โดยการปรับเปลี่ยนสมมติฐานด้านสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืน จาก 70% เป็น 50% ในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน และ 60% ในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ พบว่า สำหรับกรณีวิเคราะห์เฉพาะผลประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ของเทศบาล (Indirect benefit) ด้วยอัตราคิดลดของสังคมที่ 10% เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนจะยังมีอัตราผลตอบแทนภายในที่สูงกว่า 10% (สำหรับการวิเคราะห์โดยกำหนดระยะเวลา 10 ปี 15 ปี และ 20 ปี) สำหรับการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ จะมีอัตราผลตอบแทนภายในที่ต่ำกว่า 10% โดยอัตราผลตอบแทนภายในสำหรับกรณี 10 ปี มีค่าเป็นลบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

จังหวัดแพร่มีความเสี่ยง หากสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ ดังนั้น การพัฒนาเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่จึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างกิจกรรมยามค่ำคืนหรือยามเช้า เพื่อเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวพักในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) เช่น การเล่าเรื่องเมืองแพร่ยามหลับไหล การชมสถาปัตยกรรมยามค่ำคืน และการปรับสภาพแวดล้อมตลอดจนภูมิทัศน์ต่างๆ ให้ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนในเมืองเก่า เช่น การปรับระบบแสงสว่างและการจัดไฟส่องสว่างสถาปัตยกรรมให้มีความน่าสนใจ

3) การลงทุนเพื่อกระตุ้นค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่และจังหวัดน่าน

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่และน่าน ว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 และร้อยละ 15 ตามลำดับ หากมีการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวนโยบายเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยการเพิ่มค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวอาจมีได้หลายรูปแบบ เช่น สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา เทศบาล สภาหอการค้า และสมาคมทางการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ควรเร่งการปรับปรุงมาตรฐานที่พักภายในชุมชนให้มีคุณภาพมากขึ้นสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา เทศบาล และท้องถิ่นควรร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหรือเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ให้สามารถเข้าถึงพื้นที่ต่างๆ มากขึ้น และพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์บนพื้นฐานของวัฒนธรรมท้องถิ่นตลอดจนพัฒนาสินค้าและของที่ระลึกให้มีอัตลักษณ์ มีมาตรฐาน ประโยชน์ใช้สอยและมีรูปแบบที่น่าสนใจพร้อมทั้งส่งเสริมการเข้าถึงสินค้าและของที่ระลึกภายในชุมชนหรือท้องถิ่นโดยการประชาสัมพันธ์และเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงสินค้าพื้นเมือง (เช่น ผ้าทอ อาหารพื้นเมือง) ทั้งทางออนไลน์และการจัดทำร้านค้าเพื่อจำหน่ายของที่ระลึกเป็นต้น

ในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่าสำหรับเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ของจังหวัดลำพูน แพร่ น่าน ภายใต้สมมติฐานหลัก การลงทุนเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว และการส่งเสริมการตลาดเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีความคุ้มค่าในกรณีที่วิเคราะห์ผลประโยชน์ทั้งหมดที่เป็นตัวเงิน (โดยวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกรณีที่ไม่มีการลงทุนรวมกับ

รายได้ของเทศบาลที่เพิ่มขึ้น) และในกรณีที่วิเคราะห์เฉพาะผลตอบแทนในรูปแบบของรายได้เทศบาล นอกจากนี้ การลงทุนเพื่ออนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมและการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังมีผลประโยชน์ที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ ได้แก่ ราคาของที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้น และคุณค่าทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ ผลประโยชน์ในการดำรงรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้นั้น มีความสำคัญในการอนุรักษ์ความเป็นไทยและอัตลักษณ์ท้องถิ่นในรูปแบบของสถาปัตยกรรม ซึ่งหากเปรียบเทียบกับกรณีที่ไม่มีการลงทุน และในอนาคตเกิดการสูญเสียคุณค่าทางวัฒนธรรมเหล่านี้ไป จะยิ่งเห็นได้ว่าการลงทุนเพื่ออนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมและการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีความคุ้มค่าและสมควรได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง

5.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมฯ

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมสำหรับรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว นั้น เป็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการสรุปผลการวิจัยของโครงการย่อยที่ 1 โดยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) แต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกันตามลักษณะของมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตามในการจัดทำแผนเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวของหน่วยงานท้องถิ่นที่มีส่วนข้องได้แก่ ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และเทศบาลในท้องถิ่น ควรดำเนินการประกอบไปด้วยแผนการพื้นฐานสามแผนการได้แก่ แผนการพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว แผนการพัฒนารูปแบบประกอบทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมสำหรับรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวบนพื้นฐานอัตลักษณ์ของเมือง และแผนการอนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

2) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ลำพูน ดำเนินการภายใต้แนวคิด “ศรัทธา พระธาตุหลวง” โดยเป็นการนำเสนอเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนในลักษณะของการเป็นเมืองเก่าของความศรัทธาที่มีเรื่องราวความเป็นมาทางพระพุทธศาสนาตั้งแต่เมื่อครั้งสร้างเมือง โดยเพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายใต้แนวคิดดังกล่าวนี้ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องอันได้แก่ สำนักงานจังหวัดลำพูน เทศบาลเมืองลำพูน ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัดลำพูนควรกำหนดแผนการ

พัฒนาพื้นที่บริเวณเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ดังรายละเอียดในภาพที่ 43

3) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ ดำเนินการภายใต้แนวคิด “ศักดิ์ศรี เรือนไม้” เพื่อเล่าเรื่องการเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในด้านการเป็นแหล่งสัมปทานไม้สัก และเพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายใต้แนวคิดดังกล่าวนี้ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องอันได้แก่ สำนักงานจังหวัดแพร่ เทศบาลเมืองแพร่ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแพร่ ควรกำหนดแผนการพัฒนาพื้นที่บริเวณเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ดังรายละเอียดในภาพที่ 44

4) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านดำเนินการภายใต้แนวคิด “ชวงน้อย ร้อยปัญญา” เพื่อนำเสนอเรื่องราวทางภูมิปัญญาต่างๆ ภายในเมืองเก่าและจังหวัดน่าน ผ่านพื้นที่ว่างภายในเขตเมืองเก่า และเพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายใต้แนวคิดดังกล่าวนี้ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องอันได้แก่ สำนักงานจังหวัดน่าน เทศบาลเมืองน่าน ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดน่าน ควรกำหนดแผนการพัฒนาพื้นที่บริเวณเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ดังรายละเอียดในภาพที่ 45

5.2.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดนั้น เป็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการสรุปผลการวิจัยของโครงการย่อยที่ 2 โดยสามารถสรุปข้อเสนอแนะสำหรับพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ทั้งสามจังหวัดได้ดังต่อไปนี้

5.2.3.1 การพัฒนาการตลาดด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

- 1) การใช้บุคคลที่มีชื่อเสียง หรือ blogger เพื่อดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยว
- 2) การประชาสัมพันธ์โดยตามรอยละครไทย และภาพยนตร์ดัง
- 3) การจัดแคมเปญร่วมกับรายการวิทยุ
- 4) การจัดกิจกรรมจิตอาสาเพื่อเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

5.2.3.2 การใช้สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์การตลาดรูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ตาราง 37 รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมจะใช้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์การตลาด	ตัวอย่าง
โบรชัวร์	- หน่วยงานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจัดทำโบรชัวร์เส้นทางท่องเที่ยวของจังหวัด โดยกระจายทั่วทุกจังหวัด
สื่อมัลติมีเดีย	- การเช่าเวลาเพื่อฉายภาพยนตร์โฆษณาบนจอทีวีในพื้นที่ท่องเที่ยวของเมืองท่องเที่ยวหลัก เช่น จอทีวีบริเวณสี่แยกрина จังหวัดเชียงใหม่ - การเช่าจอทีวีเพื่อการประชาสัมพันธ์ในสนามบินนานาชาติที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางจำนวนมาก
อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์	- การ Review สถานที่ท่องเที่ยวและอาหารพื้นถิ่นของ Blogger หรือ Admin ที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์ การตลาด	ตัวอย่าง
	- การ Post เชิญชวนและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ลงสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook IG และ Twitter
ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่	- จัดทำข้อมูลเส้นทางท่องเที่ยว ที่ปัก โดยตั้งป้ายตามถนนเมืองท่องเที่ยวหลัก - ติดตั้งป้ายโฆษณาตามสถานีขนส่งผู้โดยสาร รถประจำทาง สนามบิน รถไฟ รวมถึงระบบขนส่งมวลชนต่าง ๆ ในแต่ละจังหวัดของไทย
วารสารและสิ่งพิมพ์	- วารสารท่องเที่ยว/คอลัมน์ท่องเที่ยวในหนังสือพิมพ์ (สนับสนุนเพื่อการลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว) - วารสารท่องเที่ยวของสายการบินต่าง ๆ เช่น นกแอร์ แอร์เอเชีย
การลดราคา	ห้องพักราคา 1,000 บาท ลดเหลือ 800 บาท ในช่วง Low Season
การให้ของแถม	ซื้อห้องพักราคา 1,500 บาท 2 คืนขึ้นไป แถม Voucher ค่าอาหารมูลค่า 500 บาทต่อห้อง
การลดราคาโดยการแถมสินค้า	ซื้อห้องพัก 2 คืน ได้พัก 3 คืน
การแถมฟรีสินค้าที่สอดคล้อง	ซื้อห้องพัก 2 คืน ได้ทัวร์เมืองเก่าและทำบุญ ไหว้พระ โดยมีไกด์นำเที่ยวให้ฟรี
การให้คูปองส่วนลด	การแจกคูปองลดค่าที่พัก หรือค่าอาหาร เมื่อซื้อห้องพัก หรือซื้อทัวร์ในงานนิทรรศการการท่องเที่ยว
การให้สิทธิพิเศษเฉพาะกลุ่ม	การให้สิทธิพิเศษลดราคา หรืออัปเกรดห้องพัก สำหรับนักท่องเที่ยวเช่ารถเที่ยว หรือสำหรับนักท่องเที่ยวที่ถือบัตรเครดิตของธนาคาร เป็นต้น
การจัดกิจกรรมเพื่อชิงรางวัล	ร่วมสนุกกิจกรรมการแข่งขันต่าง ๆ เพื่อลุ้นเที่ยวฟรี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. โครงการศึกษาวิจัยมาตรฐานที่อยู่อาศัยและชุมชนเพื่อคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และคุณค่าของเมือง.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553.
- ชูศักดิ์ วิทยาภัก. การท่องเที่ยวกับการพัฒนา: พินิจหลวงพระบางผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. เชียงใหม่: ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554.
- เทิดศักดิ์ เตชะกิจขจร และคณะ. รายงานฉบับสมบูรณ์การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา.
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2561.
- ธนิ เลิศชาญฤทธิ. การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2554.
- นิสวันต์ พิษณุดำรง. “ทุนวัฒนธรรม...ชุมชนทรัพย์ของเศรษฐกิจสร้างสรรค์.” วารสารเศรษฐกิจและสังคม 47, 4(2553): 13-18.
- ภัทร์ธมนต์ คงแจ่ม. “ผลจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่พักบูติกโฮเต็ลต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของชุมชน: กรณีศึกษา บูติกโฮเต็ลในจังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2558.
- มิ่งสรรค์ ขาวสอาด และคณะ. เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการท่องเที่ยว. โครงการเมธีวิจัยอาวุโส. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2556.
- วรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล. “การเพิ่มคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.” วารสารเศรษฐกิจและสังคม 47, 4(2553): 19-24.
- วัฒนธรรม, กระทรวง. แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550- 2559. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม, 2552.
- ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์. “การอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนอัมพวา.” วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 59(2553): 55-66.

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. “บทสรุปผู้บริหาร ผลการประเมินการทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษ (multiplier effects)”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://tis.dasta.or.th/dastatravel/wp-content/uploads/2017/06/08-Multiplier-Effects.pdf> เข้าถึงเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2561.

สหวัดน์ แนนหนา. “การเพิ่มมูลค่าให้แก่ทุนทางวัฒนธรรม.”[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.finearts.go.th/promotion/parameters/km/item/บทความ-การเพิ่มมูลค่าให้แก่ทุนทางวัฒนธรรม-โดยนายสหวัดน์-แนนหนา-อธิบดีกรมศิลปากร.html>. เข้าถึงเมื่อ 1 สิงหาคม 2561.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555-2559. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี, [ม.ป.ป.].

สุวรรณฤทธิ์ วงศ์ชะอุ่ม. “ทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนท่าคา อำเภอดำรงวิทยารัษฎานุประดิษฐ์ จังหวัดสมุทรสงคราม.” วารสารวิจัยและพัฒนาฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2, 1(2010): 47-59.

โสภา จามรงค์ศรี, ธัชไท กิตติพงศ์ไพฑูริย์, และ กัลย์จิรา ชุมปัญญา. “ท่องเที่ยวทั่วไทย สร้างรายได้ทั่วถึง.” วารสารเศรษฐกิจและสังคม 52, 1(2558): 8-16.

อรุณี ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์. “ทุนทางวัฒนธรรมในแบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ.” ใน รายงานการประชุมทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 49: สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, 2554.

อนันต์ วัฒนกุลจรัส. เศรษฐกิจการท่องเที่ยวภาค. เชียงใหม่: สถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ, 2555.

เอสเตอร์ แวน สตีกเกอเลนเบอร์ก. การอนุรักษ์มรดกเมือง: มุมมองด้านเศรษฐกิจ. ถอดความและเรียบเรียงโดย ปาริชาติ อ่อนทิมวงศ์. ศูนย์ศึกษามหานครและเมืองมหาวิทยาลัยรังสิต และมูลนิธิส่งเสริมปัญญาสาธารณะ, 2559.

ภาษาอังกฤษ

Baez, A. and Herrero, L. “Using contingent valuation and cost-benefit analysis to design a policy for restoring cultural heritage. *Journal of cultural heritage*.” (2011) doi:10.1016/j.culher.2010.12.005.

Beltran, E. and M. Rojas. 1996. Diversified funding methods in Mexican archeology. Annals of Tourism Research. 23 (2), 463–478.

- Chen, W., H. Hong, Y. Liu, L. Zhang, X. Hou and M. Raymond. (2004). Recreation demand and economic value: an application of travel cost method for Xiamen Island. China Economic Review, 15, 398–406.
- Dwyer, L. (2012). Chapter 14, Cost-benefit analysis. In Dwyer L., Gill A., Seetaram N., eds. Handbook of Research Methods in Tourism: Quantitative and Qualitative Approaches. Cheltenham, UK: Edward Elgar.
- Dwyer, L., P. Forsyth, and R. Spurr. “Evaluating tourism’s economic effects: new and old approaches.” Tourism Management 25(2004): 307-317.
- Fletcher, J. (1989). Input-output analysis and tourism impact studies. Annals of Tourism Research 16(4): 514-529.
- Frechtling, D. and E. Horvath. (1999). Estimating the multiplier effects of tourism expenditures on a local economy through a regional input-output model. Journal of Travel Research 37(4): 324-332.
- Israel, G. (1992). Determining sample size. Gainesville, Florida: Agricultural Education and Communication Department, University of Florida.
- Jenkins, K. and V. King. “Heritage and development in a Malaysian city: George Town under threat?.” Indonesia and the Malay World 31, 89 (2003): 44-57.
- Liston-Heyes, C. and A. Heyes. (1999). Recreational benefits from the Dartmoor National Park. Journal of Environmental Management, 55, 69–80.
- Mathouraparsad, S. and A. Maurin. (2017). Measuring the multiplier effects of tourism industry to the economy. Advances in Management & Applied Economics, 7(2): 123-157.
- Noonan, D. (2003). Contingent valuation and cultural resources: a meta-analytic review of the literature. Journal of Cultural Economics, 27 (3–4), 159–176.

- Pagiola, S. Economic analysis of investments in cultural heritage: Insights from environmental economics. Environment Department. World Bank., (1996).
- Robertson, K. "The main street approach to downtown development: An examination of the four-point program." Journal of Architectural and Planning Research 21,1(2004): 55-73.
- Salazar, S. and J. Marques. (2005). Valuing cultural heritage: the social benefits of restoring an old Arab tower. Journal of Cultural Heritage, 6, 69-77.
- Siti-Nabiha, A.K. and N.H.M. Saad. "Tourism planning and stakeholders' engagement: the case of Penang Island." Problems and Perspectives in Management 13, 2(2015): 269-276.
- Throsby, D. "Cultural Capital." Journal of Cultural Economics, 23 (1999): 3-12.
- Tuan, T. and Navrud, S. "Capturing the benefits of preserving cultural heritage." Journal of Cultural Heritage. 9(2008): 326-337.
- Yee Lee, C. "Economic impact of tourist expenditure on tourism industry in Penang." Ph.D. Thesis, Universiti Putra Malaysia, 2011.

เอกสารภาคผนวก

รายละเอียดเอกสารภาคผนวก

เอกสารภาคผนวกประกอบด้วยเนื้อหา 7 ส่วนดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน
- 2) ผลการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน
- 3) แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการรับรู้ไหลของสถานประกอบการ โดยพิจารณาจากสัดส่วนและลักษณะค่าใช้จ่ายกลุ่มต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน
- 4) ผลการเก็บข้อมูลการรับรู้ไหลของสถานประกอบการแบบไม่เปิดเผยรายชื่อสถานประกอบการ
- 5) ฐานข้อมูลนักท่องเที่ยวสำหรับประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวด้วยรูปแบบต่างๆ
- 6) ผลการวิเคราะห์ค่า R-Squared เปรียบเทียบกรณีการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) รูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบ linear และแบบsemi-log7)
- 7) รายละเอียดต้นทุนด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาด้านการตลาดฯ จากโครงการวิจัยย่อย

เอกสารภาคผนวกลำดับที่ 1

แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทาง
วัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน

แบบสอบถาม

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว

ในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)

วัตถุประสงค์

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานวิจัยและโครงการวิจัยย่อยชุด “การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา” ที่จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจพฤติกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว และทัศนคติในการท่องเที่ยวภายในชุมชนดั้งเดิม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการวิเคราะห์รูปแบบและรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (เชิงสถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา

คำอธิบายโดยสังเขป

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ประกอบด้วยชุดคำถาม 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 พฤติกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวภายในชุมชนดั้งเดิม ส่วนที่ 3 ค่าใช้จ่ายเพื่อท่องเที่ยวภายในเขตชุมชนดั้งเดิม

สำหรับนักวิจัย/ผู้สำรวจ

สถานที่เก็บข้อมูล

จังหวัด ..... สถานที่ .....

วันที่ .... เดือน ..... ปี ..... เวลา .....

นักสำรวจ (ชื่อ นามสกุล) .....

☐ อยู่ระหว่างการท่องเที่ยว ☐ ท่องเที่ยวเสร็จแล้ว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ท่านเป็นนักท่องเที่ยวหรือไม่ (ใช่/ไม่ใช่)

( ) ใช่

( ) ไม่ใช่ (หากไม่ใช่ กล่าวขอบคุณและไม่ทำการสัมภาษณ์)

2. ท่านมีสัญชาติอะไร

( ) ไทย

( ) ต่างชาติ (ระบุสัญชาติ .....

3. ท่านพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยหรือไม่

( ) ใช่

ระบุ จังหวัด .....

อำเภอ .....

( ) ไม่ใช่

ระบุ ประเทศที่ท่านักในปัจจุบัน .....

4. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

( ) ไม่ระบุ

5. อายุ

( ) ต่ำกว่า 21 ปี

( ) 21-30 ปี

( ) 31-40 ปี

( ) 41-50 ปี

( ) 51-60 ปี

( ) 61 ปีขึ้นไป

6. สถานภาพสมรส

( ) โสด

( ) สมรส

( ) หม้าย

( ) หย่า

( ) แยกกันอยู่

7. จำนวนบุตร ..... คน

8. ระดับการศึกษาสูงสุด

( ) ไม่ได้รับการศึกษา ( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น

( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

( ) ปวส./ปวท./อนุปริญญา

( )ปริญญาตรี

( ) สูงกว่าปริญญาตรี

( ) อื่นๆ ระบุ .....

9. สถานภาพการทำงาน

( ) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน

( ) ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว

( ) เกษตรกร

( ) รับจ้างทั่วไป/กรรมกร

( ) นักเรียน/นักศึกษา

( ) แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ

( ) เกษียณ

( ) อื่นๆ ระบุ .....

10. ปัจจุบันท่านมีรายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือน

☐ ไม่มีรายได้	☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท
☐ 5,001- 10,000 บาท	☐ 10,001 – 15,000 บาท
☐ 15,001 – 20,000 บาท	☐ 20,001 – 25,000 บาท
☐ 25,001- 30,000 บาท	☐ 30,001- 35,000 บาท
☐ 35,001- 40,000 บาท	☐ 40,001- 45,000 บาท
☐ 45,001 – 60,000 บาท	☐ 60,001 – 75,000 บาท
☐ 75,001 – 90,000 บาท	☐ 90,001 – 100,000 บาท
☐ มากกว่า 100,000 บาท	

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวภายในชุมชนดั้งเดิม

11. ท่านมีความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม/ชุมชนดั้งเดิมหรือไม่

☐ สนใจ	☐ ไม่สนใจ

12. วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมายังเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ของท่านในครั้งนี้คืออะไร (ตอบได้เพียงข้อเดียว)

☐ ท่องเที่ยว/ต้องการพักผ่อน	☐ เยี่ยมครอบครัว/ญาติ/เพื่อน
☐ ติดต่อธุรกิจ/ปฏิบัติราชการ/ทำงาน	☐ ทำบุญ
☐ ชื่นชม/เรียนรู้วัฒนธรรมภายในท้องถิ่น	☐ รักษาสุขภาพ
☐ ความสนุกสนาน/ตื่นเต้น	☐ อื่นๆระบุ .....

13. ในการเดินทางครั้งนี้ กลุ่มของท่านมาเที่ยวด้วยกันทั้งหมด ..... คน (รวมตัวท่าน)

ประกอบด้วย .....

☐ ครอบครัว/ญาติ จำนวน.....คน	☐ เพื่อน จำนวน..... คน
☐ คนเดียว	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....

14. ใครที่ เป็นผู้ตัดสินใจในการมาท่องเที่ยวของท่านในครั้งนี้(ตอบได้เพียงข้อเดียว)

☐ ครอบครัว	☐ เพื่อน
☐ ตัวท่านเอง	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....

15.ในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ครั้งนี้ ท่านได้พักค้างคืนหรือไม่

( ) ค้างคืน

( ) ท่านพักค้างคืนเป็นระยะเวลา ..... คืน

( ) ชื่อที่พักของท่าน .....

( ) ไม่ค้างคืน

16.ท่านใช้เวลาในการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ประมาณ ..... วัน

17. พาหนะที่ท่านใช้ในการเดินทางมายังเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) เครื่องบิน

( ) รถไฟ

( ) รถโดยสารประจำทาง

( ) รถยนต์ส่วนตัว

( ) รถเช่า

( ) อื่นๆ ระบุ .....

18. ค่าพาหนะเพื่อเดินทางมายังเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) และเดินทางกลับ (เช่น ค่าตัวเครื่องบิน ค่าตัวรถไฟ ค่าน้ำมัน) ต่อคน ประมาณ ..... บาท

19. วิธีการที่ท่านใช้ในการเดินทางในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) เดินเท้า

( ) รถราง

( ) รถสามล้อ

( ) รถยนต์ส่วนตัว

( ) รถยนต์เช่า

( ) รถจักรยานยนต์

( ) รถจักรยานยนต์เช่า

( ) รถจักรยานส่วนตัว

( ) รถจักรยานเช่า

( ) รถตุ๊กเช่า (พร้อมคนขับ)

( ) เรือ

( ) อื่นๆ ระบุ .....

20. ค่าพาหนะเพื่อเดินทางท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ต่อคน ประมาณ ..... บาท

21. ท่านมาท่องเที่ยวที่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) แห่งนี้เป็นครั้งที่เท่าไร

( ) ครั้งแรก (ข้ามไปทำข้อ 24 ได้เลย)

( ) มากกว่าหนึ่งครั้ง กรุณาระบุ ..... ครั้ง

และในปีที่ผ่านมาคุณเดินทางมายังชุมชนดั้งเดิมในจังหวัดน่าน ..... ครั้ง

(กรุณาทำข้อ 22 ต่อ)

22. สำหรับท่านที่เคยเดินทางมายังเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) มากกว่าหนึ่งครั้ง อะไรคือปัจจัยให้ท่านเดินทางกลับมาเที่ยวใหม่อีกครั้งหนึ่ง (กรุณาเลือกตอบสามข้อ)

- ( ) ความสมบูรณ์และสวยงามของสถาปัตยกรรม ( ) บรรยากาศของชุมชนดั้งเดิม
 ( ) ความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนดั้งเดิม ( ) ความน่าสนใจของเรื่องราว
 ( ) อธิยาศัยและความเป็นมิตร ( ) ความมีชื่อเสียงของชุมชน
 ดั้งเดิม
 ( ) กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย ( ) เดินทางสะดวก
 ( ) รู้สึกคุ้มค่าเงินที่ใช้ในการท่องเที่ยว
 ( ) สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ และห้องน้ำ มีความพร้อม
 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

23. จากข้อ 22 ท่านคิดว่า อะไรคือปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเดินทางมายังเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) แห่งนี้อีกครั้งหนึ่ง

.....

24. ท่านประทับใจแหล่งท่องเที่ยวของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในภาพรวมระดับใด

มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด(1)

ส่วนที่ 3 ค่าใช้จ่ายเพื่อท่องเที่ยวภายในเขตชุมชนดั้งเดิม

25. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) แบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้ นักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายประมาณประเภทละกี่บาท (ต่อคน/การท่องเที่ยวครั้งนี้)

ประเภทของค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายโดยประมาณ (บาท)
ค่าที่พัก	
ค่าอาหาร	
ค่าเครื่องดื่ม/ขนม/อาหารว่าง	
ค่าสินค้าและของที่ระลึก	
ค่าบริการท่องเที่ยว (เช่น ค่าธรรมเนียมเข้าสถานที่ต่างๆ)	

ประเภทของค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายโดยประมาณ (บาท)
ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิง (เช่น ค่าชมการแสดง ค่าเช่าอุปกรณ์ บางชนิด)	
ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการนำเที่ยว	
ค่าใช้จ่ายในการทำบุญ	
ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคอื่นๆ เช่น ยาสีฟัน ยาสระผม	
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น	

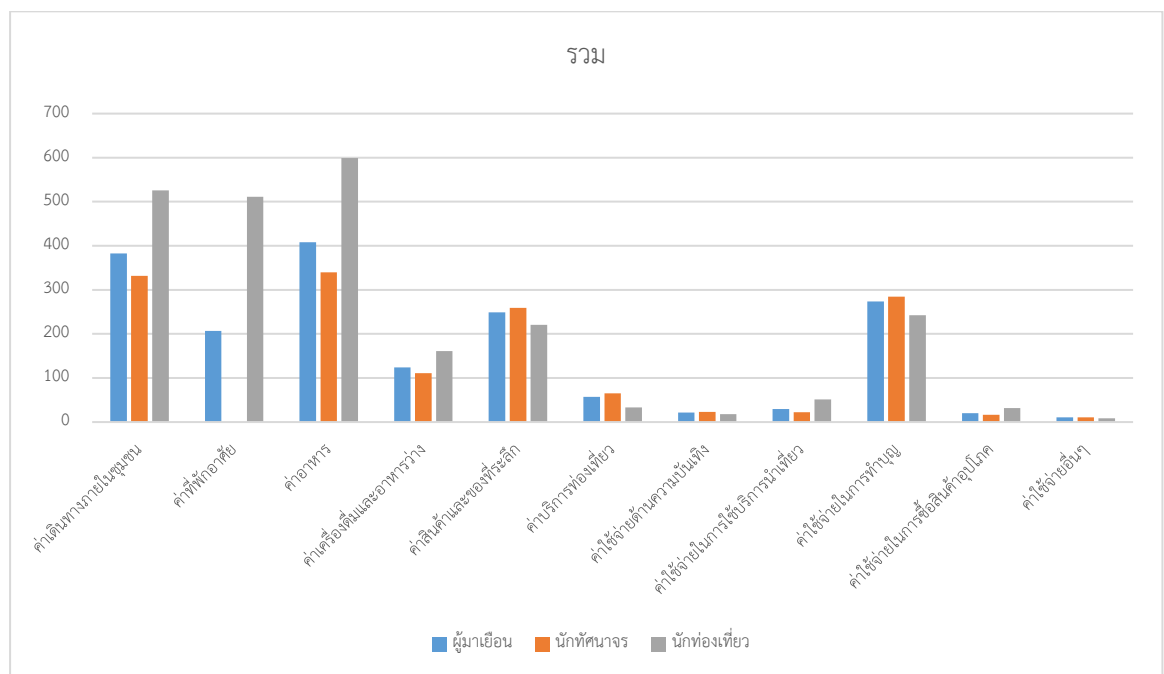

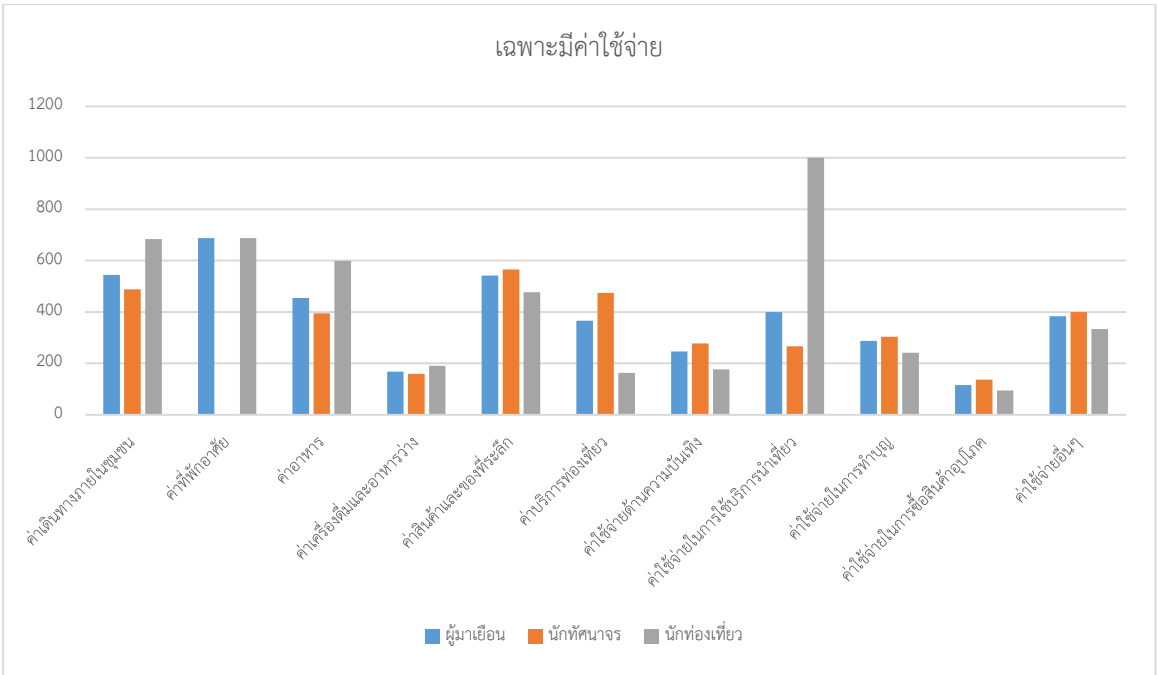
เอกสารภาคผนวกลำดับที่ 2

ผลการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม
(สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน

1) ลักษณะการใช้จ่ายของผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้มาเยือนภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 148 คน พบว่าผู้มาเยือนมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนต่อวัน 1,739.31 บาท โดยเมื่อพิจารณาแยกระหว่างนักท่องเที่ยวจำนวน 39 คน และนักทัศนาจรจำนวน 109 คน จะพบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 2,235.71 บาท และนักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 1,561.70 บาท

ตารางแสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน (จำแนกตามประเภทของกลุ่มผู้มาเยือน)

ข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือน (จำแนกตามประเภทของกลุ่มของผู้มาเยือน)			ข้อมูลทางสถิติ			
			Mean	Std.Dev	Min	Max
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย	นักท่องเที่ยวทั้งหมด (N = 39)		2,235.71	2,450.81	73.33	13,800.00
	นักทัศนจรทั้งหมด (N = 109)		1,561.70	1,827.34	100.00	16,000.00
	ผู้มาเยือนทั้งหมด (N = 148)		1,739.31	2,023.54	73.33	16,000.00
ค่าเดินทาง ภายในชุมชน	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 39)	525.90	854.73	0.00	5,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 30)	683.67	919.62	30.00	5,000.00
	นักทัศนจร	ทั้งหมด (N =109)	331.65	520.98	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=74)	488.51	569.10	50.00	3,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =148)	382.84	628.99	0.00	5,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =104)	544.81	689.60	30.00	5,000.00
ค่าที่พักอาศัย ⁸	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 39)	511.58	478.36	0.00	1,666.67
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 29)	687.99	429.94	175.00	1,666.67

⁸สำหรับค่าที่พักจะพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนและนักท่องเที่ยวเท่านั้น ส่วนนักทัศนจรจะไม่นำมาพิจารณาเนื่องจากไม่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้

ข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือน (จำแนกตามประเภทของกลุ่มของผู้มาเยือน)			ข้อมูลทางสถิติ			
			Mean	Std.Dev	Min	Max
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =148)	206.63	370.13	0.00	1,666.67
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =29)	687.99	429.94	175.00	1,666.67
ค่าอาหาร	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 39)	598.82	884.56	7.14	5,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 39)	598.82	884.56	7.14	5,000.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N =109)	340.16	527.50	0.00	3,800.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=94)	394.44	549.09	30.00	3,800.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =148)	408.32	647.90	0.00	5,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =133)	454.37	668.12	7.14	5,000.00
ค่าเครื่องดื่มและ อาหารว่าง	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 39)	161.32	190.87	0.00	666.67
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 33)	190.66	193.63	4.29	666.67
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N =109)	110.83	161.31	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=76)	158.95	172.39	20.00	1,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =148)	124.13	170.39	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =109)	168.55	178.78	4.29	1,000.00
ค่าสินค้าและ ของที่ระลึก	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 39)	220.39	525.24	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 18)	477.51	697.61	28.57	3,000.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N =109)	259.13	522.39	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=50)	564.90	652.08	20.00	3,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =148)	248.92	521.63	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 68)	541.77	660.27	20.00	3,000.00
ค่าบริการ ท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 39)	33.59	102.16	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 8)	163.75	179.72	3.33	500.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N =109)	65.32	483.00	0.00	5,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=15)	474.67	1,261.54	20.00	5,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =148)	56.96	417.48	0.00	5,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 23)	366.52	1,022.72	3.33	5,000.00
ค่าใช้จ่ายด้าน ความบันเทิง	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 39)	18.12	82.28	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 4)	176.67	220.00	6.67	500.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N =109)	22.94	112.94	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=9)	277.78	304.25	50.00	1,000.00

ข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือน (จำแนกตามประเภทของกลุ่มของผู้มาเยือน)			ข้อมูลทางสถิติ			
			Mean	Std.Dev	Min	Max
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =148)	21.67	105.48	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =13)	246.67	275.99	6.67	1,000.00
ค่าใช้จ่ายในการ ใช้บริการนำ เที่ยว	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 39)	51.28	289.17	0.00	1,800.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 2)	1,000.00	1,131.37	200.00	1,800.00
	นักทัศนอาจร	ทั้งหมด (N =109)	22.02	147.73	0.00	1,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=9)	266.67	470.37	50.00	1,500.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =148)	29.73	194.47	0.00	1,800.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =11)	400.00	626.90	50.00	1,800.00
ค่าใช้จ่ายในการ ทำบุญ	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 39)	242.26	250.25	6.67	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 39)	242.26	250.25	6.67	1,000.00
	นักทัศนอาจร	ทั้งหมด (N =109)	284.82	443.90	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=102)	304.36	452.44	20.00	3,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =148)	273.60	401.64	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =141)	287.19	406.76	6.67	3,000.00
ค่าใช้จ่ายในการ ซื้อสินค้าอุปโภค	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 39)	31.53	58.97	0.00	200.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 13)	94.58	67.47	5.71	200.00
	นักทัศนอาจร	ทั้งหมด (N =109)	16.31	58.30	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=13)	136.77	112.88	78.00	500.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =148)	20.32	58.66	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =26)	115.67	93.62	5.71	500.00
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 39)	8.55	53.38	0.00	333.33
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 1)	333.33	-	333.33	333.33
	นักทัศนอาจร	ทั้งหมด (N =109)	11.01	96.55	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=3)	400.00	519.62	100.00	1,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =148)	10.36	87.10	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =4)	383.33	425.57	100.00	1,000.00

จากตาราง เมื่อพิจารณาตามประเภทของค่าใช้จ่ายจำนวน 11 กลุ่มที่เกิดขึ้นภายในเขต
อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนพบว่า

1) ค่าเดินทางภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าเดินทางเฉลี่ยต่อวัน 382.84 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 628.99 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางภายในชุมชนจำนวน 104 คน (ร้อยละ 70.27 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าเดินทางเฉลี่ยต่อวัน 544.81 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 689.60 บาท

สำหรับค่าเดินทางภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน เมื่อพิจารณาจำแนกตามลักษณะของผู้มาเยือนพบว่ามียอดเฉลี่ยดังต่อไปนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทางภายในพื้นที่เฉลี่ยต่อวัน 525.90 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 854.73 บาท และเมื่อพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 30 คน (ร้อยละ 76.92 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 683.67 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 919.62 บาท

(2) นักทัศนอารภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทางภายในพื้นที่เฉลี่ยต่อวัน 331.65 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 520.98 บาท และเมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอารที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 74 คน (ร้อยละ 67.88 ของนักทัศนอารทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 488.51 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 569.10 บาท

2) ค่าที่พักอาศัย

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มของนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการพักค้างคืนพบว่านักท่องเที่ยวจำนวน 39 คน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 511.58 บาท/วัน มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 478.36 บาท อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายจำนวน 29 คน (ร้อยละ 74.36) พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 687.99 บาท/วัน และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 429.94 บาท

3) ค่าอาหาร

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายสำหรับรับประทานอาหารเช้าต่อวัน 408.32 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 647.90 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับรับประทานอาหารเช้าจำนวน 133 คน (ร้อยละ 89.86 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 454.37 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 668.12 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายที่ผู้มาเยือนใช้ในการรับประทานอาหารเช้า โดยจำแนกตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 39 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับรับประทานอาหารเช้าทุกคน โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 598.82 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 884.56 บาท

(2) นักทัศนศึกษาภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 340.16 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 527.50 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 94 คน (ร้อยละ 86.24 ของนักทัศนศึกษาทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 394.44 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 549.09 บาท

4) ค่าเครื่องดื่มและอาหารว่าง

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างเฉลี่ยต่อวัน 124.13 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 170.39 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างจำนวน 109 คน (ร้อยละ 73.65 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 168.55 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 178.78 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างของผู้มาเยือนตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนทั้งหมด 39 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างเฉลี่ยต่อวัน 161.32 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 190.87 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้

จำนวน 33 คน (ร้อยละ 84.62 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างต่อวัน 190.66 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 193.63 บาท

(2) นักทัศนศึกษาภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนทั้งหมด 109 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างเฉลี่ยต่อวัน 110.83 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 161.31 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างจำนวน 76 คน (ร้อยละ 69.72 ของจำนวนนักทัศนศึกษาทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างต่อวัน 158.95 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 172.39 บาท

5) ค่าสินค้าและของที่ระลึก

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกเฉลี่ยต่อวัน 248.92 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 521.63 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึก จำนวน 68 คน (ร้อยละ 45.95 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 541.77 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 660.27 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนทั้งหมด 39 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกเฉลี่ยต่อวัน 220.39 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 525.24 บาท และเมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้ภายในประเภที่นี้จำนวน 18 คน (ร้อยละ 46.15 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกต่อวัน 477.51 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 697.61 บาท

(2) นักทัศนศึกษาภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 109 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกเฉลี่ยต่อวัน 259.13 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 522.39 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกจำนวน 50 คน (ร้อยละ 45.87 ของจำนวนนักทัศนศึกษา

ทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึก 564.90 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 652.08 บาท

6) ค่าบริการการท่องเที่ยว

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวต่อวัน 56.96 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 417.48 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยว จำนวน 23 คน (ร้อยละ 15.54 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 366.52 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,022.72 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนทั้งหมด 39 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 33.59 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 102.16 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 8 คน (ร้อยละ 20.51 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวต่อวัน 163.75 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 179.72 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 109 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 65.32 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 483.00 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวจำนวน 15 คน (ร้อยละ 13.76 ของจำนวนนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวต่อวัน 474.67 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,261.54 บาท

7) ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิง

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงต่อวัน 21.67 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 105.48 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการ

ด้านความบันเทิงจำนวน 13 คน (ร้อยละ 8.73 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 246.67 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 275.99 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนทั้งหมด 39 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงเฉลี่ยต่อวัน 18.12 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 82.82 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 4 คน (ร้อยละ 10.26 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงต่อวัน 176.67 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 220.00 บาท

(2) นักทัศนาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 109 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงเฉลี่ยต่อวัน 22.94 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 112.94 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนาจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 9 คน (ร้อยละ 8.26 ของจำนวนนักทัศนาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 277.78 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 304.25 บาท

8) ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการนำเที่ยว

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการนำเที่ยวต่อวัน 29.73 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 194.47 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวจำนวน 11 คน (ร้อยละ 7.43 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 400.00 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 626.90 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนทั้งหมด 39 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 51.28 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 289.17 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 2 คน (ร้อยละ

ละ 5.13 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการนำเที่ยวต่อวัน 1,000 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,131.37 บาท

(2) นักทัศนจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 109 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 22.02 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 147.73 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 9 คน (ร้อยละ 8.26 ของจำนวนนักทัศนจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 266.67 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 470.37 บาท

9) ค่าใช้จ่ายในการทำบุญ

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายทำบุญเฉลี่ยต่อวัน 273.60 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 401.64 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญ จำนวน 141 คน (ร้อยละ 95.27 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 287.19 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 406.76 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนทั้งหมด 39 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญทุกคน โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 242.26 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 250.25 บาท

(2) นักทัศนจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 109 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญเฉลี่ยต่อวัน 284.82 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 443.90 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 102 คน (ร้อยละ 93.58 ของจำนวนนักทัศนจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 304.36 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 452.44 บาท

10) ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภค

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคเฉลี่ยต่อวัน 20.32 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

58.66 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคจำนวน 26 คน (ร้อยละ 17.57 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 115.67 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 93.62 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนทั้งหมด 39 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคเฉลี่ยต่อวัน 31.53 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 58.97 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 13 คน (ร้อยละ 33.33 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคต่อวัน 94.58 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 67.47 บาท

(2) นักทัศนจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 109 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคเฉลี่ยต่อวัน 16.31 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 58.30 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 13 คน (ร้อยละ 11.93 ของจำนวนนักทัศนจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 136.77 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 112.88 บาท

11) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 10.36 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 87.10 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.70 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 383.33 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 425.57 บาท

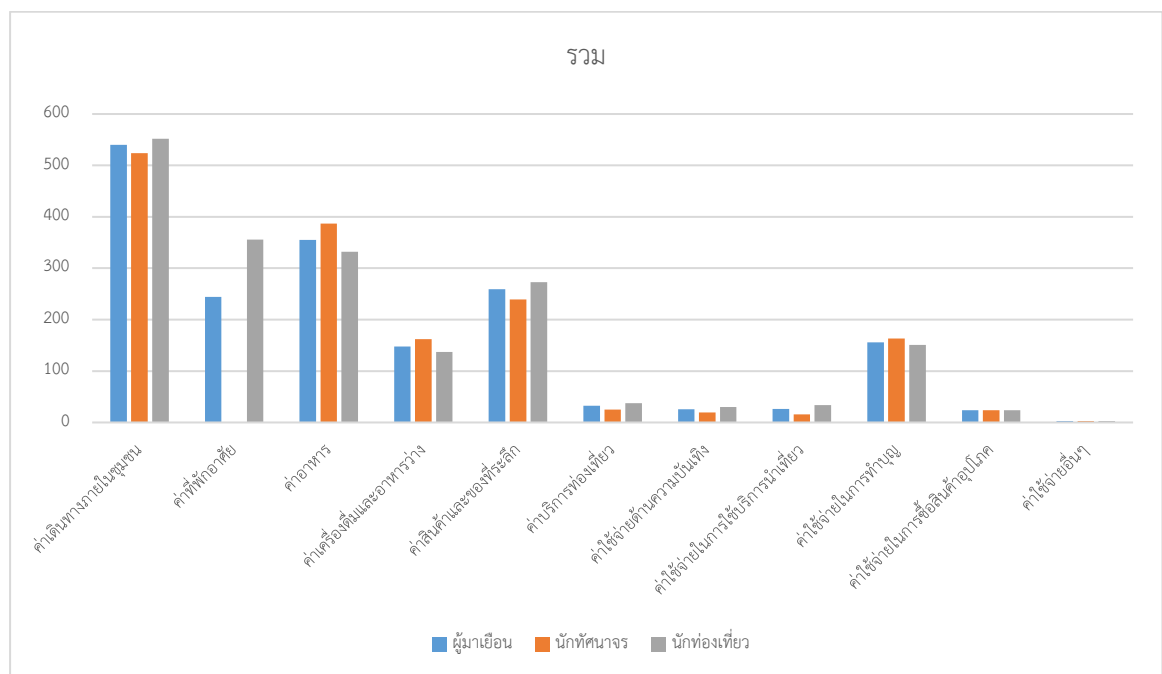
เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของผู้มาเยือนตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

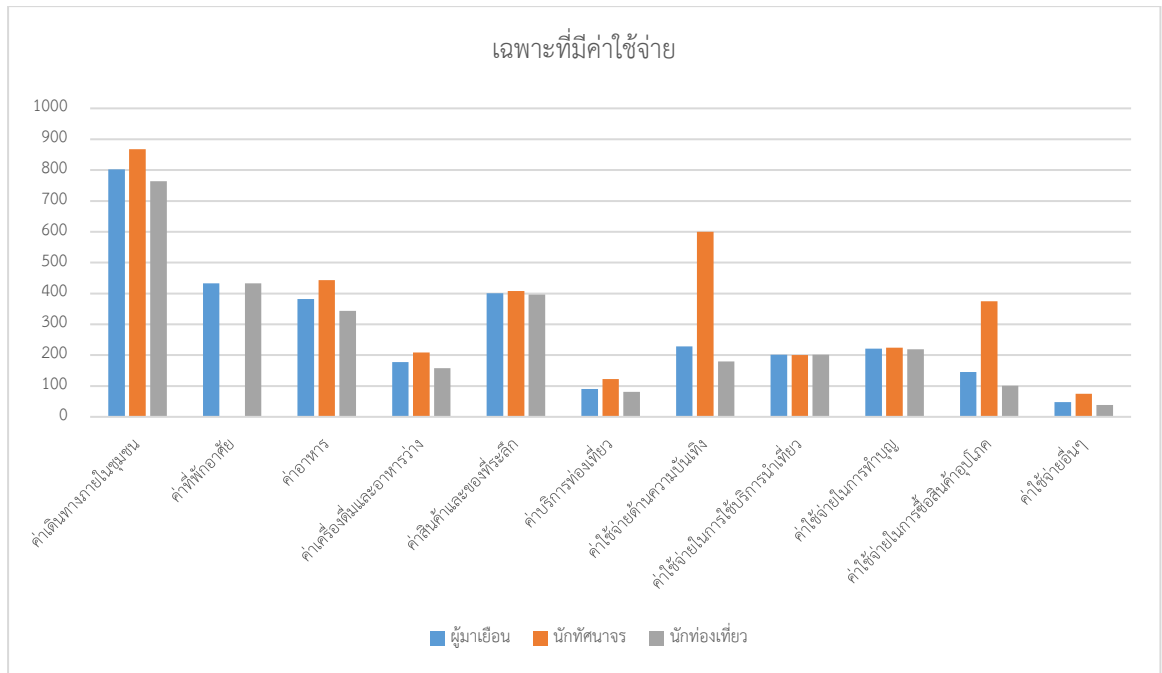
(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนทั้งหมด 39 คน มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ยต่อวัน 8.55 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 53.38 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 1 คน (ร้อยละ 2.56 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ยต่อวัน 333.33 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 109 คน มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ยต่อวัน 11.01 บาท มีค่าเบี้ยเบนมาตรฐาน 96.55 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 3 คน (ร้อยละ 2.75 ของจำนวนนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 400.00 บาท และมีค่าเบี้ยเบนมาตรฐาน 519.62 บาท

2) ลักษณะการใช้จ่ายของผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้มาเยือนภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ ทั้งหมด 153 คน พบว่าผู้มาเยือนมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ต่อวัน 1685.27บาท โดยเมื่อพิจารณาแยกระหว่างนักท่องเที่ยวจำนวน 90 คน และนักทัศนอาจรจำนวน 63 คน จะพบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 1715.06บาท และนักทัศนอาจรมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 1642.71บาท

ตารางแสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

(สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ (จำแนกตามประเภทของกลุ่มผู้มาเยือน)

ข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือน (จำแนกตามประเภทของกลุ่มของผู้มาเยือน)			ข้อมูลทางสถิติ			
			Mean	Std.Dev	Min	Max
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย	นักท่องเที่ยวทั้งหมด (N = 90)		1,715.06	1,306.74	130.00	6,500.00
	นักทศนาจรทั้งหมด (N = 63)		1,642.71	1,721.14	150.00	9,730.00
	ผู้มาเยือนทั้งหมด (N = 153)		1,685.27	1,486.41	130.00	9,730.00
ค่าเดินทางภายในชุมชน	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 90)	552.00	680.46	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 65)	764.31	692.16	50.00	3,000.00
	นักทศนาจร	ทั้งหมด (N = 63)	523.59	1,127.53	0.00	8,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=38)	868.05	1,350.28	100.00	8,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N = 153)	540.30	888.75	0.00	8,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 103)	802.58	982.09	50.00	8,000.00
ค่าที่พักอาศัย ⁹	นักท่องเที่ยว		355.74	283.27	0.00	1,250.00
	เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 74)		432.66	253.16	71.43	1,250.00

⁹ สำหรับค่าที่พักจะพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนและนักท่องเที่ยวเท่านั้น ส่วนนักทศนาจรจะไม่นำมาพิจารณาเนื่องจากไม่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้

ข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือน (จำแนกตามประเภทของกลุ่มของผู้มาเยือน)			ข้อมูลทางสถิติ			
			Mean	Std.Dev	Min	Max
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N = 153)	244.07	290.00	0.00	1,250.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =74)	432.66	253.16	71.43	1,250.00
ค่าอาหาร	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 90)	332.34	284.68	0.00	1,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 87)	343.80	282.64	15.00	1,500.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N =63)	386.90	452.68	0.00	2,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=55)	443.18	458.12	75.00	2,500.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =153)	354.81	362.99	0.00	2,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =142)	382.29	362.58	15.00	2,500.00
ค่าเครื่องดื่มและ อาหารว่าง	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 90)	137.12	137.68	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 78)	158.21	136.12	20.00	500.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N = 63)	162.30	248.71	0.00	1,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=49)	208.67	264.62	20.00	1,500.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =153)	147.49	191.01	0.00	1,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =127)	177.68	196.48	20.00	1,500.00
ค่าสินค้าและ ของที่ระลึก	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 90)	272.95	357.17	0.00	1,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 62)	396.22	369.44	10.00	1,500.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N =63)	239.37	309.12	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=37)	407.57	306.77	20.00	1,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =153)	259.12	337.56	0.00	1,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =99)	400.46	345.77	10.00	1,500.00
ค่าบริการ ท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 90)	37.76	93.29	0.00	750.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 42)	80.92	123.74	4.29	750.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N =63)	25.32	73.30	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=13)	122.69	121.73	30.00	500.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =153)	32.64	85.59	0.00	750.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =55)	90.80	123.45	4.29	750.00
ค่าใช้จ่ายด้าน ความบันเทิง	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 90)	29.89	98.41	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 15)	179.37	181.21	14.29	500.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N = 62)	19.35	129.11	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=2)	600.00	565.69	200.00	1,000.00

ข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือน (จำแนกตามประเภทของกลุ่มของผู้มาเยือน)			ข้อมูลทางสถิติ			
			Mean	Std.Dev	Min	Max
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =152)	25.60	111.66	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =17)	228.85	261.24	14.29	1,000.00
ค่าใช้จ่ายในการ ใช้บริการนำ เที่ยว	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 89)	34.01	131.94	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =15)	201.78	270.46	10.00	1,000.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N =63)	15.87	60.12	0.00	300.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=5)	200.00	100.00	100.00	300.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =152)	26.49	108.21	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =20)	201.33	236.66	10.00	1,000.00
ค่าใช้จ่ายในการ ทำบุญ	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 90)	150.80	279.50	0.00	2,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 62)	218.91	314.36	3.33	2,000.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N = 63)	163.57	219.57	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=46)	224.02	229.30	20.00	1,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =153)	156.06	255.82	0.00	2,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =108)	221.09	280.10	3.33	2,000.00
ค่าใช้จ่ายในการ ซื้อสินค้าอุปโภค	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 90)	23.62	62.72	0.00	300.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 21)	101.21	96.21	10.00	300.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N = 63)	23.81	131.63	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=4)	375.00	427.20	100.00	1,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =153)	23.70	96.80	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =25)	145.02	202.54	10.00	1,000.00
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 90)	2.59	14.88	0.00	100.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 6)	38.89	47.41	3.33	100.00
	นักทัศนาจร	ทั้งหมด (N = 63)	2.38	13.99	0.00	100.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =2)	75.00	35.36	50.00	100.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =153)	2.51	14.48	0.00	100.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =8)	47.92	45.42	3.33	100.00

จากตารางข้างต้นเมื่อพิจารณาตามประเภทของค่าใช้จ่ายจำนวน 11 กลุ่มที่เกิดขึ้นภายในเขต
อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่พบว่า

1) ค่าเดินทางภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าเดินทางเฉลี่ยต่อวัน 540.30 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 888.75 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางภายในชุมชนจำนวน 103 คน (ร้อยละ 67.32 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าเดินทางเฉลี่ยต่อวัน 802.58 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 982.09 บาท

สำหรับค่าเดินทางภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ เมื่อพิจารณาจำแนกตามลักษณะของผู้มาเยือนพบว่ามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทางภายในพื้นที่เฉลี่ยต่อวัน 552.00 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 680.46 บาท และเมื่อพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 65 คน (ร้อยละ 72.22 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 764.31 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 692.16 บาท

(2) นักทัศนอารภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทางภายในพื้นที่เฉลี่ยต่อวัน 523.59 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1127.53 บาท และเมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอารที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 38 คน (ร้อยละ 60.32 ของนักทัศนอารทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 868.05 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,350.28 บาท

2) ค่าที่พักอาศัย

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าที่พักค้างคืนเฉลี่ย 244.07 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มของนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการพักค้างคืนพบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 90 คน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 355.74 บาท/วัน มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 283.27 บาท อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายจำนวน 74 คน (ร้อยละ 82.22) พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 432.66 บาท/วัน และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 253.16 บาท

3) ค่าอาหาร

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าใช้จ่ายสำหรับรับประทานอาหารเช้าต่อวัน 354.81 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 362.99 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับรับประทานอาหารเช้าจำนวน 142 คน (ร้อยละ 92.81 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 382.29 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 362.58 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายที่ผู้มาเยือนใช้ในการรับประทานอาหารเช้า โดยจำแนกตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ ทั้งหมด 90 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับรับประทานอาหารเช้าทั้งหมด 87 คน (ร้อยละ 96.67 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 343.80 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 282.64 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 386.90 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 452.68 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 55 คน (ร้อยละ 87.3 ของนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 443.18 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 458.12 บาท

4) ค่าเครื่องดื่มและอาหารว่าง

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างเฉลี่ยต่อวัน 147.49 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 191.01 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างจำนวน 127 คน (ร้อยละ 83 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 177.68 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 196.48 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างของผู้มาเยือนตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ทั้งหมด 90 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างเฉลี่ยต่อวัน 137.12 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 137.68 บาท เมื่อ

พิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 78 คน (ร้อยละ 86.67 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างต่อวัน 158.21 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 136.12 บาท

(2) นักทัศนจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ทั้งหมด 49 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างเฉลี่ยต่อวัน 162.30 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 248.71 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนจรที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างจำนวน 49 คน (ร้อยละ 77.78 ของจำนวนนักทัศนจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างต่อวัน 208.67 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 264.62 บาท

5) ค่าสินค้าและของที่ระลึก

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกเฉลี่ยต่อวัน 259.12 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 337.56 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึก จำนวน 99 คน (ร้อยละ 64.7 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 400.46 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 345.77 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ทั้งหมด 90 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกเฉลี่ยต่อวัน 272.95 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 357.17 บาท และเมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 62 คน (ร้อยละ 68.89 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกต่อวัน 396.22 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 369.44 บาท

(2) นักทัศนจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ ทั้งหมด 63 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกเฉลี่ยต่อวัน 239.37 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 309.12 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนจรที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกจำนวน 37 คน (ร้อยละ 58.73 ของจำนวนนักทัศนจรทั้งหมด)

พบว่ามีการใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึก 407.57 บาท และมีค่าเบี้ยเบนมาตรฐาน 306.77 บาท

6) ค่าบริการการท่องเที่ยว

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีการใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวต่อวัน 32.64 บาท มีค่าเบี้ยเบนมาตรฐาน 85.59 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีการใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยว จำนวน 55 คน (ร้อยละ 35.95 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีการใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 90.80 บาท และมีค่าเบี้ยเบนมาตรฐาน 123.45 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ทั้งหมด 90 คน มีการใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 37.76 บาท มีค่าเบี้ยเบนมาตรฐาน 93.29 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 42 คน (ร้อยละ 46.67 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีการใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวต่อวัน 80.92 บาท และมีค่าเบี้ยเบนมาตรฐาน 123.74 บาท

(2) นักทัศนอาภรณ์ภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ ทั้งหมด 63 คน มีการใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 25.32 บาท มีค่าเบี้ยเบนมาตรฐาน 73.30 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาภรณ์ที่มีการใช้จ่ายสำหรับเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวจำนวน 13 คน (ร้อยละ 20.63 ของจำนวนนักทัศนอาภรณ์ทั้งหมด) พบว่ามีการใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวต่อวัน 122.69 บาท และมีค่าเบี้ยเบนมาตรฐาน 121.73 บาท

7) ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิง

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงต่อวัน 25.60 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 111.66 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงจำนวน 17 คน (ร้อยละ 111.84 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 228.85 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 261.24 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ทั้งหมด 90 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงเฉลี่ยต่อวัน 29.89 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 98.41 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 15 คน (ร้อยละ 16.67 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงต่อวัน 179.37 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 181.21 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ ทั้งหมด 62 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงเฉลี่ยต่อวัน 19.35 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 129.11 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 2 คน (ร้อยละ 3.23 ของจำนวนนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 600 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 565.69 บาท

8) ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการนำเที่ยว

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการนำเที่ยวต่อวัน 26.49 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 108.21 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวจำนวน 20 คน (ร้อยละ 13.16 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 201.33 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 236.66 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ทั้งหมด 89 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 34.01 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 131.94 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 15 คน (ร้อยละ 16.85 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการนำเที่ยวต่อวัน 201.78 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 270.46 บาท

(2) นักทัศนจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ ทั้งหมด 63 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 15.87 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 60.12 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 5 คน (ร้อยละ 7.94 ของจำนวนนักทัศนจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 200 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 100 บาท

9) ค่าใช้จ่ายในการทำบุญ

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าใช้จ่ายทำบุญเฉลี่ยต่อวัน 156.06 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 229.30 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญ จำนวน 108 คน (ร้อยละ 70.59 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 221.09 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 280.10 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ทั้งหมด 90 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญทุกคน โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 150.80 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 279.50 บาท

(2) นักทัศนจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ ทั้งหมด 63 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญเฉลี่ยต่อวัน 163.57 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 219.57 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 46 คน (ร้อยละ 73.02 ของจำนวนนักทัศนจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 224.02 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 229.30 บาท

10) ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภค

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคเฉลี่ยต่อวัน 23.70 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 96.80 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคจำนวน 25 คน (ร้อยละ 16.34 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 145.02 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 202.54 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ทั้งหมด 90 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคเฉลี่ยต่อวัน 23.62 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 62.72 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 21 คน (ร้อยละ 23.33 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคต่อวัน 101.21 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 96.21 บาท

(2) นักทัศนจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ ทั้งหมด 63 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคเฉลี่ยต่อวัน 23.81 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 131.63 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 4 คน (ร้อยละ 6.35 ของจำนวนนักทัศนจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 375 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 427.20 บาท

11) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 2.51 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.48 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 5.23 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 47.92 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 45.42 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของผู้มาเยือนตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ทั้งหมด 90 คน มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ยต่อวัน

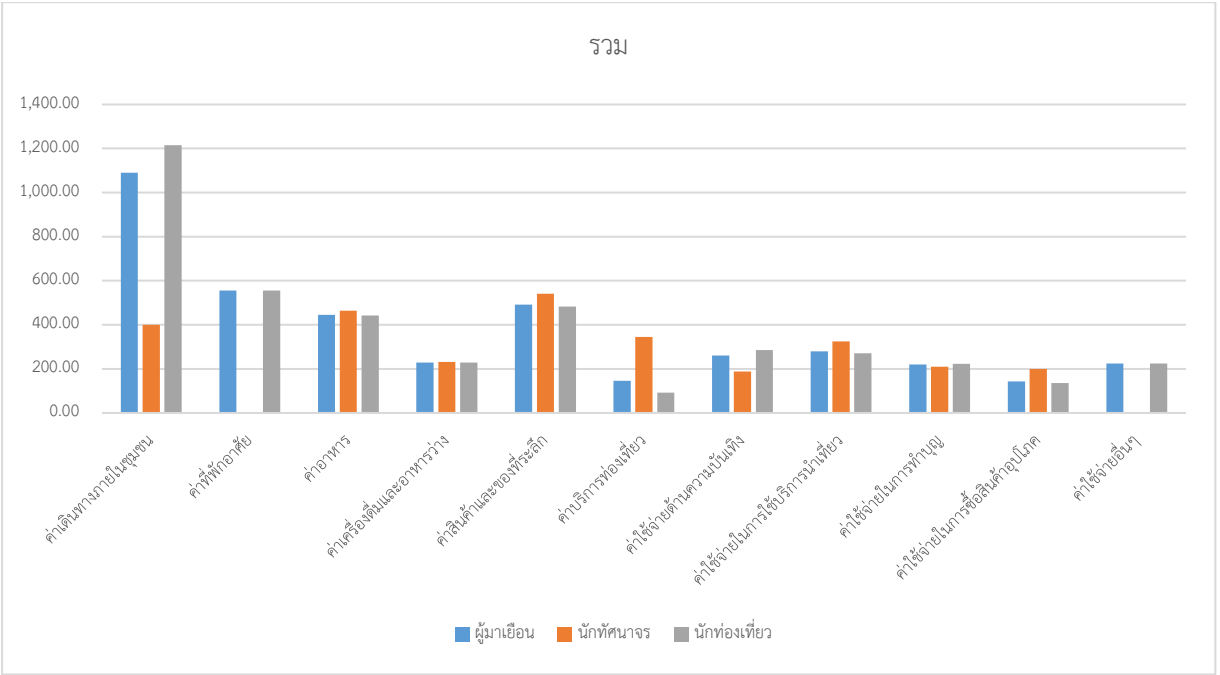
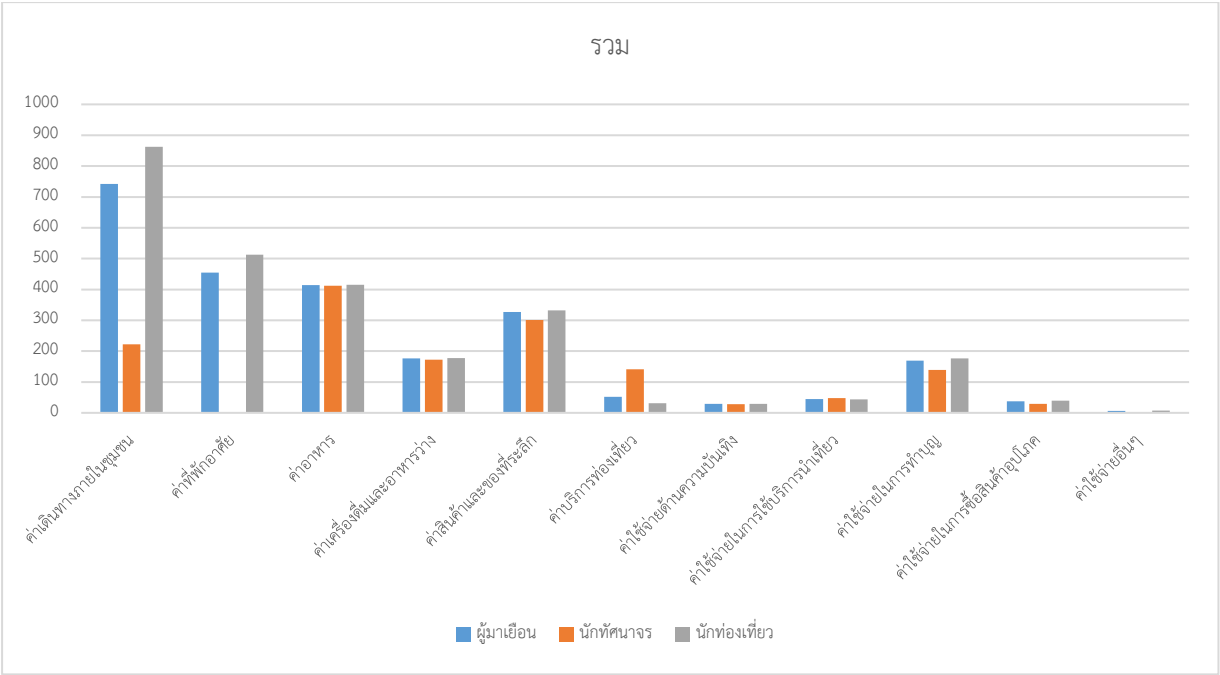
2.59 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.88 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยงที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 6 คน (ร้อยละ 6.67 ของนักท่องเที่ยงทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ยต่อวัน 38.89 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 47.41 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ ทั้งหมด 63 คน มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ยต่อวัน 2.38 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.99 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 2 คน (ร้อยละ 3.17 ของจำนวนนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 75 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 35.36 บาท

3) ลักษณะการใช้จ่ายของผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้มาเยือนภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ทั้งหมด 144 คน พบว่าผู้มาเยือนมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านต่อวัน 2,224.63 บาท โดยเมื่อพิจารณาแยกระหว่างนักท่องเที่ยงจำนวน 117 คน และนักทัศนอาจรจำนวน 27 คน จะพบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักท่องเที่ยงมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 2,335.31 บาท และนักทัศนอาจรมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 1,745 บาท

ตารางแสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม
(สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน จำแนกตามประเภทของกลุ่มผู้มาเยือน

ข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือน (จำแนกตามประเภทของกลุ่มของผู้มาเยือน)			ข้อมูลทางสถิติ			
			Mean	Std.Dev	Min	Max
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย	นักท่องเที่ยวทั้งหมด (N = 117)		2,335.31	2,250.27	166.67	14,850.00
	นักทัศนจรทั้งหมด (N = 27)		1,745.00	1,823.36	50.00	8,320.00
	ผู้มาเยือนทั้งหมด (N = 144)		2,224.63	2,183.02	50.00	14,850.00
ค่าเดินทาง ภายในชุมชน	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 117)	862.48	1,173.58	0.00	6,300.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 83)	1,215.78	1,230.27	30.00	6,300.00
	นักทัศนจร	ทั้งหมด (N = 27)	222.22	334.07	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 15)	400.00	362.04	50.00	1,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N = 144)	742.43	1,095.63	0.00	6,300.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 98)	1,090.92	1,177.11	30.00	6,300.00
ค่าที่พักอาศัย ¹⁰	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 117)	512.43	484.63	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=108)	555.14	480.30	14.29	3,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N = 144)	454.89	492.83	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=108)	555.14	480.30	14.29	3,000.00
ค่าอาหาร	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 117)	415.26	403.13	0.00	2,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=110)	441.68	401.46	28.57	2,500.00
	นักทัศนจร	ทั้งหมด (N = 27)	412.04	475.83	0.00	2,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 24)	463.54	480.66	25.00	2,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N = 144)	414.65	415.93	0.00	2,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 134)	445.60	414.86	25.00	2,500.00
ค่าเครื่องดื่มและ อาหารว่าง	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 117)	177.71	358.13	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 91)	228.48	391.89	16.67	3,000.00
	นักทัศนจร	ทั้งหมด (N = 27)	172.04	177.82	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=20)	232.25	168.96	20.00	500.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N = 144)	176.64	331.35	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 111)	229.16	361.37	16.67	3,000.00

¹⁰ สำหรับค่าที่พักจะพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนและนักท่องเที่ยวเท่านั้น ส่วนนักทัศนจรจะไม่นำมาพิจารณาเนื่องด้วยไม่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้

ข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือน (จำแนกตามประเภทของกลุ่มของผู้มาเยือน)			ข้อมูลทางสถิติ			
			Mean	Std.Dev	Min	Max
ค่าสินค้าและ ของที่ระลึก	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 116)	332.60	870.36	0.00	7,550.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 80)	482.28	1,014.71	20.00	7,550.00
	นักทัศนอาจร	ทั้งหมด (N =27)	300.93	359.79	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=15)	541.67	317.31	25.00	1,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =143)	326.62	798.34	0.00	7,550.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =95)	491.65	938.51	20.00	7,550.00
ค่าบริการ ท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 117)	31.29	72.17	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 40)	91.52	99.18	5.00	500.00
	นักทัศนอาจร	ทั้งหมด (N =27)	140.74	393.16	0.00	2,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=11)	345.45	569.30	20.00	2,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =144)	51.81	184.84	0.00	2,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =51)	146.29	289.17	5.00	2,000.00
ค่าใช้จ่ายด้าน ความบันเทิง	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 117)	29.20	100.88	0.00	533.33
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 12)	284.72	167.19	50.00	533.33
	นักทัศนอาจร	ทั้งหมด (N = 27)	27.78	98.38	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=4)	187.50	209.66	50.00	500.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =144)	28.94	100.08	0.00	533.33
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =16)	260.42	176.58	50.00	533.33
ค่าใช้จ่ายในการ ใช้บริการนำ เที่ยว	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 117)	43.95	167.01	0.00	1,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =19)	270.61	339.12	25.00	1,500.00
	นักทัศนอาจร	ทั้งหมด (N =27)	48.15	192.89	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=4)	325.00	450.00	100.00	1,000.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =144)	44.73	171.45	0.00	1,500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =23)	280.07	349.50	25.00	1,500.00
ค่าใช้จ่ายในการ ทำบุญ	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 117)	176.71	346.45	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 93)	222.31	375.63	3.33	3,000.00
	นักทัศนอาจร	ทั้งหมด (N = 27)	139.63	158.30	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=18)	209.44	151.13	20.00	500.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =144)	169.75	319.58	0.00	3,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =111)	220.22	348.65	3.33	3,000.00

ข้อมูลค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของผู้มาเยือน (จำแนกตามประเภทของกลุ่มของผู้มาเยือน)			ข้อมูลทางสถิติ			
			Mean	Std.Dev	Min	Max
ค่าใช้จ่ายในการ ซื้อสินค้าอุปโภค	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 117)	39.50	121.38	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 34)	135.93	195.66	5.00	1,000.00
	นักทัศนอาจร	ทั้งหมด (N = 27)	29.63	82.34	0.00	300.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N=4)	200.00	115.47	100.00	300.00
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =144)	37.65	114.89	0.00	1,000.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =38)	142.68	188.74	5.00	1,000.00
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	นักท่องเที่ยว	ทั้งหมด (N = 117)	7.69	52.36	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N = 4)	225.00	202.07	50.00	500.00
	นักทัศนอาจร	ทั้งหมด (N = 27)	0.00	0.00	0.00	0.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =0)	-	-	-	-
	ผู้มาเยือน	ทั้งหมด (N =144)	6.25	47.26	0.00	500.00
		เฉพาะที่มีค่าใช้จ่าย (N =4)	225.00	202.07	50.00	500.00

จากตารางข้างต้น เมื่อพิจารณาตามประเภทของค่าใช้จ่ายจำนวน 11 กลุ่มที่เกิดขึ้นภายใน
เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านพบว่า

1) ค่าเดินทางภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัด น่าน

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มี
ค่าเดินทางเฉลี่ยต่อวัน 742.43 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,095.63 บาท
เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางภายในชุมชนจำนวน 98
คน (ร้อยละ 68.05 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าเดินทางเฉลี่ยต่อวัน 1,090.92
บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,177.11 บาท

สำหรับค่าเดินทางภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)
จังหวัดน่าน เมื่อพิจารณาจำแนกตามลักษณะของผู้มาเยือนพบว่ามียาละเอียด
ดังต่อไปนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม
(สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทางภายในพื้นที่เฉลี่ย
ต่อวัน 862.48 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,173.58 บาท และเมื่อ
พิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 83 คน (ร้อยละ

70.94 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 1,215 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,230.27 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทางภายในพื้นที่เฉลี่ยต่อวัน 222.22 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 334.07 บาท และเมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 15 คน (ร้อยละ 55.56 ของนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 400 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 362.04 บาท

2) ค่าที่พักอาศัย

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าที่พักค้างคืนเฉลี่ย 454.89 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มของนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการพักค้างคืนพบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 117 คน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 512.43 บาท/วัน มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 484.63 บาท อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายจำนวน 108 คน (ร้อยละ 92.31) พบว่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 555.14 บาท/วัน และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 480.30 บาท

3) ค่าอาหาร

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าใช้จ่ายสำหรับรับประทานอาหารเช้าเฉลี่ยต่อวัน 414.65 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 415.93 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับรับประทานอาหารเช้าจำนวน 134 คน (ร้อยละ 94.05 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 445.60 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 414.86 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายที่ผู้มาเยือนใช้ในการรับประทานอาหารเช้า โดยจำแนกตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ทั้งหมด 117 คน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 415.26 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 403.13 บาทเมื่อพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 110 คน (ร้อยละ 94.02 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 441.68 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 401.46 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 412.04 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 475.83 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 24 คน (ร้อยละ 88.89 ของนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 463.54 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 480.66 บาท

4) ค่าเครื่องดื่มและอาหารว่าง

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างเฉลี่ยต่อวัน 176.64 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 331.35 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างจำนวน 111 คน (ร้อยละ 77.08 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 229.16 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 361.37 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างของผู้มาเยือนตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านทั้งหมด 117 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างเฉลี่ยต่อวัน 177.71 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 358.13 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 91 คน (ร้อยละ 77.78 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างต่อวัน 228.48 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 391.89 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านทั้งหมด 27 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างเฉลี่ยต่อวัน 172.04 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 177.82 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างจำนวน 20 คน (ร้อยละ 74.04 ของจำนวนนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างต่อวัน 232.25 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 168.96 บาท

5) ค่าสินค้าและของที่ระลึก

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ทั้งหมด 143 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกเฉลี่ยต่อวัน 326.62 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 798.34 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึก จำนวน 95 คน (ร้อยละ 66.43 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 491.65 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 938.51 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านทั้งหมด 116 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกเฉลี่ยต่อวัน 332.60 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 870.36 บาท และเมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 80 คน (ร้อยละ 68.97 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกต่อวัน 482.28 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,014.71 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ทั้งหมด 27 คน มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกเฉลี่ยต่อวัน 300.93 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 359.79 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึกจำนวน 15 คน (ร้อยละ 55.56 ของจำนวนนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับซื้อสินค้าและของที่ระลึก 541.67 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 317.31 บาท

6) ค่าบริการการท่องเที่ยว

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวต่อวัน 51.81 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 184.84 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยว จำนวน 51 คน (ร้อยละ 35.42 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 146.29 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 289.17 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านทั้งหมด 117 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 31.29 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 72.17 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 40 คน (ร้อยละ 34.19 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวต่อวัน 91.52 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 99.18 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ทั้งหมด 27 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 140.74 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 393.16 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวจำนวน 11 คน (ร้อยละ 40.74 ของจำนวนนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับเพื่อรับบริการการท่องเที่ยวต่อวัน 345.45 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 569.30 บาท

7) ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิง

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงต่อวัน 28.94 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 100.08 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงจำนวน 16 คน (ร้อยละ 11.11 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 260.42 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 176.58 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านทั้งหมด 117 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงเฉลี่ยต่อวัน 29.20 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 100.88 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 12 คน (ร้อยละ 10.26 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการด้านความบันเทิงต่อวัน 284.72 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 167.19 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ทั้งหมด 27 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการด้าน

ความบันเทิงเฉลี่ยต่อวัน 27.78 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 98.38 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 4 คน (ร้อยละ 14.81 ของจำนวนนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 187.50 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 209.66 บาท

8) ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการนำเที่ยว

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการนำเที่ยวต่อวัน 44.73 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 171.45 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวจำนวน 23 คน (ร้อยละ 15.97 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 280.07 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 349.50 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านทั้งหมด 117 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 43.95 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 167.01 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 19 คน (ร้อยละ 16.24 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อรับบริการนำเที่ยวต่อวัน 270.61 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 339.12 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ทั้งหมด 27 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อรับบริการนำเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 48.15 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 192.89 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.07 ของจำนวนนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 325 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 450 บาท

9) ค่าใช้จ่ายในการทำบุญ

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าใช้จ่ายทำบุญเฉลี่ยต่อวัน 169.75 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 319.58 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญ จำนวน 111 คน (ร้อยละ 77.08

ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 220.22 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 348.65 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือน สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านทั้งหมด 177 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญเฉลี่ยต่อวัน 176.71 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 346.45 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 93 คน (ร้อยละ 79.49 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 222.31 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 375.63 บาท

(2) นักทัศนจรภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ทั้งหมด 27 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อทำบุญเฉลี่ยต่อวัน 139.63 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 158.30 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 18 คน (ร้อยละ 66.67 ของจำนวนนักทัศนจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 209.44 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 151.13 บาท

10) ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภค

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคเฉลี่ยต่อวัน 37.65 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 114.89 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคจำนวน 38 คน (ร้อยละ 26.39 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 142.68 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 188.74 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคของผู้มาเยือน ตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านทั้งหมด 117 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคเฉลี่ยต่อวัน 31.53 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 121.38 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 34 คน (ร้อยละ 29.06 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคต่อวัน 135.93 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 195.66 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษัมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ทั้งหมด 27 คน มีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคเฉลี่ยต่อวัน 29.63 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 82.34 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะนักทัศนอาจรที่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้จำนวน 4 คน (ร้อยละ 14.81 ของจำนวนนักทัศนอาจรทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประเภทนี้ต่อวัน 200 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 115.47 บาท

12) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ผู้มาเยือนเขตอนุรักษัมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 6.25 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 47.26 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้มาเยือนที่มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.78 ของผู้มาเยือนทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 225 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 202.07 บาท

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของผู้มาเยือนตามประเภทของผู้มาเยือนสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) นักท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษัมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่านทั้งหมด 117 คน มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ยต่อวัน 7.69 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 52.36 บาท เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในประเภทนี้จำนวน 4 คน (ร้อยละ 3.42 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) พบว่ามีค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ยต่อวัน 225 บาท

(2) นักทัศนอาจรภายในเขตอนุรักษัมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน ทั้งหมด 27 คน ไม่มีค่าใช้จ่ายอื่นๆเลย

เอกสารภาคผนวกลำดับที่ 3

แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการรับรู้ไหลของสถานประกอบการ โดยพิจารณาจากสัดส่วนและลักษณะ
ค่าใช้จ่ายกลุ่มต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม
(สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน

แบบสำรวจสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ

สำหรับการวิเคราะห์การรั่วไหลทางการเงินในภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

คำอธิบายแบบสำรวจโดยสังเขป

แบบสำรวจฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานวิจัยชุด “การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา” ที่จัดทำขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการรั่วไหลทางการเงินในสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 4 ประเภท ได้แก่ (1) สถานประกอบการประเภทที่พัก โรงแรม (2) สถานประกอบการประเภทร้านอาหาร (3) สถานประกอบการประเภทร้านค้ากาแฟ และ (4) สถานประกอบการประเภทร้านขายของที่ระลึก โดยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้ คณะนักวิจัยจะเก็บเป็นความลับและใช้ประโยชน์เพื่อการวิเคราะห์การรั่วไหลทางการเงินในภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเท่านั้น

แบบสำรวจชุดนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น ส่วนที่ 2 รูปแบบการใช้จ่ายภายในสถานประกอบการประจำปี 2560 และ ส่วนที่ 3 รายละเอียดค่าใช้จ่ายภายในสถานประกอบการประจำปี 2560

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

(1) ชื่อสถานประกอบการ .....

(2) รูปแบบการจัดตั้งสถานประกอบการ

- ☐ ส่วนบุคคล / ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล
- ☐ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล / บริษัทจำกัด
- ☐ อื่นๆ ระบุ .....

(3) ภูมิลำเนาของเจ้าของกิจการ

- ☐ ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด/ภาคเหนือ
- ☐ ภูมิลำเนาอยู่นอกในภาคเหนือ
- ☐ ภูมิลำเนาอยู่นอกประเทศ

(4) จำนวนลูกจ้าง ..... คน

- ลูกจ้างที่ได้ค่าจ้าง ..... คน
- ลูกจ้างที่ไม่ได้ค่าจ้าง ..... คน

ส่วนที่ 2 รูปแบบการใช้จ่ายภายในสถานประกอบการประจำปี 2560

กรุณาระบุสัดส่วนของค่าใช้จ่ายภายในสถานประกอบการประเภทต่างๆ ลงในตารางต่อไปนี้

(กรุณาระบุสัดส่วนค่าใช้จ่ายให้ครบ 100%)

ประเภทของค่าใช้จ่าย		สัดส่วนค่าใช้จ่าย	
1	ค่าจ้างลูกจ้าง/พนักงาน (รวมค่าประกันชีวิต และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพนักงาน)		%
2	ค่าเช่าสถานที่หรืออาคาร (ถ้าเป็นเจ้าของอาคารให้ระบุเป็น 0)		
3	ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบ/สินค้า		
4	ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคในการประกอบกิจการ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าเก็บขยะ		
5	ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการภายในสถานประกอบการอื่นๆ		
รวม		100	

ส่วนที่ 3 รายละเอียดค่าใช้จ่ายภายในสถานประกอบการประจำปี 2560

3.1 กรณาระบุสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการจ้างลูกจ้างดังต่อไปนี้(กรณาระบุสัดส่วนค่าใช้จ่ายให้ครบ 100%)

รายละเอียด		สัดส่วนค่าใช้จ่าย	
ผู้มีลำนภายในประเทศไทย	ค่าจ้างของลูกจ้างที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือ		%
	ค่าจ้างของลูกจ้างที่มีภูมิลำเนานอกภาคเหนือ		
ผู้มีลำนนอกประเทศไทย	ค่าจ้างของลูกจ้างที่มีภูมิลำเนาต่างประเทศ		
รวม		100	

3.2 กรณาระบุภูมิลำเนาของเจ้าของอาคารและที่ดินที่ผ่านเช่า (เลือกเพียง 1 ข้อเท่านั้น)

- ☐ ไม่ได้เช่าอาคารและที่ดิน
- ☐ ภูมิลำเนาของเจ้าของอาคารและที่ดินอยู่ในภาคเหนือ
- ☐ ภูมิลำเนาของเจ้าของอาคารและที่ดินไม่ได้อยู่ในภาคเหนือ

3.3 กรณาระบุสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบเพื่อประกอบกิจการ (กรณาระบุสัดส่วนค่าใช้จ่ายให้ครบ 100%)

รายละเอียด		สัดส่วนค่าใช้จ่าย	
ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและวัตถุดิบในประเทศไทย	สินค้าภายในภาคเหนือ		%
	สินค้านอกภาคเหนือ		
ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและวัตถุดิบนอกประเทศไทย			
รวม		100	

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัทพร สุคนธมาน /

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย

คำอธิบายคำศัพท์ ส่วนที่ 2 รูปแบบค่าใช้จ่ายภายในสถานประกอบการ

- (1) ค่าจ้างลูกจ้าง/พนักงาน หมายถึง มูลค่าของค่าตอบแทนแรงงานที่นายจ้างหรือสถานประกอบการจ่ายให้ลูกจ้างในปีพ.ศ. 2560 โดยรวมถึงผลประโยชน์และสวัสดิการที่นายจ้างหรือสถานประกอบการจ่ายให้ เช่น ค่าประกันสังคม ค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่ม ค่าบ้านพัก ค่าเช่าบ้าน ค่ารักษาพยาบาล ค่าบริการดูแลบุตร ค่าพาหนะรับส่งมาทำงาน และค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและสันทนาการ
- (2) ค่าเช่าสถานที่หรืออาคาร หมายถึง มูลค่าของค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่นายจ้างหรือสถานประกอบการจ่ายเพื่อเช่าหรือเช่าใช้บริการสถานที่เพื่อประกอบกิจการ
- (3) ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัตถุดิบ/สินค้า หมายถึง มูลค่าของค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่นายจ้างใช้ในการจัดหาและจัดซื้อวัตถุดิบ วัสดุประกอบ สินค้าสำเร็จรูป และหีบห่อต่างๆ เพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจหรือกิจการของตนเอง

- (4) ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคในการประกอบกิจการ หมายถึง มูลค่าของค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่นายจ้างจ่ายให้แก่รัฐวิสาหกิจหรือเอกชน เพื่อเข้าถึงบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าอินเทอร์เน็ต ค่าโทรศัพท์ ค่าบริการเก็บขยะ และค่าไปรษณีย์
- (5) ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการภายในสถานประกอบการอื่นๆ หมายถึง มูลค่าของค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่นายจ้างจ่ายเพื่อบริหารจัดการสถานประกอบการ อาทิ ค่าจัดทำบัญชี ค่าเลี้ยงรับรอง ค่ายาม ค่าจัดสวน ค่าประกันภัย ค่าวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

เอกสารภาคผนวกลำดับที่ 4

ผลการเก็บข้อมูลการรู้ไหลของสถานประกอบการแบบไม่เปิดเผยรายชื่อสถานประกอบการ

ตารางแสดงผลการเก็บข้อมูลการรั่วไหลของสถานประกอบการแบบไม่เปิดเผยรายชื่อสถานประกอบการ จังหวัดลำพูน

ข้อมูลทั่วไป							ข้อมูลสัดส่วนค่าใช้จ่าย					ข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย						
ลำดับ ที่	ประเภท สถาน ประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้ง สถานประกอบการ	ภูมิสำเนา ของเจ้าของ กิจการ	จำนวน ลูกจ้าง (รวม)	จำนวน ลูกจ้างที่ได้ ค่าจ้าง	จำนวน ลูกจ้างที่ ไม่ได้ ค่าจ้าง	ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับ พนักงาน	ค่าเช่า สถานที่	ค่าใช้จ่าย ในการ จัดซื้อ วัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	สัดส่วน ของ ลูกจ้างที่มี ภูมิสำเนา ใน ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา นอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา อยู่ต่าง ประเภท	ภูมิสำเนา ของ เจ้าของ อาคาร	สัดส่วน ของสินค้า ภายใน เหนือ	สัดส่วน ของสินค้า ภายนอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของสินค้า นอก ประเทศ
1	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	นอก ภาคเหนือ	3	1	2	5	60	5	10	20	25	75	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
2	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	2	0	10	0	30	40	20	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
3	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	นอก ภาคเหนือ	3	1	2	10	0	50	30	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
4	ที่พักและ โรงแรม	ห้างส่วนสามัญที่เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	15	15	0	20	30	15	20	15	25	0	75	ใน ภาคเหนือ	80	20	0
5	ที่พักและ โรงแรม	ห้างส่วนสามัญที่เป็นนิติบุคคล	นอก ภาคเหนือ	32	32	0	30	0	40	20	10	100	0	0	นอก ภาคเหนือ	100	0	0
6	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	5	3	0	30	40	10	10	10	10	0	90	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
7	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	7	7	0	30	10	50	10	0	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
8	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	1	1	0	5	0	40	45	10	0	0	100	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
9	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	2	0	20	0	40	30	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0

	ข้อมูลทั่วไป						ข้อมูลสัดส่วนค่าใช้จ่าย					ข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย						
ลำดับ ที่	ประเภท สถาน ประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้ง สถานประกอบการ	ภูมิสำเนา ของเจ้าของ กิจการ	จำนวน ลูกจ้าง (รวม)	จำนวน ลูกจ้างที่ได้ ค่าจ้าง	จำนวน ลูกจ้างที่ ไม่ได้ ค่าจ้าง	ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับ พนักงาน	ค่าเช่า สถานที่	ค่าใช้จ่าย ในการ จัดซื้อ วัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	สัดส่วน ของ ลูกจ้างที่มี ภูมิสำเนา ใน ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา นอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา อยู่ต่าง ประเภท	ภูมิสำเนา ของ เจ้าของ อาคาร	สัดส่วน ของสินค้า ภายใน เหนือ	สัดส่วน ของสินค้า ภายนอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของสินค้า นอก ประเทศ
10	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	2	0	30	0	40	20	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
11	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	1	1	30	0	50	15	5	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
12	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	2	0	12.5	0	50	12.5	25	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
13	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	5	4	1	25	40	20	10	5	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
14	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	นอก ภาคเหนือ	6	4	0	25	0	4	25	10	50	0	50	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
15	ร้านกาแฟ	ห้างส่วนสามัญที่ เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	11	11	0	60	0	30	5	5	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	70	20	10
16	ร้านกาแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	0	0	0	0	2	50	10	20	0	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
17	ร้านกาแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	0	0	15	10	35	10	35	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
18	ร้านกาแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	1	0	1	0	30	50	20	0	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0

	ข้อมูลทั่วไป						ข้อมูลสัดส่วนค่าใช้จ่าย					ข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย						
ลำดับ ที่	ประเภท สถาน ประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้ง สถานประกอบการ	ภูมิสำเนา ของเจ้าของ กิจการ	จำนวน ลูกจ้าง (รวม)	จำนวน ลูกจ้างที่ได้ ค่าจ้าง	จำนวน ลูกจ้างที่ ไม่ได้ ค่าจ้าง	ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับ พนักงาน	ค่าเช่า สถานที่	ค่าใช้จ่าย ในการ จัดซื้อ วัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	สัดส่วน ของ ลูกจ้างที่มี ภูมิสำเนา ใน ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา นอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา อยู่ต่าง ประเภท	ภูมิสำเนา ของ เจ้าของ อาคาร	สัดส่วน ของสินค้า ภายใน เหนือ	สัดส่วน ของสินค้า ภายนอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของสินค้า นอก ประเทศ
19	ร้านค้าแฟ	ห้างส่วนสามัญที่ เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	2	2	0	20	10	50	10	10	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	90	0	10
20	ร้านค้าแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	0	0	0	30	20	40	10	0	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
21	ร้านค้าแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	3	0	40	5	40	5	10	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	20	80	0
22	ร้านค้าแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	0	2	0	0	50	30	20	0	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
23	ร้านขายของ ที่ระลึก	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	1	1	0	0	3	62	3	32	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
24	ร้านขายของ ที่ระลึก	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	1	1	0	20	5	70	5	0	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
25	ร้านขายของ ที่ระลึก	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	3	0	20	5	70	5	0	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
26	ร้านขายของ ที่ระลึก	ห้างส่วนสามัญที่ เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	4	4	0	40	10	45	5	0	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0

ตารางแสดงผลการเก็บข้อมูลการรั่วไหลของสถานประกอบการแบบไม่เปิดเผยรายชื่อสถานประกอบการ จังหวัดแพร่

	ข้อมูลทั่วไป						ข้อมูลสัดส่วนค่าใช้จ่าย					ข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย						
ลำดับ ที่	ประเภท สถาน ประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้ง สถานประกอบการ	ภูมิสำเนา ของเจ้าของ กิจการ	จำนวน ลูกจ้าง (รวม)	จำนวน ลูกจ้างที่ได้ ค่าจ้าง	จำนวน ลูกจ้างที่ ไม่ได้ ค่าจ้าง	ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับ พนักงาน	ค่าเช่า สถานที่	ค่าใช้จ่าย ในการ จัดซื้อ วัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	สัดส่วน ของ ลูกจ้างที่มี ภูมิสำเนา ใน ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา นอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา อยู่ต่าง ประเภท	ภูมิสำเนา ของ เจ้าของ อาคาร	สัดส่วน ของสินค้า ภายใน เหนือ	สัดส่วน ของสินค้า ภายนอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของสินค้า นอก ประเทศ
1	ที่พักและ โรงแรม	ห้างส่วนสามัญที่เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	76	76	0	24.46	0	17.62	11.63	46.29	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	89.53	10.47	0
2	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	5	5	0	15	0	30	40	15	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
3	ที่พักและ โรงแรม	ห้างส่วนสามัญที่เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	2	2	0	78	0	13	9	0	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
4	ที่พักและ โรงแรม	ห้างส่วนสามัญที่เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	3	3	0	30	30	10	20	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
5	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	2	0	20	40	30	5	5	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
6	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	0	0	0	0	0	30	30	40	0	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
7	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	นอก ภาคเหนือ	30	30	0	50	0	20	20	10	95	5	0	นอก ภาคเหนือ	100	0	0

	ข้อมูลทั่วไป						ข้อมูลสัดส่วนค่าใช้จ่าย					ข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย						
ลำดับ ที่	ประเภท สถาน ประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้ง สถานประกอบการ	ภูมิสำเนา ของเจ้าของ กิจการ	จำนวน ลูกจ้าง (รวม)	จำนวน ลูกจ้างที่ได้ ค่าจ้าง	จำนวน ลูกจ้างที่ ไม่ได้ ค่าจ้าง	ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับ พนักงาน	ค่าเช่า สถานที่	ค่าใช้จ่าย ในการ จัดซื้อ วัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	สัดส่วน ของ ลูกจ้างที่มี ภูมิสำเนา ใน ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา นอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา อยู่ต่าง ประเภท	ภูมิสำเนา ของ เจ้าของ อาคาร	สัดส่วน ของสินค้า ภายใน เหนือ	สัดส่วน ของสินค้า ภายนอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของสินค้า นอก ประเทศ
8	ที่พักและ โรงแรม	ห้างส่วนสามัญที่เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	30	30	0	20	30	20	20	10	90	10	0	ใน ภาคเหนือ	30	70	0
9	ที่พักและ โรงแรม	ห้างส่วนสามัญที่เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	8	8	0	30	0	30	40	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
10	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	3	0	15	20	50	10	5	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
11	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	1	2	20	20	45	10	5	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
12	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	2	1	10	0	50	30	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
13	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	9	8	1	30	10	40	15	5	50	0	50	ใน ภาคเหนือ	97	3	0
14	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	1	2	20	0	60	15	5	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
15	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	1	1	10	0	50	30	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0

	ข้อมูลทั่วไป						ข้อมูลสัดส่วนค่าใช้จ่าย					ข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย						
ลำดับ ที่	ประเภท สถาน ประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้ง สถานประกอบการ	ภูมิสำเนา ของเจ้าของ กิจการ	จำนวน ลูกจ้าง (รวม)	จำนวน ลูกจ้างที่ได้ ค่าจ้าง	จำนวน ลูกจ้างที่ ไม่ได้ ค่าจ้าง	ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับ พนักงาน	ค่าเช่า สถานที่	ค่าใช้จ่าย ในการ จัดซื้อ วัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	สัดส่วน ของ ลูกจ้างที่มี ภูมิสำเนา ใน ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา นอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา อยู่ต่าง ประเภท	ภูมิสำเนา ของ เจ้าของ อาคาร	สัดส่วน ของสินค้า ภายใน เหนือ	สัดส่วน ของสินค้า ภายนอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของสินค้า นอก ประเทศ
16	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	2	0	20	0	40	10	30	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
17	ร้านกาแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	3	0	30	10	40	10	10	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
18	ร้านกาแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	2	1	10	0	80	10	0	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	10	90	0
19	ร้านกาแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	4	4	0	40	0	50	10	0	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	90	10	0
20	ร้านกาแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	2	1	30	10	40	10	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
21	ร้านกาแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	2	1	50	0	30	20	0	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	95	0	5
22	ร้านกาแฟ	ห้างส่วนสามัญที่ เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	3	2	1	8	10	42	20	20	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
23	ร้านกาแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	5	5	0	40	5	30	10	5	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0

	ข้อมูลทั่วไป						ข้อมูลสัดส่วนค่าใช้จ่าย					ข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย						
ลำดับ ที่	ประเภท สถาน ประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้ง สถานประกอบการ	ภูมิสำเนา ของเจ้าของ กิจการ	จำนวน ลูกจ้าง (รวม)	จำนวน ลูกจ้างที่ได้ ค่าจ้าง	จำนวน ลูกจ้างที่ ไม่ได้ ค่าจ้าง	ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับ พนักงาน	ค่าเช่า สถานที่	ค่าใช้จ่าย ในการ จัดซื้อ วัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	สัดส่วน ของ ลูกจ้างที่มี ภูมิสำเนา ใน ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา นอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา อยู่ต่าง ประเภท	ภูมิสำเนา ของ เจ้าของ อาคาร	สัดส่วน ของสินค้า ภายใน เหนือ	สัดส่วน ของสินค้า ภายนอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของสินค้า นอก ประเทศ
24	ร้านค้าแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	3	0	20	10	50	10	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	20	40	40
25	ร้านขายของ ที่ระลึก	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	7	4	3	20	0	60	10	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	95	5	0
26	ร้านขายของ ที่ระลึก	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	7	6	1	30	0	50	15	5	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	70	30	0
27	ร้านขายของ ที่ระลึก	ธุรกิจส่วนบุคคล	นอก ภาคเหนือ	2	0	2	0	20	70	10	0	0	100	0	ใน ภาคเหนือ	70	30	0

ตารางแสดงผลการเก็บข้อมูลการรั่วไหลของสถานประกอบการแบบไม่เปิดเผยรายชื่อสถานประกอบการ จังหวัดน่าน

	ข้อมูลทั่วไป						ข้อมูลสัดส่วนค่าใช้จ่าย					ข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย						
ลำดับ ที่	ประเภท สถาน ประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้ง สถานประกอบการ	ภูมิสำเนา ของเจ้าของ กิจการ	จำนวน ลูกจ้าง (รวม)	จำนวน ลูกจ้างที่ได้ ค่าจ้าง	จำนวน ลูกจ้างที่ ไม่ได้ ค่าจ้าง	ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับ พนักงาน	ค่าเช่า สถานที่	ค่าใช้จ่าย ในการ จัดซื้อ วัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	สัดส่วน ของ ลูกจ้างที่มี ภูมิสำเนา ใน ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา นอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา อยู่ต่าง ประเภท	ภูมิสำเนา ของ เจ้าของ อาคาร	สัดส่วน ของสินค้า ภายใน เหนือ	สัดส่วน ของสินค้า ภายนอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของสินค้า นอก ประเทศ
1	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	1	1	2	20	0	50	10	20	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
2	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	นอก ภาคเหนือ	4	4	0	50	0	20	20	10	75	25	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
3	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	2	1	30	0	25	25	20	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
4	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	7	7	0	45	0	10	15	30	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	90	10	0
5	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	6	6	0	30	20	10	30	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
6	ที่พักและ โรงแรม	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	5	5	0	40	0	30	20	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
7	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	3	0	20	10	30	20	20	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	80	20	0

	ข้อมูลทั่วไป						ข้อมูลสัดส่วนค่าใช้จ่าย					ข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย						
ลำดับ ที่	ประเภท สถาน ประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้ง สถานประกอบการ	ภูมิสำเนา ของเจ้าของ กิจการ	จำนวน ลูกจ้าง (รวม)	จำนวน ลูกจ้างที่ได้ ค่าจ้าง	จำนวน ลูกจ้างที่ ไม่ได้ ค่าจ้าง	ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับ พนักงาน	ค่าเช่า สถานที่	ค่าใช้จ่าย ในการ จัดซื้อ วัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	สัดส่วน ของ ลูกจ้างที่มี ภูมิสำเนา ใน ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา นอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา อยู่ต่าง ประเภท	ภูมิสำเนา ของ เจ้าของ อาคาร	สัดส่วน ของสินค้า ภายใน เหนือ	สัดส่วน ของสินค้า ภายนอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของสินค้า นอก ประเทศ
8	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	นอก ภาคเหนือ	3	1	2	20	10	50	10	10	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
9	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	2	0	30	10	50	5	5	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	90	9	1
10	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	4	4	0	30	10	50	5	5	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
11	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	12	12	0	35	15	20	20	10	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	85	15	0
12	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	6	6	0	30	0	30	40	0	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
13	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	5	0	0	12	8	69	3	8	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
14	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	13	13	0	20	5	60	13	2	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
15	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	5	5	0	7	0	85	8	0	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	99	1	0
16	ร้านอาหาร	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	4	2	2	27.5	22.5	37.5	6.25	6.25	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
17	ร้านกาแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	2	0	60	20	7	7	6	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0

	ข้อมูลทั่วไป						ข้อมูลสัดส่วนค่าใช้จ่าย					ข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย						
ลำดับ ที่	ประเภท สถาน ประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้ง สถานประกอบการ	ภูมิสำเนา ของเจ้าของ กิจการ	จำนวน ลูกจ้าง (รวม)	จำนวน ลูกจ้างที่ได้ ค่าจ้าง	จำนวน ลูกจ้างที่ ไม่ได้ ค่าจ้าง	ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับ พนักงาน	ค่าเช่า สถานที่	ค่าใช้จ่าย ในการ จัดซื้อ วัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	สัดส่วน ของ ลูกจ้างที่มี ภูมิสำเนา ใน ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา นอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา อยู่ต่าง ประเภท	ภูมิสำเนา ของ เจ้าของ อาคาร	สัดส่วน ของสินค้า ภายใน เหนือ	สัดส่วน ของสินค้า ภายนอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของสินค้า นอก ประเทศ
18	ร้านค้าแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	1	1	0	20	0	60	15	5	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
19	ร้านค้าแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	3	0	20	20	20	20	20	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	100	0	0
20	ร้านค้าแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	1	0	1	0	0	40	45	15	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	60	40	0
21	ร้านค้าแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	6	6	0	50	0	30	10	10	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	60	40	0
22	ร้านค้าแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	1	0	1	0	0	50	15	35	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
23	ร้านค้าแฟ	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	2	2	0	10	0	30	40	20	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	100	0	0
24	ร้านขายของ ที่ระลึก	ห้างส่วนสามัญที่ เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	85	85	0	25	5	40	10	20	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	5	0	95
25	ร้านขายของ ที่ระลึก	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	3	3	0	10	10	60	5	15	75	25	0	ใน ภาคเหนือ	97	3	0
26	ร้านขายของ ที่ระลึก	ห้างส่วนสามัญที่ เป็นนิติบุคคล	ในภาคเหนือ	12	12	0	15	10	55	15	5	100	0	0	ใน ภาคเหนือ	95	5	0

	ข้อมูลทั่วไป						ข้อมูลสัดส่วนค่าใช้จ่าย					ข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย						
ลำดับ ที่	ประเภท สถาน ประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้ง สถานประกอบการ	ภูมิสำเนา ของเจ้าของ กิจการ	จำนวน ลูกจ้าง (รวม)	จำนวน ลูกจ้างที่ได้ ค่าจ้าง	จำนวน ลูกจ้างที่ ไม่ได้ ค่าจ้าง	ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับ พนักงาน	ค่าเช่า สถานที่	ค่าใช้จ่าย ในการ จัดซื้อ วัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	สัดส่วน ของ ลูกจ้างที่มี ภูมิสำเนา ใน ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา นอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของลูกจ้าง ที่มี ภูมิสำเนา อยู่ต่าง ประเภท	ภูมิสำเนา ของ เจ้าของ อาคาร	สัดส่วน ของสินค้า ภายใน เหนือ	สัดส่วน ของสินค้า ภายนอก ภาคเหนือ	สัดส่วน ของสินค้า นอก ประเทศ
27	ร้านขายของ ที่ระลึก	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	7	7	0	20	0	50	10	20	100	0	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	90	10	0
28	ร้านขายของ ที่ระลึก	ธุรกิจส่วนบุคคล	ในภาคเหนือ	1	1	0	6.5	0	14	70.4	2.1	7	100	0	ไม่ได้เช่า อาคาร-ที่ ดิน	2	100	0

เอกสารภาคผนวกลำดับที่ 5

ฐานข้อมูลนักท่องเที่ยวสำหรับประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว

ฐานข้อมูลนักท่องเที่ยวสำหรับประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวจังหว้ดลำพูน

ปี	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
จำนวนโรงแรม/ เกสต์เฮ้าส์	2	5	8	8	9	-	10	9	-	-	14	38	23
จำนวนห้องพัก	134	186	268	363	667	-	416	637	1,082	1,121	1,121	1,127	1,190
จำนวนผู้เยี่ยม เยือน (รวม)	329,718	429,058	395,711	733,862	807,248	-	397,100	445,579	543,381	860,843	933,661	968,899	1,059,019
นทท.ไทย	232,763	301,398	317,980	608,970	669,867	-	359,898	436,537	531,938	820,137	891,876	925,827	1,012,809
นทท.ชาว ต่างประเทศ	96,955	127,660	77,731	124,892	137,381	-	37,202	9,042	11,443	40,706	41,785	43,072	46,210
จำนวน นักท่องเที่ยว (รวม)	26,350	43,854	86,634	181,329	199,462	-	84,208	126,185	142,120	241,921	274,694	281,218	311,796
นทท.ไทย	25,160	42,796	84,156	174,176	191,594	-	81,519	123,656	137,474	235,477	267,974	274,308	304,371
นทท.ชาว ต่างประเทศ	1,190	1,058	2,478	7,153	7,864	-	2,698	2,529	4,646	6,444	6,720	6,910	7,425

ปี	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
จำนวนนัก ทัศนจร (รวม)	303,368	385,204	309,077	552,533	607,786	-	312,892	319,394	401,261	618,922	658,967	687,681	747,223
นทท.ไทย	207,603	258,602	233,824	434,794	478,273	-	278,379	312,881	394,464	584,660	623,902	651,519	708,438
นทท.ชาว ต่างประเทศ	95,765	126,602	25,253	117,739	129,513	-	34,513	6,513	6,797	34,262	35,065	36,162	38,785
ระยะเวลาในการ พำนักร (คืน)	-	-	-	-	-	-	2.1	2.17	1.99	1.96	2.05	2.05	2.09
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	2.1	2.13	1.99	1.95	2.04	2.04	2.08
นทท.ชาวต่างชาติ	-	-	-	-	-	-	2.27	3.17	2.09	2.27	2.24	2.18	2.21
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ผู้เยี่ยมเยือน (รวม)	-	-	-	-	-	-	692.01	735.31	789.42	850.51	882.4	912.61	1,336
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	688.24	727.42	777.78	843.18	877.75	907.67	1,277
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	733.71	1,021.35	1,260.39	1,007.14	991.26	1,029.37	59
นักท่องเที่ยว (รวม)	-	-	-	-	-	-	946.98	947	1,023.74	1,099.61	1,163.74	1,202.80	1,257.74
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	936.6	936.61	1,001.69	1,084.85	1,154.69	1,193.14	1,247.81

ปี	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	1,238.83	1,238.71	1,643.93	1,563.74	1,492.73	1,561.99	1,640.56
นักทัศน اجر (รวม)	-	-	-	-	-	-	567.48	554.24	624.39	659.62	642.57	670.12	1,257.74
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	559.13	551.04	622.87	653.18	635.07	662.5	1,247.81
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	634.83	707.81	712.86	769.66	775.98	807.48	1,640.56
รายได้จากการ ท่องเที่ยว (ล้านบาท)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ผู้เยี่ยมเยือน (รวม)	-	-	-	-	-	-	339.03	435.76	539.85	929.79	1,077.13	1,152.02	1,336
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	309.23	419.51	519.05	880.57	1,027.45	1,099.29	1,277
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	29.8	16.25	20.8	49.22	49.68	52.73	59

ฐานข้อมูลนักท่องเที่ยวสำหรับประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดแพร่

ปี	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
จำนวนโรงแรม/ เกสต์เฮ้าส์	7	5	10	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
จำนวนห้องพัก	588	709	824	828	835	-	819	1,040	946	1,040	1,553	1,606	1,632
จำนวนผู้เยี่ยม เยือน (รวม)	696,883	623,883	704,576	695,752	669,039	-	423,465	523,747	488,009	640,494	668,522	698,188	750,144
นทท.ไทย	616,818	551,723	632,468	640,452	615,628	-	376,405	496,968	471,785	587,583	619,612	649,078	688,402
นทท.ชาว ต่างประเทศ	80,065	72,160	72,108	55,300	53,411	-	47,060	26,779	16,224	52,911	48,910	49,110	61,742
จำนวน นักท่องเที่ยว (รวม)	325,395	266,549	319,243	329,543	320,795	-	183,439	250,528	213,569	297,380	320,333	333,401	359,323
นทท.ไทย	302,421	251,194	297,075	308,856	302,806	-	168,945	237,930	205,284	275,511	298,255	311,796	330,006
นทท.ชาว ต่างประเทศ	22,974	15,355	22,168	20,687	17,989	-	14,494	12,598	8,285	21,869	22,078	21,605	29,317

ปี	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
จำนวนนัก ทัศนจร (รวม)	371,488	357,334	385,333	366,209	348,244	-	240,026	273,219	274,440	343,114	348,189	364,787	390,821
นทท.ไทย	314,397	300,529	335,393	331,596	312,822	-	207,460	259,038	266,501	312,072	321,357	337,282	358,396
นทท.ชาว ต่างประเทศ	57,091	56,805	49,940	34,613	35,422	-	32,566	14,181	7,939	31,042	26,832	27,505	32,425
ระยะเวลาในการ พำนักร (คืน)	-	-	-	-	-	-	2.05	2.23	1.93	1.98	1.96	1.92	1.98
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	2.07	2.23	1.94	1.97	1.95	1.91	1.95
นทท.ชาวต่างชาติ	-	-	-	-	-	-	1.86	2.27	1.84	2.05	2.08	2.16	2.27
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ผู้เยี่ยมเยือน (รวม)	-	-	-	-	-	-	942	977	1,096	1,104	1,154.96	1,201.76	1,263.20
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	926	953	1,091	1,089	1,136.85	1,184.46	1,235.26
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	1,097	1,403	1,258	1,262	1,379.99	1,419.40	1,546.05
นักท่องเที่ยว (รวม)	-	-	-	-	-	-	1,024	1,055	1,244	1,257	-	-	-
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	1,002	1,024	1,235	1,234	-	-	-

ปี	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	1,308	1,631	1,467	1,543	-	-	-
นักทัศน اجر (รวม)	-	-	-	-	-	-	814	816	874	840	-	-	-
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	797	809	875	838	-	-	-
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	923	945	855	857	-	-	-
รายได้จากการ ท่องเที่ยว (ล้านบาท)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,390.62
ผู้เยี่ยมเยือน (รวม)	-	-	-	-	-	-	581	813	754	1,028	-	-	-
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	516	753	724	932	-	-	-
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	65	60	29	96	-	-	-

ฐานข้อมูลนักท่องเที่ยวสำหรับประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวจังหว็ดน่าน

ปี	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
จำนวนโรงแรม/ เกสต์เฮาส์	8	14	13	11	12	-	-	-	-	84	-	-	-
จำนวนห้องพัก	528	638	598	584	593	-	866	1,020	1,120	1,120	2,329	2,350	2,427.00
จำนวนผู้เยี่ยม เยือน (รวม)	472,188	445,998	458,423	350,740	418,642	-	224,931	275,390	293,976	520,835	626,690	652,992	732,446.00
นทท.ไทย	452,497	421,601	443,794	233,827	405,086	-	220,510	270,952	288,080	503,468	609,967	636,774	714,641.00
นทท.ชาว ต่างประเทศ	19,691	24,397	14,629	116,913	13,556	-	4,421	4,438	5,896	17,367	16,723	16,218	17,805.00
จำนวน นักท่องเที่ยว (รวม)	330,214	325,749	359,151	350,740	351,487	-	185,987	228,127	240,267	406,586	499,966	521,036	585,082.00
นทท.ไทย	322,374	313,409	349,216	233,827	339,683	-	182,660	224,735	235,220	391,878	486,046	507,650	570,378.00
นทท.ชาว ต่างประเทศ	7,840	12,340	9,935	116,913	11,804	-	3,327	3,392	5,047	14,708	13,920	13,386	14,704.00
จำนวนนัก ทัศนจร (รวม)	141,974	120,249	99,272	433,253	67,155	-	38,944	47,263	53,709	114,249	126,724	131,956	147,364.00

ปี	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
นทท.ไทย	130,123	108,192	94,578	288,835	65,403	-	37,850	46,217	52,860	111,590	123,921	129,124	144,263.00
นทท.ชาว ต่างประเทศ	11,851	12,057	4,694	144,418	1,752	-	1,094	1,046	849	2,659	2,803	2,832	3,101.00
ระยะเวลาในการ พำนักร (คืน)	-	-	-	-	-	-	2.74	2.54	2.41	3	2	2	2.19
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	2.75	2.53	2.41	3	2	2	2.18
นทท.ชาวต่างชาติ	-	-	-	-	-	-	1.98	3.39	2.37	3	3	3	2.74
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ผู้เยี่ยมเยือน (รวม)	-	-	1,731.06	1,848.29	1,857.66	-	1,000	1,008	1,015	1,170	1,255	1,297	1,366.81
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	993	998	1,004	1,152	1,243	1,286	1,356.23
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	1,436	1,524	1,559	1,595	1,596	1,628	1,705.24
นักท่องเที่ยว (รวม)	-	-	-	-	-	-	1,016	1,027	1,036	1,204	1,300	1,349	1,421.34
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	1,010	1,016	1,024	1,186	1,288	1,338	1,410.69
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	1,506	1,570	1,601	1,629	1,635	1,670	1,750.59
นักท่องเที่ยว (รวม)	-	-	-	-	-	-	779	775	792	853.31	846.96	853.47	891.73

ปี	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	772	770	789	848.73	842.3	848.17	886.92
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	1,015	1,004	980	1,045.51	1,052.45	1,094.63	1,115.77
รายได้จากการ ท่องเที่ยว (ล้านบาท)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ผู้เยี่ยมเยือน (รวม)	-	-	-	-	-	-	547	633	642	1,377.39	1,580.16	1,627.28	1,956.02
นทท.ไทย	-	-	-	-	-	-	536	614	622	1,303.30	1,513.47	1,563.61	1,882.03
นทท.ชาว ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	11	19	20	74.09	66.69	63.67	73.99

เอกสารภาคผนวกลำดับที่ 6

ผลการวิเคราะห์ค่า R-Squared เปรียบเทียบกรณีการประมาณการจำนวน
นักท่องเที่ยวด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis)
รูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบ linear และแบบsemi-log

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่า R-Squared เปรียบเทียบกรณีการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์เส้นแนวโน้ม (Trend curve analysis) รูปแบบฟังก์ชัน (Functional form) แบบ linear และแบบsemi-log

	กรณี linear	กรณี log
ลำพูน		
นักท่องเที่ยวชาวไทย (พักค้างคืน)	0.92	0.92
นักท่องเที่ยวชาวไทย (ไม่ค้างคืน)	0.92	0.91
นักท่องเที่ยวต่างชาติ (พักค้างคืน)	0.86	0.89
นักท่องเที่ยวต่างชาติ (ไม่ค้างคืน)	0.36	0.21
แพร่		
นักท่องเที่ยวชาวไทย (พักค้างคืน)	0.88	0.87
นักท่องเที่ยวชาวไทย (ไม่ค้างคืน)	0.95	0.96
นักท่องเที่ยวต่างชาติ (พักค้างคืน)	0.67	0.50
นักท่องเที่ยวต่างชาติ (ไม่ค้างคืน)	0.12	0.03
น่าน		
นักท่องเที่ยวชาวไทย (พักค้างคืน)	0.95	0.87
นักท่องเที่ยวชาวไทย (ไม่ค้างคืน)	0.91	0.87
นักท่องเที่ยวต่างชาติ (พักค้างคืน)	0.75	0.78
นักท่องเที่ยวต่างชาติ (ไม่ค้างคืน)	0.79	0.74

เอกสารภาคผนวกลำดับที่ 7

รายละเอียดต้นทุนด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวและ
การพัฒนาด้านการตลาดฯ จากโครงการวิจัยย่อย

รายละเอียดต้นทุนในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายใน

เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
การนำสายไฟฟ้าและสายสื่อสารลงใต้ดินเพื่อปรับปรุงทัศนียภาพการมองเห็นวัดพระธาตุหริภุญชัย	10,000,000	9,000,000	9,000,000	0	0	0	0	1,000,000	1,000,000	0
การปรับเสไฟฟ้าทางให้มีความกลมกลืนกับภูมิทัศน์เมืองเก่าและส่งเสริมการมองเห็นวัดพระธาตุหริภุญชัย	1,000,000	1,000,000	500,000	100,000	100,000	100,000	500,000	100,000	100,000	500,000
การปรับเปลี่ยนวัสดุปูถนน เพื่อสร้างการรับรู้การเข้าสู่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และสร้างบรรยากาศความเป็นชุมชนดั้งเดิม	1,000,000	500,000	350,000	0	0	350,000	0	0	350,000	0
การปรับปรุงภูมิทัศน์ริมทางเดินบริเวณริมถนนรถแก้วเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่ ภิกษุ คน ใน ชุม ชน และนักท่องเที่ยว	1,000,000	0	0	0	0	0	0	0	0	500,000
การจัดการระบบและที่เก็บขยะมูลฝอย	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
การจัดเตรียมหรือพัฒนาคุณภาพของห้องน้ำสาธารณะเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000
แผนการพัฒนาพื้นที่จอดรถของนักท่องเที่ยวและชุมชนบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดลำพูน (หลังเก่า)	1,000,000	0	0	0	500,000	0	0	0	0	500,000
แผนการพัฒนาลานกิจกรรมทางวัฒนธรรมและพื้นที่การค้าวิถีคนเมืองบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดลำพูน (หลังเก่า)	1,200,000	500,000	120,000	0	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000
แผนการพัฒนารูปแบบการสัญจรของนักท่องเที่ยวภายในเมืองเก่าลำพูน	2,000,000	1,000,000	0	0	0	0	0	0	0	0
การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดยการปลูกต้นไม้ให้มีความร่มรื่นและการปรับปรุงรั้วบ้านริมถนนให้สะอาดและมีความสอดคล้องกับภูมิทัศน์เมืองเก่า	1,000,000	500,000	300,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
การจัดระเบียบการจราจร และ การจอดรถบริเวณริมถนนให้มี ความเป็นระเบียบและไม่บดบัง ทัศนียภาพที่มองเห็นวัดพระธาตุ หริภุญชัย	1,000,000	500,000	230,000	0	0	0	0	0	0	0
การส่งเสริมการจัดกิจกรรมใส่ บาตรยามเช้าเพื่อสร้างบรรยากาศ ความศรัทธาให้แกพื้นที่เมือง และสร้างกิจกรรมให้นักท่องเที่ยว ต้องพักอาศัย	500,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000
การปรับปรุงพื้นผิวให้เรียบและ การจัดพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมใส่ บาตรยามเช้า	500,000	0	0	0	0	250,000	0	0	250,000	0
แผนการพัฒนาแนวแกนเชื่อมต่อ เส้นทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้พัฒนาการเมืองเก่าจาก วัดพระธาตุหริภุญชัยไปยัง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหริภุญ ไชย และพิพิธภัณฑฯชุมชนเมือง ลำพูน	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	500,000	400,000	0	0	0	0

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
การพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณ ประตูมหัววัน	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000
การสร้างสะพานแก้วเพื่อเชื่อมต่อ เส้นทางระหว่างวัดมหัววันและวัด พระธาตุหริภุญชัย	500,000	60,000	60,000	60,000	0	0	0	0	0	0
การจัดกิจกรรมงานประเพณี หรือ งานเทศกาลต่างๆ บริเวณลาน	2,500,000	2,500,000	2,500,000	2,700,000	2,700,000	2,700,000	3,300,000	2,700,000	2,100,000	2,300,000
การพัฒนาการสื่อความหมายเพื่อ การเรียนรู้มรดกทาง สถาปัตยกรรมภายในเขตอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน	600,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000
แผนการอนุรักษ์มรดกทาง สถาปัตยกรรมภายในเขตอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000
รวม	30,000,000	22,500,000	20,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
การนำสายไฟฟ้าและสายสื่อสาร ลงใต้ดินเพื่อปรับปรุงทัศนียภาพ การมองเห็นวัดพระธาตุหริภุญชัย	0	0	0	0	0	1,000,000	1,000,000	0	0	0
การปรับเสไฟฟ้าทางให้มีความ กลมกลืนกับภูมิทัศน์เมืองเก่าและ ส่งเสริมการมองเห็นวัดพระธาตุ หริภุญชัย	100,000	100,000	500,000	100,000	100,000	500,000	100,000	100,000	500,000	100,000
การปรับเปลี่ยนวัสดุปูถนน เพื่อ สร้างการรับรู้การเข้าสู่เขตอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม และสร้าง บรรยากาศความเป็นชุมชนดั้งเดิม	0	350,000	0	0	350,000	0	0	350,000	0	0
การปรับปรุงภูมิทัศน์ริมทางเดิน บริเวณริมถนนรถแก้วเพื่ออำนวยความสะดวก ในการเดินทางให้แก่ ภิกษุ คนในชุมชน และ นักท่องเที่ยว	0	0	0	0	500,000	0	0	0	0	500,000
การจัดการระบบและที่เก็บขยะ มูลฝอย	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000
การจัดเตรียมหรือพัฒนาคุณภาพ ของห้องน้ำสาธารณะเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยว	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
แผนการพัฒนาพื้นที่จอดรถของ นักท่องเที่ยวและชุมชนบริเวณ หน้าศาลากลางจังหวัดลำพูน (หลัง เก่า)	0	0	0	0	500,000	0	0	0	0	500,000
แผนการพัฒนาลานกิจกรรมทาง วัฒนธรรมและพื้นที่การค้าวิถึคน เมืองบริเวณหน้าศาลากลาง จังหวัดลำพูน (หลังเก่า)	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000
แผนการพัฒนารูปแบบการสัญจร ของนักท่องเที่ยวภายในเมืองเก่า ลำพูน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดย การปลูกต้นไม้ให้มีความร่มรื่น และการปรับปรุงรั้วบ้านริมถนนให้ สะอาดและมีความสอดคล้องกับ ภูมิทัศน์เมืองเก่า	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000
การจัดระเบียบการจราจร และ การจอดรถบริเวณริมถนนให้มี ความเป็นระเบียบและไม่บดบัง ทัศนียภาพที่มองเห็นวัดพระธาตุ หริภุญชัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
การส่งเสริมการจัดกิจกรรมใส่บาตรยามเช้าเพื่อสร้างบรรยากาศความศรัทธาให้แกพื้นที่เมืองและสร้างกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวต้องพักอาศัย	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000
การปรับปรุงพื้นที่ผิวให้เรียบและการจัดพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมใส่บาตรยามเช้า	0	250,000	0	0	250,000	0	0	250,000	0	0
แผนการพัฒนาแนวแกนเชื่อมต่อเส้นทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการเมืองเก่าจากวัดพระธาตุหริภุญชัยไปยังพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหริภุญไชย และพิพิธภัณฑชุมชนเมืองลำพูน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
การพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณประตูมहांวัน	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000
การสร้างสะพานแก้วเพื่อเชื่อมต่อเส้นทางระหว่างวัดมहांวันและวัดพระธาตุหริภุญชัย	500,000	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
การจัดกิจกรรมงานประเพณี หรือ งานเทศกาลต่างๆ บริเวณลาน	3,200,000	3,100,000	3,300,000	3,700,000	2,100,000	2,300,000	3,500,000	3,100,000	3,300,000	2,700,000
การพัฒนาการสื่อความหมายเพื่อ การเรียนรู้มรดกทาง สถาปัตยกรรมภายในเขตอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000
แผนการอนุรักษ์มรดกทาง สถาปัตยกรรมภายในเขตอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000
รวม	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,800,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000

รายละเอียดต้นทุนในการส่งเสริมการตลาดภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
เว็บไซต์ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	180,000	84,000	60,000	60,000	60,000	84,000	54,000	48,000	36,000	96,000
สื่อโฆษณาทางการท่องเที่ยว	3,690,000	2,440,000	816,000	1,216,000	840,000	1,820,000	1,610,000	816,000	816,000	2,790,000
การจัดกิจกรรมสื่อภาพลักษณ์	150,000	200,000	0	0	180,000	220,000	0	0	0	450,000
การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด	1,230,000	600,000	600,000	800,000	540,000	480,000	680,000	480,000	480,000	680,000
การป้ายโฆษณาการท่องเที่ยวขนาดใหญ่	3,000,000	1,800,000	1,200,000	1,200,000	900,000	2,100,000	1,800,000	1,200,000	900,000	600,000
ออกบูธตามงานกิจกรรมการท่องเที่ยว (ททท.)	480,000	240,000	160,000	160,000	480,000	240,000	160,000	160,000	480,000	160,000
การจัดทำวารสารและสิ่งพิมพ์	170,000	180,000	140,000	170,000	220,000	180,000	190,000	140,000	180,000	190,000
การจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	4,200,000	2,330,000	5,180,000	3,760,000	3,054,000	2,910,000	3,680,000	2,350,000	5,600,000	4,750,000
การจัดกิจกรรมสร้าง Value Chain	2,160,000	240,000	1,360,000	3,220,000	480,000	1,360,000	3,570,000	720,000	1,600,000	2,480,000
สื่อโทรทัศน์และวิทยุ	240,000	120,000	360,000	600,000	960,000	240,000	240,000	600,000	240,000	240,000
รวม	15,500,000	8,234,000	9,876,000	11,186,000	7,714,000	9,634,000	11,984,000	6,514,000	10,332,000	12,436,000

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
เว็บไซต์ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	120,000	144,000	180,000	216,000	84,000	60,000	120,000	96,000	84,000	108,000
สื่อโฆษณาทางการท่องเที่ยว	1,616,000	840,000	1,884,000	1,260,000	1,900,000	1,846,000	840,000	984,000	2,510,000	2,732,000
การจัดกิจกรรมสื่อภาพลักษณ์	0	0	0	300,000	200,000	0	0	250,000	0	230,000
การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด	720,000	744,000	1,080,000	660,000	480,000	830,000	960,000	480,000	880,000	1,080,000
การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวขนาดใหญ่	2,840,000	1,000,000	600,000	800,000	600,000	1,410,000	600,000	2,000,000	600,000	1,320,000
ออกบูธตามงานกิจกรรมการท่องเที่ยว (ททท.)	240,000	320,000	180,000	200,000	200,000	200,000	480,000	160,000	160,000	240,000
การจัดทำวารสารและสิ่งพิมพ์	200,000	210,000	340,000	190,000	160,000	190,000	330,000	280,000	190,000	320,000
การจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	2,050,000	2,180,000	4,820,000	3,000,000	3,950,000	5,100,000	3,020,000	2,260,000	5,150,000	5,950,000
การจัดกิจกรรมสร้าง Value Chain	600,000	1,720,000	2,720,000	360,000	1,720,000	3,160,000	240,000	1,480,000	3,100,000	720,000
สื่อโทรทัศน์และวิทยุ	360,000	480,000	240,000	600,000	240,000	240,000	360,000	240,000	240,000	480,000
รวม	8,746,000	7,638,000	12,044,000	7,586,000	9,534,000	13,036,000	6,950,000	8,230,000	12,914,000	13,180,000

**รายละเอียดต้นทุนในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว
ภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่**

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
การนำสายไฟฟ้าและสายสื่อสารลงใต้ดินเพื่อปรับปรุงทัศนียภาพ	25,000,000	15,000,000	10,000,000	2,000,000	1,000,000	0	0	1,000,000	1,000,000	0
การปรับเสไฟฟ้าทางให้มีความกลมกลืนกับภูมิทัศน์เมืองเก่า	1,500,000	1,500,000	1,000,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000
การปรับเปลี่ยนวัสดุปูถนน เพื่อสร้างการรับรู้การเข้าสู่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และสร้างบรรยากาศความเป็นชุมชนดั้งเดิม	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000
การปรับปรุงภูมิทัศน์ริมทางเดินบริเวณริมถนนคำลือ และเส้นทางถนนคุ้มเดิมเชื่อมโยงโรงเรียนป่าไม้เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่ คนในชุมชน และนักท่องเที่ยว	1,000,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	1,000,000
แผนการพัฒนาพื้นที่จอดรถของนักท่องเที่ยวและชุมชนเพื่อลดการ	800,000	500,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
จอตระบริเวณริมถนนของชุมชน และนักท่องเที่ยว										
การจัดหาระบบและที่เก็บขยะมูล ฝอย	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000
การจัดเตรียมหรือพัฒนาคุณภาพ ของห้องน้ำสาธารณะเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยว	800,000	600,000	600,000	600,000	800,000	600,000	600,000	600,000	600,000	800,000
แผนการเชื่อมต่อเส้นทางไม้สัก มณฑลเมืองแพร่จากโรงเรียนป่าไม้สุ ภาดกองเก่า	1,000,000	1,500,000	120,000	120,000	120,000	750,000	120,000	120,000	120,000	120,000
แผนการพัฒนาการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวภายในชุมชนเมืองเก่า “นั่ง นอน ยืน” วิถีศรัทธาแห่งเมือง ไม้สัก	1,000,000	1,500,000	120,000	120,000	120,000	750,000	500,000	120,000	120,000	120,000
แผนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว บนเมฆ หรือกำแพงเมืองเก่าแพร่	1,000,000	1,000,000	240,000	120,000	340,000	240,000	500,000	240,000	240,000	240,000
แผนการพัฒนากิจกรรมการ ท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์วิถีสลา เมืองแพร่	500,000	400,000	200,000	200,000	500,000	300,000	500,000	300,000	300,000	250,000

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
การพัฒนาการสื่อความหมายเพื่อ การเรียนรู้มรดกทาง สถาปัตยกรรมภายในเขตนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่	500,000	400,000	200,000	200,000	300,000	490,000	600,000	450,000	450,000	600,000
การจัดกิจกรรมงานประเพณี หรือ งานเทศกาลต่างๆ บริเวณชุมชน คำลือ	400,000	600,000	400,000	320,000	600,000	300,000	610,000	600,000	600,000	400,000
แผนการอนุรักษ์มรดกทาง สถาปัตยกรรมภายในเขตนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	5,000,000	5,000,000	5,000,000	4,100,000	4,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000
รวม	40,000,000	30,000,000	20,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
การนำสายไฟฟ้าและสายสื่อสาร ลงใต้ดินเพื่อปรับปรุงทัศนียภาพ	0	0	1,000,000	1,000,000	0			1,000,000	1,000,000	
การปรับเสไฟฟ้าทางให้มีความ กลมกลืนกับภูมิทัศน์เมืองเก่า	500,000	100,000	100,000	100,000	500,000	500,000	100,000	100,000	100,000	500,000
การปรับเปลี่ยนวัสดุปูถนน เพื่อ สร้างการรับรู้การเข้าสู่เขตอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม และสร้าง บรรยากาศความเป็นชุมชนดั้งเดิม	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000
การปรับปรุงภูมิทัศน์ริมทางเดิน บริเวณริมถนนคำลือ และเส้นทาง ถนนคุ้มเดิมเชื่อมโยงโรงเรียนป่าไม้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการ เดินทางให้แก่ คนในชุมชน และ นักท่องเที่ยว	500,000	500,000	500,000	500,000	1,000,000	500,000	500,000	500,000	500,000	1,000,000
แผนการพัฒนาพื้นที่จอดรถของ นักท่องเที่ยวและชุมชนเพื่อลดการ จอดรถบริเวณริมถนนของชุมชน และนักท่องเที่ยว	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
การจัดหาระบบและที่เก็บขยะมูลฝอย	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000
การจัดเตรียมหรือพัฒนาคุณภาพของห้องน้ำสาธารณะเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	600,000	600,000	600,000	600,000	800,000	600,000	600,000	600,000	600,000	800,000
แผนการเชื่อมต่อเส้นทางไม้สักมณฑเมืองแพร่จากโรงเรียนป่าไม้ผู้กาดกองเก่า	120,000	750,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	750,000	120,000	120,000
แผนการพัฒนากิจการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชนเมืองเก่า “นั่ง นอน ยืน” วิถีศรัทธาแห่งเมืองไม้สัก	120,000	750,000	120,000	120,000	120,000	210,000	500,000	750,000	120,000	120,000
แผนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวบนเมก หรือกำแพงเมืองเก่าแพร่	500,000	240,000	240,000	240,000	240,000	500,000	500,000	240,000	240,000	240,000
แผนการพัฒนากิจการการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์วิถีสล่าเมืองแพร่	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	400,000	500,000	500,000	500,000	500,000
การพัฒนาการสื่อความหมายเพื่อการเรียนรู้มรดกทางสถาปัตยกรรมภายในเขตนุรักษ์	600,000	290,000	400,000	500,000	400,000	600,000	600,000	290,000	450,000	350,000

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่										
การจัดกิจกรรมงานประเพณี หรือ งานเทศกาลต่างๆ บริเวณชุมชน คำลือ	590,000	300,000	450,000	350,000	350,000	600,000	610,000	300,000	400,000	400,000
แผนการอนุรักษ์มรดกทาง สถาปัตยกรรมภายในเขตอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	4,000,000	5,000,000	5,000,000
รวม	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000

รายละเอียดต้นทุนในการส่งเสริมการตลาดภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
เว็บไซต์ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	300,000	204,000	180,000	144,000	180,000	84,000	54,000	48,000	36,000	144,000
สื่อโฆษณาทางการท่องเที่ยว	3,524,000	996,000	1,280,000	1,910,000	1,020,000	980,000	1,936,000	1,176,000	1,110,000	1,954,000
การจัดกิจกรรมสื่อภาพลักษณ์	180,000	0	200,000	0	200,000	0	230,000	0	220,000	0
การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด	1,050,000	680,000	560,000	740,000	680,000	440,000	620,000	440,000	680,000	640,000
การป้ายโฆษณาการท่องเที่ยวขนาดใหญ่	2,400,000	1,440,000	960,000	960,000	720,000	1,680,000	1,440,000	960,000	720,000	480,000
ออกบูธตามงานกิจกรรมการท่องเที่ยว (ททท.)	360,000	180,000	120,000	120,000	360,000	180,000	120,000	120,000	360,000	120,000
การจัดทำวารสารและสิ่งพิมพ์	208,000	152,000	152,000	188,000	172,000	152,000	188,000	152,000	172,000	188,000
การจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	3,380,000	2,040,000	3,340,000	3,180,000	2,012,000	1,326,000	2,900,000	1,926,000	3,900,000	3,250,000
การจัดกิจกรรมสร้าง Value Chain	300,000	2,700,000	3,100,000	600,000	2,400,000	2,800,000	600,000	3,300,000	2,700,000	400,000
สื่อโทรทัศน์และวิทยุ	160,000	80,000	240,000	400,000	160,000	320,000	160,000	160,000	160,000	400,000
รวม	11,862,000	8,472,000	10,132,000	8,242,000	7,904,000	7,962,000	8,248,000	8,282,000	10,058,000	7,576,000

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
เว็บไซต์ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	240,000	216,000	180,000	144,000	144,000	84,000	60,000	72,000	72,000	300,000
สื่อโฆษณาทางการท่องเที่ยว	1,500,000	1,220,000	2,588,000	810,000	816,000	2,276,000	864,000	1,140,000	1,936,000	1,104,000
การจัดกิจกรรมสื่อภาพลักษณ์	250,000	0	250,000	0	280,000	0	280,000	0	300,000	0
การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด	620,000	800,000	970,000	656,000	740,000	750,000	380,000	536,000	720,000	464,000
การป้ายโฆษณาการท่องเที่ยวขนาดใหญ่	1,680,000	600,000	960,000	1,200,000	960,000	1,680,000	720,000	1,440,000	720,000	720,000
ออกบูธตามงานกิจกรรมการท่องเที่ยว (ททท.)	180,000	240,000	300,000	360,000	300,000	240,000	180,000	120,000	240,000	120,000
การจัดทำวารสารและสิ่งพิมพ์	284,000	220,000	184,000	152,000	190,000	134,000	224,000	296,000	208,000	232,000
การจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	2,220,000	1,350,000	3,596,000	1,760,000	3,740,000	3,626,000	1,724,000	1,490,000	3,020,000	5,324,000
การจัดกิจกรรมสร้าง Value Chain	2,700,000	2,900,000	400,000	2,500,000	3,200,000	600,000	2,400,000	3,500,000	200,000	2,000,000
สื่อโทรทัศน์และวิทยุ	320,000	160,000	80,000	320,000	480,000	480,000	320,000	160,000	400,000	320,000
รวม	9,994,000	7,706,000	9,508,000	7,902,000	10,850,000	9,870,000	7,152,000	8,754,000	7,816,000	10,584,000

**รายละเอียดต้นทุนในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว
ภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน**

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
การนำสายไฟฟ้าและสายสื่อสารลงใต้ดินเพื่อปรับปรุงทัศนียภาพ	15,000,000	10,000,000	7,000,000	0	0	1,000,000	1,000,000	0	0	1,000,000
การปรับเสไฟฟ้าทางให้มีความกลมกลืนกับภูมิทัศน์เมืองเก่า	1,500,000	1,500,000	1,000,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000
การปรับเปลี่ยนวัสดุปูถนน เพื่อสร้างการรับรู้การเข้าสู่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และสร้างบรรยากาศความเป็นชุมชนดั้งเดิม	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000
แผนการพัฒนาพื้นที่จอดรถของนักท่องเที่ยวและชุมชนเพื่อลดการจอดรถบริเวณริมถนนของชุมชนและนักท่องเที่ยว	1,000,000	500,000	500,000	240,000	240,000	240,000	240,000	500,000	240,000	240,000
การจัดหาระบบและที่เก็บขยะมูลฝอย	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000
การจัดเตรียมหรือพัฒนาคุณภาพของห้องน้ำสาธารณะเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
แผนการปรับภูมิทัศน์บริเวณริมถนนมหาพรหม และจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในช่วงวันหยุด	1,000,000	1,000,000	1,000,000	800,000	1,000,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000
แผนการพัฒนากิจกรรรมและพื้นที่ทางการท่องเที่ยวบริเวณกำแพงวังเก่า	2,500,000	2,000,000	2,500,000	1,500,000	1,500,000	1,200,000	1,100,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000
แผนการจัดกิจกรรมถนนคนเดินและกาดล้อมห้อมภูมิ เพื่อนำส่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ภายในพื้นที่โล่งว่างสาธารณะภายในวัดไผ่เหลือง หน่วยงานราชการ และคุ้มเจ้าเทพมาลา	1,500,000	1,200,000	1,200,000	1,000,000	1,000,000	1,150,000	1,210,000	2,090,000	2,350,000	1,000,000
แผนพัฒนารูปแบบการสัญจรของนักท่องเที่ยวภายในเมืองเก่าน่าน	1,000,000	600,000	800,000	400,000	400,000	400,000	400,000	400,000	400,000	400,000
การพัฒนาการสื่อความหมายเพื่อการเรียนรู้มรดกทางสถาปัตยกรรมภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน	700,000	400,000	700,000	660,000	460,000	660,000	700,000	660,000	660,000	610,000

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
แผนการอนุรักษ์มรดกทาง สถาปัตยกรรมภายในเขตอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)	3,500,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000
รวม	30,000,000	22,500,000	20,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
การนำสายไฟฟ้าและสายสื่อสารลงใต้ดินเพื่อปรับปรุงทัศนียภาพ	1,000,000	0	0	1,000,000	1,000,000	0	0	1,000,000	1,000,000	0
การปรับเสไฟฟ้าทางให้มีความกลมกลืนกับภูมิทัศน์เมืองเก่า	500,000	100,000	100,000	100,000	500,000	500,000	100,000	100,000	100,000	500,000
การปรับเปลี่ยนวัสดุปูถนน เพื่อสร้างการรับรู้การเข้าสู่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และสร้างบรรยากาศความเป็นชุมชนดั้งเดิม	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000	350,000
แผนการพัฒนาพื้นที่จอดรถของนักท่องเที่ยวและชุมชนเพื่อลดการจอดรถบริเวณริมถนนของชุมชนและนักท่องเที่ยว	240,000	240,000	500,000	240,000	240,000	240,000	240,000	500,000	240,000	240,000
การจัดหาระบบและที่เก็บขยะมูลฝอย	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000
การจัดเตรียมหรือพัฒนาคุณภาพของห้องน้ำสาธารณะเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000	800,000
แผนการปรับภูมิทัศน์บริเวณริมถนนมหาพรหม และจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในช่วงวันหยุด	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
แผนการพัฒนากิจการและพื้นที่ ทางการท่องเที่ยวบริเวณกำแพงวัง เก่า	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000
แผนการจัดกิจกรรมถนนคนเดิน และกาดล้อมห้อมภูมิ เพื่อนำส่ง กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง ประสบการณ์ และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ภายในพื้นที่โล่งว่างสาธารณะ ภายในวัดไผ่เหลือง หน่วยงาน ราชการ และคัมเจ้าเทพมาลา	1,000,000	2,350,000	2,090,000	1,000,000	1,000,000	1,950,000	2,350,000	1,000,000	1,000,000	1,710,000
แผนพัฒนารูปแบบการสัญจรของ นักท่องเที่ยวภายในเมืองเก่าน่าน	400,000	400,000	400,000	600,000	400,000	400,000	400,000	600,000	600,000	600,000
การพัฒนาการสื่อความหมายเพื่อ การเรียนรู้มรดกทาง สถาปัตยกรรมภายในเขตอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน	610,000	660,000	660,000	700,000	610,000	660,000	660,000	550,000	700,000	700,000
แผนการอนุรักษ์มรดกทาง สถาปัตยกรรมภายในเขตอนุรักษ์	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,110,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,110,000	3,000,000

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)										
รวม	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000

รายละเอียดต้นทุนในการส่งเสริมการตลาดภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
เว็บไซต์ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	180,000	144,000	120,000	144,000	180,000	96,000	60,000	60,000	60,000	120,000
สื่อโฆษณาทางการท่องเที่ยว	936,000	1,680,000	144,000	1,234,000	1,220,000	936,000	572,000	2,022,000	240,000	1,426,000
การจัดกิจกรรมสื่อภาพลักษณ์	200,000	0	350,000	0	250,000	0	320,000	0	280,000	0
การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด	520,000	670,000	760,000	640,000	520,000	600,000	400,000	550,000	520,000	580,000
การป้ายโฆษณาการท่องเที่ยวขนาดใหญ่	1,560,000	960,000	640,000	640,000	480,000	1,080,000	960,000	640,000	960,000	320,000
ออกบูธตามงานกิจกรรมการท่องเที่ยว (ททท.)	240,000	120,000	80,000	80,000	240,000	200,000	80,000	80,000	240,000	240,000
การจัดทำวารสารและสิ่งพิมพ์	152,000	120,000	128,000	152,000	148,000	128,000	152,000	128,000	148,000	152,000
การจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	2,756,000	3,124,000	2,074,000	2,660,000	1,526,000	1,726,000	2,400,000	3,526,000	2,010,000	2,750,000
การจัดกิจกรรมสร้าง Value Chain	2,210,000	2,640,000	210,000	2,620,000	2,480,000	210,000	2,420,000	2,350,000	350,000	2,080,000
สื่อโทรทัศน์และวิทยุ	130,000	65,000	195,000	325,000	130,000	260,000	130,000	130,000	325,000	325,000
รวม	8,884,000	9,523,000	4,701,000	8,495,000	7,174,000	5,236,000	7,494,000	9,486,000	5,133,000	7,993,000

	ปีที่ 11	ปีที่ 12	ปีที่ 13	ปีที่ 14	ปีที่ 15	ปีที่ 16	ปีที่ 17	ปีที่ 18	ปีที่ 19	ปีที่ 20
เว็บไซต์ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	120,000	144,000	180,000	144,000	120,000	96,000	72,000	180,000	144,000	120,000
สื่อโฆษณาทางการท่องเที่ยว	1,110,000	866,000	500,000	1,644,000	240,000	1,326,000	972,000	968,000	594,000	1,565,000
การจัดกิจกรรมสื่อภาพลักษณ์	300,000	0	250,000	0	320,000	0	220,000	0	350,000	0
การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด	580,000	840,000	760,000	1,000,000	640,000	550,000	460,000	770,000	580,000	540,000
การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวขนาดใหญ่	1,400,000	640,000	480,000	320,000	480,000	1,240,000	800,000	960,000	480,000	480,000
ออกบูธตามงานกิจกรรมการท่องเที่ยว (ททท.)	160,000	120,000	120,000	160,000	200,000	240,000	240,000	200,000	160,000	160,000
การจัดทำวารสารและสิ่งพิมพ์	216,000	264,000	152,000	220,000	246,000	240,000	384,000	152,000	168,000	264,000
การจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	1,524,000	2,024,000	3,080,000	2,676,000	1,626,000	3,360,000	1,556,000	2,010,000	3,040,000	4,100,000
การจัดกิจกรรมสร้าง Value Chain	210,000	2,675,000	2,640,000	420,000	2,550,000	2,280,000	420,000	2,280,000	2,010,000	350,000
สื่อโทรทัศน์และวิทยุ	130,000	65,000	195,000	325,000	130,000	260,000	130,000	130,000	325,000	325,000
รวม	5,750,000	7,638,000	8,357,000	6,909,000	6,552,000	9,592,000	5,254,000	7,650,000	7,851,000	7,904,000